quantore

MARTELING-
EN-ALG.
GUANTANAMO
EXTRATER-
RITORIAL
RENDITION
(BEHALVE
IRAK)

A4

Monsen

Medici en psychologen hebben meegewerkt aan 'geïntensiveerde' verhoormethoden, die neerkomen op martelen. Maar de zo losgekregen informatie is vaak onbetrouwbaar.

Beken of krepeer

Ellen de Bruin

JE HEBT IEMAND van de tegenstander te pakken, en die heeft waarschijnlijk informatie over nieuwe aanvalsplannen. Hoe kom je dat te weten, voordat die aanvallen echt plaatsvinden?

Als je het zo formuleert, klinkt het bijna als een hordespel – chips op tafel, glaasje wijn erbij. Maar voor de Amerikaanse Central Intelligence Agency (cia) was het de echte situatie, toen op 28 maart 2002 in Pakistan Abu Zubaydah werd opgepakt, een van de kopstukken van Al-Qaeda. Een 'planner'. Hij *moest* wel meer weten van de aanslagen van *elf september*, en van *andere* Al-Qaeda-plannen; hij *moest* namen kennen van andere belangrijke Al-Qaeda-leden. Hoe krijg je zulke informatie eruit?

Aanvankelijk ging dat nog relatief gemakkelijk. Dat blijkt uit reconstructies door Amerikaanse journalisten die erin waren gestaagd militairen en topmensen van de FBI en de CIA te spreken te krijgen. Bijvoorbeeld Jane Mayer van het weekblad *The New Yorker*, wier boek *The Dark Side* over de 'oorlog tegen het terrorisme' deze zomer verscheen. En Katherine Eban, die in juli 2007 over de ondervragingsmethoden van de CIA publiceerde in het cultureel-politieke maandblad *Vanity Fair*. Beiden beschrijven hoe Zubaydah, zwaargewond, vrijwel meteen na zijn arrestatie begon te praten – in het Engels, want bij wilde het Arabisch, de taal van zijn religie, niet bevallen met zijn verraad. Zubaydah noemde onder meer de naam van Khalid Sheikh Mohammed, die het brein zou zijn achter 9/11 en die een jaar later werd opgepakt.

Maar zodra een speciaal ondervragingsteam van de CIA arriveerde en de druk opvoerde, schrijft zowel Mayer als Eban, klapte Zubaydah dicht. De druk opvoeren is trouwens een tamelijk vriendelijke manier om het te formuleren, volgens inmiddels tientallen publicaties in de pers (bijvoorbeeld ook in *The New York Times*, *Time* en *Salon.com*) én volgens onder druk daarvan vrijgekomen overheidsdocumenten. De 'geïntensiveerde ondervragingstechnieken' (*enhanced interrogation techniques*) die de CIA in Guantanamo Bay gebruikt zou hebben, en in de geheime gevangenissen in bijvoorbeeld Thailand en Polen, kwamen in feite neer op martelen. De CIA blijft dat overigens ontkennen en spreekt van wettige methoden, goedgekeurd door het ministerie van Justitie.

Dit is er zeker niet de gevangenen gebeurd, volgens de diverse verslaggevers. Sommigen ondergingen *waterboarding*, een beruchte martelmethode waarbij iemand zoveel water over een over zijn neus en mond gelegde doek gegoten krijgt, dat hij het gevoel heeft te stikken. Sommigen werden urenlang zodanig aan hun armen opgehangen dat hun voeten net de grond niet raakten – dat maakt slapen onmogelijk en doet de onderhuidse pijnlijk opzwellen. Soms werden gevangenen in kleine ruimtes in het donker gezet, in veel te koude of te warme ruimtes, in doodstille of juist zeer luwaarige ruimtes (geluidsterrorisme: het trommelvlies moet heel blijven). Of ze moesten meer dan een dag lang staan. Of er werd een woest happende hond bij hen vastgehouden die net niet bij hun keel kon. Jane Mayer beschrijft hoe een wanhopige gevangene probeerde zelfmoord te plegen door met zijn hoofd tegen de muur te rammen – toen zijn wonden waren gehecht, reeg hij of bij naar de wc mocht, en daar probeerde hij het opnieuw.

Ethicus Steven Miles van de Universiteit van Minnesota stelde vorig jaar in het wetenschappelijke tijdschrift *The American Journal of Bioethics* de rol van artsen en gedragswetenschappers bij deze ondervragingen aan de orde. Miles baseert zich op overheidsdocumenten. Zo beschrijft hij de transcriptie van een verhoor dat volgens een onderzoek van het Amerikaanse leger niet inhumaan, dus zonder martelen verliep. Mohammed Al Qahtani werd twintig uur per dag ondervraagd, wakker gehouden met harde muziek, gedwongen een lijk te dragen, aangelijnd als een hond en gedwongen te blaffen; hij noest zich keer op keer uitleden waar vrouwen bij waren, raakte onderhoeld doordat de airconditioning in zijn verblijf te koud werd gezet, en hij kreeg een infuus toen hij in doorstaking wilde gaan, want, zo werd hem verteld, ze zouden hem niet laten sterven.

BISCUITS Dat infuus was door een arts aangelegd. Er waren sowieso voortdurend artsen, psychiaters en psychologen bij het verhoor aanwezig (de laatsten in zogeheten 'Behavioral Science Consultation Teams', BSCT's, in de wandelgangen 'biscuits'). Miles schrijft dat ze hiermee hun beroepscode en internationale medische normen hebben geschonden.

De Amerikaanse beroepsorganisaties van psychiaters (American Psychiatric Association) en artsen (American Medical Association) hebben al in 2006 verklaard dat hun leden niet aan dergelijke ondervragingen mogen meewerken. Maar het Amerikaanse ministerie van Defensie heeft ook sindsdien volgehouden dat artsen en psychiaters niets verkeerd doen als ze meewerken, schreef bioethicus Jonathan Marks van Penn State University onlangs in *The New England Journal of Medicine* (11 september 2008). Artsen, psychiaters en psychologen zouden nodig zijn om ervoor te zorgen dat ondervragingen 'veilig, wettig en effectief' – dat zijn de bezwaren – verlopen. Maar uit Miles' artikel blijkt dat dit in het verleden ook niet heeft geholpen.

De psychologen zijn een gevalletje apart. Ten eerste besloot de American Psychological Association pas vorige maand, als gevolg van een heftig bediscussieerd referendum, dat er geen psychologen meer als 'biscuits' aan de 'geïntensiveerde' ondervragingen mogen meewerken. Dit zou eigenlijk zelfs nog later officiaal beleid worden, vanaf de volgende algemene jaarvergadering, in augustus 2009, maar onder druk van de leden wordt nu onderzocht of de uitslag eerder geïmplementeerd kan worden. President Bush is vorige week al per brief van de beleidswijziging op de hoogte gesteld.

Ten tweede zouden psychologen hebben geholpen om de geïntensiveerde ondervragingsmethoden van de CIA te ontwikkelen. Want hoe kunnt de CIA aan die methoden? Ze zijn voor een deel gebaseerd op een training, ontwikkeld en verfijnd sinds de Koreaanse en Vietnamese oorlog, die speciale Amerikaanse militaire eenheden krijgen om martelpraktijken te kunnen weerstaan, ontdekte nieuwssite Salon.com een jaar geleden. De voorheen geheime training heet SERE, *Survival, Evasion, Resistance and Escape*, en zou bestaan uit een week klassikaal les, een week overleven in de bossen opgejaagd door andere militairen, en een week van gesimuleerde ondervragingen, vernederingen en martelingen. De technieken die de militairen in die laatste week ondergaan, zijn aangepast – *reverse engineered* – voor gebruik in Guantanamo Bay en de geheime buiten-Amerikaanse gevangenissen. (Ze doken trouwens ook op in Abu Ghraib, de Iraakse gevangenis die bekend werd toen soldaten zich er vrolijk lieten fotograferen naast bijvoorbeeld stapels naakte gevangenen, wat op militair beleid lijkt te duiden.)

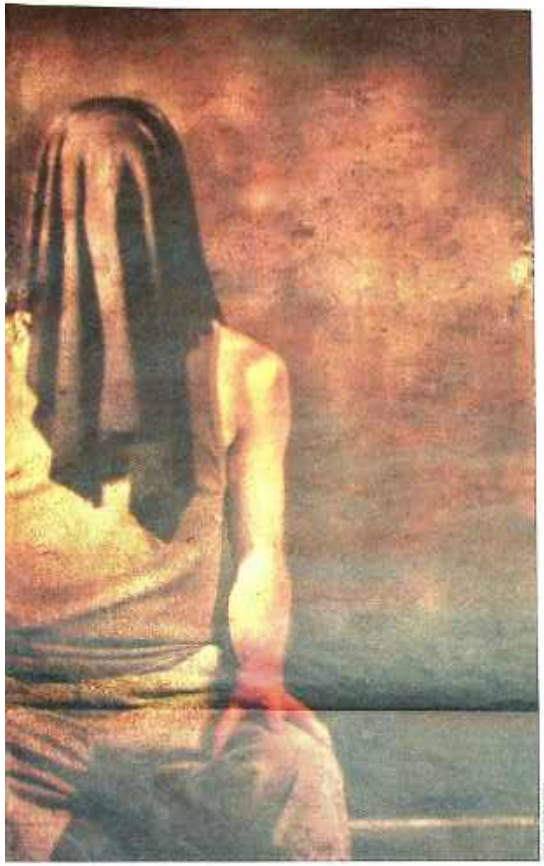
Verder zijn de CIA-technieken duidelijk geïnspireerd op psychologische experimenten uit de tijd dat de wetenschappelijk-ethische commissies nog niet zo streng waren als nu. De CIA nam een psychologisch adviesbureau in de arm, Mitchell, Jessen & Associates, dat de hierboven beschreven ondervragingsmethoden presenteerde als 'wetenschappelijk', maar volgens ingewijden nooit met data kwam waaruit bleek dat ze ook werkten. Wel lieten psychologen James Mitchell en Bruce Jessen zich inspireren door de vakliteratuur over bijvoorbeeld 'aangeleerde hulpeloosheid' en 'zinsuitgelijke depressie' (zorgen dat mensen vrijwel niets horen, zien en voelen).

Aangeleerde hulpeloosheid is vooral onderzocht bij honden, eind jaren zestig. Die kregen zoveel elektrische schokken waaraan ze niet konden ontkomen, dat ze niet eens meer proberden te ontsnappen op het moment dat dat wel kon. Psycholoog Martin Seligman, die dit ontdekte, raakte onlangs nog in opspraak toen bekend werd dat hij in 2002 een drie uur durende lezing heeft gegeven voor staf. Maar Seligman ontkent dat hij geholpen heeft martelmethodes te ontwikkelen.

Onderzoek naar zinsuitgelijke deprivatie begon al veel eerder. In 1937 schreef Donald Hebb dat ratten die in volledige duisternis waren opgegroeid er zes keer zo lang over deden om een verticaal van een horizontaal streepjespatroon te onderscheiden als normale ratten. (Hebb werd later bekend door zijn theorie dat leerprocessen het gevolg zijn van biologische veranderingen tussen neuronen.) Vervolgens ontdekte Marvin Zuckerman in de jaren zestig dat mensen die (vrijwillig) in hun eentje acht uur lang in

Mensenrechten activist Harry Wu werd in 1995 ondervraagd door de Chinese politie over zijn bijdrage aan een BBC-documentaire. FOTO AP

Het idee is dat je de weerstand van mensen zodanig breekt dat ze gaan praten

een donkere, geluiddichte kamer met dikke handschoenen aan op bed lagen, daar zombot, angstig en gestreat door raakten en hun gevoel voor tijd en realiteit verloren. Enkelen gingen hallucineren en bleven na het experiment nog weekenlang angstig en depressief.

BREKEN Mensen hulpeloos maken en/of er voor zorgen dat ze nauwelijks iets buiten zichzelf meer kunnen horen, zien en voelen is dus wetenschappelijk te noemen in die zin dat het weleens in wetenschappelijke experimenten is gedaan – waarin slechts werd aangetoond dat het een desoriënterende werking heeft. Het idee is volgens Mitchell en Jessen (die verklaard hebben tegen martelen te zijn) dat dat de weerstand van mensen zodanig breekt dat ze gaan praten.
En natuurlijk, je kunt mensen 'breken', zegt Gisli Gudjonsson, hoogleraar forensische psychologie in Londen en auteur van het standaardwerk *The Psychology of Interrogations and Confessions*. "Maar de kans is groot dat ze dan dingen gaan zeggen die niet waar zijn. Als je mensen slaap onthoudt, hen bedreigt enzovoort, dan riskeer je dat ze precies datgene zeggen wat je wilt horen, ook als dat niet klopt. Over het algemeen is de informatie die mensen geven minder betrouwbaar naarmate je meer van dergelijke technieken gebruikt."
Hoe weet hij dat? Je kunt het niet experimenteel onderzoeken, zegt Gudjonsson. Je kunt niet één groep mensen martelen, en de andere niet, en kijken wie de betrouwbaarste antwoorden geeft – hoewel iets dergelijks in de tijd van Zuckermann en Hebb misschien nog wel had gemogen. "Vroeger, vijftig jaar geleden deden mensen nog dingen die nu onethisch gevonden zouden worden." Zelfs 'nette' manieren van verhoren zijn moeilijk experimenteel te onderzoeken, zegt Aldert Vrij, hoogleraar sociale psychologie aan de Universiteit van Portsmouth. "Het is nu eenmaal niet goed mogelijk om in een laboratoriumsituatie een verhoor na te bootsen – hoe serieus dat verhoogt, spoedt. Je kunt mensen in een onderzoek niet echt onder druk zetten."
De oplossing is dus om praktijkgevallen te onderzoeken. In Engeland wordt relatief veel onderzoek naar verhoren gedaan, omdat de politie sinds eind jaren tachtig alle verhoren op band opneemt. Wetenschappers mogen die verhoren vaak gebruiken, vertelt Vrij. Tot het standaard tapen van verhoren werd besloten nadat er in de jaren zevenvijf allerlei mensen zéér agressief waren verhoord, en vervolgens jarenlang vastgezet omdat ze bijvoorbeeld IRA-bomaanslagen zouden hebben bekend (de 'Guildford Four' en de 'Birmingham Six' zijn berucht zaken).
Ook Gudjonsson blijkt sociaal naar mens, vertelt hij. "En de beste manier om verdachten te laten meewerken is om ze met respect te behandelen, als mensen. Een goede verstandhouding opbouwen met de verdachte is de basis van een goede ondervraging." Verdachten werken mee, zegt Aldert Vrij, als degene tegenover hen zich ook coöperatief opstelt. "Verdachten reageren net zoals normale mensen. Als iemand vervelend is, loop je weg. En een verdachte kan niet weglopen, maar hij kan bijvoorbeeld wel zijn mond houden." Zoals Zubaydah deed, zodra hij slecht behandeld werd.
Niet dat vriendelijkheid automatisch garandeert dat een verdachte betrouwbare informatie geeft, zegt Peter van Koppen, hoogleraar rechtspsychologie in Maastricht. "Bij veel valse bekentenissen is helemaal geen druk uitgeoefend. Dan zijn rechercheurs de verdachte heel vriendelijk aan het helpen om de krochten van zijn geheugen te doorzoeken. En dan denkt zo'n verdachte: ja, zo zou het wel eens gegaan kunnen zijn." Je kunt mensen van alles aanpraten, wat een voorliefde voor aspergies tot een interessant verhaal aan toe, blijkt uit onderzoek.
Maar in het geval van terrorismeverdachten is de situatie anders, zegt Gudjonsson. "Kijk, als je alleen schuldige mensen zou ondervragen, dan kan je ze martelen en dan krijg je er misschien wel een bekentenis uit. Maar bij terrorisme heb je niet zozeer te maken met schuld, maar met plannen, met dingen die nog niet gebeurd zijn. Als mensen dan iets zeggen is het veel moeilijker te controleren. Als iemand gemarteld wordt en vertelt wie er van plan is een bom te plaatsen – kun je er dan op vertrouwen dat het waar is, of heeft hij het verzonnen?"

HELLEND VLAK Die tikkende tijdbom, zegt Gudjonsson, is een voorbeeld dat door landen waar martelen is toegestaan vaak wordt aangehaald om hun beleid te rechtvaardigen. "Als je informatie over die bom kunt krijgen door één persoon te martelen en je redt er duizenden levens mee, zeggen ze daar, dan is het gerechtvaardigd. Maar er zijn maar heel weinig gevallen bekend waarin dat gewerkt heeft. En als je eenmaal begint te martelen, begeef je je op een hellend vlak. Dan zijn er de volgende keer al veel minder dan duizend mensen nodig om het te rechtvaardigen. Bovendien geven mensen die gemarteld worden, dus vaak geen goede informatie. En je moet ook kijken wat de gevolgen zijn als je het niet hebt – dan zouden er bijvoorbeeld wel eens onschuldige mensen in de metro doodgeschoten kunnen worden."
Iemand kan wel zeggen ja op hebben gezegd, omdat hij gewoon onder de druk uit wilde, zegt Aldert Vrij. "Zeker als er op een sturende manier is ondervraagd, bijvoorbeeld: is persoon X erbij betrokken?"
Dat is natuurlijk niet goed, maar wel legaal, zegt Koppen. "Er mag heel veel heen, ook in Nederland. Langdurig verhoren, iemand verhoren nadat hij niet geslapen heeft omdat er een gek in de cel ernaast zat... En veel politiemensen streven naar een bekentenis, in plaats van naar waarheidsvinding. Ze hebben in hun opleiding wel geleerd dat dat niet goed is, maar dat zijn ze in de praktijk vaak weer snel vergeten. Dan willen ze gewoon dat een verdachte bekent." In elk land bestaan andere regels voor hoe je mensen kunt behandelen tijdens een ondervraging, beaamt Gudjonsson. "Daarom worden mensen soms ook naar verschillende landen gebracht voor ondervragingen. Wie iemand strenger wil ondervragen, kan hem naar een land brengen waar meer mag." Waarmee we weer terug zijn bij Guantanamo Bay en de geheime gevangenissen buiten de vs.
"We weten natuurlijk ook dat martelen niet werkt", zegt Gudjonsson, "vanuit anekdotisch bewijs. Laten we eerlijk zijn, wat voor informatie is er nu eigenlijk uit Guantanamo Bay gekomen?" 'Absoluut onvervangbare informatie', zei de CIA vorig jaar in een reactie op de stroom artikelen over martelen in de Amerikaanse pers. 'Cruciaal om onze vijand beter te begrijpen.'
Maar arabist Steven Miles schrijft dat de door hem beschreven ondervraging voor zover bekend niet tot rechtszaken heeft geleid, al zou Al Qahtani in Guantanamo Bay 'ongeveer dertig bodyguards van Bin Laden' hebben aangewezen. En Jane Mayer van The New Yorker meldt dat de door Abu Zubaydah verraden Khalid Sheikh Mohammed na waterbestraffing niet alleen de moord op journalist Daniel Pearl bekende, maar ook plannen om president Clinton, president Carter en paus Johannes Paulus de Tweede te vermoorden. Volgens een anonieme voormalige CIA-topman, die Mayer citeert, is 90 procent van de met geüntensiveerde ondervragingsmethoden verkregen informatie onbetrouwbaar.
De bitterste ironie, zo schrijft Katherine Eban in Vanity Fair, is dat die technieken onder militairen navolging hebben gevonden door het verhaal dat ze Zubaydah aan het praten hadden gekregen. Een succesverhaal – maar niet waar. Zubaydah gaf zijn informatie vrijwillig bij gemarteld werd.

Een Servische gevangene uit Pakrac wordt ondervraagd door een Kroatische politieman en legerofficier, mei 1995.
AFP/GAR

April 2004

D'66 - Europees Parlementslid Sophie in 't Veld maakt zich, mede naar aanleiding van het verschijnen van een rapport van het Europese Parlement of van de Europese Raad over dit onderwerp, zeer sterk voor (strafrechtelijke) maatregelen tegen regeringen en regeringsleiders van de Europese landen die betrokken geweest zijn bij gevangenissen of hun grondgebied hebben gehad die geheim waren, later bleek meegewerkt en het vervoer en gevangenen over het grondgebied naar gevangenissen elders op de wereld waar zij zijn gemarteld, bijvoorbeeld naar Guantanamo Bay

→ Zij heeft bevraagd dat minstens alle Europese regeringsleiders hiervan wisten en/of ook hierbij daadwerkelijk betrokken waren

Habeas corpus verdeelt Amerikaans Hooggerechtshof

11-7-2008

Mark Maathuis

Van terrorisme verdachte gevangenen op de Amerikaanse legerbasis Guantánamo Bay kunnen hun zaak aanhangig maken voor federale rechtbanken. Dit volgt uit het oordeel van het Amerikaanse Hooggerechtshof dat enkele weken geleden met krappe meerderheid (5-4) besliste dat de Military Commissions Act (MCA), die het recht van Habeas corpus voor 'onwettige buitenlandse vijandelijke strijders' beperkt, in strijd is met de Grondwet. Het Supreme Court is van mening dat de macht van de VS, 'zelfs wanneer zij op vreemd grondgebied opereert niet absoluut en onbegrensd is, maar gebonden blijft aan de beperkingen die uit de Grondwet voortvloeien. De Grondwet is immers geschreven met het oogmerk ook in buitengewone tijden van kracht te blijven,' aldus opperrechter Anthony Kennedy. Het verwijt dat het hof met zijn uitspraak de bevoegdheden die de president geniet als opperbevelhebber van de Amerikaanse strijdmachten kortwiekt, wijst Kennedy resoluut van de hand. 'Integendeel, de rechten van de uitvoerende macht worden versterkt als de rechtsprekende macht ze bevestigt.'

De Amerikaanse Grondwet garandeert geen absoluut recht van Habeas corpus. Dit recht, om binnen bekwame tijd na gevangenneming voor een rechter geleid te worden en de reden van de detentie te vernemen, kan opgeschort worden in het geval van (dreigende) invasie of rebellie; daarvan is echter geen sprake, aldus Kennedy. Ook vindt hij het huidige systeem, waarbij gevangenen niet inhoudelijk op hun zaak mogen ingaan, maar slechts hun status als 'onwettige buitenlandse vijandelijke strijders' voor militaire rechtbanken kunnen aanvechten 'not an adequate and effective substitute for Habeas corpus.'

Opperrechter Antonin Scalia noemt het besluit 'levensgevaarlijk'. Het hof gaat met zijn uitspraak niet alleen rechtstreeks in tegen de uitdrukkelijke wens van het Congres (de MCA); afwijken van het huidige systeem – 'een van de meest genereuze rechtssystemen die een land ooit aan zijn vijanden geboden heeft' – zal volgens hem de dood van meer Amerikanen tot gevolg hebben. Met dit laatste verwijst Scalia naar enkele Guantánamo Bay-gevangenen die na vrijlating zelfmoordaanslagen in Irak pleegden. Het oordeel gaat volgens hem bovendien voorbij aan praktische problemen. Hoe kunnen terreurverdachten inzage krijgen in geheime stukken om hun zaak voor te bereiden, zonder de nationale veiligheid in gevaar te brengen? Wordt het dankzij deze beslissing opeens mogelijk uit het niets getuigen tevoorschijn te toveren? Zo ja, kunnen Amerikaanse soldaten gedagvaard worden?

Het hof maakt het winnen van de War on Terror zo goed als onmogelijk, aldus Scalia. Het meest tragische vindt hij echter dat de uitspraak militairen de taak oplegt om voor een civiele rechtbank te bewijzen dat de detentie van iedere gevangene gerechtvaardigd is. 'The nation will live to regret what the court has done today.'

Sagittarius

Van: "Astrid Essed" <astridessed@yahoo.com>
Aan: <sagitar@hetnet.nl>
Verzonden: maandag 21 juli 2008 20:25
Onderwerp: Fw: Uw berichtgeving dd 21-7 tav het proces

--- On **Mon, 7/21/08, Astrid Essed** ***<astridessed@yahoo.com>*** wrote:

> From: Astrid Essed <astridessed@yahoo.com>
> Subject: Uw berichtgeving dd 21-7 tav het proces Guantanamo
> To: rtlnieuws@rtl.nl
> Date: Monday, July 21, 2008, 8:18 PM

Aan de teletekstredactie van RTL,

Geachte Redactie,

Bij dezen wil ik graag uw aandacht vragen voor het volgende:

In uw berichtgeving dd 21-7, maakt u melding van het "eerste proces wegens oorlogsmisdaden na de Tweede Wereldoorlog" [uw terminologie] op de Amerikaanse marinebasis Guantanamo Bay

Vervolgens vermeldt u, dat dit proces, voor een militair Tribunaal, is gericht tegen de heer

Salem Ahmad Hamdan, chauffeur van Al Qaedaleider, Osama Bin Laden, op beschuldiging van "samenzwering en het steunen van terrorisme"

In uw laatste alinea maakt u melding van het feit, dat de heer Hamdan, bij schuldigverklaring, levenslange gevangenisstraf kan krijgen

In uw slotzin vermeldt u, dat hij op de eerste zitting heeft gezegd, niet schuldig te zijn

Met een dergelijke berichtgeving, zonder enige adequate achtergrondinformatie uwerzijds, maakt u zich zowel schuld aan onjuiste als tendentieuze nieuwsinformatie van zeer ernstige aard

Onjuiste nieuwsinformatie:

Berechting oorlogsmisdaden na de Tweede Wereldoorlog

Ten eerste doet u de mijns inziens verbijsterende vermelding, dat hier sprake zou zijn van het "eerste proces wegens oorlogsmisdaden sinds de Tweede Wereldoorlog"

Ik kan mij niet voorstellen, dat het aan uw aandacht ontsnapt zou zijn, dat er sinds de Tweede Wereldoorlog een groo aantal processen tegen oorlogsmisdaden zijn geweest, waaronder o.a. het Rwanda-Tribunaal, het Joegoslavie Tribunaal en het Cambodja Tribunaal

Van een teletekstredactie als de uwe beschouw ik dit als een zeer ernstige uitglijder

Hiermee voorziet u niet alleen het teletekstpubliek van geheel onjuiste informatie.

Daarenboven pretendeert u door de bovendien onjuiste associatie met "De Tweede Wereldoorlog", dat er sprake zou zijn van een impliciete vergelijiking met o.a. de nazi's, hetgeen ik als historisch ongerijmd, stuitend en bovendien tendentieus beschouw, zeker tegen de achtergrond van het karakter van het gevangenkamp Guantanamo Bay, de aldaar heersende detentieomstandigheden, alsmede de zeer dubieuze "berechting"

Guantanamo Bay:

Het is u uiteraard bekend, dat de nog 270 gevangenen in Guantanamo Bay worden gedetineerd zonder vorm van aanklacht en proces, hetgeen als administratieve detentie een flagrante schending is van de fundamentele mensenrechten [1]

Ondervragingstechnieken:

Eveneens is het u bekend, dat bij de verhoren van gevangenen foltermethodieken als de zogenaamde "waterboardin worden toegepast, die trouwens eveneens werd gebruikt ten tijde van de Spaanse Inquisitie [2]

Militaire Tribunalen:

Het zogenaamde "militaire Tribunaal" waaraan u refereert voldoet in geen enkel opzicht aan de internationale standaarden voor een eerlijk en onafhankelijk proces, aangezien er sprake is van ernstige schendingen van de rechte van de verdachten

Zo hebben een aantal, nu voor de militaire Tribunalen terecht staande verdachten nauwelijks toegang gehad tot hun advocaat, hetgeen een fundamenteel grondrecht is

Bovendien maakt het door u genoemde ;'militaire tribunaal" gebruik van door waterboarding verkregen bekentenissen

In februari 2008 heeft de directeur van de CIA bevestigd, dat tenminste in geval van een van de verdachten, de heer Sheikh Mohammed [vermeend brein achter 11-9, die eveneens terecht staat] gebruik is gemaakt van "waterboarding" [3]

Volgens het Internationaal Recht echter zijn door foltering verkregen bekentenissen illegaal

Het moge evident zijn, dat onder deze omstandigheden van een eerlijk proces geen sprake kan zijn

EPILOOG:

Door het niet vermelden van dergelijke essentiele informatie, die u kunt natrekken via rapportages van gerennommeerde mensenrechtenorganisaties als Ammesty International [www.amnesty.org] en Human Rights Watch [www.hrw.org], alsmede door uw suggestieve verwijzing naar de Tweede Wereldoorlog [terwijl die informatie ook nog onjuist is] maakt u zich in ernstige mate schuldig aan verkeerde, en vooral tendentieuze, berichtgeving

Bovendien is de informatie over zowel verhoortechieken als het illegale karakter van gevangenkamp Guantanamo Ba in wijde kring bekend.

Zeker van een teletekstredactie als de uwe, die dagelijks door een groot publiek wordt bekeken, mag juiste informatie verwacht worden

Ik spreek de hoop uit, dat u zich bij een volgende berichtgeving over dit onderwerp, zult willen baseren op bovenstaande achtergrondinformatie, die, nogmaals, gemakkelijk is na te trekken via de door gerennommeerde mensenrechtenorganisaties verschafte informatie

Een en ander zal leiden tot een objectievere en eerlijkere berichtgeving, hetgeen uw journalistieke taak is tegenover het teletekstlezende publiek

In onderstaande vermeld ik voor alle duiidelijkheid uw originele teleteksberichtgeving

Vriendelijke groeten

Astrid Essed

Florijn 444

4-9-08

1102 BA Amsterdam [Z-O]

tel: 020 6954282

Joegoslavie Tribunaal:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Joegoslavi%C3%AB-tribunaal

Rwanda Tribunaal:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Rwanda-tribunaal

Cambodja Tribunaal:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Cambodja-tribunaal

[1]

http://www.amnesty.nl/encyclopedie_lemma/907

[2]

http://www.hrw.org/english/docs/2006/10/26/usdom14465.htm

[3]

http://hrw.org/english/docs/2008/06/04/usint19023.htm

RTL teletekstberichtgeving dd 21-7

Eerste proces Guantanamo begonnen

Het eerste proces wegens oorlogsmisdaden sinds te Tweede Wereldoorlog is op de Amerikaanse marinebasis Guantanamo Bay in Cuba begonnen.

Voor het militair tribunaal staat de chauffeur van Al Qaedaleider Osama bin Laden terecht.

De Jemeniet Salem Ahmad Hamdan wordt beschuldigd van samenzwering en het steunen van terrorisme

Als hij schuldig wordt bevonden, kan hij levenslang krijgen.

Salim Hamdan zei op de eerste zitting, dat hij niet schuldig is

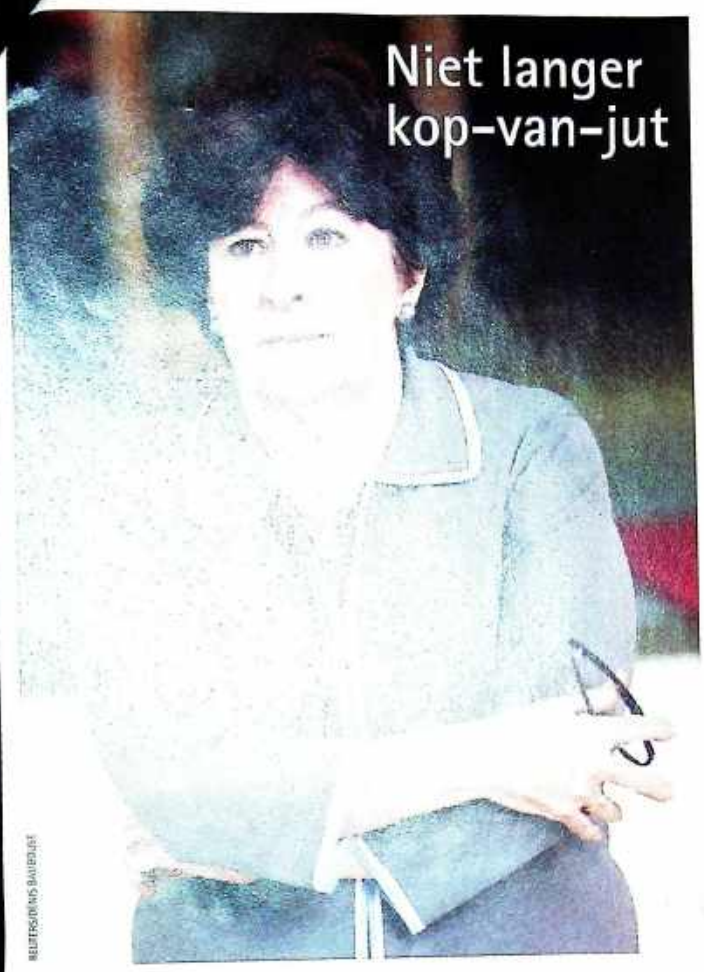
Einde RTL berichtgeving

VERTREK
LOUISE ARBOUR

juni 2008
wordt vervolgd

Niet langer kop-van-jut

VN-mensenrechtencommissaris Louise Arbour vertrekt eind deze maand uit Genève. Na één termijn houdt ze het voor gezien, onder andere uit frustratie dat de groeiende polarisatie tussen Noord en Zuid ook haar Hoge Commissariaat lamlegt.

REUTERS/ENS BAUER/JOT

Genève – 'Waar ik ook heenga in de wereld, overal vragen ze: "Waarom gaat u niet naar Guantánamo?"' Toen Louise Arbour laatst moest uitleggen wat haar werk als hoge VN-commissaris voor de mensenrechten de afgelopen vier jaar zo lastig maakte, was dit haar antwoord. Het is ook de reden dat ze géén tweede termijn wil doen. Op 1 juli vliegt Arbour terug naar Canada. Terug naar partner en kinderen. Terug, ook, naar een bestaan waarin ze niet elke dag kop-van-jut is. Nu het slechter gaat met de mensenrechten, wil zij daar niet langer verantwoordelijk voor worden gehouden.

Toen Arbour (Montreal, 1947), voormalig rechter bij het Canadese Hooggerechtshof en ex-aanklager bij de Joegoslavië- en Rwanda-tribunalen, in 2004 door toenmalig secretaris-generaal Kofi Annan voor deze baan werd benaderd, wist ze dat het moeilijk ging worden. Toch besloot ze dat ze met tact en '*private engagement*' een eind moest kunnen komen. Een van Arbours voorgangers, de Ierse Mary Robinson, zette landen openlijk in de hoek als ze mensenrechten schonden. Na '9/11' bekritiseerde ze steeds vaker de VS. In 2002 trad Robinson ontgoocheld af: ze voelde zich door Washington gesaboteerd. Haar opvolger, Sergio Vieira de Mello, was diplomatieker. Annan plaatste de Braziliaan snel over naar Bagdad, waar hij in 2004 bij de bomaanslag op het VN-hoofdkwartier omkwam.

In Genève omschrijven mensen Arbour als 'principieel, gedecideerd, direct'. Maar het lot van haar voorgangers leerde haar dat je als hoge VN'er kwetsbaar bent. Achter gesloten deuren zeggen waar het op staat, is één ding. Maar in het openbaar krijg je met schreeuwen momenteel weinig gedaan. In de *war on terror*, een keiharde militaire confrontatie, staan regeringen ouderwets op hun strepen. Alles is politiek. Wie kritiek levert, 'heult met de vijand'. 'Mijn rol is om samen met regeringen naar oplossingen te zoeken', zei Arbour vorig jaar in *NRC Handelsblad*. 'Als ik vaak openlijk naar ze uithaal, bemoeilijk ik die samenwerking. Daarom doe ik het meestal achter de schermen.'

Of het nu om dissidenten in China ging of homo's in Iran, ze doseerde en timede haar uitvallen zorgvuldig. Hetzelfde deed ze met kritiek op de methodes die de VS en sommige Europese landen gebruiken in de anti-terreurstrijd. Ngo's vinden haar daarom te soft. Maar als Arbour landen berispt, staan die meteen op hun achterste benen. Israël vindt haar te coulant voor de Arabieren. Na Arbours opmerking dat *waterboarding* ook marteling is, bitste een Amerikaanse onderminister dat de hoge commissaris 'haar aandacht moet richten op totalitaire en misdadige regimes'. Derde-Wereldlanden als Pakistan en Egypte zeggen dat Arbour teveel inhakt op de Janjaweed in Darfur en te weinig op de CIA in Irak of Afghanistan. 'Ze is de spreekbuis van westerse, seculiere landen', zegt een Arabische diplomaat ongezouten.

Alle VN-organen worden lamgelegd door de groeiende polarisatie tussen Noord en Zuid. Arbours Hoge Commissariaat ook. Derde-Wereldlanden eisen meer posten op. Westerse landen geven geld voor projecten waar zij wat te zien – die vervolgens door anderen gezien worden als 'westerse projecten'. De zwaktes van het VN-systeem, waarin de grootste donor vaak het politieke en personeelsbeleid kan meebepalen, wreken zich. 'De *war on terror* heeft de klok van de mensenrechtenagenda tien jaar achteruit gezet', zei Arbour laatst.

In geen VN-theater wordt deze slag zo heftig uitgevochten als in de nieuwe Mensenrechtenraad. Arbour heeft zwaar geïnvesteerd om deze beter te laten functioneren dan de oude Mensenrechtencommissie, waarin Sudan en Zimbabwe het hoogste woord voerden. Maar niet-westerse landen hebben een meerderheid. Ze wassen vooral Israël de oren, perken de invloed van rapporteurs en ngo's in, en prijzen elkaar de hemel in. Arbour verwijt westerse landen dat ze deze politieke spelletjes maar al te graag meespelen.

Zo raakte ze klem tussen twee uitersten. 'Ik kan niet geloven,' zei ze, 'dat wij onze toevlucht weer nemen tot foltering. Als dit de methodes zijn om de oorlog tegen het terrorisme te winnen, wat voor overwinning is dat dan? Zo zijn we niets beter dan zij. Ik wil niet gedwongen worden te kiezen tussen terroristen of folteraars. Geen van beiden heeft mijn sympathie.'

Kofi Annan begreep dit dilemma en steunde haar. Met Ban Ki-moon is Arbour minder close. Hij is meer pro-Amerikaans en heeft zelfs moeite om de doodstraf te veroordelen.

Dat ze het na één termijn voor gezien houdt, verbaast weinigen. Dat de conservatieve Canadese regering haar tot afreageren dwong, ontkent ze – evenals geruchten dat ze nooit geen beding 's werelds tweede antiracismeconferentie in 2009 wil meemaken, die een soortgelijk tint voor anti-westers sentiment dreigt te worden.

Op de vraag wat ze nu wil gaan doen, zei ze in maart tegen de Canadese televisie: 'Niks, gelukkig. Een beetje tijd voor mezelf kan ik wel gebruiken.'

Caroline de Gruyter
Correspondent in Genève

Wie wordt de nieuwe Louise

Volgens de 'regionale logica' is Louise Arbours opvolger een Afrikaan of Aziaat. Ban Ki-moon beslist hierover, maar er gonzen al namen rond: secretaris-generaal van Amnesty Irene Khan (zie interview pag. 16), Micheline Calmy-Rey (Zwitsers minister), Bernard Kouchner (Frans minister), Sima Samar (Afghaans VN-rapporteur), Luis Alfonso De Alba (Mexicaans ambassadeur). Men fluistert dat Bertrand Ramcharan, die ook inviel tussen 2003 en 2004, misschien wordt gevraagd een poosje waar te nemen. Maar Bans favoriet volgens diplomaten zou Kyung-wha Kang zijn, Arbours Zuidkoreaanse plaatsvervangster. Zij staat goed aangeschreven, maar heeft nul politieke status. En ze leidde Bans campagne om VN-chef te worden, waardoor hij het verwijt 'vriendjespolitiek' vreest. Men vermoedt dat Kyung-wha Kang (53) een poosje tussenpaus wordt, tot er iemand anders is benoemd.

Berlusconi getuige inzake CIA-ontvoering

11-6-2008

VERONEGROTTEN. De Italiaanse premier Silvio Berlusconi is opgeroepen om te getuigen in een grootse zaak over geheime buitenlandse terreurcentrifa van de CIA in Europa. In de zaak staan 26 Amerikanen en een aantal Italianen terecht voor de ontvoering van de Egyptische terreurverdachte Osama Moustafa Hassan Nasr in 2002 in Milaan. Hij werd zonder aanklacht vier jaar gevangen gehouden en zegt zelf te zijn gemarteld. Het voormalige hoofd van de Italiaanse militaire inlichtingendienst wil dat Berlusconi voor de rechter bevestigt dat hij niet betrokken was bij de ontvoering.

Camera... Guantánamo

2008

KAIRO, EMEL. Een cameraman van de Arabische nieuwszender Al Jazeera die bijna zes jaar vastzat in het Amerikaanse terreurkamp op Guantánamo Bay, is gisteren vrijgelaten en teruggekeerd naar zijn thuisland Soedan. Sami al-Haj werd in december 2001 door Pakistaanse militairen opgepakt op bevel van Amerikaanse inlichtingendiensten die hem ervan verdachten terroristen te hebben verscholen in Ladens schuilwijken. Volgens zijn advocaat is na meer dan 1.000 dagen detentie eindelijk duidelijk dat die informatie vals was. „Dit is fantastisch nieuws, al komt het veel te laat." Al-Haj heeft aan zijn detentie ernstige gezondheidsproblemen overgehouden. Hier legde hem geboeid aan geweld toen bij eerdere mandaten is hongerstaking was. (AP)

Terreurverdachten op zee

16-6-2008

VS houdt mensen vast op schepen over hele wereld

LONDEN — De Verenigde Staten houden terreurverdachten van op gevangenschepen. Dat zeiden mensenrechten-advocaten gisteren in de Britse krant The Guardian. Sinds 2001 zou het om zeker zeventien schepen gaan op verschillende locaties wereldwijd.

De Amerikanen hebben geprobeerd geheim te houden om hoeveel gevangenen het gaat en waar ze zitten. Alleen de advocaten die hun beweringen baseren op verklaringen van ouder voor het Amerikaanse leger, de Raad van Europa en gevangenen van gevangenen. Cher Wing Mas is dringend verzocht een lijst op te stellen met de namen van alle gevangenen en waar ze worden vastgehouden.

De mensenrechtenorganisatie Reprieve publiceert later de jaar een uitgebreide analyse. Daaruit zou ook blijken, dat er tweehonderd terreurverdachten zijn uitgeleverd aan de Verenigde Staten. De Amerikaanse president George Bush verklaarde in 2006 dat daarvan geen sprake meer zou zijn.

Een van de gevangenisschepen zou the mannenschip USS Ashland zijn, die begin 2007 voor de kust van Somalië lag. Keniaanse, Somalische en Ethiopische legereenheden zouden mensen ontvoerd hebben die verdachten op het schip zouden zijn verhoord en mishandeld door medewerkers van de Amerikaanse federale recherche FBI en de Amerikaanse inlichtingendienst CIA. Meer dan honderd personen zijn vermoedelijk „verdwenen" naar gevangenissen in Kenia, Somalië, Ethiopië en de Amerikaanse marinebasis Guantanamo Bay.

Een ex-gevangene van Guantanamo Bay heeft verklaard dat een medegevangene in het ruim van een schip werd vastgehouden en daar meer geslagen is dan in zijn volgende verblijfplaats Guantanamo Bay. Dat bekendheid van de slechte behandeling van gevangenen.

De Amerikaanse marine heeft de beschuldigingen ontkend. „Er zijn geen gevangenissen op Amerikaanse marineschepen", staat wel zouden „enkele personen enkele dagen" zijn vastgehouden. Alleen over woordvoerder.

De Verenigde Staten hebben toegegeven dat op het moment zeker 18.000 terreurverdachten zonder aanklacht in Iraakse gevangenissen worden vastgehouden. Naar engelijk zou het om meer dan 60.000 mensen gaan. (ANP)

Rechters versus Bush

16-6-2008

De 'war on terror' is eindelijk op zijn juridische grenzen gestuit. Het Hooggerechtshof heeft de regering van president Bush voor de derde keer in zijn ambtsperiode tot de orde geroepen. Meer nog dan vorige keren is die nederlaag principieel van aard. De krijgsgevangenen die buiten de VS worden gemaakt en vastgehouden, moeten door een rechtbank in de VS bereik kunnen worden, bepaalde het Hooggerechtshof afgelopen donderdag in de zaak 'Boumediene vs Bush'. Habeas corpus, het beginsel dat detentie altijd getoetst moet worden, is volgens het Hooggerechtshof een principe waarmee niet kan worden gemarchandeerd.

Dat nu deed Bush wel. Volgens hem moet in de „asymetrische oorlog" tegen Al-Qaeda het recht ook asymmetrisch worden geïnterpreteerd. Het gevangenkamp Guantánamo op Cuba is daarvan een voorbeeld. De verdachte terroristen wordt daar een aantal elementaire rechten onthouden. De regering acht dat geoorloofd, omdat er geen klassieke krijgsgevangenen werden vastgehouden maar „onlawful enemy combatants". Bosuf gezegd: wie geen uniform draagt, is een franc-tireur en zo'n losgeslagen vrije schutter kan zich per definitie niet beroepen op normale rechtsbescherming.

President Bush heeft dat beleid, dat met name door zijn voormalige minister Rumsfeld van Defensie was uitgespit-peld, altijd verdedigd tegenover rechterlijke en wetgevende macht. Het Congres op zijn beurt ging mee met de pogingen van de regering om de rechtsstatelijke grenzen op te rekken.

Ook strijd tegen terrorisme kent balans tussen doel en middel

De bezwaren van de gealliëerden binnen de NAVO, zoals onder andere verwoord door de Duitse bondskanselier Angela Merkel, werden jarenlang niet gehonoreerd. Ook op juridisch terrein steunden Marc en Venus, zoals de Amerikaanse politicus Robert Kagan de mentaliteit in de VS respectievelijk Europa ook heeft getypeerd, tegenover elkaar. De Amerikaanse regering kan niet meer volhouden dat het 'oude' Europa zich schuldig maakt aan 'softe juriscerit'.

De uitspraak van het Hooggerechtshof is niet de eerste waarin het Witte Huis tot de orde wordt geroepen. In 2004 en in 2006 gebeurde dat ook al, waarna president en volksvertegenwoordiging via wetteljk aanpassingen de gaten probeerden te dichten tenein de de staande praktijk niet te hoeven aanpassen. Maar hoewel het hof verdeeld was – de stelling' werd door de kleinst mogelijke meerderheid van 5 van de 9 opperrechters onderschreven – kan er na de uitspraak amper twijfel bestaan. Habeas corpus is het fundament van de Amerikaanse rechtsstaat, waarmee alleen in een echte noodtoestand de hand kan worden gelicht.

Deze uitspraak biedt hoop. De strijd tegen terrorisme wordt niet alleen gewapenderhand gevoerd. Het is ook een juridisch middel. Door de eigen rechtsstatelijke beginselen open-lijk in gratheid te gooien, berokkende Bush schade aan dit wapen. Pantserij de meer zichtbaar in het Hooggerechtshof zo een doel en middelen weer. En dat is een conditio sine qua non in de strijd tegen het mondiale terrorisme.

COLUMN

Giel Beelen

8-6-2008

Martelmuziek

Amnesty International heeft een martellijst gepubliceerd: een lijst met muziek die wordt gedraaid door het Amerikaanse leger om gevangenen uit hun slaap te houden en vooral klaar te stomen voor ondervraging. De FBI heeft inmiddels bevestigd deze martelTechniek te gebruiken. Ze vinden het een fijne techniek omdat het ook geen littekens achterlaat.

Bovenaan de lijstenlijst staat het meesterwerkje *Fuck your God* van de gevoelige death metalband Deicide. Leuk voor die jongens dat ze nog eegens op t staan. Andere favorieten zijn Eminem (*White America*), Bruce Springsteen (*Born in the USA*) en The Bee Gees. Ik kan me inderdaad wel voorstellen dat als je met een paar uur hard in je hallen bent geslagen, de hoge stemmetjes die Maurice Gibb Alive zingen je al snel irriteren.

Voor de vrouwtjes willen de martelaars, sympathiek als ze zijn, de muziek nog wel eens aanpassen. Zo schijnt het vrouwonvriendelijke *Dirrty* van Christina Aguilera me het dan goed te doen.

De mensenrechtenorganisatie Reprieve publiceert later de jaar een uitgebreide analyse. Daaruit zou ook blijken, dat er tweehonderd terreurverdachten zijn uitgeleverd aan de Verenigde Staten. De Amerikaanse president George Bush verklaarde in 2006 dat daarvan geen sprake meer zou zijn.

De enige band die er blij mee was, waren de toekomstige Pink papierenden van Metallica. Zij zagen het als een compliment omdat hun muziek ook bedoeld is om angst in te boezemen en omdat ze blij waren dat ze een steuntje konden bijdragen in de strijd tegen terrorisme. Brilliant!

Ik vraag me af of er Nederlandse artiesten zijn die zo ondgenomen zouden reageren. Bongerd Hart van Rob de Nijs is misschien net iets te vrolijk. Maar wanneer*ook heb ik haakfpijn van Hanny Boost ook wel in de Nederlandse Martel lag' 90. En Gerard Joling is natuurlijk ook toepasselijk met z'n Music me Gek.*

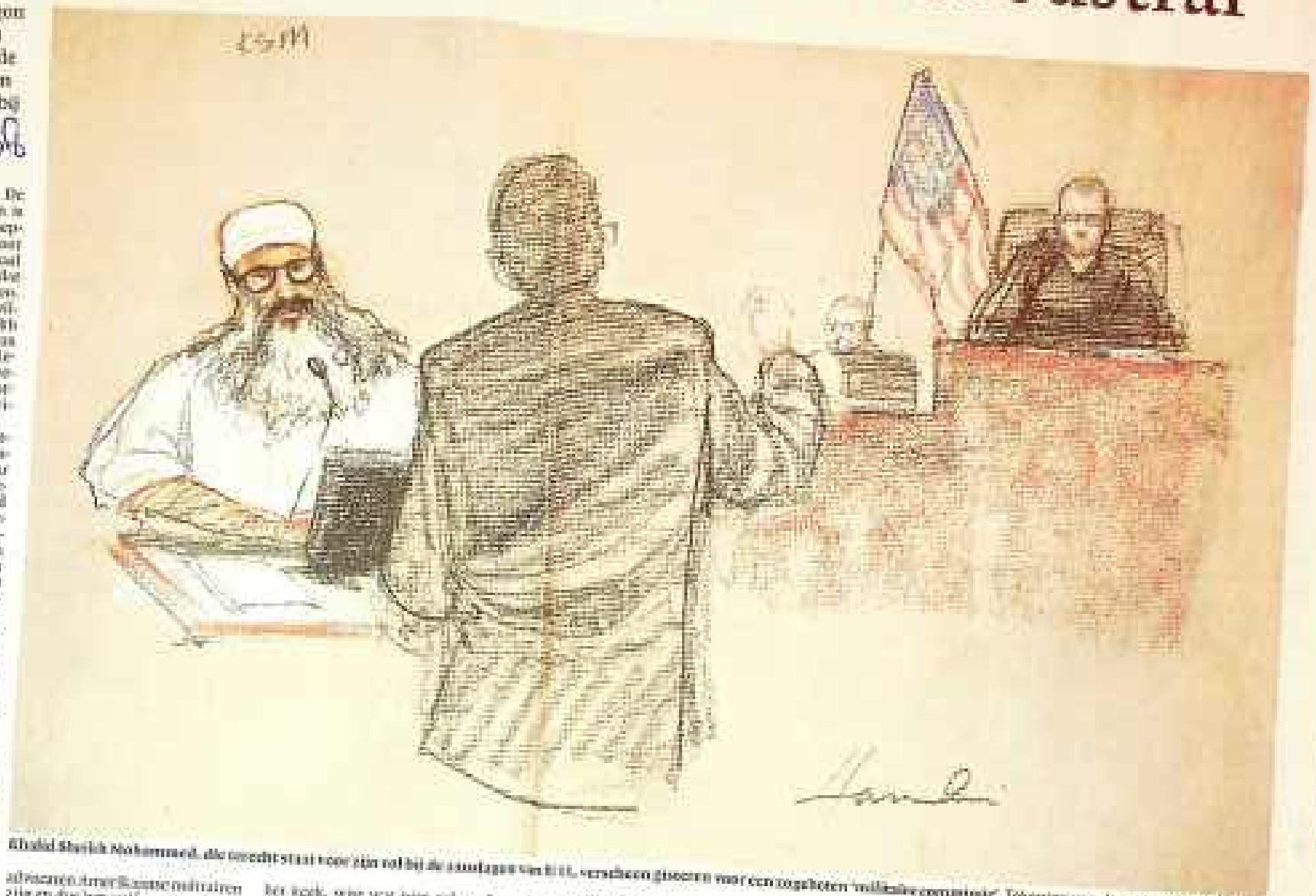
Maar bovenal hoop ik blij dat onze inzending van het songfestival dit jaar toch nog ergens goed voor is!

Een fijne techniek, omdat het ook geen littekens achterlaat

Guantánamo Bay Khalid Sheikh Mohammed wijst bij begin van proces toegewezen advocaat af

Vermeend brein achter 9/11 wil doodstraf

Op Guantánamo Bay begon gisteren het proces tegen vijf mannen die volgens de Amerikaanse regering een belangrijke rol speelden bij de voorbereiding van de aanslagen van 9/11

Khalid Sheikh Mohammed, die terechtstaat voor zijn rol bij de aanslagen van 9/11, verscheen gisteren voor een zogeheten 'militaire commissie'. Tekening van Janet Hamlin, foto AP

GUANTÁNAMO BAY, 6 JUNI. De man die zegt dat hij het brein is achter de aanslagen van 11 september 2001 heeft gisteren voor een Amerikaans militair tribunaal op Guantánamo Bay gezegd dat hij hoopt de doodstraf te krijgen. „Al lang heb ik een martelaar willen worden", zei Khalid Sheikh Mohammed bij de opening van het proces tegen hem en vier andere verdachten van de samenzwering die geleid heeft tot de grootste terreuraanslag in de Amerikaanse geschiedenis.

Het was de eerste keer dat Mohammed, voormalig chef operaties van Al-Qaeda, in het openbaar verscheen sinds hij vijf jaar geleden in Pakistan van zijn bed werd gelicht. Toen ging een foto de wereld rond van een gezette man, ongeschoren, met verward haar en in een te wijd T-shirt. Nu bekeken journalisten die het proces met 20 seconden vertraging konden volgen via een videoverbinding [illegible] hem als vermagerd, gekleed in een wit gewaad, met een tulband en een lange witte baard. Fotografen werden geweerd, maar een gerechtstekenaar werd wel toegelaten.

Mohammed en zijn medeverdachten, die alle vijf ter dood veroordeeld kunnen worden, zitten sinds 2006 vast op Guantánamo Bay, de Amerikaanse marinebasis op Cuba. Daarvoor werden ze vastgehouden op onbekende locaties buiten de Verenigde Staten in geheime gevangenissen van de CIA. De Amerikaanse inlichtingendienst heeft erkend dat Mohammed ondervraagd is met behulp van 'waterboarding', een techniek waarbij de ondervraagde het gevoel krijgt dat hij verdrinkt. De Amerikaanse regering [illegible] marteling is.

Mohammed reciteerde gisteren verzen uit de Koran, [illegible] de „kruistochten" van president Bush, sprak in het Engels zijn minachting uit voor de Amerikaanse grondwet, het homohuwelijk en het proces („inquisitie") en zei dat hij niet verdedigd wil worden door de advocaten die hem zijn toegewezen. Hij en zijn medeverdachten willen hun eigen verdediging op zich nemen, omdat de advocaten Amerikaanse militairen zijn en dus het uniform van de vijand dragen.

Het tribunaal is een zogeheten 'militaire commissie', waarbij rechters, juryleden en advocaten allen militairen zijn. Het proces is een test van dit systeem, dat in 2006 door het Hooggerechtshof ongrondwettelijk is verklaard en daarna door het Congres is aangepast. Nog altijd zijn de militaire commissies omstreden, over de nieuwe opzet heeft het Hooggerechtshof nog niet geoordeeld.

Ook militairen die op Guantánamo Bay als advocaat aan verdachten zijn toegewezen betwisten de grondwettelijkheid van het proces. „Ik denk dat het Amerikaanse volk zich [illegible], als het ziet wat hier gebeurt. [illegible] op lange termijn het gevolg zal zijn voor onze grondwet [illegible]", zei marineofficier Suzanne Lachelier gisteren.

De terechtzitting gisteren was pas het begin van wat naar verwachting een langslepende procedure zal worden. De inhoudelijke behandeling is nog niet begonnen. De vijf [illegible] oorlogsmisdaden, waaronder moord, samenzwering, het aanvallen van burgers en terrorisme door het kapen van vliegtuigen om Amerikaanse gebouwen mee aan te vallen. De aanklacht van moord betreft de dood van de 2.973 mensen die omkwamen bij het World Trade Center in New York, bij het Pentagon en in een weiland in de staat Pennsylvania.

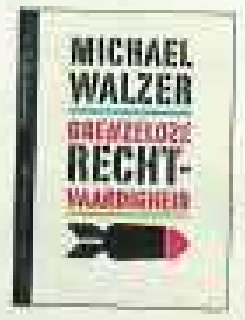
Geen van de vijf droeg handboeien, maar een van hen was aan de vloer geketend. Toen deze man, Ramzi bin al Shibh begon te spreken over de [illegible] die hij gekregen, werd het videoscherm voor de journalisten zwart en het geluid door de rechter weggedraaid. Ook toen een van de verdachten over marteling leek te beginnen ging het scherm op zwart en viel het geluid weg.

Advocaten zeiden dat ze geschokt waren dat de verdachten na hun jarenlange isolement [illegible] in de rechtszaal [illegible] spreken. Een van hen zei dat zijn cliënt geïntimideerd was door zijn medeverdachten. (AP, Reuters)

Khalid Sheikh Mohammed [illegible] in 2003. Foto AP

Rechtsprincipes dicteer je niet vanuit je leunstoel

Michael Walzer: *Thinking Politically*. Yale University Press, 333 blz. €26,–. Vertaald als: *Grenzeloze rechtvaardigheid*. Boom, 149 blz. € 13,95

11-4-2009

De Amerikaanse politieke filosoof Michael Walzer, onlangs bekroond met de tweejaarlijkse Spinozalens, is een publieksdenker in de beste zin van het woord. Zijn werk is gerespecteerd in de academische wereld, maar spreekt tegelijkertijd aan een breder publiek. Al in de jaren vijftig verzette hij zich tegen de heksenjacht van het McCarthyisme, maar ook tegen de sympathie voor totalitaire regimes van zijn [illegible]. Vandaag de dag keert hij zich even fel tegen linkse dogmatisme en anti-amerikanisme als tegen de excessen van de regering-Bush.

Thinking Politically, een kleine keuze uit zijn recentere essays, biedt een rijk en indrukwekkend overzicht van deze publieke stellingnames. Een sprong uit deze verzameling is ook in het Nederlands [illegible]

[illegible]

MICHIEL LEEZENBERG

NRC HANDELSBLAD VRIJDAG 18 APRIL 2008

Boeken

INTERVIEW
Blake Morrison over Blair en jagen
PAGINA 5

ESSAY
Wat drijft schrijvers naar loeiende koeien?
PAGINA 8-9

Kinderen moeten leren netwerken via golflessen, vinden sommige ouders in Peking. Foto Mark Leong uit het net verschenen fotoboek 'China' van National Geographic

'Het Westen zit op slot'

Kishore Mahbubani hekelt de westerse arrogantie en hypocrisie

18-4-2008

In zijn nieuwe boek geselt de Singaporese intellectueel Mahbubani het Westen met straffe uitspraken. 'De wereld is enorm veranderd, maar jullie begrijpen niet wat dat betekent.'

JUURD EIJSVOOGEL

"Het Westen is een olifant", zegt Kishore Mahbubani, „een olifant met een heel dikke huid. Als je zijn aandacht wil krijgen, moet je hem porren met een lange stok met een scherpe punt."

De stok van Mahbubani is zijn nieuwe boek. De scherpe punt is de boodschap die hij erin uitdraagt. „Jullie in het Westen", zegt hij, „hebben geen idee hoe de rest van de wereld tegen jullie aankijkt. Ze zien een keizer zonder kleren. De wereld is enorm veranderd, maar jullie begrijpen totaal niet wat dat betekent. De stormachtige economische opkomst van Azië gaat grote gevolgen hebben. Maar Europa en de VS weigeren zich daaraan aan te passen."

Mahbubani is een voor zowel zijn Aziatische intellectueel, die zich met gemak door de wereld beweegt. De Singaporees studeerde filosofie in eigen land en in Canada. Hij werd diplomaat, was ambassadeur bij de Verenigde Naties en schreef onder meer een essaybundel met de provocerende titel *Can Asians Think?*

Nu leidt hij de Lee Kuan Yew School of Public Policy in Singapore. Zijn nieuwste boek heet *The New Asian Hemisphere. The Irresistible Shift of Global Power to the East*. Het licht over Azië te gaan, maar het onderwerp is eigenlijk het Westen – of alrhans, het westerse onvermogen een antwoord te formuleren op de veranderingen die zich in Azië voltrekken.

Mahbubani praat zacht – een vriendelijke man, die de westerse wereld beleefd maar vastberaden de waarheid zegt. „We gaan een volkomen nieuw rijdelerk binnen", zegt hij tijdens een kort bezoek aan Amsterdam. „We komen aan het einde van de westerse overheersing van de geschiedenis. Dat betekent niet het einde van het Westen. Maar de opkomst van Azië zal de wereld even ingrijpend beïnvloeden als eens de opkomst van het Westen deed. Het is belangrijk dit te begrijpen – maar dat lukt het Westen niet. Mij baart dat grote zorgen. De kracht van het Westen was altijd de openheid van geest, de flexibiliteit om je aan te passen en te veranderen. Maar nu is het Westen gesloten geworden, en afkerig van verandering."

INTERVIEW

Kishore Mahbubani
Foto: Freddy Rikken

'De Aziaten willen het Westen alleen maar nadoen'

Stoute dat Azië ervoor in oplopmst is zien we heel goed. Wat ontgaat ons dan precies?

„Vooral de rekenwereld is doordrongen van de Aziatische opkomst. Ik ben geen enkel geloof zonder Chinastrategie. Maar die verschuiving van economische macht brengt ook een verschuiving van politieke en culturele macht mee. En dat wil men niet zien. Want het Westen wil zijn machtspositie behouden. Kijk naar de grote internationale instellingen: om IMF-directeur te worden moet je uit Europa komen, om president van de Wereldbank te worden uit Amerika. En de 3,5 miljard Aziaten? Zij vormen de meerderheid van de wereldbevolking, hebben de snelst groeiende economieën en de grootste financiële reserves. Maar voor die topbanen komen zij niet in aanmerking. Dat is toch absurd?

„Hetzelfde zie je bij de VN-Veiligheidsraad – dat is voor de rest van de wereld nog stuitender. Vijf landen hebben een permanente zetel: de VS, Rusland, China, en twee Europese landen: het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk. De Europese Unie streeft naar een gemeenschappelijk buitenlands beleid, dus wat zou logischer

VERVOLG OP PAGINA 2

BESTE BOEKEN WEEK 16

Dat de Britse historicus Lisa Jardine verliefd werd op de oeit zo grote vijand van haar moederland, blijkt uit Going Dutch | HarperCollins, €40,–), aldus Roelof van Gelder.
Zie pagina 3

In Het Broodschappenbelastingverlaagd (Bert Bakker, €18,95), klaagt Frits Kramer de supermarkten aan, en pleit hij op eerlijke wijze voor beter voedsel, zegt Maartje Somers.
Zie pagina 6

In een luxueuze roze pakket ligt de kaftloze schat *One Hundred Famous Views of Edo* (Taschen, € 99,–), de beroemde houtsneden van Hiroshige, schrijft Auke Hulst.
Zie pagina 10

Na Philip Roth verdiepte Martin Walser (in *Een liebender Mann*, Bouwhuis, €23,90) zich met succes in een ouderenverliefdheid, schrijft Annerieke de Jong.
Zie pagina 13

DANIEL ALARCÓN
RADIO VERLOREN STAD
Een overrompelende roman over identiteit, liefde en verlies in een Zuid-Amerikaans land

'Alarcóns ambitieuze debuutroman tekent een vaardig, geslaagd portret van de doorwoekerende gevolgen van een oorlog.' *Publishers Weekly*

www.boekenwereld.com SUTHOFF

'Amerikanen gebruiken gevangenisschepen'

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 2 JUNI. De VS zouden terreurverdachten niet alleen vasthouden in hun gevangenis op Guantánamo Bay en in geheime cellen, maar ook in gevangenissen op schepen, meent de Britse mensenrechtenorganisatie Reprieve.

De Amerikaanse president

worden van energieverslaafd naar energiebewust. De geheime kampen zouden dan ook een halt worden toegeroepen.

Volgens het verzicht hebben de Amerikanen sindsdien nog zeker zestig verdachten opgepakt in Bijzondere Kennis en Ethiopië. Een Amerikaanse schip lag rond die tijd in de Golf van Aden, voor de kust van de Hoorn van Afrika.

Mogelijk hebben tot wel 17 mensenschepen als „drijvende gevangenissen" gediend. Er zouden zeven verdachten op vaartuigen zijn, zei de regering destijds.

Het artikel in The Guardian via NRC.nl/buitenland

Acteurs demonstreren de Israëlische martelmethode 'Qas'at a-Tawleh'

'ons Land is niet gauw geschokt'

April 2008

In Amerika barstte een heftig debat los na het nieuws dat de CIA gebruik maakte van *waterboarding*. In Israël laten de honderden getuigenissen van marteling die de commissie tegen marteling PCATI jaarlijks publiceert, de publieke opinie onberoerd. Hoe kan dat?

In Israël is marteling en mishandeling van Palestijnse gevangenen heel gebruikelijk. Organisaties als het Public Committee Against Torture in Israel (PCATI) documenteren honderden gevallen en worden in het algemeen niet in twijfel getrokken. Maar de publieke opinie blijft onberoerd.
Democratische spelregels worden keurig gevolgd, maar de gedetailleerde verslagen van afschuwelijke verhoren, rapporten die de systematiek blootleggen, de klachten bij justitie en de hoorzittingen in het parlement lijken nauwelijks iets uit te halen.
Louis Frankenthaler, medewerker van PCATI: 'De Israëlische maatschappij is niet gauw geschokt. De bouw van die walgelijke Muur heeft de maatschappij ook niet in beweging gebracht: de Muur is gericht tegen de vijand en beschermt hen. Zo denken de mensen ook over Palestijnse arrestanten.'

Frankenthaler was een paar dagen in Nederland in verband met een congres over anti-terreurmaatregelen. In de 'wereldwijde oorlog tegen terreur' loopt Israël voorop. Veel landen gebruiken de Israëlische aanpak als model. Israël zelf denkt het conflict met de Palestijnen beter te kunnen verkopen als een strijd tussen een legitieme staat en een groep terroristen. Heel contraproductief, vindt Frankenthaler. 'Hamas maakt in de Israëlische visie deel uit van de wereldwijde terreurbeweging, terwijl Hamas niets te maken heeft met Al Qaida. Het heeft een politieke oplossing van het conflict alleen maar nog verder weg gebracht.'

Angst voor terreurdaden vormt in Israël ook de legitimatie voor marteling en mishandeling. In 1999 deed het Opperste Gerechtshof een uitspraak over de toelaatbaarheid van fy-

23 WORDT VERVOLGD

CIA draagt verdachte terreur over

WASHINGTON, 13 MAART. De Amerikaanse inlichtingendienst CIA heeft een hooggeplaatst lid van Al-Qaeda deze week overgebracht naar het detentiecentrum Guantánamo Bay op Cuba. De Afghaan Muhammad Rahim heeft volgens de CIA en het Pentagon een belangrijke rol gespeeld bij het aanleggen van schuilplaatsen in het grottencomplex van Tora Bora. Hij zou Osama bin Laden geholpen hebben om vanuit Tora Bora te ontsnappen na de Amerikaanse inval van Afghanistan eind 2001.

Rahim is in de zomer van vorig jaar gearresteerd in de Pakistaanse stad Lahore, en overgebracht aan de CIA. Het Pentagon wilde niet zeggen wie de arrestatie heeft verricht en waar hij is vastgehouden. Rahim is de zestiende zogeheten „hoogwaardige" verdachte die door de CIA aan het leger is overgedragen en wordt vastgehouden in Guantánamo Bay. Volgens anonieme Amerikaanse terrorismebestrijders verlies zijn ondervraging door de CIA „in overeenstemming met de Amerikaanse wet".

CIA-directeur Michael Hayden verklaarde gisteren dat Rahims positie in Al-Qaeda niet geheel duidelijk is, maar dat er genoeg bewijs was voor zijn arrestatie. Hij zou een persoonlijke assistent en verrader zijn voor Bin Laden en andere topstukken van Al-Qaeda. Rahim zou onder andere geprobeerd hebben personen te rekruteren die toegang hadden tot Amerikaanse militaire installaties. (AP, Reuters)

CIA-vluchten brengen Londen in verlegenheid

Door onze correspondent

LONDEN, 22 FEBR. De Britse regering is in verlegenheid gebracht door het nieuws dat de Verenigde Staten in het geheim twee vluchten met terreurverdachten via Britse grondgebied hebben uitgevoerd. Londen had eerder verzekerd dat daarvan nooit sprake was geweest.

De Britse minister van Buitenlandse Zaken David Miliband heeft hierover gisteren zijn excuses aangeboden in het Lagerhuis. Het gaat om twee vluchten in 2002 op de Amerikaanse basis op het Britse eiland Diego Garcia in de Indische Oceaan in het kader van de zogenaamde buitengewone inlichtingenverklaring, informatie uit verdachten aan landen waar harteloze verhoormethoden mogelijk zijn.

Miliband ondertekende dat vroegere antwoorden te geeder nooit waren verstrekt. De nieuwe informatie was pas vorige week verstrekt door de Amerikaanse regering, die sindsdien heeft verklaard dat zulke vluchten wel via Britse grondgebied hadden plaatsgevonden.

Tot diverse malen de bewuste vluchten „per vergissing" buiten beschouwing gebleven. Bij een tweede ondervraging van bewarelingen was echter gebleken dat er wel degelijk waren geweest.

De Raad van Europa en ook het Europees Parlement deden onderzoek naar CIA-kampen en -vluchten. Volgens het Europese Parlement heeft de CIA 1.245 geheime vluchtenz uitgevoerd in Europa, deels ook met terreurverdachten. Ook Londen wist daarvan, aldus het parlement in 2006.

Premier Gordon Brown reageerde de gisteren in dressoir geuitlatingen op de zaak. „Zulke procedures mogen nooit meer worden gevolgd", zei hij. Zowel de vroegere minister van Buitenlandse Zaken Jack Straw als ex-premier Tony Blair ontkende ieder de CIA-vluchten via Britse grondgebied.

Pijnlijk voor de Britten is ook dat ze op dit punt zo afhankelijk zijn van informatie van de Amerikanen, al betreft het hun territoria. De Britse controle over Diego Garcia is in de praktijk beperkt, doordat de VS de basis exploiteren.

Ook Washington beseft dat de zaak pijnlijk is voor de Britse regering. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Condoleezza Rice belde persoonlijk met Miliband om excuses aan te bieden over het misverstand.

In het ene geval betreft het een vlucht naar Guantánamo Bay en in het andere geval ging het om een vlucht met een onbekende bestemming. (ANP, Reuters)

'Waterboarden werkt'

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 13 DEC. 'Waterbesprekingen' (gesimuleerde verdrinking) is een effectieve ondervragingsmethode, maar komt wel neer op marteling.

Een ex-geheim agent van de CIA heeft dat over de omstreden methode gezegd in een vraaggesprek met het Amerikaanse tv-station ABC.

Oud-CIA-man John Kiriakou was in 2002 in Pakistan betrokken bij de arrestatie en ondervraging onder regie van een zaakwaarnemer van Bin Laden, Abu Zubaydah.

Steeds meigerde Zubaydah mee te werken. Maar toen hij in een geheime CIA-gevangenis op een plank werd vastgebonden, zijn hoofd met natte washandjes afgedekt en hij water door zijn neusgaten en de opening van zijn mond kreeg gegoten om de ervaring van verdrinking na te bootsen, ging hij na 35 seconden door de knieën. „Het was of er een kamp werd aangelegd. „Zelf was Kiriakou dat overigens niet bij, zijn collega's hadden hem er goedaardig over verslag over uitgebracht.

Kiriakou, die de CIA in 2004 na vooral jaar verliet, zegt dat de informatie van Zubaydah waardeloos is gebleken toen hij gemengde geruchten over de praktijk van waterboarding. „Het was een leuke episode die destijds misschien noodzakelijk was. Maar dat hebben we nu achter ons gelaten."

Interview met ex-CIA-man via nrc.nl/overzee

VN-onderzoeker: CIA martelt

GENÈVE – De Amerikaanse inlichtingendienst CIA heeft terreurverdachten gemarteld in Guantánamo Bay in Cuba, aldus VN-onderzoeker Martin Scheinin. Hij waarschuwde gisteren tevens dat veel gevangenen nimmer zijn aangeklaagd, zodat de marteltechnieken niet adequaat tijdens het proces.

Scheinin, speciale rapporteur-terrorisme van de VN, bracht vorige week een bezoek aan het Amerikaanse gevangenenkamp. Volgens Scheinin hebben verschillende autoriteiten hem meegedeeld dat tachtig gevangenen voor een rechtbank zouden kunnen verschijnen. Tachtig anderen kunnen binnenkort vrij. Zes is niet duidelijk wat er gebeurt met de overige 150 gevangenen, onder wie vel „belangrijke". Sommigen zitten al zes jaar van zonder proces.

Scheinin reageerde ook op het nieuws dat de CIA waterbesparing zou hebben gebruikt in Guantánamo en de tapes daarvan zou hebben vernietigd. Waterbesparing is de ondervraging waarbij een verdachte bijna wordt verdronken. „De vernietiging van de videobanden laat duidelijk het verdoen van terreurverdachten is een extra argument dat de CIA betrokken was en is bij het gebruik van verhoormethoden die verboden zijn", aldus Scheinin. (ANP/RTR)

CIA vernietigde videobeeld van harde verhoren

WASHINGTON, 7 DEC. De Amerikaanse inlichtingendienst CIA heeft zeker twee videobanden vernietigd waarop de hardhandige ondervraging van Al-Qaeda-verdachten te zien was. De CIA zegt dit gedaan te hebben om de ondervragers te beschermen tegen juridische risico's en tegen het gevaar van vergelding door terroristen. Maar de bevelste heeft in Amerika meteen de vraag opgeworpen of de CIA bezwaren met onrechtmatig informatie heeft achtergehouden voor het Congres, de rechterlijke macht en de commissie die een onderzoek instelde naar de aanslagen van 11 september 2001.

Het gaat om opnamen die in 2002 zijn gemaakt van de ondervraging van twee verdachten, onder wie Abu Zubaydah, een naaste medewerker van Osama bin Laden. De zouden onder meer zijn onderworpen aan de zwaarste technick van 'waterbesparing' (gesimuleerde verdrinking). In november 2005 zijn de banden vernietigd in opdracht van de directeur-generaal operaties van de CIA. De hoogste directeur van de dienst, Michael Hayden, wandelt

Verhoor verworpen

Bush: waterboarding mag

Namen/AP

AMSTERDAM

***

De Amerikaanse president George Bush heeft zijn veto uitgesproken over een wet die het de CIA zou verbieden harde verhoormethoden als waterbesparing (schijnverdrinking) te gebruiken. Bush zegt dat wet te hebben ingetrokken omdat examinanten zijn woonkamen dankzij de methoden verhoormethoden. De wet die het Congres mij heeft toegestaan zou een van de waardevolste instrumenten in de oorlog tegen terreur wegnemen', zei Bush in zijn wekelijkse radiotoespraak.

De voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, de Democrate Nancy Pelosi, zei dat het Congres volgende week zal proberen het veto ongedaan te maken, maar het is zeer de vraag of dat lukt. Om een presidentieel veto ongedaan te maken is een tweederde meerderheid nodig.

Pelosi zei dat de VS niet alleen met militaire macht, maar ook met moreel gezag de wereld moet leiden. De fractievoorzitter van de Democraten in de Senaat, Harry Reid, zei dat zijn partij er alles aan zal doen om de schade te herstellen die Bush het aanzien van de VS in de wereld heeft bewerkstelligd.

Volgens de mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch zat Bush de geschiedenis in tegaan als de 'waterpresident', omdat hij als CIA in wezen wil van de wens van het Congres om haar verhoormethoden te gebruiken 'die elke redelijke waarnemer als martelling zal aanmerken'. ●

Nieuw verhaal uit CIA-kampen opgetekend

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 14 MAART. Opnieuw heeft iemand die is vastgehouden in het circuit van geheime CIA-kampen zijn verhaal bevond kunnen vertellen.

In een vandaag verschenen rapport beschrijft de mensenrechtenorganisatie Amnesty International wat er met de Jemenier Khaled Al-Sharif al-Maqtari gebeurde nadat hij begin 2004 door het Amerikaanse leger werd opgepakt in Irak. Eerst zat Maqtari vast in de Abu Ghraib-gevangenis nabij Bagdad. Daarna kwam hij een Afghaanse cel en vervolgens 28 maanden in een detentiecomplex op een onbekende plek – naar hij zelf vermoedt Bahrein (), tot september 2006, vlak voordat de Amerikaanse president Bush het bestaan van de CIA-kampen erkende en zei dat deze inmiddels leeg waren. Inderdaad bij is uit gevangenis in Jemen. Daar kwam hij met 2007 vrij.

Maqtari werd tijdens de ongeveer 32 maanden naar eigen zeggen gemarteld door de Amerikanen. Tijdens de maanden op de onbekende plek zat hij in volledige isolatie, in zijn cel werd hij geregeld door camera's. Hij werd gedwongen, zijn zijn slaap gehouden en – soms zaakte – blootgesteld aan extreme koude en hitte, aan harde muziek, oorverdovend lawaai en fel licht. Hij is nooit ergens van beschuldigd.

Het hele rapport is te vinden via nrc.nl/buitenland

Ex-ministers VS: Sluit Guantánamo

ATHENS De volgende president van de Verenigde Staten moet Guantánamo sluiten en een dialoog beginnen met Iran. Dit hebben vijf Amerikaanse oud-ministers van Buitenlandse Zaken, onder wie Henry Kissinger en Colin Powell, gezegd in Athene, Ohio.

Het sluiten van het omstreden detentiecentrum in Guantánamo Bay op Cuba vijzelt het imago van de VS in het buitenland op, zeiden de oud-ministers en een van hen is Cyrus Vance, de vader van de huidige president George Bush. Powell was minister onder Bush jr.

De oud-ministers dringen er ook bij de komende presidents op aan om een dialoog te beginnen met Iran, omdat het belangrijk is zowel met bondgenoten als vijanden contact te blijven houden. Felle woordenwisselingen tegen Cuba, dat al een halve eeuw duurt, 'hier eenvoudigweg niet gewerkt, met van ons zit niet waar hen. Dit is een van de kwesties die meer gedreven worden door politiek dan buitenlands beleid', zei Christopher. AP

Guantánamo's greatest hits

Op basis van een uitgelekt verhoorrapport, nieuwsberichten en getuigenissen van oud-gedetineerden als mitsalaten die zelf gemarteld hebben, stelde Justine Sharrock van het Amerikaanse tijdschrift Mother Jones de Torture Playlist samen, zegt maar de Fobo-Afspraak. Ze wist 24 namen te achterhalen die in Amerikaanse detentiecentra ge-

bruikt worden om gevangenen uit hun slaap te houden, te desoriënteren en om hun geheimen te overtuigen. Op 1 t/m 5 figuurtje standaard white noise muziek Deicide, Dope en Eminem. Meer verhoormethoden lees je in het uitgebreide 'American Psycho' van Dan McLaren en de Guantánamo-reclamerapporten Massive-Attack-remixen. Niet alle bands waarmee zich aan de toepassing van het maatrek Slave-Asbesten (zie foto), drummer van death metal band Deicide. Het weten het wel 'oud' te vinden dat er werd gemarteld op nummers van Deicide. Asbestos vindt: ouch en ego zaten in het leger, zelf wist hij ta druk met de band. Maar: 'Ik ben blij dat ik uiteindelijk ook nog een bijdrage kan kunnen leveren.'

Bekijk de hele lichtenstparade op http://trunk.nu/torturepla

Vrijlatingen Guantánamo

Door onze correspondent

LONDEN, 20 DEC. Drie m zijn gisteren in Groot-Brittannië teruggekeerd na een verblijf van in het omstreden Amerikaanse detentiecentrum in Guantánamo Bay. Het gaat om e Algerijnen en een Ier. De drie hebben wellicht Britse nationaliteit, maar v één voor hun aanhouding Groot-Brittannië. De Ierse cel of de Britten naar oor ring van een of twee jaar bij terroristen.

President Bush vetoot verbod o waterboarding

WASHINGTON, 10 MAART dent Bush heeft zaterdag geving geweigerd waarmee Congres de valschuingsmo CIA wilde verbieden bep hardhandige verhoorme gebruiken. De stemmi ging daarbij uit naar be ten 'waterboarding', wa verdrinkingsgevoel word Zeezat. Volgens Bush „m ondichtingsmethoden schaffen over alle inlic die nodig zijn om de te stoppen". Er bestaat in de wereld geen consensus dat waterboarding marteling is, aldus Bush. Het verbod moet worden ingetrokken.

'VS hebben veel van Israël geleerd'

VN-rapporteur Martin Scheinin over de mensenrechten en de War on Terror

VN-rapporteur Martin Scheinin stelt in zijn rapport over de War on Terror Amerikaanse mensenrechtenschendingen aan de kaak. 'Maar niet alles is mis in de VS.'

Door onze correspondent CAROLINE DE GRUYTER

[illegible]

Regels Guantánamo op site

[illegible]

Het handboek staat op www.wikileaks.org

CIA erkent waterboarding verdachten

[illegible]

Wikileaks

Guantanamoboek uitgelekt

AP

[illegible]

BRIEVEN

Verneend bezoek aan Guantánamo

[illegible]

'Guantanamo is een humanitaire crisis'

[illegible]

Guantanamo Bay

[illegible]

Bush: CIA foltert geen verdachten

WASHINGTON, 6 OKT. De Amerikaanse president George Bush heeft gisteren tegengesproken dat de CIA verdachten foltert. Volgens The New York Times heeft het ministerie van Justitie in 2005 in geheime memo's de hardste verhoormethodes ook goedgekeurd. Het oordeel dat foltering officieel als „afschuwelijk" had bestempeld. • Pagina 5

'Adopteer gevangenen Guantánamo'

26-9-2007

Orschuldigen dreigen in land van herkomst te worden gemarteld.

Van onze correspondent
Bert Lansing

BRUSSEL Een aantal europarlementariërs wil gedetineerden uit Guantánamo Bay die een corrective vastzitten in het Amerikaanse gevangenkamp 'adopteren'. Het gaat onder anderen om gevangenen die niet naar hun kunnen, hoewel de VS beroep zijn hen te laten gaan.

Met het actie willen de parlementariërs, onder wie de Belgische Bart Staes (GroenLinks), de Britten Caroline Lucas (Groen) en Sarah Ludford en de Italiaanse sociaal-democrat Luisa Morgantini, de druk verhogen op de Amerikaanse regering om de gevangenen een eerlijk proces te geven of ze vrij te laten.

„Ik zal die mensen heus niet allemaal op mijn verjaardag uitnodigen. Ik zeg niet dat het stuk voor stuk fijne mensen zijn, maar ze moet een gebonden om deze mensen te helpen", zegt Staes-Polfliet.

Volgens de Internationale Federatie voor de mensenrechten (FIDH), die de actie coördineert, gaat het om mensen die weinig meer te verwijten valt dan dat ze op het verkeerde moment op de verkeerde plaats waren".

In de meeste gevallen was dat Afghanistan op het moment dat de VS dat land binnenvielen om het Taliban-regime van de troon te werpen. Zo zitten op de Amerikaanse basis op Cuba diverse Oegoerse hulpjes uit China van, die door de lokale bevolking in de gemeenschap met Pakistan aan de Amerikaanse troepen werden uitgeleverd tegen duizenden dollars beloning.

Vijf van hen mochten naar Albanië gaan nadat de Amerikaanse autoriteiten hadden vastgesteld dat ze onschuldig waren. Maar de anderen hangt deportatie naar China boven het hoofd, waar ze het risico lopen gemarteld te worden.

Volgens de FIDH zitten op Guantánamo Bay nog 360 gevangenen. Het is onduidelijk hoeveel van hen een nieuwe toetsing hebben gekregen om het gevangenkamp te verlaten. Een van hen, een Egyptische arts, werd al anderhalf jaar geleden vrijgelaten.

woensdag 25 augustus 2004

Eerste verdachte in Guantánamo-proces

GUANTÁNAMO BAY — Een 34-jarige Jemenriet die als chauffeur voor Osama bin Laden heeft gewerkt, is gisteren voorgeleid, als eerste beklaagde van een Amerikaanse militaire commissie sinds de Tweede Wereldoorlog. Op de voorbereidende hoorzitting tweede een advocaat het proces onrechtvaardig.

Salim Ahmed Hamdan verscheen in de rechtszaal zonder handboeien. Hij droeg een kogelvrij vest omdat het voorheen van de aanklacht voor hem werd vertaald. Nadat hij had gezwaaid met de aanklacht zag eens te herhalen, lek hij in de lach te schieten toen hij hoorde dat hij 'wordt beschuldigd van samenzwering om oorlogsmisdaden te plegen. Volgens zijn advocaten verdiende hij een bedragen als chauffeur van Ben Laden. De Verenigde Staten beweren echter dat Hamdan ook bijwerkte van Bin Laden. Lees verder pagina 2

(AP)

Na reis naar Cuba

Kamerleden verdeeld over Guantánamo

2004

DEN HAAG, 29 OKT. De Tweede Kamerleden die vorige week een bezoek aan Guantánamo Bay hebben gebracht, zijn sterk verdeeld over de wenselijkheid van de Amerikaanse marinebasis in Cuba. Daar worden verdachten van terrorisme vastgehouden.

De meningen liepen uiteen van „een poosmoraal van het Pentagon" (GroenLinks) tot „het zier er spic en span uit" (VVD).

Leden van de Kamercommissie voor buitenlandse zaken bezochten Guantánamo Bay vorige week op uitnodiging van de Amerikaanse ambassadeur in Nederland, Roland Arnall. Van weerom kregen ze briefings van het Rode Kruis en Amnesty International. De gevangenen werd er gesproken niet ondervraagd. Ook de gevangenis in Bagram, bevoegd en mobiele cel.

Albert Wilders (VVD) vindt dat Nederland behoorlijk heeft aan een verdragen Guantánamo Bay. „Als het er perfect werkt, kan een staat van administratieve detentie voor mensen die nog niet over de grens van het strafrecht heen zijn, maar over wie inlichtingendiensten wel al belastende informatie hebben. Met gaat hier om de oorlog tegen terrorisme."

Hans van Baalen (VVD) is geschrokken van een toiletgebouw, waarin de gevangenen worden ondervraagd. „Ik heb ook nooit gezegd dat het handboek voor de omgang met gevangenen, zo op zijn mooist het allemaal een uitnodigende indruk. Hoe de verhalen over reacties van de wereld in kunnen, weet ik niet. Oud-gevangenen hunnen altijd zeggen dat ze gemarteld zijn."

Volgens Mariko Peters (GroenLinks) brengen de Amerikanen „dat we onder de indruk moeten raken van de nieuwe gebouwen, maar het problem op Guantánamo is het schimmige rechtssysteem. Men zet tegen orde: dit zijn boeven, terroristen, die verdienen geen fatsoen. Maar hoe weten we wat de gevangenen gedaan hebben?"

Hans van Baalen (VVD) is geschrokken van een toiletgebouw, waarin de gevangenen worden ondervraagd. „Ik heb ook nooit gezegd dat het handboek voor de omgang met gevangenen, zo op zijn mooist het allemaal een uitnodigende indruk. Hoe de verhalen over reacties van de wereld in kunnen, weet ik niet. Oud-gevangenen hunnen altijd zeggen dat ze gemarteld zijn."

Volgens Mariko Peters (GroenLinks) brengen de Amerikanen „dat we onder de indruk moeten raken van de nieuwe gebouwen, maar het problem op Guantánamo is het schimmige rechtssysteem. Men zet tegen orde: dit zijn boeven, terroristen, die verdienen geen fatsoen. Maar hoe weten we wat de gevangenen gedaan hebben?"

• OPINIE: pagina 7

Carter 'weet zeker' dat VS martelen

12-12-2007

WASHINGTON – De Verenigde Staten martelen terreurverdachten en dat is in strijd met het internationale recht. Dat heeft de voormalige Amerikaanse president Jimmy Carter gezegd tegen nieuwszender CNN.

„Ik denk het niet, ik weet het zeker", zei Carter op de vraag of hij gelooft dat de Amerikaanse regering foltering toestaat. Volgens hem hebben de VS de Conventies van Genève (over de behandeling van krijgsgevangenen) buiten toepassing verklaard en hanteert president George Bush zijn eigen definitie van mensenrechten.

Bush ontkende vorige week dat de VS martelen. Hij reageerde op een publicatie in The New York Times. De krant meldde dat een interne documenten van het Amerikaanse ministerie van Justitie toestaat dat terreurverdachten op gewelddadige en traumatiserende wijze worden ondervraagd.

Amerikanen krijgen tien jaar cel in Kabul

(Reuters, The Guardian, AANP)

KABOEL

Twee Amerikanen zijn door een Afghaanse rechtbank veroordeeld tot tien jaar gevangenis, een derde Amerikaan kreeg acht jaar. Het drietal werd schuldig bevonden aan het martelen van Afghaanse burgers die het wegdienstelijk gevangen had genomen.

Jonathan Idema, een voormalige Amerikaanse commando met een strafblad wegens fraude, begon te schelden toen hij na zijn veroordeling werd weggeleid. 'Dit zijn dezelfde verrotte Talibanrechters als die van vroeger. Ik wist wel dat de Amerikaanse regering geen poot voor me zou uitsteken.'

Idema en zijn kompanen, de gewezen militair Brent Bennett en de documentairemaker Edward Caraballo, houden vol dat ze onschuldig zijn. Ze zeggen dat ze met goedkeuring van de Amerikaanse en de Afghaanse regering naar Afghanistan waren gekomen om te helpen bij het opsporen van leden van de Taliban en Al Qa'ida. Daarvoor hadden ze informatie nodig van de Afghanen die ze ondertussen voor verhoor.

Aan tot begin van zijn optreden voor de rechtbank in Kabul had Idema de eed afgelegd op de Koran, waarvoor hij werd hoogjuicht vanaf de publieke tribune. De gerechtszaal stond als ochtenduitbraakelijk aan de grove taal die Idema bezigde op de videoopnames die als bewijs werden gebruikt. 'Nou ja, dat was twee maanden geleden', grapte de Amerikaan.

De advocaten van het drietal kondigden aan dat ze in beroep gaan. Idema's verdediger zei dat zijn cliënt onschuld is aangedaan. 'De teurige waarheid is dat we het hier hebben over drie mannen die door de Amerikaanse regering aan de wolven zijn gevoerd', zei hij. 'De rechterlijke macht van Afghanistan is nog lang niet sterk genoeg om ze te beschermen.'

Taliban-commandant uit Guantánamo Bay gebeurd

3-12-2007

KANDAHAR – Mullah Abdul Rauf, die tot 2004 in Guantánamo Bay zat, is gisteren vrijgelaten door de Amerikanen. Dat meldt de Afghaanse regering. Rauf was een van de hoogste Taliban-commandanten die in Guantánamo Bay gevangenen zaten. Hij zou in 2001 de Bamiyan-boeddha's hebben opgeblazen. Rauf zou ook de Taliban-troepen hebben geleid die in 1998 de Mazar-e-Sharif innamen en daarbij duizenden Hazara's vermoordden. Rauf zou in 2004 zijn vrijgelaten, maar hij zou zich niet aan de afspraken hebben gehouden. Hij zou zich in de provincie Helmand hebben verschanst. Daar zou hij zich schuilhouden. (AP)

'Kamer verkeerd ingelicht over CIA'

2-12-2007

DEN HAAG, 28 OKT. De minister van Justitie in Washington is een strafrechtelijk onderzoek begonnen naar de vernietiging door de inlichtingendienst CIA van video's waarop terreurverdachten werden ondervraagd aan de omstreden marinebasis Guantánamo Bay.

Dat heeft minister Michael Mukasey woensdag bekend gemaakt. Te beginnen gronden voor het starten van zo'n strafrechtelijk onderzoek', aldus de bewindsman in een verklaring. Voormalig federaal aanklager John Durham wordt belast met het onderzoek.

De CIA erkende vorige week dat zij tot 2003 banden

'Guantanamo Bay in Nederland'

6-12-2007

ROTTERDAM, 27 OKT. Geert Wilders (PVV) vindt dat Nederland het Noorse beeld aan een eigen Guantánamo Bay. In Nederland zou de Al-VID moeten bepalen wie een bedreiging voor de veiligheid is en in een soort Guantánamo-kamp (naar wereld opgesloten. Wilders bespreekt het komp deze week met de Tweede Kamer-commissie voor buitenlandse zaken. VVD-Kamerlid Hans van Baalen vindt dat Nederland terrorisme-moeten zijn gevangenen uit Guantánamo Bay over te nemen. Het zou daarbij moeten gaan om gevangenen die niet meer [illegible]

Strafrechtelijk onderzoek naar CIA

3-12-2007

WASHINGTON Het ministerie van Justitie in Washington is een strafrechtelijk onderzoek begonnen naar de vernietiging door de inlichtingendienst CIA van video's waarop terreurverdachten werden ondervraagd aan de omstreden marinebasis Guantánamo Bay.

Dat heeft minister Michael Mukasey woensdag bekend gemaakt. Te beginnen gronden voor het starten van zo'n strafrechtelijk onderzoek', aldus de bewindsman in een verklaring. Voormalig federaal aanklager John Durham wordt belast met het onderzoek.

De CIA erkende vorige week dat zij tot 2003 banden

ZATERDAG 6 OKTOBER & ZONDAG 7 OKTOBER

Na nieuws over verhor

Bush: CIA foltert geen verdachten

WASHINGTON, 6 OKT. President Bush heeft gisteren gesproken dat de CIA verdachten folteren. Volgens New York Times keurde het ministerie van Justitie in 200 heime memo's de hardste verhoormethodes ook goe nadat het foltering officieel „afschuwelijk" had geno

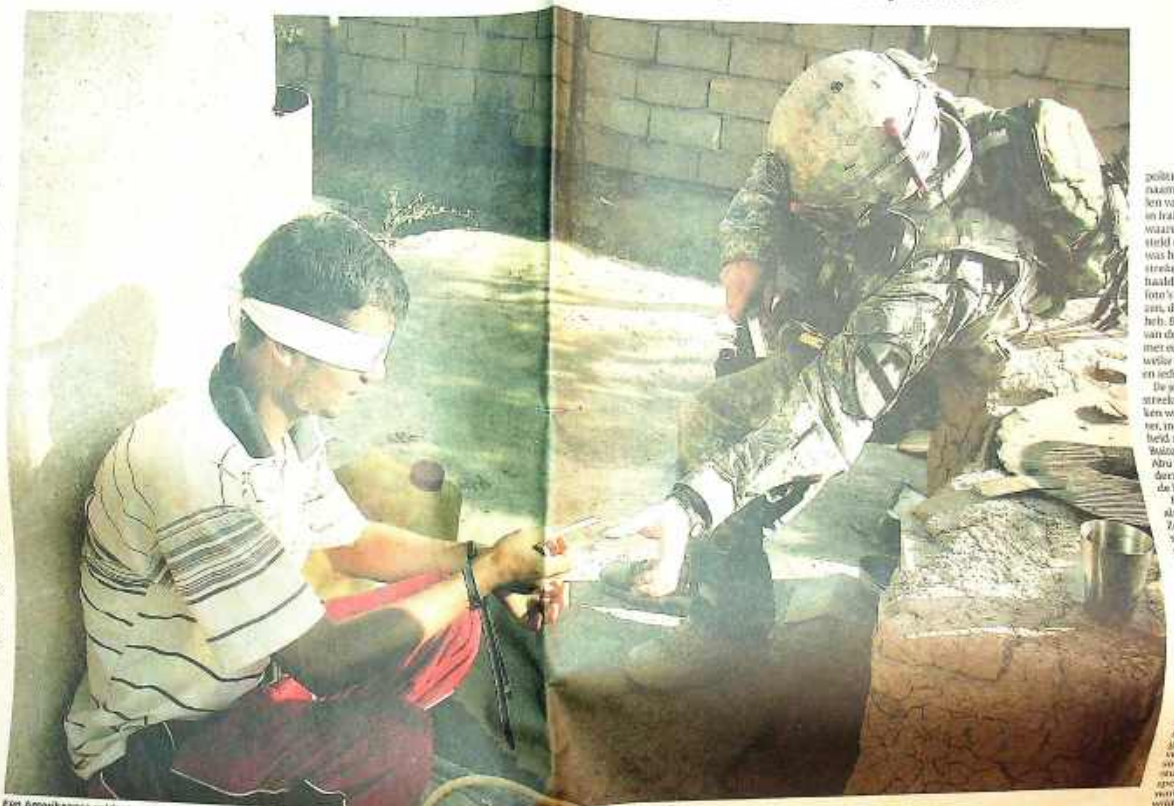
Na de onthulling van The New York Times, donderdag, beschuldigde de Democratische voorzitter van de Senaatscommissie voor de inlichtingendiensten, John D. Rockefeller IV, de president ervan het Congres ervan verkeerde informatie te hebben voorzien. Bush zou hebben gelogen over verdachten die in het buitenland van u gehouden zijn.

The New York Times meldde ook dat de CIA er afgelopen zomer opnieuw toe is overgegaan terreurverdachten in geheime gevangenissen in het buitenland van u houden. Die gevangenissen – 'black sites' – werden vorig jaar september lang gesloten door Bush, nadat de Vanuit 14 gevangenen naar Guantánamo Bay waren overgebracht.

Bush zei gisteren, tijdens een persconferentie, persbijeenkomst: „Deze regering volgen wet. We houden ons aan de haven- kaanse wet en onze internationale verplichtingen." Hij voegde eraan toe dat hoog opgeleide beroepsmensen ervaringen en terreurverdachten ondervragen. „Wanneer we iemand vinden die mogelijk informatie heeft over een aanslag op Amerika, dan gaan we die [illegible] ondervragen", dat is [illegible] Volgens de gegevens van New York Times werd in een heim memo in februari 2005 [illegible] gegeven om verdachten aan [illegible] en psychologische druk te [illegible], waaronder slagen tegen het hoofd, blootstelling aan zeer la temperaturen en gesimuleer verdrinking ('waterboarding').

Later dat jaar aanvaarde Congres het zogenaamde Mc [illegible] dat verbiedt wrede, onmenselijke of vernederende behandeling van gevangenen in Amerikaanse handen verbiedt. Toenmalig [illegible] van Justitie Alberto Gonzales, vermoedelijk [illegible]

Van der Leeuw-lezing. We beseffen nog lang niet genoeg wat de **Amerikaanse oorlogen** doen met de soldaten die ze moeten uitvoeren. De Verenigde Staten betalen een hoge prijs in Irak en Afghanistan. Door **Seymour Hersh**.

Een Amerikaanse soldaat geeft een sigaret aan een Iraakse arrestant in Muqdadijah, 90 kilometer ten noorden van Bagdad. Foto AP

Terwijl ik hier voor u sta, tel ik de dagen, zoals ik de laatste jaren elke ochtend en avond doe. Het slechte nieuws is dat er vandaag, op 26 oktober, nog vierhonderdeenenvijftig dagen te gaan zijn van het bewind van koning George Bush II. Het goede nieuws is dat dit morgenochtend, als we allemaal wakker worden, weer een dag minder zal zijn. Maar daarmee hebben we het goede nieuws ook wel gehad.

Wij in Amerika – en het hele Westen – leven in een tijd van ernstige crisis, die we vooral onszelf aandoen. Die crisis is begonnen met de verschrikkingen van 11 september 2001 en is nog verergerd en versterkt door de verschrikkingen die de regering-Bush eraan heeft toegevoegd. Terwijl ik dit schrijf, heeft mijn president nog geen bombardement en raketaanval op de mullahs in Iran gelast, maar hij beschouwt zo'n aanval wel als onvermijdelijk – om Amerika en de vrije wereld te behoeden voor een toekomstig Iran met kernwapens, en met de middelen (daar is hij van overtuigd) om deze in te zetten tegen New York, Washington en andere grote Amerikaanse steden.

Dat zijn overtuiging niet wordt ondersteund door informatie van de inlichtingendiensten, doet niet ter zake. Wij kunnen alleen maar afwachten of hij doet wat hij denkt te moeten doen, of zich toch nog laat weerhouden door het handjevol mannen in Washington – zoals zijn mede-Republikeinen in het Congres en tal van militaire leiders in het Pentagon – dat hiermee een zelfmoordactie zier waardoor het Westen misschien wel overal ter wereld in oorlog met de sjiieten zal zakken.

Als gedegende heb ik hier voorspeld dat ik goed de weg weet in hoge Amerikaanse inlichtingenkringen en daar mensen ken – oud-medewerkers maar ook mensen in actieve dienst – die contacten onderhou-

politieagenten met als voornaamste bekwaamheid het regelen van het verkeer. Maar eenmaal in Irak werden ze als gevangenbewaarders in de Abu Ghraib aangesteld en raakten ze al gauw – dit was herfst 2003 – betrokken bij de streken die daar werden uitgehaald. U hebt allemaal van de foto's gezien en de verhalen gelezen, dus u weet waar ik het over heb. Begin januari 2004 ging een van de MP's naar de autoriteiten met een cd waarop te zien was welke wreedheden er plaatsvonden en iedereen verwijfde.

De jonge militair, die niet rechtstreeks bij het incidenten betrokken was, werd enkele maanden later, in maart 2004, met haar eenheid naar huis teruggestuurd.

Buitenstaanders wisten niets van Abu Ghraib of van het interne onderzoek, dat op dat ogenblik door de landmacht werd ingesteld.

Ik hoorde dat de jonge militair als een ander mens terugkeerde. Ze was prikkelbaar, afwezig, verstrooid. Ze wilde niet met haar familieleden praten en ze ging zelfs weg bij haar man en verhuisde. Eind april, toen de eerste verhalen en foto's over Abu Ghraib verschenen, zocht de vrouw het meisje op. (Ik hou hun relatie bewust in het vage.) Ze liet haar een krantenknip zien en vroeg of dit de reden voor haar gedrag was. De deur werd min of meer dichtgesmeten. De jonge militair wilde er niet over praten.

Op dat ogenblik bedacht de vrouw dat ze het mentale voor ze naar Irak ging een laptop met ingebouwde DVD-speler had gestuurd. Later bracht ik dat bijna elke soldaat die naar Irak werd gestuurd daar mee een eigen DVD-speler of computer aanbevalen, want wie zich buiten schemerige witte enclaves, bad in het exotische Irak maar weinig andere mogelijkheden. Toen de jonge militairessen uit Irak terugkwamen, was de computer bij de vrouw thuis blijven staan, en sindsdien niet meer aangeraakt. De vrouw die mij had gebeld, had met beide

...steeds geen

idee wat Bush beweegt

heb ik eigenlijk geen idee wat George Bush weet of denkt.

Is hij Irak binnengevallen uit een oprecht geloof in de waarde van de democratie, zoals hij bij herhaling heeft gezegd, of uit een impuls die wortelde in zijn persoonlijke godsdienstige overtuiging, of uit de wens de veiligheid van Israël te waarborgen? Of wilde hij de Amerikaanse toegang tot de olie in het Midden-Oosten behouden, of deed hij het omdat zijn vader in 1991, aan het einde van de eerste Golfoorlog, besloten had om niet naar Bagdad te gaan en Saddam Hussein ten val te brengen?

Ik wil hier niet beweren dat ik een antwoord op die vraag heb, of daarnaar ook maar kan raden. Evenmin heb ik enig idee of George Bush persoonlijk zelfs maar betrokken is bij de grote beslissingen die zijn genomen. Normaal zou natuurlijk zijn van wel, maar mijn president heeft bijzonder veel bevoegdheid – en politieke invloed – aan zijn vice-president Dick Cheney afgestaan, zodat we maar moeten gissen. Is de huidige savage Cheney's toedoen of heeft Bush heel handig onze aandacht gericht op Cheney – als het Amerikaanse enfant terrible – zodat Bush boven die savage kan staan? Ik weet het gewoon niet.

Chaos in Irak

Weet Bush wat hij het Midden-Oosten heeft aangedaan, met de inval in Irak en zijn doorlopende gedram dat er in alle landen van het Midden-Oosten democratie moet komen? Is de huidige chaos het resultaat waar Bush en zijn neoconservatieve helpers van begin af aan op uit zijn geweest? Meningen in het Witte Huis lijkt niet per se tegen chaos te zijn. De minister van Buitenlandse Zaken van een belangrijke Europese bondgenoot van de VS vertrouwde mij een paar jaar geleden tijdens een lunch toe dat hij Paul Wolfowitz, toen onderminister van Defensie, als de volmaakte trotskist beschouwde, omdat Wolfowitz net als Trotski duidelijk in de permanente revolutie geloofde.

Eén ding staat buiten kijf – president Bush heeft de veronderstelde grenzen aan zijn wettelijke en constitutionele bevoegdheid ruimschoots overschreden en ons allemaal laten zien hoe broos de Amerikaanse democratie is. Geen van de instellingen die bestemd zijn om ons tegen een overheersende uitvoerende macht te beschermen, heeft haar werk gedaan. Het Congres, dat de eerste zes jaar dat Bush president was werd beheerst door de Republikeinen, heeft zijn constitutionele rol geheel verzaakt en geen enkel toezicht uitgeoefend op de politieke en militaire handel en wandel van het Witte Huis. De legerleiding heeft zich niet verzet tegen het onzinnige besluit van de president om de strijd tegen Osama bin Laden naar het seculiere Irak te verplaatsen – de waanzin van koning George is door veel hoge officieren zelfs publiekelijk toegejuicht. Ook is het zwijgen opgelegd aan de miljoenen medewerkers van de federale overheid, zodat de relevante Congrescommissies of de pers niet te horen kregen wat er gaande was.

Ik vind het uiterst verontrustend dat de Amerikaanse pers het zo heeft laten afweten, omdat ik mijn hele leven heb geloofd dat ons werk als journalisten is publieke ambtsdragers aan de hoogst mogelijke normen te houden. De grote kranten en televisiezenders hebben zich na 11 september 2001 door Bush laten afbluffen en daarmee is hun het belangrijkste morele thema van het decennium ontgaan – hoe de president en zijn vazallen hebben gelogen en met de informatie hebben geknoeid om ons in maart 2003 de oorlog tegen Irak in te drijven.

Het schortte niet aan kennis. Ik werkte in de jaren zeventig voor de *New York Times* in Washington en in gesprekken hebben mijn oud-collega's mij duidelijk gemaakt dat ze wel degelijk beseften hoe zeer het Witte Huis de zaak misleidde, maar zulke standpunten haalden in 2002 en 2003 maar zelden de krantenpagina's.

Er moet beslist nog eens een gedegen verhaal worden geschreven over de rol van de pers in Bush' vermogen om dagelijkse kranten- en televisiesteun voor de oorlog in Irak te werven.

Zal er ook een goed verhaal komen over de precieze werking van het presidentschap van Bush? Dat weet ik zo net nog niet. Er is geen reden om te denken dat Bush of Cheney nauwkeurig aantekening van hun besluitvorming hebben gehouden.

U hebt mij niet nodig om te weten hoe slecht mijn land er voor staat, of hoe de grote westerse mogendheden – en dan doel ik bij uitstek op Groot-Brittannië – hebben verzuimd Washington in bedwang te houden. En net als Engeland hebben Duitsland en Frankrijk zich mee laten slepen in de Amerikaanse poppenkast van beperkte besprekingen en dreigementen met economische sancties tegen Iran vanwege het kernwapenonderzoek dat Teheran zou doen. Niet één keer heeft een bondgenoot van ons de regering-Bush publiekelijk opgeroepen de meest logische oplossing voor het geschil te kiezen – bilaterale besprekingen tussen Washington en Teheran.

De meest verbluffende prestatie van dit presidentschap was misschien wel het gemak waarmee George Bush heeft weten te ontkomen aan elke serieuze kritiek op zijn weigering om met regeringen te praten waar hij niets mee op heeft. Heel verbluffend, welbeschouwd. De president van het machtigste land ter wereld – met de meeste bommenwerpers en de meeste kernwapens – weigert te praten met de leiders van regeringen die hem niet bevallen. Hij praat niet met de Iraniërs, de Syriërs, Hamas, Hezbollah, en jarenlang niet met de Noord-Koreanen. En vrijwel niemand klaagt erover.

> President heeft al zijn bevoegdheden ruimschoots overschreden

Ik heb geen idee hoe dit alles af zal lopen. Zal het in het hele Midden-Oosten oorlog worden, waarbij de VS met hun bondgenoten in het Westen en onder de zogeheten gematigde soennitische landen in het Midden-Oosten – Jordanië, Egypte, Saoedi-Arabië en de Golfstaten – de strijd aanbinden met Iran, Syrië, Hezbollah en allerlei sjiitische groeperingen overal ter wereld? Zal iedereen de fundamentele tegenstrijdigheid van de Amerikaanse positie in Irak gaan inzien? De regering-Bush beloofde verkiezingen in Irak en deze hebben ook plaatsgevonden, maar het gevolg was een regering die wordt overheerst door sjiieten die banden hebben met Iran. In de beginjaren van de oorlog bestond de Amerikaanse vijand uit soennitische milities – de aanhangers van Saddam, de zogenaamde opstandelingen – die Amerika op leven en dood bestreed.

En nu is de regering-Bush weer terug bij de soennieten en de leden van de Ba'ath-partij van Saddam Hussein, en trekt ze in Centraal-Irak samen met hen op in een oorlog die ogenschijnlijk tegen Al Qaeda gaat, maar die ook gericht is tegen Iran en – volgens veel sjieten – tegen de sjiitische leiders. Daarmee heeft de president de gekozen regering ondermijnd en in haar waarde aangetast, en is zijn roep om democratie in het Midden-Oosten een aanfluiting geworden. Het dilemma in Irak is pijnlijk en duidelijk, en ter staat geen eenvoudige oplossing toe.

Laat ik dus ophouden over dingen die vanzelf spreken, en over de vanzelfsprekende oplossing voor de oorlog in Irak. (Wel wil ik nog zeggen dat er mijns inziens maar twee manieren zijn om de oorlog te beëindigen. Mogelijkheid A: zorg dat iedereen daar vanavond om middernacht weg is, en mogelijkheid B: zorg dat iedereen daar morgenavond om middernacht weg is.)

Ik wil nog even ingaan op de andere kosten – voor mijn Amerikaanse landgenoten die als soldaten deze vuile oorlog zijn ingestuurd, net als ze andere vuile oorlogen zijn ingestuurd. Je beseft u alstublieft dat ik niet licht wil denken of vermachtzamen dat er door de bommen en geweren van de rebellen en de Amerikanen honderdduizenden onschuldige Iraakse burgers zijn vermoord, verwond en verdreven. Maar er is ook een prijs, die niet altijd meteen wordt ingezien, voor de mensen die de moorden en verminkingen uitvoeren. In een oorlog zijn geen winnaars – niet één.

Mijn loopbaan als journalist wordt gemarkeerd door twee belangrijke verhalen – in de late herfst van 1969 schreef ik als freelancer in Washington een serie van vijf krantenartikelen over een Amerikaanse slachting in een dorp genaamd My Lai 4 in Zuid-Vietnam. In 2004 schreef ik in drie weken drie stukken voor de *New Yorker* over de foltering en mishandeling van Iraakse gevangenen in Abu Ghraib, de beruchte gevangenis uit de tijd van Saddam een paar kilometer buiten Bagdad. In het laatste van die verhalen werd de vraag gesteld wie de hoogste verantwoordelijke voor de foltering was, een vraag waar niemand in Amerika destijds raad mee wist – en naar het schijnt ook nu nog niet.

Bloedbad My Lai

Ik was al begonnen met de publicatie van mijn materiaal over My Lai – waar op de ochtend van 16 maart 1968 een compagnie onervaren Amerikaanse GI's meer dan vijfhonderdvijftig Vietnamese vrouwen, kinderen en oude mannen afslachtte – toen ik van een soldaat die erbij was geweest het verhaal van Paul Meadlo hoorde. Meadlo was een 17-jarige boerenzoon uit Zuid-Indiana die bij de landmacht was gegaan, een basisopleiding had doorlopen en daarna met zijn eenheid, de Charley-compagnie van de Americal-divisie, eind 1967 naar het Zuid-Vietnamese oerwoud was gestuurd.

Drie maanden lang ploeterde hij met zijn maten door de rijstvelden en oerwouden van het Zuiden op zoek naar de Vietcong. Nooit stootten ze op de vijand, maar gaandeweg bleken ze wel te worden vermalen door sluipschutters, boobytraps en mijnen – min of meer zoals het nu gaat in Irak. Er is geen vijand in uniform om tegen te vechten – er zijn alleen maar geheimzinnige moordenaars die onverhoeds toeslaan en weer verdwijnen, waarna de burgerbevolking de woede en wraak van de Amerikanen mag opvangen.

Halverwege maart 1968 was de Charley-compagnie al meer dan een man kwijt, zonder nog een Vietcong-strijder of Noord-Vietnamese soldaat in uniform te hebben zien, of ook maar iets wat leek op een vuurgevecht te hebben geleverd. Op de avond van 15 maart kregen de manschappen te horen dat ze de volgende ochtend vroeg per helikopter naar een dorp – My Lai 4 – zouden worden gevlogen waar zich volgens de inlichtingendienst een bataljon onverzettelijke Noord-Vietnamese strijders bevond. Die nacht deden de jongens – Amerikaanse jongens toen deden – ze lieten een paar joints rondgaan – terwijl de officieren en onderofficieren zich bedronken. 's Ochtends sprongen ze in hun helikopters en renden naar het dorp, klaar om te doden of gedood te worden. Geen vijand. Alleen honderden oude mannen, vrouwen en kinderen, die bezig waren hun ontbijt klaar te maken.

Zomaar, onverklaarbaar – of misschien ging het wel altijd en – dreven de Amerikaanse soldaten de burgers in drie brede greppels bijeen en openden het vuur met hun M16-geweren. Veel soldaten deden niet aan de executie mee – oh, ze schoten wel, maar ze schoten naast hun slachtoffers of over hen heen. Paul Meadlo deed wel wat hem werd gezegd door zijn eerste luitenant, William Calley (die tot symbool van de slachting uit zou groeien, ook al was hij maar één van de vele officieren ter plaatse). Steeds weer schoot Meadlo zijn geweer leeg op de panische Vietnamezen in de greppels, en hield alleen op om te herladen. Op een gegeven moment werd het stil. Te midden van het bloedbad hielden de Amerikanen even lunchpauze en aten hun K-rantsoenen op.

> Hoe hoog wordt de prijs die onze soldaten in Irak zullen betalen

Na verloop van tijd klonk er een gejammer en kroop er uit de greppel een jongetje van twee, misschien drie, helemaal onder het bloed van anderen. Zijn moeder had hem onder zich weten te schuiven en met haar lichaam de kogels opgevangen die voor hem bestemd waren. Eensklaps boven aan de greppel slaakte hij een kreet die niemand ooit meer zou willen horen en rende bij de Amerikanen vandaan. Luitenant Calley wees Meadlo aan en zei: 'Alknallen.' Maar Meadlo – nu bij in plaats van een stemloze hoop maar één jongetje voor zich zag – kon het niet. Misprijzend rende Calley het kind na en schoot het met een geweer in zijn achterhoofd. De Sterke Man.

De ochtend daarop liep de Charley-compagnie in de buurt van My Lai 4 patrouille toen Paul Meadlo op een landmijn stapte en zijn rechterbeen tot de knie werd afgerukt. Er werd een helikopter opgeroepen om hem af te voeren en terwijl hij en de compagnie wachtten, riep Meadlo Calley telkens een soort vervloeking toe: 'God heeft mij gestraft, luitenant Calley, en God zal u ook straffen. God heeft mij gestraft, luitenant Calley, en God zal u ook straffen.'

Anderhalf jaar later zocht ik Meadlo op. Het was een verwaarloosde kippenfarm – er was kennelijk geen man aanwezig. De kippen liepen overal rond en de boerderij zelf, een houten bouwsel, maakte een gammele indruk. Mevrouw Meadlo, die misschien vijftig was maar veel en veel ouder leek, kwam me buiten tegemoet. 'Ik kom met uw zoon praten,' zei ik. Ze wees op het huis en zei dat hij binnen was. Ze wist niet of hij met me wilde praten, zei ze, maar ik mocht het gerust proberen. Op dat moment aarzelde ze – en toen zei die eenvoudige, onontwikkelde vrouw uit Zuid-Indiana met enorme verbittering tegen me – ik citeer: 'Ik heb ze een brave jongen gestuurd en ik heb een moordenaar teruggekregen.'

Ik maak een sprong van vijfendertig jaar verder. Ik heb het eerste van mijn Abu Ghraib-verhalen in the *New Yorker* gepubliceerd en word op een nationale radiozender geïnterviewd. Het is een belprogramma en een van de opbellers, een vrouw, zegt dat ze een jongen kent die bij de eenheid in Abu Ghraib zat die de wandaden heeft begaan, en dat niemand heeft gereageerd op haar telefoontjes hierover naar de media. We maakten een afspraak om te lunchen. Elke militair die in Abu Ghraib was geweest, wilde ik natuurlijk heel graag spreken.

Ergens tijdens de lunch besloot de vrouw dat ze me kon vertrouwen en toen vertelde ze het volgende. De militair in kwestie was een vrouw bij de reservetroepen van de landmacht, een weekendsoldaat. Ze was heel knap en ze was nog maar pas getrouwd toen haar eenheid een paar maanden na het begin van de oorlog in 2003 werd gemobiliseerd en naar Irak werd gestuurd. Zij en haar medesoldaten waren in de eerste plaats opgeleid tot MP's, militaire ... en had ze op haar ... die een ... de computer nodig had, en daarom had ze deze aangezet en was bestanden gaan wissen, zei ze. Een van de bestanden heette 'Irak', en de vrouw opende die.

Foto's Abu Ghraib

Er liepen een reeks foto's tevoorschijn die geen gezinslid ooit zou mogen zien. Het waren misschien wel zestig digitale foto's van een naakte Iraakse gevangene, met op minder dan een meter bij hem vandaan twee grommende Belgische herders. Hij stond met zijn handen achter zijn hoofd voor gevangenisstaf – hij kon niet eens zijn handen gebruiken om zijn geslachtsdelen te beschermen, terwijl zijn hele wezen daarom schreeuwde. De foto's laten zien dat de gevangene uiteindelijk door een van de honden op een gevoelige plaats werd gebeten. Ook waren er taferelen met bloed – plassen bloed, zelfs – en ten slotte zag je een soldaat die met naald en draad probeerde zijn wond te hechten.

Ik kreeg deze foto's gratis van die vrouw – de *The New Yorker* kon natuurlijk niet betalen. Hoofdredacteur David Remnick besloot – heel verstandig, vind ik achteraf – om maar één iconische foto van de gevangene te publiceren: die waarop hij met zijn armen achter zijn hoofd voor de schuimbekkende honden staat. Die foto ging de hele wereld over.

Ik heb nog wel een jaar contact met de vrouw gehouden en haar aangespoord onmiddellijk hulp te zoeken voor de jonge militair, want die leek zich in een crisis te bevinden. Zowat een jaar later vertelde de vrouw me iets wat ik indertijd niet had geweten. Na haar terugkomst uit Irak had de jonge militair niet alleen haar huis en vrienden en haar man verlaten, maar liet ze voortaan ook elk weekend haar lichaam tatoeëren. Ik hoorde dat ze uiteindelijk haar lichaam tot haar hals toe met grote zwarte en blauwe tatoeages had laten bedekken. Het leek wel 'of ze in een andere huid wilde kruipen', zei de vrouw tegen me.

We beseffen in Amerika nog maar amper de sociale en emotionele prijs van de bemoeienis van onze soldaten met Irak.

Seymour M. Hersh is journalist van *The New Yorker*. Dit is een bekorte versie van de 25ste Van der Leeuwlezing die hij vrijdag uitsprak in de Martinikerk te Groningen. Mede-organisator de Volkskrant brengt een boekje uit met de lezing, co-referaten van Kader Abdolah en Joris Luyendijk en een interview met Hersh: *Een verslaggever in Washington*.

Zie de box op Binnenland, pagina 3.

Vertaling: Rian Verhoef

Leger VS erkent contact met premiejagers Kabul

Gevangenen Guantánamo

WASHINGTON, 17 JULI. Het Pentagon heeft de nagenoeg zestienhonderd gevangenen op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay gisteren voor het eerst de kans gegeven om te worden gehoord door een Amerikaanse rechter. Dat heeft het Pentagon gisteren bekend gemaakt. Het Hooggerechtshof oordeelde eind juni dat de gedetineerden hun zaak voor een Amerikaanse rechtbank moeten kunnen bepleiten. Velen zitten al jaren vast op verdenking van terrorisme zonder dat tegen hen een aanklacht is opgesteld, en zonder dat zij ooit de gang hebben gehad naar een advocaat. De gevangenen, die nu zelf zijn geïnformeerd over hun rechten, krijgen ook te horen dat zij nu wel recht hebben op rechtsbijstand.(AFP)

Zweed meldt folteringen op Guantánamo Bay

STOCKHOLM – De Zweedse Algerijnse advocaat zegt dat hij is gemarteld op Guantánamo Bay, de Amerikaanse basis waar verdachten van terrorisme worden vastgehouden. De 25-jarig Mahdi Ghandi, die vanaf week is vrijgelaten, zegt dat hij werd 'klootzakken' en 'moslimterrorist' werd genoemd. Hij zou twee dagen met ketens gebonden. (Reuters)

'Premiejagers folterden ook in Kabul'

The New York Times
AMER.

De aanklacht tegen drie Amerikanen die ervan worden verdacht in de Afghaanse hoofdstad Kabul een jemenitische burger te hebben gedood, is uitgebreid. Zij worden nu ook beschuldigd van bezetting, mishandeling en marteling, bleek bij hun voorgeleiding.

De rechters zeggen nauw te hebben samengewerkt met de Amerikaanse en Afghaanse strijdkrachten. Het verbaast hen bijvoorbeeld achter dat zij zichzelf waren als premiejagers die op zoek waren naar leden van de Special Forces, een klantje dat bij hoge Afghaanse functionarissen als gebruikelijk aanspoort op de vlooienbijtende manier.

Ook zou bij een complot te hebben gezeten om de Afghaanse president Hamid Karzai te vermoorden. Dat zou zijn opgezet door volgelingen van Al Qa'ida, de Taliban en van de krijgsheer Gulbuddin Hekmatyar, die wordt gesteund wegens vermeende activiteiten.

Verder zouden ze gisteren betrokken zijn bij bruutheidingen op de blazen in de Afghanistan Vandaag

Terreurverdachte in Pakistan dood 'na marteling'

Reuters, AFP
ISLAMABAD

Een Afghaanse islamitische geestelijke die gisteren overleed in Pakistaanse gevangenschap, had tekenen van marteling op zijn lichaam. Dat zei een ambtenaar functionaris van de Pakistaanse inlichtingendienst.

De gevangene, Qari Mohammad Noor, was vorige week opgepakt en zou zoal in een islamitische school in Waziristan. Hij werd aangehouden toen hij probeerde te vertrekken. Toen hij overleed was hij in handen van de politie. 'Zijn lichaam vertoonde wonden en tekenen van marteling', het zou verwonden waren.

In een uitlating van de politiechef van Peshawar stond dat de gevangene naar een ziekenhuis was overgebracht, waar hij 'aanvallig overleed aan een hartstilstand'. Volgens de politie wordt zijn dood onderzocht en is het waarlijk op het verslag van de lijkschouwing.

Noor werd opgepakt tijdens de actie tegen vermeintelijke terroristen die volgde op de aanslagen, vorige maand, van de aanslagpleger Mohammad Atatem Noor Khan. Zijn zoonpaterbestanden bleken een belangrijke bron van informatie over andere leden van Al Qa'ida.

Drie Britse verdachten in Guantánamo 'mishandeld'

De Guardian
LONDEN

Drie vrijgelaten Britse Guantánamo Bay-gevangenen beschuldigen de Verenigde Staten en Groot-Brittannië van ernstige mishandelingen op de Amerikaanse legerbasis in Cuba. In een woensdag verschenen rapport, samengesteld door hun advocaten, doen Rhuhel Ahmed, Shafiq Rasul en Asif Iqbal verslag van de twee jaar die ze in het kamp voor 'terreurverdachten hebben gezeten.

In het 135-pagina's tellende rapport Cycliating in Afghanistan en Guantánamo vertelt Rhuhel Ahmed van een verblijf in dood van de speciale Britse legeronderhoud SAS, die hem drie uur ondervroeg, terwijl een Amerikaanse soldaat een pistool op zijn hoofd hield en dreigde hem dood te schieten als hij bewoog. De SAS-officier zette hem onder druk om toe te geven dat hij naar Afghanistan was afgereisd om de heilige oorlog uit te vechten. Het Britse ministerie van Defensie heeft gezegd dat de beschuldiging wordt onderzocht.

Het drietal is gehaastend op interviews met de drie die in de loop van twee maanden door hun advocaten zijn afgenomen. Het rapport is het eerste complete verslag van de ervaringen van de Tipton Three', maakt de Britse pers ze naar hun woonplaats heeft vernoemd. Meteen na hun vrijlating in maart hebben de tieringers in interviews waar media voor hadden betaald, al gewag gemaakt van mishandelingen.

Zolang zes keer hebben Britse gevangenen de gevangenen bezocht, in principe om toe te zien op hun behandeling. Maar sceptici wijzen ook een agent van de geheime dienst MI5 aanwezig. Asif Iqbal herinnert zich een bezoek waarbij de vertegenwoordiger van de ambassade zich opdreide als 'een derde ondervrager', die wist informatie naar zijn welzijn.

Na eind 2001 is zijn opgepakt door de troepen van de Noord-Afghaanse krijgsheer Abdul Rashid Dostum werden de drie overgebracht naar Kandahar in het zuidoosten van het land. Daar, zo Rhuhel Ahmed, hebben een fotocamera van het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken en een MI5-agent hun ondervraagd. Om hem te verhinderen tot een bekentenis wordt hem vertelt dat de andere twee hadden meegewerkt en al naar huis waren gestuurd. In werkelijkheid waren ze onderworpen naar Guantánamo.

'De bezigheid van de Britse regering tonen de hypocrisie van de in het openbaar gedane beloften om alles te doen voor de gevangenen, aanwijs te ondersteunen in Guantánamo ten volle betrokken zijn bij de ondervraging', zegt advocaat Gareth Peirce.

Na de oorlog in Afghanistan zijn negen Britse staatsburgers overgebracht naar Guantánamo Bay, vier van hen zitten nog vast. Alleen vier gevangenen die in Groot-Brittannië verblijven als thuisland, worden niet door Londen vertegenwoordigd. Zij zouden er slecht aan toe zijn, volgens het Tipton Three'-rapport.

Naast de betrokkenheid van Britse geheime agenten bij de ondervragingen betreft de openbaarheid van foto's van naakte gevangenen – vrijdag die ook cartoons staat in het Abu Ghraib-gevangenis in Irak. Ook worden de drie ondervragen aan seksuele ondervragingen, na over zeven gehandeld te zijn geweest. Bewakers zouden: 'De wereld weet niet dat jullie hier zijn. Als we jullie jodden kunnt eierland dat te weten.'

Bij herhaling zijn de drie naar hun zeggen gedagen, in gezellige houdingen vastgebonden tijdens ondervragingen en blootgesteld aan strobescopisch – Asif Iqbal is om hier opgesloten in een ruimte met Rhuhel Ahmed. Ook zouden ze kaarden worden, 'het was een hetzelfde van een nummer van Eminem'. Ook hielden bewakers de mannen uit hun slaap.

VS horen eerste verdachte Guantánamo

De Verenigde Staten beginnen volgende maand met de eerste hoorzittingen in de processen tegen de gevangenen die vastzitten op de marinebasis Guantánamo Bay.

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 31 JULI. Voor het eerst in ruim tweeënhalf jaar zullen vier gevangenen van Guantánamo Bay formeel hun onschuld kunnen bepleiten. Gisteren bevestigden de Verenigde Staten aan den volgende maand de eerste hoorzittingen in de processen tegen de vermeende Al-Qaeda- en Talibanstrijders zullen beginnen.

De Australier David Hicks zal de eerste zijn die voor de militaire commissie, een soort militair criminaal, moet verschijnen. De beschuldigden de Verenigde Staten aan den volgende maand de eerste hoorzittingen in de processen tegen de vermeende Al-Qaeda- en Talibanstrijders zullen beginnen.

De Australier David Hicks zal de eerste zijn die voor de militaire commissie, een soort militair criminaal, moet verschijnen. De beschuldigden de Verenigde Staten aan den volgende maand de eerste hoorzittingen in de processen tegen de vermeende Al-Qaeda- en Talibanstrijders zullen beginnen.

De Australier David Hicks zal de eerste zijn die voor de militaire commissie, een soort militair criminaal, moet verschijnen. De beschuldigden de Verenigde Staten aan den volgende maand de eerste hoorzittingen in de processen tegen de vermeende Al-Qaeda- en Talibanstrijders zullen beginnen.

De Australier David Hicks zal de eerste zijn die voor de militaire commissie, een soort militair criminaal, moet verschijnen. De beschuldigden de Verenigde Staten aan den volgende maand de eerste hoorzittingen in de processen tegen de vermeende Al-Qaeda- en Talibanstrijders zullen beginnen.

In blok 5 zitten de niet behulpzame en 'moeilijke' gevangenen. Zij moeten in hun cel blijven en hebben geen contact met andere gedetineerden. (Foto's AP)

...n gevangene in blok 4, die zich goed gedraagt, mag als beloning de film 'De kleur van het Paradijs' bekijken.

'Zwarte gat' wordt minder duister

Na ruim tweeënhalf jaar komt er meer openheid op Guantánamo Bay

...e Verenigde Staten bepaalden ...isteren dat alle 594 gevangenen ...p Guantánamo Bay te horen ...allen krijgen waarom ze ...rastitten. Na tweeënhalf jaar komt er openheid.

Door onze redacteur
TESSA RAVELAAR

...ERDAM, 5 JULI. Binnen tien dagen ...ullen Moazzem Begg (36), Feroz Abbasi (32), Martin Mubanga (29), Richard Belmar (24) en 590 andere mannen – van wie van velen de namen en nationaliteit niet bekend zijn – weten waarom ze al meer dan tweeënhalf jaar worden vastgehouden op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay.

Gisteren besloten de Verenigde Staten tot de oprichting van een nieuwe militaire rechtbank waar de gevangenen honderden...ne kansen aanwachten. Het nieuwe tribunaal moet gaan bepalen of de gevangenen al dan niet terecht de status van „illegale strijder" hebben gekregen. Iedere gevangene die aangeeft voor dit panel van drie militaire officieren te willen verschijnen, zal worden gehoord waarom hij wordt vastgehouden (zolang de informatie niet geheim is). Ook mag hij bewijs presenteren (mits hij die verschaffen heeft om zijn onschuld aan te tonen. Binnen tien dagen zal de commandant van Guantánamo Bay de gevangenen wijzen op hun recht voor het panel te verschijnen.

„Maar het is te weinig en te laat", zegt Eugene Fidell, directeur van het National Institute of Military Justice, in een telefonisch gesprek vanuit Washington. „Dit lijkt op de panels zoals die onder de Geneefse Conventies voor oorlogsrechtbanken bepalen of iemand krijgsgevangene is of niet. Maar dat had tweeënhalf jaar geleden al gedaan moeten worden."

„Het lijkt bevreemdend een poging de uitspraak van het Hooggerechtshof te omzeilen", vervolgt Fidell. Het Hof beoordeelde vorige week dat de vermeende Al-Qaeda- en Talibanstrijders die sinds januari 2002 waarschijnlijk tot de federale rechter na zeggen dat de gevangenen daartoe redelijkerwijs gelegenheid hebben op Guantánamo Bay zal."

Het Amerikaanse ministerie van Defensie zegt dat de gevangenen nog steeds hun dossiers bij een federale rechter kunnen aanvechten, want de nieuwe procedures geven hen voldoende rechten. „Wanneer, en als er petities worden ingediend voor hun vrijlating, zal de regering in een passende verklaring aan de rechter zeggen dat we voldoen aan onze juridische verplichtingen", zo...ecen anonieme functionaris...gen de Amerikaanse krant *The Miami Herald*.

Advocaat Clive Stafford Smith, door familieleden van de Guantánamo-mannen ingehuurd om hen te vertegenwoordigen, is verontwaardigd over deze reflectie en zegt bij over de telefoon: „Ja, ze zullen vertelt worden waarom ze vastgehouden worden. Maar wat dan? U komt voor een panel van officieren van het Amerikaanse leger en u mag geen advocaat in de zaal nemen? Dit is geen recht. Het is misleiding."

Hij vraagt zich bovendien af of het panel werkelijk onafhankelijk van de regering zal zijn. „Wat betekent dat voor hun aantallen?"

Stafford Smith ingelicht de gevangenen ook niet op de hoogte gebracht van de uitspraak van het Hooggerechtshof. Het Pentagon wilde dit pleiten bevestigen noch ontkennen. In drie Guantánamo-mannen die regelmatig bezoek krijgen van hun door het Pentagon aangestelde advocaat, een rose als waarschijnlijkheid wel geïnformeerd.

Deze verschillende reacties, vermengd invasie in lichtgeraakte...ties als de Orde van Guantánamo Bay, de uitspraak van

> De stap van de regering is 'té weinig en té laat'

het Hof niet onverdeeld omvangen. De 'Orde' heeft immers...ervens vijftig gevangenen een pa...ief te 'habeas corpus'-regelend, wat betekent dat de federale rechter de gevangenhouding kan dwingen om een...gene uit te leggen waarom hij niet vrijgelaten. „Volgende week zullen het er 190 zijn", zegt Stafford Smith.

De advocatenorganisatie ...al meer twee jaar bezig de gevangenen te identificeren. „Een moeilijke en [illegible] taak", legt Stafford Smith uit. Het Pentagon...

...meer de regering van het lijstje van hun...kamp die zou van haar hangen vanuit. Soms bood...er uit de familie, en dan kon ze weer een beroep in de laatste media. Zo kunnen wij het weer te weten." Hij is nu te nog uit hoeveel weet hij niet uit familie...tjfelijk. „Het waren arme mannen, god weet waar eandam, die nooit van hun leven een advocaat in de VS hadden kunnen betalen." De 'Orde', die het werk pro deo doet, kent de identiteit van 240 geïnterneerden. Stafford Smith heeft inmiddels ook toestemming om de basis te bezoeken, maar „ik wacht al eindeloos op een betaalbare...houdsvergunning".

De uitspraak van het Hooggerechtshof heeft evenmin tot meer openheid geleid. Begin deze week werd voor het eerst een journalist toegelaten in het gevangeniscomplex. Tot dan toe had het handjevol verslaggevers dat de basis bezocht, Camp Delta alleen van veraf gezien.

Journalist Paisley Dodds en fotograaf Andrew Leighton van persbureau Associated Press kregen van het Pentagon twee dagen lang een rondleiding op Guantánamo Bay. Dodds constateerde sindsdien onder hoe een gevangene „in een oranje overall thee uit een thermosfles schenkt, de wildst van een Snickers chocoladereep scheurt en een uroh van een sigaret neemt voordat hij hacht aan een vermoeiende ondervrager en frosst naar een politieforce van een man voor doodeligende jenaise agen die zij kent noemt".

De verhoormethoden verschillen van die in de Abu Ghraib-gevangenis in Irak, waar gevangenen verkrachting, zo meldt secret Dodds. Vrouwelijke gha – aanzien de gesprekken te kunnen horen – hoek bij ma...

...ig drie ondervragingen. De commandant van die gevangenis, generaal Geoffrey Miller, hield vorige jaar Guantánamo Bay. „Die is een total andere omgeving", zegt Millers opvolger, brigadegeneraal Jay Hood. „...Wij worden met andere dag onder voor gezonden."

Het beloningssysteem dat Miller introduceerde, wordt nog steeds gebruikt. Zo mogen gevangenen op blok 4 bij goed gedrag iedere dag spoelen, met elkaar praten, en boeken en brieven in hun cel bewaren en samen films kijken. Ook krijgen ze tijdens de verloren Stellendal's maandelijks, vijf van de honderd gevangenen maken twee keer per week een stap op de basis. Vijftig van honderd niet behulpzame en „moeilijke" gedetineerden worden in individuele cellen in blok 5 vastgehouden.

Volgens de onderzoekers werkt de methode. „We hebben over de rehabilitatiegedeeld, over hoe de terroristische cellen worden gefinancierd, hun mogelijkheden en welke plannen er in de maak waren voor terroristische aanslagen", zei een onderzoeker. Verhalen van vrijgelaten gevangenen die zeiden te zijn mishandeld, deden de ondervragers af als onzin. Ook zouden er geen gevangenen meer hebben gepoogd zelfmoord te plegen. Dodds mocht niet met de gevangenen praten. Ze worden in afzondering vastgehouden om nieuwe terroristische aanslagen te voorkomen.

Door de recente ontwikkelingen lijkt zelfs het „zwarte gat", zoals mensenrechtenorganisatie en Justitie Guantánamo Bay ook heeten, minder duister wordt. „Het is nog steeds donker in Camp Delta", lacht Fidell, „maar nu is er zowel licht dat we de gevangenen kunnen zien zwaaien."

'Neutraal' tribunaal voor Guantánamo

9-7-2004

Van onze correspondent
Jan Tromp
NEW YORK

Het Pentagon probeert groep te bundelen op de rechtszaag van bijna een honderd gevangenen op Guantánamo Bay. Met een aantal nieuwe procedure wil het Amerikaanse ministerie van Defensie verhinderen dat de van terroristische verdachte gevangenen voor een burgerrechter verschijnen.

Bijna...

...kaanse Hooggerechtshof dat de gedetineerden die vastzitten op de Amerikaanse basis op Cuba het recht hebben hun zaak voor te leggen aan een neutrale beslissingsinstantie, zoals bijvoorbeeld rechters. Het Pentagon liet woensdag weten dat elke gevangene van Guantánamo in een hearing zal worden gehoord door een driehoofdig panel van officieren, bij een militaire commissie.

De nieuwe gevangenen vaststaande...

...tanamo zijn opgepakt in Afghanistan. Ze zitten al twee jaar...

...zaak op de basis op Cuba, ...onbepaalde tijd en zonder officiële aanklacht. President Bush heeft deze groep van zeker vijftig gevaarlijke terroristen...

...verklaard, met het argument dat het als oppertbevelhebber...

...ening tegen het terrorisme het recht heeft te handelen...

...door de nationale rechtbanken...

...vingers te winden gelden.

De Amerikaanse regering wil...

...een tribunaal, gericht...

...de uit drie militaire officieren...

...gaat, benadrukt het Pentagon, ...

...nieuwste figuren. De...

...nemen of een gevangene op goede gronden wordt vastgehouden. De gevangene kan zijn...

...tie aanvechten. Volgens de...

...tellen is de procedure vergelijkbaar met die van een zaak door een burgerrechter.

De procedurele garanties krijgt...

...juridische vertegenwoordiger toegewezen, geen advocaat...

...ef. De vertegenwoordigers...

...gaan in de dossiers. Niet...

...geheime informatie kunnen zij bespreken met hun cliënt. De gevangene kan zelf zijn zaak bepleiten voor het tribunaal.

Advocaten hebben...

...gevangenen op de gijzelaars. De regering zou proberen de uitspraak van het Hooggerechtshof te omzeilen. Het feit bepaalde op 29 juni dat de onvrijwillige...

...de 'vijandige strijders' uit te sluiten van...

...mele rechtsgang.

Wat zich hier te werken is dat het Hooggerechtshof...

...baak uitgesproken dat een...

...dent ook in een staat van oorlog...

...gain 'blanco cheque' heeft om te doen en laten wat hem goeddunkt, maar het hof heeft nagelaten aan te geven...

...procedure moet zijn.

Advocaten hebben inmiddels al...

...weet zaken aanhangig gemaakt bij gerechtshoven om duidelijkheid te krijgen over de implicaties van de uitspraak van het Hooggerechtshof. Intussen heeft president Bush woensdag...

...dom Rauh woensdag...

...stemd dat negen Guantánamo-gevangenen voor een militaire rechtbank worden gebracht.

VS willen vrijlating

Guantánamo: 'zege voor het recht'

VN-experts willen naar Guantánamo

Hof steunt 'strijders'

Burger aangekla

'We worden niet elke dag beschoten'

Reportage : Guantánamo Bay is geen Abu Ghraib, zeggen ondervragers

Voor hen die meewerken, blijft Guantánamo Bay een uitje. De lastigen lezen de koran en bidden. Van Abu Ghraib hebben ze geen weet.

Gevangenen Guantánamo gehoord

VN-experts willen inspectie in Irak, Afghanistan en Guantánamo

GENÈVE - De 'speciale rapporteurs' in dienst van de VN-commissie voor mensenrechten vragen de VN drie onder hen op pad te sturen in Afghanistan, Irak en de VS-basis in Guantánamo. De drie moeten onderzoeken of de praktijken en voorschriften die landen hanteren in het kader van de strijd tegen het terrorisme stroken met de mensenrechten.

De geheimen van Bush maken achterdochtig

Achtergrond | Guantánamo maakte volgens Democraten de weg vrij voor Abu Ghraib-schandaal

10-6-2004

Leidden geheime memo's over ondervragingsmethoden in Guantánamo tot mishandeling in Irak? Zolang de regering het geheim houdt, denken Congresleden van wel.

Van onze medewerker
Diederik van Hoogstraten
NEW YORK

Plotseling werd de confrontatie persoonlijk. De ogen van de senator spuwden vuur. 'Er is een reden waarom wij die verdragen tekenen: om mijn zoon in het leger te beschermen. Zodat Amerikanen niet worden gemarteld als ze gevangen worden genomen. Dát is de reden.' Ijzig reageerde de minister: 'U weet dat ik martelen veroordeel. Ik meen dat het niet effectief is, laat staan gerechtvaardigd.'

In de Senaat kruisten de Democraat Joseph Biden en minister van Justitie John Ashcroft deze week de degens over geheime memo's die recentelijk uitlekten.

Juristen van Defensie en Justitie adviseerden in 2002 en 2003 dat het de president in oorlogstijd vrij staat 'ongebruikelijke ondervragingstechnieken' goed te keuren. Zelfs bij marteling zouden verdragen en wetten niet per se van toepassing zijn.

Of de documenten als leidraad golden voor de gevangenen in Guantánamo Bay is niet duidelijk. De regering wil de memo's niet vrijgeven. Ze waren enkel 'juridisch advies', geen beleid, zegt Washington. Zowel het Pentagon als Justitie ontkent dat er buiten de wet werd geopereerd: er is niet gemarteld. Maar verder zeggen ze niets.

Zo komen in de zoveelste controverse rond de 'oorlog tegen terreur' twee hoofdlijnen samen die de regering welbewust volgt, en die haar keer op keer in problemen brengen. Er is de geheimhouding. Hoewel er de afgelopen maanden meer gelekt is dan in de eerste jaren, blijft het beleid van Bush en zijn ministers om alles onder de pet te houden – ook als de media al in detail hebben bericht over geheime memo's.

En er is de nieuwe juridische werkelijkheid sinds de aanslagen van 11 september 2001. Omdat Amerika in oorlog is met een vijand – terroristen – die geen staat is en zich niets van oorlogsrecht of conventies aantrekt, wordt de oorlog, net als het tijdperk, voortdurend 'nieuw' genoemd.

> **Congres kan zijn controlerende werk niet doen**

De wijze van oorlogvoeren, de vraag wanneer de VS aanvallen, de status van krijgsgevangenen en de manier om informatie los te krijgen – op al deze terreinen zoekt het Bush-team zijn weg als de situatie zich voordoet. Een gevaarlijk hellend vlak, zeggen mensenrechtengroepen en veel Democraten. Noodzakelijke creativiteit gezien de aard van de vijand, meent de regering.

In de adviezen aan Ashcroft en zijn collega van Defensie Donald Rumsfeld gaat het om mensen die er van worden verdacht lid van Al Qa'ida te zijn. Zij zijn formeel geen krijgsgevangenen maar 'onwettige strijders', en ontberen in die hoedanigheid de fundamentele rechten van verdachten. Over de constitutionele grondslag van de behandeling van de mensen in Guantánamo wordt later deze maand een uitspraak van het Hooggerechtshof verwacht.

Ashcroft en anderen doen nu hun best om de vragen rond Guantánamo los te maken van de mishandeling van gevangenen in Irak; dat waren 'incidenten', blijft de regering beweren.

Het lukt niet erg. Het is juist de regering zelf die Afghanistan en Irak beschouwt als fronten in één en dezelfde oorlog: die tegen terreur. Waarom zou het gedrag van ondervragers verschillen? Het ligt voor de hand dat richtlijnen voor Guantánamo en Iraakse gevangenissen samenhangen. Als dat zo is, rederen Democraten, dan leidde het klimaat dat rond Guantánamo werd geschapen uiteindelijk tot de wantoestanden in de Abu Ghraib-gevangenis.

Zolang de regering op gevoelige informatie blijft zitten, valt onmogelijk te zeggen of dat waar is. Vooral omdat steeds vaker een beroep wordt gedaan op het *executive privilege*: het constitutionele beginsel dat de uitvoerende macht bepaalde zaken niet aan de wetgevende macht hoeft voor te leggen. Congresleden van beide partijen vrezen dat Bush het principe uitholt door het zo vaak te gebruiken.

Het zijn niet langer alleen Democraten en onafhankelijke Republikeinen als John McCain die kritiek uiten. Dinsdag sprak ook senator Larry Craig, een conservatieve Republikein, duidelijke taal over dat *executive privilege*. 'Ik hoop dat Saddam Hussein uiteindelijk niet van ons zal hebben aangenomen wat onze grondwet ons heeft gegeven', zei Craig, 'en dat we dat verliezen omwille van de veiligheid'.

Guantánamo Bay: Bush verliest, VS winnen

30-6-2004

De Amerikaanse opperrechters die het beleid van de regering-Bush inzake van terrorisme verdachte gevangenen in Guantánamo Bay veroordeelden, willen het internationale imago van hun land redden, meent Michael Dorf.

In twee uitspraken van het Amerikaanse Hooggerechtshof zijn maandag de grenzeloze volmachten die president Bush zich in oorlogstijd had aangemaigd, verworpen. In het geval van Yaser Hamdi verwierp het hof de claim van de regering dat militaire autoriteiten een Amerikaans staatsburger onbeperkt mogen vasthouden als „vijandelijk strijder" zonder hem ooit in de gelegenheid te stellen om voor een neutrale instantie de reden voor zijn detentie aan te vechten. En in een door veertien buitenlanders aanhangig gemaakte zaak verwierp het hof het argument van de regering dat, omdat de Amerikaanse marinebasis in Guantánamo Bay formeel onder Cubaanse soevereiniteit valt, Amerikaanse rechters geen juridische claims in behandeling mogen nemen van personen die geen invloed hebben gehad op de plaats waar de Amerikaanse strijdkrachten hen gevangen houden.

De schandalige behandeling van Iraakse gevangenen in Abu Ghraib en de onthulling dat hooggeplaatste juristen in overheidsdienst in vertrouwelijke memo's foltering hebben goedgekeurd, worden in geen van beide zaken genoemd. Maar deze factoren hebben vast een rol gespeeld in de overwegingen van de rechters. De regering zei in feite: „Wat wij doen is wélgedaan, vertrouw daar maar op." Het hof vond kennelijk dat de regering dat vertrouwen niet verdiende.

In de zaak-Guantánamo Bay, die internationaal sterk de aandacht heeft getrokken, kan stilzwijgend nog een andere overweging hebben meegespeeld. De laatste jaren heeft een meerderheid van de rechters van het Hooggerechtshof blijk gegeven van een multilaterale kijk op het Amerikaanse recht. Die staat in scherpe tegenstelling tot het unilateralisme van de regering-Bush.

Zo heeft het Hooggerechtshof in 2002 in een zaak in Virginia bepaald dat de Amerikaanse grondwet verbiedt een geestelijk gehandicapte te executeren, aangezien dit een „wrede en ongebruikelijke straf" is. Naast de overwegend binnenlandse overwegingen beriepen de rechters zich op een door de Europese Unie ingediend juridisch stuk, dat meldde dat de wereldgemeenschap deze praktijk in brede kring afkeurde. Evenzo heeft het hof zich vorig jaar, in een besluit waarin een Texaans verbod op sodomie tussen mensen van gelijk geslacht werd verworpen, beroepen op een Britse wet uit 1967 en op een uitspraak van het Europese Hof voor de Mensenrechten uit 1981.

Het is veelzeggend dat de zes rechters die in de zaken over Virginia en Texas de meerderheid vormden, dat ook deden in de zaak over Guantánamo Bay: de vier tegenstemmers in de zaak Bush versus Gore, plus de twee vrij gematigde personen die door Ronald Reagan zijn benoemd: Sandra Day O'Connor en Anthony Kennedy. Deze rechters bezoeken geregeld colloquia over vergelijkend constitutioneel recht en beschouwen zich als leden van een internationale gemeenschap van rechters aan hooggerechtshoven. Het kan hun niet zijn ontgaan dat, als zij het zouden opnemen voor onbeperkte detentie zonder proces voor buitenlanders, zij voortaan in het conferentiecircuit met de nek zouden worden aangekeken.

> **Hooggerechtshof vond kennelijk dat regering geen vertrouwen verdiende**

Ik zeg niet dat deze rechters hun uitspraak hebben gedaan, opdat op internationale party's het glas voor hen zou worden geheven. Als zij zich iets hebben aangetrokken van de wereldopinie – zoals ik suggereer – was dat niet voor henzelf, maar voor hun land.

In nog geen vier jaar tijd hebben president Bush en zijn adviseurs de oude, door beide partijen onderschreven consensus dat de Verenigde Staten optreden via en met multilaterale instanties zoals de Verenigde Naties, grotendeels naast zich neergelegd. Het lijkt erop dat de rechters die in de zaak-Guantánamo Bay de meerderheid vormen, verontrust door deze ingrijpende koerswending, de rest van de wereld willen verzekeren dat president Bush niet voor alle Amerikanen spreekt, zelfs niet voor alle mensen die op hem hebben gestemd.

Uiteraard zullen neoconservatieve critici van het Hooggerechtshof in deze uitleg hun ergste vrees bewaarheid zien. Dit zijn rechters, zullen zij zeggen, die niet begrijpen dat zij geen wettelijke volmacht hebben om het Amerikaanse buitenlandse beleid te bepalen, een taak die in de grondwet is toebedeeld aan de president en – zullen zij misschien met tegenzin toegeven – het Congres.

Toch heeft het Hooggerechtshof al vaker rekening gehouden met mogelijke gevolgen voor het buitenlands beleid. In de beroemdste Amerikaanse zaak van de twintigste eeuw, Brown versus Board of Education, zijn de rechters waarschijnlijk beïnvloed door een rapport van de overheid waarin werd uiteengezet dat de rassenscheiding in de zuidelijke staten van de VS afbreuk deed aan de inspanningen van Amerika om de hoofden en harten van de inwoners van ontwikkelingslanden uit de greep van de Sovjet-Unie te houden. Door te stellen dat de Amerikaanse apartheid inbreuk maakte op het constitutionele gebod van „gelijke bescherming door de wet", kwam het hof zowel op voor de gerechtigheid in eigen land als voor de Amerikaanse strategische belangen in het buitenland.

Zeker, de analogie is niet volledig, want in de zaak-Brown heeft het Hooggerechtshof juist rekening gehouden met de overwegingen van de regering inzake buitenlands beleid. In de zaak Guantánamo Bay betoogde de regering-Bush daarentegen dat een uitspraak ten gunste van de gedetineerden de oorlogsinspanning zou ondermijnen.

Maar rechter John Paul Stevens die de meerderheidsopvatting schreef, heeft zich daardoor niet laten afschrikken. Misschien vond Stevens, een gedecoreerde veteraan uit de Tweede Wereldoorlog, wel dat hij zeker zo goed als de burgers in Bush' ministerie van Justitie in staat is om te beoordelen of het vonnis gevolgen zou hebben voor het goed functioneren van de krijgsmacht. Of misschien reageerden de rechters alleen maar op het feit dat de regering voortdurend haar bevoegdheden te buiten gaat. Zeker, godsdienstfanaten die grote aantallen onschuldige Amerikaanse burgers proberen te doden, vragen om krachtige tegenmaatregelen. Maar de uitspraken van het Hooggerechtshof onderschrijven het grondbeginsel dat zelfs grote gevaren niet het soort universele vrijbrief rechtvaardigen waarop de regering-Bush aanspraak maakt telkens wanneer zij de woorden 'oorlog' of 'terrorisme' in de mond neemt.

Michael C. Dorf is hoogleraar recht aan de Columbia University in New York en auteur van 'Constitutional law stories'. © Project Syndicate

gaasbeek & gaasbeek advocaten

advocaten

mr sym gaasbeek-weehinge
vas-echt[illegible]eidingsbemiddeling
mr hans gaasbeek
gespecialiseerd in strafzaken
advocaten en procureurs

telefoon (023) 531 66 57
telefax (023) 532 45 22
e-mail gaasbeek@planet.nl

nieuwe gracht 5a
2011 NB haarlem

FAXBERICHT/TELEFAX MESSAGE

faxnummer/faxnumber : 030 6932794 / 030 6957830

datum/date : 10/6/04

aan/to : Erik Hummels / Erik Olof

van/from : Hans Gaasbeek

inzake/concerning : Guantanamo & Jakese gevangenen.

aantal pagina's/number of pages incl. dit voorblad/incl.this page:

opmerkingen/remarks: Beste Vrienden!

Mag ik op Jullie komst zelheren?

- zie ook onderde van de dag dd Heden!

- zo zie je en ik Olof - Het zal er aan te komen!

Deze faxbrief bevat vertrouwelijke informatie die onder ons beroepsgeheim valt. Wilt u ons a.u.b. direct informeren als u niet de geadresseerde bent?
This fascimile contains confidential information. If you are not the adressed person, please notify us immediately.

Gaasbeek & Gaasbeek advocaten

Van: "Gaasbeek & Gaasbeek advocaten" <gaasadv@wxs.nl>
Aan: <gaasadv@planet.nl>
Verzonden: woensdag 9 juni 2004 16:33
Onderwerp: Manifestatie 18 juni a.s.

Haarlem, 9 juni 2004

Aan alle geïnteresseerde advocaten en juristen

Beste collega's

De politie Haaglanden, dienst openbare orde zaken, heeft toestemming verleend om een manifestatie te houden op 18 juni a.s. tussen 15.00 uur en 18.00 uur bij de ambassade van de Verenigde Staten. De exacte plaats is het korte stukje van de Lange Voorhout voor de US ambassade.

De toestemming is gevraagd door de Europese Democratische Advocaten, een federatie van advocaten waarin de VSAN voor Nederland deelneemt alsook door De Nederlandse afdeling van Advocaten Zonder Grenzen die medeorganisator is.

Naar ik vernomen heb zullen er ook juristen van Amnesty International deelnemen aan de manifestatie. Ter plaatse zullen flyers worden uitgedeeld terwijl ook tekstborden zijn toegelaten. Het voorstel is om de toon van deze tekstborden duidelijk maar gematigd te laten zijn. Te denken valt aan teksten als:

"Fair trial voor alle Guantanamo gevangenen en alle US gevangenen in Irak"

"Onmiddellijk vrijlaten van gedetineerden uit Guantanamo die al jaren op een proces wachten"

"onmiddellijke vrijlating van minderjarige gedetineerden uit Guantanamo"

"Stop marteling en intimidatie van Irakese gevangenen"

"Diepgaand onderzoek geëist naar marteling Irakese gevangenen in Abu Ghraib gevangenis" enz. enz.

Ik zal zelf zo veel mogelijk trachten deze oproep te verspreiden over mijn e-mail netwerk, maar ik stel het zeer op prijs als ieder van u ook zijn eigen netwerk weer wil "bewerken".

Ter plaatse zal een flyer in het Engels beschikbaar zijn om uit te delen aan voorbijgangers. Deze kan ook in de brievenbus van de US ambassade worden gedeponeerd.

Van groot belang is om te vermelden dat in elk geval - 100% zeker - tevens een demonstratie van AED-leden zal plaatsvinden in Madrid bij de Amerikaanse ambassade aldaar. De AED organiseert het betreffende weekeind reeds een congres in Madrid en tevens zullen aldaar diverse commissiebijeenkomsten en vergaderingen plaatsvinden. Dit alles wordt dus voorafgegaan door een demonstratieve bijeenkomst bij de Amerikaanse ambassade.

Door de coordinator van de commissie Défense de la défense Silke Studzinsky, advocate te Berlijn, en ondergetekende is verzocht aan Belgische collega's om ook in Brussel een soortgelijke manifestatie te houden. Uit Brussel is overigens nog geen bevestiging ontvangen.

Het is daarnaast mogelijk dat in andere Europese steden wordt gemanifesteerd, namens de AED dan wel Advocaten Zonder Grenzen. Voor vragen over de manifestatie kunt u mij bereiken op 023-5318657 (kantoor) 06-52055043 (mobiel).

De demonstratie in Madrid wordt overigens gehouden op de Calle Serrano nr. 75 tegenover de

het kantoor is aang... het europese advocatennetwerk AEA
... Advocaten nr. ... OR 44.293 BTW-nr. CO58429180B01

ambassade van de Verenigde Staten. Aldaar zal een protest een document van de AED worden overhandigd. Het conceptdocument zoals dat door de AED is opgesteld met het oog op de bijeenkomst in Madrid gaat hierbij als bijlage. Ik hoop op een grote opkomst van advocaten en juristen en andere geïnteresseerden.

De advocaten wordt verzocht om in TOGA te manifesteren om de doelstellingen van de manifestatie kracht bij te zetten.

Ik stel het zeer op prijs als u een [illegible] stuurt of u aanwezig zult zijn en zo ja met hoeveel personen. Dan kan [illegible] schatting gemaakt worden [illegible] het aantal aanwezigen, dit is van belang om te voldoen aan de voorwaarden van de politie inzake [illegible] vergunningverlening.

Hans Gaasbeek

Namens AZG Nederland en AED Défense de la défense

Telefoon: 023-5318657 of 06-52055043

CC aan:

Hein Karskens, President AZG

Iris Chitaroe en Herman Veerbeek; beroepsgroep juristen ai

Silke Studzinsky; coördinatrice commision Défense van de AED

This email and any files transmitted with it are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed. If you have received this email in error please notify the system manager.

9-6-04

AVOCATS EUROPEENS DEMOCRATES
ABOKATU DEMOKRATA EUROPARRAK
EUROPÄISCHE DEMOKRATISCHE RECHTSANWALTE
ADVOCATS EUROPEUS DEMOCRATES
ABOGADOS EUROPEOS DEMOCRATAS
AVVOCATI EUROPEI DEMOCRATICI
EUROPESE DEMOKRATISCHE ADVOKATEN
EUROPEAN DEMOCRATIC LAWYERS

JUNI 2004

Press release

A network of **European Associations of Democratic Lawyers and Jurists** is going ahead to demonstrate on

Friday, the 18 th of June 2004 between 2 and 6 p.m.

in front of the embassies of the United States of America in

Madrid, The Hague and Brussels

in robe.

We are very alarmed and concerned about the treatment of the prisoners in the so-called world-wide war against terrorism where they are held in Guantánamo, Iraq, Afghanistan, Baghram or other unknown places in the world.

Their fundamental basic rights like access to a lawyer, being informed about the charges and the right of being held under human and not degrading conditions are violated.

We are very concerned about the on-going human-rights violations under the responsibility of the United States and at last the torture of prisoners which was well-known, ordered and tolerated by the President Mr Bush and the Minister of Defence Mr Rumsfeld.

We as Democratic lawyers and Jurists are protesting in different European Countries in font of the Embassies of the United States against these violations of the Geneva Convention, the Anti Torture Convention and all International Standards which are ratified also by the United States.

Contact: Silke Studzinsky, Oranienstrasse 159, 10969 Berlin

Public

amnesty international

UNITED STATES OF AMERICA

Restoring the rule of law

The right of Guantánamo detainees to judicial review of the lawfulness of their detention

June 2004
AI Index: AMR 51/093/2004

INTERNATIONAL SECRETARIAT, 1 EASTON STREET, LONDON WC1X 0DW, UNITED KINGDOM

TABLE OF CONTENTS

Introduction 1
I. The situation of the Guantánamo detainees and the pending US court proceedings . 5
A. Detention at Guantánamo 6
B. The Guantánamo litigation 11
II. International human rights law and the right to judicial review of the lawfulness of one's detention 14
A. Arbitrary detention is prohibited by international law 15
B. The right to judicial review is an integral component of the prohibition against arbitrary detention 17
III. International humanitarian law and the right to judicial review of the lawfulness of one's detention 22
A. Detained fighters are presumed to be entitled to combatant status until a competent tribunal determines otherwise 23
B. Individuals who are determined not to be prisoners of war are entitled to the right to judicial review of the lawfulness of their detention 30
IV. The geographic scope of international obligations 34
V. The temporal scope of international obligations 38
Conclusion 40

UNITED STATES OF AMERICA
Restoring the rule of law
The right of Guantánamo detainees to judicial review of the lawfulness of their detention

Introduction

On 10 November 2003, the United States (US) Supreme Court agreed to consider the question of "whether United States courts lack jurisdiction to consider challenges to the legality of the detention of foreign nationals captured abroad in connection with hostilities and incarcerated at the Guantánamo Bay Naval Base, Cuba."[1] The Court heard oral arguments in the case on 20 April 2004, and is expected to announce its decision in late June 2004.

For over two years, the United States of America (USA) has detained hundreds of individuals in a detention camp at Guantánamo Bay Naval Base in Cuba in what has been described as a legal black hole.[2] Many of the detainees were captured during the international armed conflict in Afghanistan, but an unknown number were reportedly taken into custody in a variety of other countries, including Pakistan, Iran, Gambia, Zambia and Bosnia-Herzegovina. As of 14 June 2004, there were approximately 600 detainees of about 40 nationalities reported to remain in detention, all but three without charge. The three who as of that date had been charged will not be given a fair trial in a civilian court – or even in a military court – but will face trial before a military commission, an executive body, without right to appeal to a court. Most of the detainees are held in isolating conditions in small cells, and denied access to counsel, families, or any courts. In Amnesty International's opinion, the totality of the conditions of the detainees amounts to cruel, inhuman or degrading treatment. Released prisoners have also alleged that they were tortured or ill-treated during interrogations and as punishment.

Although some individuals have been released from Guantánamo, the remaining detainees have been given no indication of when, or if, they will ever be released. The US government's position is that it is "at war with *al Qaida* and its affiliates, both in Afghanistan and in operations around the world" and that "[t]he law of armed conflict governs this war between the US and *al Qaida* and establishes the rules for detention of enemy combatants.

---

[1] *Al Odah v. USA*, 124 S. Ct. 534 (2003).

[2] *See* Johan Steyn, *Guantanamo Bay: The Legal Black Hole*, 53 Int'l & Comp. L.Q. 1 (2004) ("The most powerful democracy is detaining hundreds of suspected foot soldiers of the Taleban in a legal black hole at the USA naval base at Guantanamo Bay, where they await trial on capital charges by military tribunals."); R. on the *Application of Abbasi & Anor. v. Sec'y of State for Foreign & Commonwealth Affairs*, [2002] EWCA Civ 1598, para. 64 (U.K. Sup. Ct. Judicature, (C.A.), 6 November 2002) ("[I]n apparent contravention of fundamental principles recognised by both jurisdictions and by international law, Mr Abbasi is at present arbitrarily detained in a 'legal black-hole.'").

These rules permit the US to detain enemy combatants without charges or trial for the duration of hostilities."[3] The global "war on terror" is described as a conflict of indeterminate length. On 4 June 2004, Secretary of Defense Donald Rumsfeld said that "the reality is that we remain closer to the beginning of this struggle than to its end."[4]

The US government has told the United Nations that: "Some have erroneously claimed that the United States is violating domestic and international laws that prohibit the 'indefinite' detention of individuals without trial. There is broad authority under the laws and customs of war to detain enemy combatants, without any requirement to bring criminal charges while hostilities last. The detention of an enemy combatant is not an act of punishment but one of security and military necessity. It serves the important purpose of preventing an enemy combatant from continuing to fight against us. There is no law requiring a detaining power to prosecute enemy combatants or release them prior to the end of hostilities. Likewise, under the laws and customs of war, detained enemy combatants have no right of access to counsel or the courts to challenge their detention."[5]

Amnesty International disagrees. To accept the government's position, one has to accept that there is a global "war on terror" between the USA and *al-Qa'ida* governed by rules selected by the USA irrespective of where such a "war" occurs. Amnesty International believes, instead, that the territories and the concrete circumstances in which the confrontation with *al-Qa'ida* actually takes place determine the applicable legal regime, within the existing framework of international human rights and humanitarian law. Thus international humanitarian law applied to the international conflict in Afghanistan between October 2001 and June 2002, whereas human rights law – specifically law enforcement standards – applies to the pursuit of *al-Qa'ida* suspects in European or Middle Eastern countries or elsewhere where no armed conflict is taking place.

In this alleged "war", the executive has assumed sweeping powers to detain, interrogate, charge or try suspected "terrorists" or associates. Amnesty International believes that the government has arbitrarily framed a major part of the law enforcement effort in terms of war, and circumvented fundamental human rights safeguards in the process. Even in situations of armed conflict, the US government has refused to apply relevant rules of international humanitarian law.

The global "war on terror" does not mandate a new legal framework. Any situation or individual is covered or protected by existing international human rights law or international humanitarian law. Human rights are inherent in the human person, as recognized by the Universal Declaration of Human Rights. Human rights treaty law applies to everyone within

[3] *Guantánamo detainees.* Department of Defense. http://www.defenselink.mil/news/Apr2004/d20040406gua.pdf (last visited 10 June 2004).
[4] Secretary Rumsfeld, excerpts of Town Hall Meeting. Department of Defense News Transcript, 4 June 2004.
[5] Letter dated 2 April 2003 from the Permanent Mission of the United States of America to the United Nations Office at Geneva addressed to the secretariat of the Commission on Human Rights. E/CN.4/2003/G/73.

the territory or jurisdiction of the state concerned, except to the extent that treaty provisions have been (permissibly) derogated from or a provision of another body of law, specifically international humanitarian law, justifiably supplants it. Wherever possible, the two bodies of law should be read to be consistent with each other. Since both bodies of law aim at protecting the individual, they should be interpreted in a way that gives the greatest possible protection to the individual.

Part I of this memorandum describes the situation of the Guantánamo detainees, including the legal proceedings filed in US courts on their behalf. Part II illustrates the right under international human rights law of all persons in detention to judicial review of the lawfulness of one's detention and to release if that detention is unlawful, a key component of the right not to be arbitrarily detained. There is a clear and unequivocal right to judicial review for all detainees wherever international human rights law governs.

Amnesty International believes that international human rights law now applies to all the detainees held in Guantánamo because the international armed conflict in Afghanistan ended two years ago and the government's treatment of them has remained unchanged by that fact. When that international armed conflict ended, those detained while participating in hostilities were required to be released or charged with criminal offences. Failure to do either is a serious breach of international law. Those persons detained in that conflict who were not entitled to prisoner of war status were civilians entitled to review of their detention from the beginning of their detention. Those detained in countries outside of the zones of international armed conflict and transferred to Guantánamo were always subject to international human rights law. No detainee is known to have been taken to Guantánamo from the international armed conflict in Iraq that was still ongoing at the time of writing. Accordingly, all those held in Guantánamo have the right under international law to judicial review of the lawfulness of their detention and to release if that detention is deemed unlawful.

Part III analyzes the scope for judicial review of the lawfulness of one's detention within international humanitarian law. While prisoners of war to not have recourse to judicial review under international humanitarian law for the duration of the armed conflict because their status is clear, they would have the right to challenge the lawfulness of their detention once the conflict in which they were captured has come to an end and they become entitled to repatriation. Those captured in the armed conflict in Afghanistan prior to June 2002, when the international armed conflict between the USA and Afghanistan is generally considered to have ended, should have been presumed to be prisoners of war unless and until a "competent tribunal" determined otherwise, as required by the Third Geneva Convention. As detailed in the memorandum, Amnesty International believes that such a tribunal should be a judicial body.

Any individual whom a competent tribunal determines is not eligible for prisoner of war status is not without rights. With a few minor exceptions explained below they become "civilians" fully protected under the Fourth Geneva Convention. These individuals had and continue to have the right to review of their detention. This paper cites arguments why this review should be judicial rather than administrative and describes how anyone who does not

enjoy the full panoply of rights under international humanitarian law remains protected under international human rights law.

In any event, the US government, despite speaking in broad terms about applying the laws and customs of war (laws of armed conflict), has refused to grant anyone in Guantánamo prisoner of war status, and, in marked contrast to other international armed conflicts since the Second World War, including the Korean War, the Viet Nam War and the first Gulf War of 1991, has failed to convene any hearings by competent tribunals to determine status. It has also refused to apply the provisions of international humanitarian law relating to the detention of civilians, as well as implementing any of the legal safeguards provided for in international human rights law.

In addition, despite public commitments to the humane treatment of detainees, it has recently been revealed that the US administration's decision not to apply provisions of the Geneva Conventions to those held in Guantánamo may have been motivated by a desire to apply harsher interrogation techniques than it perceived would be allowed under the Geneva Conventions and in order to "reduce the threat of domestic criminal prosecution under the War Crimes Act (18 U.S.C. 2441)".[6] Such revelations, including growing evidence that the US is responsible for acts of torture or other cruel, inhuman or degrading treatment against "war on terror" detainees, bring into even sharper relief the need for judicial review to be granted to the Guantánamo detainees.

In Parts IV and V of this memorandum, Amnesty International shows that, contrary to US government assertions, under international human rights law the right to judicial review of the lawfulness of detention is not restricted to the territory of the state or to peacetime. Part IV shows that states are required to guarantee the right to judicial review to any person under their jurisdiction or control, *even outside the national territory*, and Part V makes clear that the obligation to honour this right is non-derogable and applies *at all times*, including armed conflict or public emergency.

All persons under any form of detention, including individuals detained in law enforcement operations against persons suspected of "terrorist" offences or detained in connection with an armed conflict, are entitled to respect for and protection of their fundamental rights. These rights include, but are not limited to, the right to life, the right to be free from torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, the right not to be arbitrarily detained and the right to a fair trial. These rights cannot be defeated through extradition or transfer, or through any other mechanism that seeks to undermine the fundamental protections accorded to all individuals under international law.

Amnesty International hopes that the US Supreme Court will restore the rule of law by finding that US courts have jurisdiction to consider appeals from the detainees held in Guantánamo. The organization strongly believes that to decide otherwise would be a travesty of justice and confirm Guantánamo Bay as lawless US territory.

[6] Memorandum for the President. From: Alberto R. Gonzales. Subject: Decision re application of the Geneva Convention on Prisoners of War to the conflict with al Qaeda and the Taliban. 25 January 2002, Draft, 3.30 pm.

I. The situation of the Guantánamo detainees and the pending US court proceedings

Following the attacks of 11 September 2001, the USA engaged in an international armed conflict when it commenced military operations against the armed forces of the Taleban dominated Afghanistan government and militia forces largely composed of *al-Qa'ida* members. According to US President George W. Bush, the US military operations in Afghanistan were "a part of our campaign against terrorism, another front in a war".[7] On 13 November 2001, President Bush signed a Military Order providing for the detention without trial at an appropriate location and/or trial by military commission of certain individuals who were members of *al-Qa'ida* or who had engaged in, aided or abetted, or conspired to commit, acts of international terrorism.[8] In early January 2002, the USA began transferring individuals captured in Afghanistan to a detention camp at Guantánamo. It subsequently began transferring persons detained in other countries not connected to the armed conflict in Afghanistan to Guantánamo.[9] The vast majority of those who have been or are still held at Guantánamo are not detained under the provisions of the Military Order. Instead, it is asserted that they are held "under the President's authority as Commander in Chief and under the laws and usages of war".[10]

The current US government continues to assert that it may detain foreign nationals indefinitely in the detention camp at Guantánamo pursuant to the laws of armed conflict.[11] It has also, however, stated that its position – that the US courts do not have jurisdiction over the detainees – "does not depend on the existence of a war".[12] According to the US government, their designation by US authorities as "unlawful combatants" strips the detainees of any rights they have under the Geneva Conventions of 1949, whether as prisoners of war or otherwise. Thus, these individuals may be detained indefinitely – potentially for the rest of their lives – pending resolution of the "war on terrorism". Recently, the US government announced that each detainee will have his case administratively reviewed annually to

[7] *See* Presidential Address to the Nation, 7 October 2001, available at: http://www.whitehouse.gov/news/releases/2001/10/20011007-8.html.

[8] Military Order on the Detention, Treatment, and Trial of Certain Non-Citizens in The War Against Terrorism, 13 November 2001.

[9] The US presence at Guantánamo is based on the 1903 Lease Agreement between the USA and Cuba and the 1934 Treaty Defining Relations with Cuba. *See* Agreement Between the USA and Cuba for the Lease of Lands for Coaling and Naval Stations, 16-23 February 1903, US-Cuba, T.S. 418; Treaty Defining Relations with Cuba, 29 May 1934, US-Cuba, T.S. 866.

[10] *Rasul v Bush*. US District Court, District of Columbia. Respondents' motion to dismiss petitioners' first amended petition for writ of *habeas corpus*, 18 March 2002.

[11] *See generally* US Department of Defense, Briefing on Detainee Operations at Guantánamo Bay, 13 February 2004.

[12] *Al-Odah v USA*. Oral arguments, US Supreme Court, 20 April 2004. Justice Stevens: "...supposing the war had ended, could you continue to detain these people on Guantánamo? Would there be jurisdiction? Government: "We believe that there would not be jurisdiction..."..... Justice Stevens: "...your position does not depend on the existence of a war?" Government: "It doesn't depend on that, Justice Stevens, but it's even more forceful. And more compelling."

determine if he continues to pose a threat to the USA, but there still will be no judicial review of any detainee's detention.[13] In addition, the US government contends that certain detainees may be prosecuted before military commissions for violating the laws of war. The US government has declined to recognize the status of any of the detainees as prisoners of war or to recognize any other rights that they have under international humanitarian law or under international human rights law. In particular, it has refused to respect the right of persons whose status as prisoners of war is in doubt to a determination of that status by a competent tribunal. The US authorities have repeatedly claimed that the detainees are being treated humanely, despite emerging evidence to the contrary, including allegations by released detainees.

A. Detention at Guantánamo

As of 14 June 2004, approximately 600 individuals were reported to be held in the detention camp at Guantánamo, although the government has never given precise figures or provided the identities of those held since the first detainees arrived on 11 January 2002.[14] The number of detainees varies due to the continuing transfer of individuals to Guantánamo and the occasional release of some detainees to their home countries or transfer to continued detention there. The detainees have included individuals from approximately 40 countries.[15] Although most of the detainees are adults, some of them elderly, children as young as 13 years old have been among the detainees. Three children who were under the age of 16 when they were taken into US custody were released back to their home country, believed to be Afghanistan, on 29 January 2004 after more than a year in detention.[16] At least two children under the age of 18 are reported to be still held in the base.[17]

Many of the Guantánamo detainees were captured in Afghanistan.[18] Many of these detainees are alleged by the government to be members of the armed forces of the Taleban

[13] Administrative review procedures for enemy combatants in the control of the Department of Defense at Guantánamo Bay Naval Base, Cuba, 11 May 2004.

[14] At the time of writing, the most recent statement of the numbers held at the base had been given on 2 April 2004, when the Department of Defense stated that there were "approximately 595" detainees still held. Department of Defense news release, *Detainee transfer completed*, 2 April 2004.

[15] These countries are reported to include: Afghanistan, Algeria, Australia, Bahrain, Bangladesh, Belgium, Canada, China, Denmark, Egypt, France, Georgia, Germany, Iran, Iraq, Kazakhstan, Kenya, Kuwait, Libya, Maldives, Mauritania, Morocco, Pakistan, Qatar, Russia, Saudi Arabia, Spain, Sudan, Sweden, Syria, Tajikistan, Tunisia, Turkey, Uganda, United Kingdom, and Yemen. *See generally* Amnesty International, *USA: The Threat of a Bad Example - Undermining International Standards as "War on Terror" Detentions Continue*, AI Index: AMR/51/114/2003, August 2003.

[16] Department of Defense news release, *Transfer of juvenile detainees completed*. 29 January 2004.

[17] International Committee of the Red Cross. *US detention related to the events of 11 September 2001 and its aftermath – the role of the ICRC*, 14 May 2004 Operation update.

[18] *See generally* Amnesty International, *USA: Who are the Guantánamo Detainees? Case Sheet-1 Kuwaiti Detainees*, AI Index: AMR/51/017/2004; Amnesty International, *USA: Who are the Guantánamo Detainees? Case Sheet-2 Bahraini Detainees*, AI Index: AMR/51/033/2004.

dominated government or *al-Qa'ida* members of the militia.[19] Many persons detained in Afghanistan and transferred allegedly had no connection with the armed conflict or to *al-Qa'ida*. In addition, the USA has transferred an unknown number of individuals – who are alleged to be members of *al-Qa'ida* or to have conspired with *al-Qa'ida* – to Guantánamo from other countries. For example, six individuals seized in Bosnia-Herzegovina were transferred to Guantánamo in January 2002 in violation of a Bosnian court order.[20] Reports indicate that individuals originally arrested in Gambia, Iran, Mauritania, Pakistan and Zambia have also been transferred to Guantánamo.[21] Detainees may also have been transferred to Guantánamo via other countries. For example, a Yemeni detainee was reportedly arrested in Pakistan by US agents and held in Jordan for several weeks or months before transfer to the Naval Base.[22] Similarly, an Australian detainee, arrested in Pakistan, was transferred to Guantánamo via Egypt and Afghanistan.[23] He was allegedly subjected to torture in Egypt.[24]

Agents of other countries are reported to have been involved in the interrogation of detainees in Guantánamo. The Department of Defense has acknowledged that various government delegations "have come and they have talked to their detainees", but stated that "we don't talk about what countries come" to Guantánamo.[25] It has been alleged, for example, that members of a Chinese delegation participated in the interrogation of Chinese nationals in Guantánamo, during which cruel, inhuman or degrading treatment allegedly took place.[26]

Originally, the Guantánamo detainees were held at Camp X-Ray, which consisted of hastily constructed steel cages.[27] New detention facilities were constructed at Camp Delta and detainees were transferred there from 28 April 2002. Most of the detainees are now held in maximum security cells approximately 54 square feet in size (5.02 square meters) constructed with metal mesh material on a solid steel frame. Each cell has a metal bed raised off the floor, sink with running water, and a floor toilet. In April 2003 a 160-bed medium

[19] "Guantanamo detainees include many rank-and- file jihadists who took up arms against the U.S., as well as senior al Qaida operatives and leaders, and Taliban leaders." Department of Defense. Guantanamo detainees, http://www.defenselink.mil/news/Apr2004/d20040406gua.pdf.

[20] *See* Amnesty International, *Bosnia-Herzegovina: Letter to the US Ambassador Regarding Six Algerian Men*, AI Index: EUR 63/001/2002, 18 January 2002.

[21] See David Rose, *Guantanamo Bay on Trial*, Vanity Fair 88, January 2004, and generally, Amnesty International: *USA: The threat of a bad example: Undermining international standards as 'war on terror' detentions continue*, AI Index: AMR 51/114/2003, August 2003, http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR511142003.

[22] Affidavit of Nabil Mohamed Mar'i, 10 April 2004, Sana'a, Yemen.

[23] *Habib v Bush*, Brief for Appellants (consolidated cases). United States Court of Appeals for the District of Columbia Court. Appeals from the United States District Court for the District of Columbia, 24 September 2002.

[24] For example, *Downer rejects medic call on US detainees*. The (Melbourne) Age, 24 May 2004.

[25] Media availability with Commander, US Southern Comman General James T. Hill. Department of Defense news transcript, 3 June 2004.

[26] Amnesty International Urgent Action. Further information on UA 356/03. AI Index: AMR 51/090/2004, 25 May 2004. http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR510902004.

[27] *See* James Meek, *Welcome to Guantanamo*, The Guardian, 3 December 2003; Ted Conover, *In the Land of Guantanamo*, N.Y. Times Mag., 29 June 2003, at 40.

security facility, Camp 4, was opened and began housing some detainees in communal quarters. According to the military authorities, this facility is "used for detaining enemy combatants who are considered less of a security risk to guards and other detainees, and who have been cooperative in the interrogation process".[28] Another facility, Camp Echo, has been established to hold detainees who are to face executive trials before military commissions. Such detainees are held in solitary confinement. Six detainees, identified by President Bush in July 2003 as eligible for trial by military commission, are believed to have been held in Camp Echo for many months, raising serious concern for their physical and psychological well-being.[29]

As of 14 June 2004, the Department of Defense reported that 146 detainees had "departed" Guantánamo – 134 for release and 12 for continued detention in their home countries.[30] In addition, one individual was transferred to continued military detention on the US mainland in April 2002 after it was revealed that he had US citizenship.[31] Amnesty International fears that some of these transferred detainees may face unfair trial, execution, torture or other ill-treatment in their home countries.[32] According to the Pentagon, "[t]he decision to transfer or release a detainee is based on many factors, including whether the detainee is of further intelligence value to the United States and whether he is believed to pose a threat to the United States."[33]

Some of the released detainees have stated that they have been subjected to conduct amounting to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment, including during their time in US custody in Afghanistan prior to their transfer to Guantánamo.[34] These detainees have reported that they were subjected to forced standing and kneeling for extended periods

[28] Joint Task Force Guantanamo. http://www.nsgtmo.navy.mil/jtfgtmo/mission.html.

[29] Amnesty International Urgent Action. Further information on UA 199/03, AMR 51/066/2004 22 April 2004 http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR510662004.

[30] *Detainee transfer completed.* Department of Defense news release, 2 April 2004. Detainees have been released to several countries, including Afghanistan, Denmark, Iraq, Jordan, Sudan, Tajikistan, Turkey and Yemen, and have been transferred for continued detention to several countries, including Saudi Arabia, Spain and Russia.

[31] DOD transfers Yaser Esam Hamdi. Department of Defense news release, 5 April 2002.

[32] Amnesty International Urgent Action. Further information on UA 356/03. AI Index: AMR 51/090/2004, 25 May 2004. http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR510902004.

[33] *Detainee transfer completed.* Department of Defense news release, 2 April 2004.

[34] *USA: The threat of a bad example: Undermining international standards as 'war on terror' detentions continue,* AI Index: AMR 51/114/2003, August 2003, http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR511142003. *An open letter to President George W. Bush on the question of torture and cruel, inhuman or degrading treatment*, AI Index: AMR 51/078/2004, 7 May 2004, http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR510782004. *See generally* Amy Waldman, *US Military Releases 23 Afghan Detainees; 2-Tier System at Guantánamo Emerges*, Int'l Herald Trib., 19 March 2004, at 8; Patrick E. Tyler, *Ex-Guantánamo Detainee Charges Beatings*, New York Times, 12 March 2004, at A10; *Ex-Prisoners Claim Abuse by Guards at Guantánamo*, Seattle Times, 20 July 2003; "*They tied me up like a beast and began kicking me*". The Observer (UK), 16 May 2004; Letter to the US Senate Armed Services Committee from Shafiq Rasul and Asif Iqbal, 13 May 2004.

of time, sensory deprivation, sleep deprivation, blindfolding, hooding, cruel use of restraints, sexual humiliation and other forms of physical and mental abuse.[35] The Committee against Torture has expressly held that restraining detainees in very painful positions, hooding, threats, and prolonged sleep deprivation are methods of interrogation which violate the prohibition on torture and cruel, inhuman or degrading treatment.[36] A list of interrogation techniques allegedly approved by the US Secretary of Defense in December 2002 reportedly included "stress positions", hooding, "fear of dogs" and "mild non-injurious physical contact".[37] This list was reportedly revised after being in effect for approximately a month.[38] In early June 2004, a reported subsequent list of 24 interrogation methods approved for use at Guantánamo remained classified.[39] There is additional concern that interrogators at the facility have been given access to detainees' medical records.[40]

The International Committee of the Red Cross (ICRC), an international humanitarian organization, has been granted access to the detainees since January 2002. As of March 2004, the ICRC had facilitated the exchange of around 8,500 Red Cross messages between the detainees and their families.[41] Based on its visits, the organization "has felt compelled to make some of its concerns public, notably regarding the legal status of the detainees" and it has revealed that it has "observed a worrying deterioration in the psychological health of a

[35] In certain circumstances, such conduct amounts to cruel, inhuman or degrading treatment. *See, for example, Ireland v. United Kingdom*, Judgment, Eur. Ct. Hum. Rts., Ser. A, Vol. 25, 13 December 1977 (the use of wall-standing, hooding, subjection to noise, deprivation of sleep and deprivation of food and drink "constituted a practice of inhuman and degrading treatment"). Reportedly on the advice of Department of Defense lawyers, the USA recently decided to abandon use in prisons in Iraq of hooding detainees, forcing them into stress positions and depriving them of sleep. Julian Coman & Philip Sherwell, *Pentagon forced to drop 'extreme interrogation'*, Daily Telegraph, 16 May 2004.

[36] Among methods of interrogation cited in UN Doc. CAT/C/SR.297, reporting on Israel's compliance with the Convention against Torture; the committee recommended that interrogation by Israeli security officers applying these methods "cease immediately".

[37] *Rumsfeld approved methods for Guantánamo interrogations*. Wall Street Journal, 10 June 2004.

[38] *Id.*

[39] *Guantánamo list details approved interrogation methods*. Washington Post, 10 June 2004. See generally US Department of Defense news transcript of *Media availability with Commander, US Southern Command General James T. Hill*. 3 June 2004. "...And he [Secretary of Defense] approved additional techniques, which I would not describe as harsh, but additional techniques and gave them to me the first part of December [2002]. And we began to use a few of those techniques, a few of these techniques on this individual. We did so for a period of about four to six weeks. Before then and during then, there is discussion, a consternation of were, in fact, we doing the right thing. And the Secretary called me and we talked. And he directed me to stop using those techniques and I agreed."

[40] *Detainees' medical files shared*. Washington Post, 10 June 2004.

[41] ICRC Operational update, 14 May 2004. According to the military authorities, the Guantánamo detainees "do not get newspapers, radio or television. They get mail. It is, in fact read. And if anything that comes in that's censorable, we censor it." Commander, US Southern Command General James T. Hill, Department of Defense News Transcript, 3 June 2004.

large number of [the detainees]."[42] As a result of their continued detention, many detainees now reportedly suffer from psychological problems.[43] The Department of Defense has disclosed that there have been over 30 suicide attempts at Guantánamo. It is reported that a recent decrease in the rate of suicide attempts is the result of the military authorities reclassifying such attempts as "manipulative self-injurious behaviour", and that the total of suicide attempts under the old classification is now over 70.[44]

In July 2003, the Department of Defense announced that six detainees had been made subject to the Military Order of 13 November 2001, and as such were eligible for prosecution before executive bodies (military commissions).[45] It asserted that there was reason to believe that each of the six detainees was a member of *al-Qa'ida* or was otherwise involved in "terrorism" directed against the USA. In February 2004, the USA announced that two of these detainees would be charged with conspiracy to commit war crimes.[46] In June 2004, a third from among the six was charged. Specifically, the three detainees were charged with "willfully and knowingly joining an enterprise of persons who shared a common criminal purpose and conspired and agreed . . . to commit the following offenses triable by military commission: attacking civilians; attacking civilian objects; murder by an unprivileged belligerent; destruction of property by an unprivileged belligerent; and terrorism, said conduct being in the context of and associated with armed conflict."[47] No trial date has been set. It was recently reported that the third of the six detainees to be charged, an Australian national, could face a military commission in August 2004.[48] Acquittal by military commission does not guarantee release for a detainee.[49]

Amnesty International has expressed its deep concern about the detention and treatment of foreign nationals at Guantánamo on numerous occasions.[50] Amnesty

[42] International Committee of the Red Cross, Guantánamo Bay: Overview of the ICRC's Work for Internees, 30 January 2004. and operational update 14 May 2004. *See* also Gabor Rona, *"War "Doesn t Justify Guantanamo*, Financial Times, 1 March 2004.

[43] Michael Kirkland, *On Law: Justice in the Face of Terror*, United Press International, 14 November 2003.

[44] David Rose, Vanity Fair, January 2004.

[45] *President Determines Enemy Combatants Subject to His Military Order*, Department of Defense, News Release, 3 July 2003.

[46] *Two Guantanamo Detainees Charged.* Department of Defense, News Release, 24 February 2004.

[47] *USA v. Al Qosi*, Charging Document, 24 February 2004, at 3.

[48] *Australian May Face U.S. Tribunal.* New York Times, 1 June 2004.

[49] Department of Defense news briefing on military commissions, 21 March 2002.

[50] See, for example, *Memorandum to the US Government on the Rights of people in US Custody in Afghanistan and Guantanamo Bay*, AI Index: AMR 51/053/2002, April 2002; http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR510532002. *Beyond the Law: Update to Amnesty International's April Memorandum to the US Government on the Rights of Detainees Held in US Custody in Guantanamo Bay and Other Locations*, AI Index: AMR 51/184/2002, December 2002. http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR511842002. *USA: The threat of a bad example: Undermining international standards as 'war on terror' detentions continue*, AI Index: AMR 51/114/2003, August 2003, http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR511142003.

International continues to consider that the conditions in the detention camp at Guantánamo are contrary to the USA's obligations under international law.[51]

B. The Guantánamo litigation

Three cases have been filed in the USA challenging the Guantánamo detentions.[52] In *Coalition of Clergy v. Bush*, a group of clergy, lawyers, and law professors filed a petition for writ of *habeas corpus* in federal district court on behalf of persons captured in Afghanistan and who were being held at Guantánamo.[53] The petition alleged that the detainees were held in violation of federal law, including treaties of the USA. It, therefore, sought the detainees' release.[54] However, the lawsuit was dismissed by the district court and the Ninth Circuit Court of Appeals, both courts holding that the plaintiffs did not have standing to bring the petition.[55]

In *Gherebi v. Bush*, the brother of one of the Guantánamo detainees filed a petition for writ of *habeas corpus* on behalf of his brother. The district court dismissed the petition, holding that it had no jurisdiction over the case because Guantánamo was "not within the sovereign US territory".[56] However, the court described its ruling as "reluctant" and expressed hope that "a higher court would find a principled way" to provide the remedy of *habeas corpus*.[57] On appeal, the Ninth Circuit reversed the dismissal.[58] The court held that

[51] *Despite Releases, Guantánamo Remains an Affront to the Rule of Law*, AI Index: AMR/51/041/2004, 17 February 2004.

[52] The Guantánamo detentions have been challenged in other forums, including the Inter-American Commission on Human Rights and in British courts. *See Decision of the Inter-American Commission on Human Rights To Adopt Precautionary Measures In Relation to Detainees In Guantanamo Bay, Cuba*, 13 March 2002 (action filed in the Inter-American Commission on Human Rights on behalf of Guantánamo detainees); *R. on the Application of Abbasi & Anor. v. Sec'y of State for Foreign & Commonwealth Affairs*, [2002] EWCA Civ 1598, para. 64 (U.K. Sup. Ct. Judicature, (C.A.), 6 November 2002) (action filed in United Kingdom on behalf of Guantánamo detainees). A renewed claim ("Abbasi II") has been initiated in the UK courts on the grounds that the situation has further changed since Abbasi I, including the new and "substantial grounds to fear a real risk that the Claimants have been and will continue to be subject to abuse amounting to torture and/or inhuman or degrading treatment, as well as that of indefinite and arbitrary detention." Statement of grounds of claimants Feroz Abbasi and Martin Mubanga. In High Court of Justice, Queen's Bench Division in the Administrative Court in the matter of a claim for judicial review, 2 June 2004.

[53] A petition for writ of *habeas corpus* challenges the legality of an individual's detention. If successful, the detainee must be released.

[54] Pursuant to federal law, a *habeas corpus* petition may be filed by someone in detention or by someone acting on the detainee's behalf. This can include family members or agents. This is known as "next-friend" standing. To succeed, there must be a "significant relationship" between the purported "next-friend" and the detainee. Otherwise, the petition will be dismissed for lack of standing.

[55] *Coalition of Clergy v. Bush*, 310 F.3d 1153 (9th Cir. 2002). The Ninth Circuit held that the plaintiffs had no significant relationship with any of the Guantánamo detainees. Therefore, they had no right to bring the petition on their behalf.

[56] *Gherebi v. Bush*, 262 F. Supp.2d 1064 (C.D. Cal. 2003).

[57] *Id.* at 1070.

the USA exercises sole territorial jurisdiction over Guantánamo. Indeed, the court held that Guantánamo is part of the sovereign territory of the USA for *habeas corpus* purposes. Accordingly, *habeas* jurisdiction was available.[59] The *Gherebi* decision was stayed, however, pending the Supreme Court's ruling in *Al Odah*.[60]

Al Odah v. USA involves three separate lawsuits.[61] One lawsuit was filed on behalf of two British citizens and an Australian national who were captured in Afghanistan. Another lawsuit was filed on behalf of an Australian citizen who was captured in Pakistan. The third lawsuit was filed on behalf of 12 Kuwaiti nationals who were captured in Afghanistan and Pakistan. Each lawsuit challenged the detention scheme and sought the release of the detainees. The three cases were subsequently consolidated.

On 30 July 2002, the district court dismissed the three cases, holding that it lacked jurisdiction over the detainees.[62] On 11 March 2003, the D.C. Circuit Court of Appeals affirmed the dismissal. The court held that the detainees had no right to seek a writ of *habeas corpus* because they were beyond the sovereign territory of the USA. According to the court, "[w]e cannot see why, or how, the writ may be available to aliens abroad when basic constitutional protections are not"[63] Thus, "no court in this country has jurisdiction to grant *habeas* relief . . . to the Guantánamo detainees, . . ."[64]

On 10 November 2003, the US Supreme Court agreed to review the decision in *Al Odah*.[65] The Court agreed to consider the following question: "Whether United States courts lack jurisdiction to consider challenges to the legality of the detention of foreign nationals captured abroad in connection with hostilities and incarcerated at the Guantánamo Bay Naval Base, Cuba".[66]

In its submission to the US Supreme Court, the US Solicitor General claimed that neither the Constitution nor federal statutes confer jurisdiction on US courts to consider the

[58] *Gherebi v. Bush*, 352 F.3d 1278 (9th Cir. 2003).
[59] In its opinion, the Ninth Circuit expressed concern with the broad scope of the US government's argument. "[A]t oral argument, the government advised us that its position would be the same even if the claims were that it was engaged in acts of torture or that it was summarily executing the detainees. To our knowledge, prior to the current detention of prisoners at Guantánamo, the government had never before asserted such a grave and startling proposition. Accordingly, we view Guantánamo as unique not only because the USA's territorial relationship with the base is without parallel today, but also because it is the first time that the government has announced such an extraordinary set of principles – a position so extreme that it raises the gravest concerns under both American and international law." *Id.* at 1299-1300.
[60] *Gherebi v. Bush*, 124 S. Ct. 1197 (2004).
[61] The three cases are: *Rasul v. Bush*, *Habib v. Bush*, and *Al Odah v. USA*.
[62] *Al Odah v. USA*, 321 F.3d 1134 (D.C. Cir. 2003).
[63] *Id.* at 1141.
[64] *Id.*
[65] *Al Odah v. USA*, 124 S. Ct. 534 (2003).
[66] Most of the briefs submitted by the parties and *amici* in *Al Odah v. USA* are available at http://www.ccr-ny.org/v2/legal/september_11th/sept11Article.asp?ObjID=ytOOAV96a7&Content=91

habeas corpus petitions filed on behalf of the Guantánamo detainees. The Solicitor General based this contention on the World War II-era case, *Johnson v. Eisentrager*, where the Supreme Court held that US courts lacked jurisdiction to consider a *habeas corpus* petition filed on behalf of German nationals who had been tried and convicted by military commissions abroad.[67] In addition, the US Solicitor General contended that the assertion of federal jurisdiction over Guantánamo would have negative consequences for US foreign policy and the "war on terrorism":

> "Exercising jurisdiction over claims filed on behalf of aliens held at Guantánamo would place the federal courts in the unprecedented position of micro-managing the Executive's handling of captured enemy combatants from a distant combat zone where American troops are still fighting; require US soldiers to divert their attention from the combat operations overseas; and strike a serious blow to the military's intelligence-gathering operations at Guantánamo."[68]

The Solicitor General conceded, however, that the detainees are not without some rights. Nonetheless, he dismissed the relevance of international law obligations of the USA, such as the Geneva Conventions, stating that they were "not privately enforceable in a court and instead are designed for enforcement through political and diplomatic channels.[69] The USA does not recognize the extraterritorial applicability of the International Covenant on Civil and Political Rights.[70]

The Guantánamo detainees have argued that they have a right to seek judicial review under both the Constitution and federal statutes.[71] They distinguished *Johnson v. Eisentrager* and explained that it does not preclude judicial review. In contrast to the detainees in *Eisentrager*, the Guantánamo detainees are neither enemy aliens nor have they ever been tried or convicted for their alleged crimes. In addition, the detainees stated that denying them access to any court is "contrary to the most fundamental principles of the rule of law and the law of nations."[72] The detainees added that "it would place the USA outside the established norms of international law should this Court accede to the executive's contention that detaining petitioners outside the territorial sovereignty of the USA insulates the detention from judicial review and deprives the petitioners of all legal recourse."[73] Finally, the detainees challenged the US government's assertion that judicial review would threaten national security.

---

[67] *Johnson v. Eisentrager*, 339 US 763 (1950). In *Johnson v. Eistentrager*, the detainees were 21 German nationals who were tried and convicted by a military commission for violations of the laws of war.

[68] Brief for the Respondents at 16, *Al Odah v. USA*, US Supreme Court, Nos. 03-334 and 03-343, at 16.

[69] *Id.*, at 15 (*citing Johnson v. Eisentrager*, 339 US at 789); *see also id.*, at 48 to 51.

[70] Brief for Respondents, *supra*. ["...the ICCPR is inapplicable to conduct by the United States outside its sovereign territory"].

[71] Brief for Petitioners, *Al Odah v. USA*, 321 F.3d 1134 (D.C. Cir. 2003) (Nos. 03-334 and 03-343). *See also* Brief for Petitioners, *Rasul v. Bush*, 321 F.3d 1134 (D.C. Cir. 2003) (No. 03-334).

[72] Brief for Petitioners, *Al Odah v. USA*, *supra*, at 38.

[73] *Id.* at 41.

> "[J]udicial review under our constitutional structure serves as an indispensable check on the power of the executive, particularly in times of crisis, ensuring that our fundamental values will not needlessly be disregarded through the unrestrained zeal of executive officials focused on doing whatever they think is effective to deal with the dangers of the moment."[74]

A large number of *amicus curiae* briefs, including one filed by Amnesty International jointly with other non-governmental organizations, have been filed with the Supreme Court, urging it to reverse the *Al Odah* decision.[75] Briefs have been submitted by former federal judges, diplomats, and military officers. Submissions have also been filed by former US prisoners of war and other detainees such as Fred Korematsu, a Japanese-American who was detained during the Second World War and whose case led to the *Korematsu v. USA* decision.[76] Several *amicus curiae* briefs were also submitted by foreign and international groups on behalf of the detainees, including a brief filed by 175 members of the British Parliament. Even the military attorneys assigned to defend the Guantánamo detainees before the military commissions have submitted an *amicus curiae* brief urging the Supreme Court to recognize a limited right of review by civilian courts.

II. International human rights law and the right to judicial review of the lawfulness of one's detention

The right to judicial review of the lawfulness of one's detention and to release if that detention is unlawful is a key component of the prohibition of arbitrary detention and an essential safeguard of a wide range of fundamental human rights, including the right not to be subjected to torture or to other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.[77] The right to such judicial review is recognized in conventional international law, including in treaties ratified or signed by the USA, as well as in customary international law and general principles of law, a basic source of international law.

---

[74] *Id.* at 42.

[75] Brief of *Amici Curiae* bipartisan coalition of national and international non-governmental organizations in support of petitioners, US Supreme Court, *Rasul v. Bush*, Nos 03-334 and 03-343. The US Supreme Court allows interested individuals and organizations to file *amicus* briefs that address relevant issues not already presented by the parties. *See* Sup. Ct. R. 37(1).

[76] *Korematsu v. US*, 323 US 214 (1944) (sustaining the conviction of a US citizen of Japanese ancestry for violating a military curfew order during the Second World War excluding all persons of Japanese descent from designated West Coast areas; the US Congress subsequently awarded reparations to those detained pursuant to that order).

[77] "A key safeguard against torture is for prisoners or others acting on their behalf to be able to invoke the power of the courts to challenge the legality of the detention and otherwise ensure the prisoner's safety. It can also serve as a safeguard against "disappearances" by invoking the courts to locate a person who has "disappeared". Section 4.8, page 102. *Combating torture: a manual for action.* Amnesty International Publications, 2003. http://web.amnesty.org/pages/stoptorture-manual-index-eng

A. Arbitrary detention is prohibited by international law

The prohibition of arbitrary detention is a fundamental right under international law, long recognized by the international community in the Universal Declaration of Human Rights and in treaties, customary international law and general principles of law.

Universal Declaration of Human Rights. Article 9 of the Universal Declaration of Human Rights, which reflects customary international law, states that "[n]o one shall be subjected to arbitrary arrest, detention or exile."[78] According to the *travaux préparatoires*, the term "arbitrary" was meant to protect individuals against both illegal and unjust laws.[79] Therefore, even an arrest or detention implemented pursuant to an existing, but unjust, law can be categorized as arbitrary.

International Covenant on Civil and Political Rights. Article 9 (1) of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), which has been ratified by the USA, formally codifies the prohibition against arbitrary detention.[80] Article 9(1) of that treaty provides that

> "[e]veryone has the right to liberty and security of the person. No one shall be subjected to arbitrary arrest or detention. No one shall be deprived of his liberty except on such grounds and in accordance with such procedure as are established by law."

According to the *travaux préparatoires*, the term "arbitrary" meant far more than "illegal" under national law. Cases of deprivation of liberty provided for by law must not be disproportionate, unjust, or unpredictable.[81] Thus, "[i]t is not enough for deprivation of liberty to be provided for by law. The law itself must not be arbitrary, and the enforcement of the law in a given case must not take place arbitrarily."[82]

The United Nations (UN) Commission on Human Rights demonstrated its concern about widespread denial of the right not to be arbitrarily detained by establishing the Working

[78] Universal Declaration of Human Rights, G.A. Res. 217A (III), U.N. Doc. A/810 at 71 (1948).

[79] Parvez Hassan, *The Word 'Arbitrary' As Used in the Universal Declaration of Human Rights: 'Illegal' Or 'Unjust?,'* 10 Harv. Int'l L. J. 225 (1969); Christopher Keith Hall, *Contemporary universal jurisdiction, in* Morten Bergsmo, ed., *Human Rights and Criminal Justice for the Downtrodden: Essays in Honour of Asbjørn Eide*110 n.3 (Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers 2003).

[80] ICCPR, 16 December 1966, 999 U.N.T.S. 171.

[81] In 1964, the United Nations prepared a study on the right to be free from arbitrary arrest, detention, and exile. The study affirmed that the term "arbitrary" was not synonymous with "illegal" and that "the former signifies more than the latter." United Nations, Study of the Right of Everyone to be Free from Arbitrary Arrest, Detention and Exile 7 (1964). Accordingly, "[a]n arrest or detention is arbitrary if it is (a) on grounds or in accordance with procedures other than those established by law, or (b) under the provisions of a law the purpose of which is incompatible with respect for the right to liberty and security of the person." *Id.*

[82] Manfred Nowak, *U.N. Covenant on Civil and Political Rights: CCPR Commentary* 172 (Kehl/Strasbourg/Arlington: N.P. Engel 1993).

Group on Arbitrary Detention in 1991 to investigate cases of detention imposed arbitrarily or otherwise inconsistently with relevant international standards.[83]

In addition to recognition of the prohibition of arbitrary detention at the international level, each of the regional human rights treaties recognize the prohibition against arbitrary detention.

American Convention on Human Rights. The American Convention on Human Rights, signed by the USA, contains similar provisions and protections.[84] Article 7(3) of the American Convention on Human Rights provides that "[n]o one shall be subject to arbitrary arrest or imprisonment."[85]

The European Convention on Human Rights. The European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (European Convention on Human Rights) provides in Article 5 (1) that "[e]veryone has the right to liberty and security of the person."[86] Article 5 (2) places strict limits on the right of the state to detain individuals.

African Charter. The African Charter on Human and Peoples' Rights (African Charter) prohibits arbitrary detention.[87] Article 6 provides that "[e]very individual shall have the right to liberty and to the security of his person. No one may be deprived of his freedom except for reasons and conditions previously laid down by law. In particular, no one may be arbitrarily arrested or detained."

[83] *See* U.N. Commission on Human Rights Res. 1991/42 (1991). For the mandate of the Working Group, see Report of the Working Group on Arbitrary Detention, U.N. Doc. E/CN.4/1998/44 (1997).

[84] In addition, the American Declaration of the Rights and Duties of Man, which expresses the obligations of the USA as a member of the Organization of American States, also recognizes the prohibition against arbitrary detention. American Declaration of the Rights and Duties of Man, 2 May 1948, OAS Doc. OEA/Ser.L/V/II.65, Doc. 6. Article XXV provides that "[n]o person may be deprived of his liberty except in the cases and according to the procedures established by pre-existing law. . . . Every individual who has been deprived of his liberty has the right to have the legality of his detention ascertained without delay by a court, and the right to be tried without undue delay, or otherwise, to be released." In addition, Article XVIII adds that "[e]very person may resort to the courts to ensure respect for his legal rights. There should likewise be available to him a simple, brief procedure whereby the courts will protect him from acts of authority that, to his prejudice, violate any fundamental constitutional rights." Finally, Article XXVI provides that "[e]very person accused of an offense has the right to be given an impartial and public hearing, and to be tried by courts previously established in accordance with pre-existing laws, ..."

[85] American Convention on Human Rights, 22 November 1969, 1144 U.N.T.S. 123, Art.7 (3). As a signatory to this treaty, the USA is bound under international law not to defeat its object and purpose pending a decision whether to ratify it. Vienna Convention on the Law of Treaties, 1155 U.N.T.S. 331, Art. 18. The USA has stated that the Vienna Convention largely reflects international law.

[86] European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Nov. 4, 1950, art. 5(1), 213 U.N.T.S. 221

[87] African Charter on Human and Peoples' Rights, June 27, 1981, OAU Doc. CAB/LEG/67/3/Rev. 5.

B. The right to judicial review is an integral component of the prohibition against arbitrary detention

The right to judicial review of the lawfulness of one's detention is an integral component of the prohibition against arbitrary detention. Indeed, the right to judicial review is particularly significant because it provides an essential safeguard to protect other fundamental norms. It is recognized under conventional international law, including treaties ratified or signed by the USA, customary international law and as a general principle of law.

Universal Declaration of Human Rights. Article 8 of the Universal Declaration of Human Rights provides that "[e]veryone has the right to an effective remedy by the competent national tribunals for acts violating the fundamental rights granted him by the constitution or by law." The *travaux préparatoires* suggest that Article 8 was designed, in part, to serve the function of a *habeas corpus* provision. However, for this right to have any meaning, there must be some access to a competent tribunal. Thus, "[i]f there exists no 'competent tribunal', Article 8 requires the establishment of such a tribunal so that an effective remedy can be provided."[88] In addition, Article 10 provides that "[e]veryone is entitled in full equality to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal, in the determination of his rights and obligations and of any criminal charge against him."

ICCPR. Article 9 (4) of the ICCPR provides that "[a]nyone who is deprived of his liberty by arrest or detention shall be entitled to take proceedings before a court, in order that that court may decide without delay on the lawfulness of his detention and order his release if the detention is not lawful." The *travaux préparatoires* indicate that the purpose of this provision was to codify the right of *habeas corpus*. This right exists regardless of whether the underlying detention is lawful. "Article 9 (4) may thus be violated even when a person is lawfully detained."[89]

The Human Rights Committee, a body of 18 experts established under the ICCPR to monitor compliance with that treaty, has stated in an authoritative opinion that the rights set forth in Article 9 are applicable to all deprivations of liberty.[90] In several cases, the Human Rights Committee has found a violation of the prohibition against arbitrary detention when individuals have been detained without charge and with no opportunity to challenge the legitimacy of their detention. In *Vuolanne v. Finland*, for example, a Finnish soldier challenged his detention by Finnish military authorities as a violation of Article 9 (4) of the ICCPR.[91] As a preliminary matter, the Committee acknowledged the application of the ICCPR to military personnel:

> "[A]s a general proposition, the Covenant does not contain any provision exempting from its application certain categories of persons. According to article 2, paragraph 1,

[88] David Weissbrodt, *The Right to a Fair Trial Under the Universal Declaration of Human Rights and the International Covenant on Civil and Political Rights* 33 (2000).
[89] *Id.* at 178.
[90] *See* Human Rights Committee, General Comment No. 8, in Report of the Human Rights Committee, Human Rights Committee, U.N. GAOR, 37th Sess., Supp. No. 40, Annex V, at 95 (1982).
[91] *Vuolanne v. Finland*, Communication No. 265/1987, U.N. Doc. CCPR/C/35/D/254/1987 (1999).

'each State party to the present Covenant undertakes to respect and to ensure to all individuals within its territory and subject to its jurisdiction the rights recognized in the present Covenant, without distinction of any kind . . . .' The all-encompassing character of the terms of this article leaves no room for distinguishing between different categories of persons, such as civilians and members of the military, to the extent of holding the Covenant to be applicable in one case but not in the other. Furthermore, the *travaux préparatoires* as well as the Committee's general comments indicate that the purpose of the Covenant was to proclaim and define certain human rights for all and to guarantee their enjoyment."[92]

On the merits of the claim, the Committee noted that "there is no doubt that article 9, paragraph 4, obliges the State party concerned to make available to the person detained the right of recourse to a court of law."[93] Administrative review is an insufficient remedy; only judicial review is sufficient. In this case, "[t]he procedure followed . . . did not have a judicial character, the supervisory military officer who upheld the decision . . . cannot be deemed to be a 'court' within the meaning of Article 9 (4) therefore, the obligations laid down therein have not been complied with by the authorities of the State party."[94]

In *A. v. Australia*, the Human Rights Committee held that limitation of judicial review of the lawfulness of detention of aliens in detention to a mere determination of compliance with the provisions of domestic immigration law, without the power to review whether the detention was unjust and to order release if it was unjust violated Article 9 (4) of the ICCPR.[95]

The UN Special Rapporteur on Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment has recognized the essential nature of judicial review and its status under international law.[96] According to the Special Rapporteur, "[j]udicial control of interference by the executive power with the individual's right to liberty is an essential feature of the rule of law."[97] After canvassing various sources of international law, including UN instruments and the work of regional bodies, the Special Rapporteur concluded that the right to judicial review applies to all forms of deprivation of liberty, including administrative detention and immigration control measures.[98]

Declaration on the Protection of All Persons from Enforced Disappearance. Article 10.1 of this Declaration requires that: "Any person deprived of liberty shall be held in an officially recognized place of detention and, in conformity with national law, be brought

[92] *Id.* at para. 9.3.
[93] *Id.* at para. 9.6.
[94] *Id.* at para. 9.6.
[95] *A. v. Australia*, Communication No. 560/1993, U.N. Doc. CCPR/C/59/D/560/1993 (1997), para. 9.5.
[96] *See* Report of the Special Rapporteur of the Commission on Human Rights on the Question of Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, U.N. Doc. A/57/173 (2002).
[97] *Id.* at para. 15.
[98] *Id.* at para. 17.

before a judicial authority promptly after detention." The Declaration was adopted by the United Nations General Assembly in 1992.[99]

American Declaration and American Convention. Article 7 (5) of the American Convention, which applies to any detainee, not just to persons detained on a criminal charge, adds that "[a]ny person detained shall be brought promptly before a judge or other officer authorized by law to exercise judicial power and shall be entitled to trial within a reasonable time or to be released without prejudice to the continuation of the proceedings. His release may be subject to guarantees to assure his appearance for trial." Article 7 (6) of the American Convention provides that "[a]nyone who is deprived of his liberty shall be entitled to recourse to a competent court, in order that the court may decide without delay on the lawfulness of his arrest or detention and order his release if the arrest or detention is unlawful."

Both the Inter-American Court of Human Rights and the Inter-American Commission on Human Rights have recognized the essential role of judicial review of the lawfulness of detention in the protection of fundamental rights.[100]

In *Castillo Petruzzi v. Peru*, the Inter-American Court of Human Rights held that the suspension of *habeas corpus* relief in cases involving suspected "terrorists" was a violation of the American Convention:

> "[T]he absence of an effective remedy to violations of the rights recognized by the Convention is itself a violation of the Convention by the State Party in which the remedy is lacking. In that sense, it should be emphasized that, for such a remedy to exist, it is not sufficient that it be provided for by the Constitution or by law or that it be formally recognized, but rather it must be truly effective in establishing whether there has been a violation of human rights and in providing redress." [101]

In *Coard v. USA*, the Inter-American Commission on Human Rights concluded that the incommunicado detention of several persons by the US military during the US invasion of Grenada without the right to judicial review of the lawfulness of their detention was contrary to the American Convention. The petitioners were held incommunicado by the US military for several days, with no access to counsel or judicial review.[102] Despite their claimed status as military personnel and their capture during military operations, the USA refused to classify

[99] Resolution 47/133, 18 December 1992.

[100] In its 2002 Report on Terrorism and Human Rights, the Inter-American Commission noted the relevance of international human rights norms, including the right to due process and judicial review, in the struggle against terrorism. Inter-American Commission on Human Rights, Report on Terrorism and Human Rights, OAS Doc. OEA/Ser.L/V/II.116 Doc. 5 rev. 1 corr. (2002). The OAS General Assembly echoed these views in Resolution 1906, which indicated that "the fight against terrorism must be waged with full respect for the law, human rights, and democratic institutions, so as to preserve the rule of law, freedoms, and democratic values in the Hemisphere." OAS General Assembly, Resolution 1906 (XXXII-O/02) (June 4, 2002).

[101] *Castillo Petruzzi v. Peru*, Inter-Am. Ct. H.R. (ser. C) No. 52 (1999). *See also Velasquez Rodriguez*, Inter-Am. Ct. H.R. (ser. C) No. 4 (1988), para.185.

[102] *Coard v. USA*, Case No. 10.951, Report No. 109/99, Annual Report of the IACHR (1999).

the detainees as prisoners of war; they were accordingly treated as civilians. The Inter-American Commission declared that such detainees have the right to be heard and to challenge their detention: "These are the minimal safeguards against arbitrary detention."[103] According to the Commission, the need for judicial review is evident:

> "Supervisory control over detention is an essential safeguard, because it provides effective assurance that the detainee is not exclusively at the mercy of the detaining authority. This is an essential rationale of the right of *habeas corpus*, a protection which is not susceptible to abrogation."[104]

It explained that judicial review through the mechanism of *habeas corpus* can also protect a detainee's other fundamental rights.

> "The application of *habeas corpus* and similar remedies plays a fundamental role in, *inter alia*, protecting against arbitrary arrest and unlawful detention, and clarifying the situation of missing persons. Such remedies, moreover, may 'forestall opportunities for persons exercising power over detainees to engage in torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.'"[105]

The European Convention on Human Rights. Article 5(4) adds that "[e]veryone who is deprived of his liberty by arrest or detention shall be entitled to take proceedings by which the lawfulness of his detention shall be decided speedily by a court and his release ordered if the detention is not lawful."[106]

The European Court of Human Rights, which adopts binding judgments concerning compliance with the European Convention, has determined that detention based solely on the order of the Executive branch and with no judicial review renders such detention incompatible with human rights law. In *Aksoy v. Turkey*, a Turkish law permitted the detention of persons suspected of involvement in "terrorism" offences for up to 30 days without any form of judicial review.[107] Pursuant to this legislation, Turkish authorities detained a Turkish citizen for two weeks. As a preliminary matter, the European Court noted the importance of judicial review:

> "The Court would stress the importance of Article 5 in the Convention system: it enshrines a fundamental human right, namely the protection of the individual against arbitrary interference by the State with his or her right to liberty. Judicial control of interferences by the executive with the individual's right to liberty is an essential feature of the guarantee embodied in Article 5(3), which is intended to minimise the risk of arbitrariness and to ensure the rule of law. Furthermore, prompt judicial

[103] *Id.* at para. 54.
[104] *Id.* at para. 55.
[105] *Id.* (citations omitted).
[106] *Id.* Art. 5 (4).
[107] *Aksoy v. Turkey*, 23 E.H.R.R. 553 (1997).

review and intervention may lead to the detection and prevention of serious ill-treatment . . . ."[108]

The Court held that the absence of any realistic possibility of being brought before a court to test the legality of the detention, as well as the denial of access to a lawyer, doctor, relative, or friend, leaving the applicant "at the mercy of those holding him", was incompatible with the prohibition against arbitrary detention.[109] Therefore, the Court found Turkey in violation of the European Convention and its obligation to provide judicial review.[110]

In *Al-Nashif v. Bulgaria*, the European Court held that the mandatory detention of aliens without judicial review of the lawfulness of detention in cases of national security constituted arbitrary detention under Article 5(4) of the European Convention.[111] As a preliminary matter, the Court noted that "everyone who is deprived of his liberty is entitled to a review of the lawfulness of his detention by a court, regardless of the length of confinement."[112] Judicial review is necessary for "both the protection of the physical liberty of individuals as well as their personal liberty."[113] Thus, individuals "should have access to a court and the opportunity to be heard either in person or through some form of representation."[114] The Court declared that "[n]ational authorities cannot do away with effective control of lawfulness of detention by the domestic courts whenever they choose to assert that national security and terrorism are involved."[115]

African Charter. Article 7 (1) of the African Charter provides that "[e]very individual shall have the right to have his cause heard. This comprises: (a) the right to an

[108] *Id.* at 588.
[109] *Id.* at 590.
[110] In *Brannigan and McBride v. United Kingdom*, the European Court upheld a law adopted pursuant to a derogation of Article 5 (3) of the European Convention (guaranteeing the right of all detainees to prompt access to a judge), permitting detention for up to seven days without access to a judge. *Brannigan and McBride v. United Kingdom*, 17 E.H.R.R. 539 (1994). It did so, however, only because: (1) the separate remedy of *habeas corpus*, guaranteed by Article 5 (4) of the European Convention, was available to test the lawfulness of the original arrest and detention; (2) there was an absolute and legally enforceable right to consult a solicitor forty-eight hours after the time of arrest; and (3) detainees were entitled to inform a relative or friend about their detention and to have access to a doctor. *See also Ireland v. United Kingdom*, 2 E.H.R.R. 25 (1979-80); Öcalan v. Turkey, App. No. 46221/99, Eur. Ct. H.R., at para. 69 (*quoting Winterwerp v. The Netherlands*, App. No. 0006301/73, Eur. Ct. H.R., at para. 60) ("[T]he remedy required by Article 5 § 4 must be of a judicial nature, which implies that 'the person concerned should have access to a court and the opportunity to be heard either in person or, where necessary, through some form of representation, failing which he will not have been afforded the fundamental guarantees of procedure applied in matters of deprivation of liberty.'").
[111] *Al-Nashif v. Bulgaria*, Application No. 50963/99, Eur. Ct. H.R.
[112] *Id.* at para. 92.
[113] *Id.*
[114] *Id.*
[115] *Id.* at para. 94.

appeal to competent national organs against acts of violating his fundamental rights as recognized and guaranteed by conventions, laws, regulations and customs in force; . . . ."

In sum, the prohibition against arbitrary detention and the concomitant right to judicial review are integral features of international human rights law. Indeed, a leading international scholar and former UN Special Rapporteur on torture has concluded that the prohibition of arbitrary detention and the right to judicial review of the lawfulness of one's detention and to release if that detention is determined to be unlawful "express a rule of general international law".[116] He noted that "there are few legal systems that do not have provisions reflecting them in their ordinary law", suggesting that "rather than binding only the parties to the relevant instruments, the principles have universal application, reflecting as they appear to do 'general principles of law recognized by civilized nations'".[117]

III. International humanitarian law and the right to judicial review of the lawfulness of one's detention

The treatment of combatants and civilians in times of armed conflict is regulated by international humanitarian law.[118] The cornerstones of humanitarian law are set forth in the four Geneva Conventions of 1949 and their two 1977 Additional Protocols. Many of the provisions of these treaties are recognized to codify customary international humanitarian law. Indeed, the Geneva Conventions "are to be observed by all States whether or not they have ratified the conventions that contain them, because they constitute intransgressible principles of international customary law."[119]

Under international humanitarian law, those like the Guantánamo detainees who were detained while participating in hostilities during the international armed conflict in Afghanistan (between 7 October 2001 and the establishment of the new government on 19 June 2002 after the Loya Jirga) are presumed to be combatants and, therefore, prisoners of war under the Third Geneva Convention.[120] If any doubt about their status arises, those captured while fighting are entitled to review by a competent tribunal to determine their status. The drafters did not intend to preclude the use of a civilian judicial tribunal. For a number of

[116] Nigel Rodley, *The Treatment of Prisoners under International Law* 269 (Oxford: Oxford University Press 1987).
[117] *Id.* (footnote omitted).
[118] *See generally* Frits Kalshoven and Liesbeth Zegveld, *Constraints on the Waging of War* (2d ed. 2002).
[119] *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*, 1996 I.C.J. Rep., para. 79.
[120] There are two presumptions. First, there is a presumption that a person captured who was taking part in hostilities during an international armed conflict is a combatant, within the protection of the Third Geneva Convention. Second, there is a presumption that a person detained who was not taking part in hostilities is a civilian, within the protection of the Fourth Geneva Convention. If a state detains a person who was fighting and the state claims that the person was not a combatant, there is, by definition, doubt about the person's status, requiring a determination pursuant to Article 5 of the Third Geneva Convention by a competent tribunal of the status of the person, who remains presumed a combatant pending that judicial determination (see below).

reasons outlined below Amnesty International believes that at the dawn of the 21st century such a tribunal should be a competent, independent and impartial tribunal composed of judges. In any event, even if a restrictive interpretation of the requirement of a competent tribunal were to be accepted, the USA has refused to establish even administrative tribunals and has therefore violated its obligations under the Third Geneva Convention and customary international law.

If the persons detained while fighting during the international armed conflict in Afghanistan had been determined by a competent tribunal to be persons not entitled to combatant status, as claimed by US authorities, then they would be civilians protected by the Fourth Geneva Convention and entitled to review of their detention under this convention. Amnesty International believes that such review should be a full judicial review. Even the small group of persons who do not enjoy all the rights of persons under one of these two conventions – spies, saboteurs and certain other persons based on their nationality (see Part III.B below) – are protected by common Article 3 as part of customary international law, Article 126 of the Fourth Geneva Convention and Article 75 of Additional Protocol I, which is considered to reflect customary international law. In any event, all persons held in Guantánamo Bay, including the category of fighters captured during hostilities during the international armed conflict in Afghanistan, whether they are prisoners of war or civilians, are now entitled to judicial review of the lawfulness of their detention under international human rights law as outlined above in Part II of this memorandum.

A. Detained fighters are presumed to be entitled to combatant status until a competent tribunal determines otherwise

The Third Geneva Convention Relative to the Treatment of Prisoners of War (Third Geneva Convention) applies to all cases of declared war or of any other international armed conflict that may arise between two or more contracting parties.[121] Its provisions set forth the criteria and procedure for determining prisoner of war status. The US military operation in Afghanistan between October 2001 and the establishment of a successor government to the Taleban government in June 2002 was an international armed conflict. Fighters confronting US forces, including the Taleban government's armed forces and those members of *al-Qa'ida* integrated into its militia, were entitled to be presumed prisoners of war until a competent tribunal decided otherwise.[122]

Those who are determined by a competent tribunal to have taken up arms unlawfully, such as civilians who took a direct part in hostilities, as well as members of militias and other volunteer groups who were not integrated into the regular armed forces, but belonged to a party to the armed conflict, who did not comply with the requirements of Article 4 (A) (2) of

[121] Geneva Convention Relative to the Treatment of Prisoners of War, August 12, 1949, T.I.A.S. 3362 (Third Geneva Convention). The USA has ratified the Third Geneva Convention.

[122] As presumed prisoners of war, they are entitled to a broad range of rights under the Third Geneva Convention, including the right to be repatriated at the end of the international armed conflict (unless convicted of a criminal offence or detained in connection with a criminal investigation or prosecution) (Article 118) and judicial guarantees with respect to criminal proceedings (Articles 99 to 108).

the Third Geneva Convention, are protected by the Fourth Geneva Convention (see following section).

Articles 4 and 5 of the Third Geneva Convention. Article 4 of the Third Geneva Convention identifies several categories of persons who are eligible for prisoner of war status once they have fallen into the power of an adversary. These include the following categories:

> "1. Members of the armed forces of a Party to the conflict as well as members of militias or volunteer corps forming part of such armed forces.
>
> 2. Members of other militias and members of other volunteer corps, including those of organized resistance movements, belonging to a Party to the conflict and operating in or outside their own territory, even if this territory is occupied, provided that such militias or volunteer corps, including such organized resistance movements, fulfil the following conditions: (a) That of being commanded by a person responsible for his subordinates; (b) That of having a fixed distinctive sign recognizable at a distance; (c) That of carrying arms openly; (d) That of conducting their operations in accordance with the laws and customs of war.
>
> . . . .
>
> 6. Inhabitants of a non-occupied territory, who on the approach of the enemy spontaneously take up arms to resist the invading forces, without having had time to form themselves into regular armed units, provided they carry arms openly and respect the laws and customs of war." [123]

It may not always be evident whether an individual falls within one of the categories enumerated in Article 4, and this paper does not discuss whether particular individuals in Guantánamo were in fact prisoners of war. Accordingly, Article 5 of the Third Geneva Convention provides that if any doubt arises about the status of a detainee that status must be determined by a competent tribunal on a case by case basis, and makes clear that the presumption of combatant status lasts until that tribunal decides otherwise:

> "Should any doubt arise as to whether persons, having committed a belligerent act and having fallen into the hands of the enemy, belong to any of the categories enumerated in Article 4, such persons shall enjoy the protection of the present Convention until such time as their status has been determined by a competent tribunal."[124]

The US military has long recognized the obligation to establish tribunals to determine prisoner of war status.[125] The USA has consistently established tribunals in cases of

[123] *Id.*, Art. 4 (A). *See also id.*, Art. 4 (B) for additional categories.

[124] Third Geneva Convention, Art. 5.

[125] For example, as long ago as 1968, a US Army regulation provided:

> "Article 5 of the Geneva Convention Relative to the Treatment of Prisoners of War (GPW) requires that the protections of the Convention be extended to a person who has committed a belligerent act and whose entitlement to Prisoner of War (PW) status is in doubt until such time as his status has been determined by a competent tribunal."

international armed conflict before the conflict in Afghanistan whenever doubt arose concerning the status of a person who committed a belligerent act.[126]

Article 45 of Protocol I and customary international law. The criteria and procedure for determining prisoner of war status are spelled out in more detail in Article 45 of the Protocol Additional to the Geneva Conventions Relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (Protocol I), which is considered to reflect customary international law (see footnote 128).[127] Protocol I was adopted in 1977 to supplement the provisions of the 1949 Geneva Conventions.

Protocol I was signed by the USA and, although the USA decided not to ratify it, the USA has recognized that Article 45 of Protocol I reflects customary international law. The Deputy Legal Adviser of the US State Department, in explaining why the USA did not intend to submit Protocol I to the US Senate for its advice and consent to ratification, identified a number of provisions of Protocol I, including Article 45, that the USA considered to be part of customary international law by which it considered itself bound. He stated that:

> "we do support the principle that, should any doubt arise as to whether a person is entitled to combatant status, he be so treated until his status has been determined by a competent tribunal, as well as the principle that if a person who has fallen into the power of an adversary is not held as a prisoner of war and is to be tried for an offense arising out of the hostilities, he should have the right to assert his entitlement to

---

Directive Number 20-5 of 15 March 1968, *reprinted in* 62 Am. J. Int'l L. 768 (1968). Doubtful cases were defined as "Persons who have committed a belligerent act and whose entitlement to status as a PW is in doubt." *Ibid.* The 1968 regulation provided that "[b]efore any detainee is released or transferred from United States custody, his status as a prisoner of war or non-prisoner of war must be determined." *Ibid.*, at 769. It further provided:

> "A detainee will be referred to an Article 5 tribunal only when:
> (1) He has committed a belligerent act, and
> (2) Either of the following conditions exist:
> (a) There is doubt as to whether the detainee is entitled to PW status.
> (b) A determination has been made that the status of the detainee is that of a non-prisoner of war and the detainee or someone on his behalf claims that he is entitled to PW status." *Ibid.*

As recently as 1997, a US Army regulation provided:

> "In accordance with Article 5, [Third Geneva Convention], if any doubt arises as to whether a person, having committed a belligerent act and been taken into custody by the US Armed Forces, belongs to any of the categories enumerated in Article 4, [Third Geneva Convention] such persons shall enjoy the protection of the present Convention until such time as their status has been determined by a competent tribunal."

Army Regulation 190-8, Enemy Prisoners of War, Retained Personnel, Civilian Internees and Other Detainees § 1-6(a) (1997).

[126] *See* US Department of Defense, Conduct of Persian Gulf War: Final Report to Congress app. L at 578 (1992); *Contemporary Practice of the US Relating to International Law*, 62 Am. J. Int'l L. 754, 768 (1968) (setting out the requirements for Article 5 tribunals during the Vietnam war).

[127] Protocol Additional to the Geneva Conventions and Relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts, June 8, 1977, 1125 U.N.T.S. 3 (Protocol I).

prisoner-of-war status before a judicial tribunal and to have that question adjudicated. Those principles are found in article 45."[128]

Article 45 of Protocol I, which concerns the protection of persons who have taken part in hostilities, provides:

> "1. A person who takes part in hostilities and falls into the power of an adverse Party shall be presumed to be a prisoner of war, and therefore shall be protected by the Third Convention, if he claims the status of prisoner of war, or if he appears to be entitled to such status, or if the party on which he depends claims such status on his behalf by notification to the detaining Power or to the Protecting Power. Should any doubt arise as to whether any such person is entitled to the status of prisoner of war, he shall continue to have such status and, therefore, to be protected by the Third Convention and this Protocol until such time as his status has been determined by a competent tribunal.
>
> 2. If a person who has fallen into the power of an adverse Party is not held as a prisoner of war and is to be tried by that Party for an offence arising out of the hostilities, he shall have the right to assert his entitlement to prisoner-of-war status before a judicial tribunal and to have that question adjudicated. Whenever possible under the applicable procedure, this adjudication shall occur before the trial for the offence. The representatives of the Protecting Power shall be entitled to attend the proceedings in which that question is adjudicated, unless, exceptionally, the proceedings are held in camera in the interest of State security. In such case the detaining Power shall advise the Protecting Power accordingly."

According to the authoritative commentary published by the ICRC (ICRC Commentary on the Additional Protocols) on Article 45, the presumption of prisoner of war

---

[128] Remarks by M. Matheson (Deputy Legal Adviser, US Department of State) in *The Sixth Annual American Red Cross-Washington College of Law Conference on International Humanitarian Law: A Workshop on Customary International Law and the 1977 Protocols Additional to the 1949 Geneva Conventions*, 2 Am. U. J. Int'l L. & Pol. 415, 425-426 (1987), cited in Theodor Meron, *Human Rights and Humanitarian Norms as Customary Law*, Clarendon Press, page 65. The Deputy Legal Adviser stated that "the United States will consider itself legally bound by the rules contained in Protocol I only to the extent that they reflect customary international law, either now or as it may develop in the future". *Id.*, at 420.

Similarly, the US Army's Judge Advocate General's School has indicated that Article 45 of Protocol I is consistent with customary international law. Judge Advocate General's School, US Army, Operational Law Handbook, JA 422, at 18-2 (1997) (stating that "the US views [Article 45] as customary international law"). Five years later, a revised version of this manual (Judge Advocate General's School, U.S. Army, Operational Law Handbook, ch. 2 (2002)) stated that the US viewed Article 45 as "customary international law or acceptable practice though not legally binding", but no evidence was cited or exists demonstrating that the customary rule of international law codified in Article 45 has been abrogated. Indeed, despite the refusal to establish Article 5 tribunals for detained fighters from Afghanistan, the USA has never repudiated the Deputy Legal Adviser's statement concerning Article 45.

status is designed to protect combatants.[129] Thus, the burden is on the captor to prove that prisoner of war status is unwarranted. "If the captor wants to contest such a presumption, it is up to him to present evidence that the person concerned is not a prisoner of war . . . ." [130]

> "[T]he authors of the Protocol intended to reduce to a minimum those cases in which a captor could arbitrarily deny the status of prisoner of war to a person who had been apprehended. To this purpose they introduced a complete set of legal presumptions which automatically operate in favour of persons who have been captured."[131]

The requirement that Article 5 tribunals be fair. Regardless whether the Article 5 tribunals must be judicial or not, they must be fair.

The ICRC proposed that Article 5 determinations be made simply "by some responsible authority".[132] Given the serious consequences of such determinations, such as prosecutions for murder with the prospect of the death penalty, it was proposed that the determination be made by a military tribunal, but this suggestion was not accepted:

> "[I]t was felt that to bring a person before a military tribunal might have more serious consequences than a decision to deprive him of the benefits afforded by the Convention. A further amendment was therefore made to the Stockholm text stipulating that a decision regarding persons whose status was in doubt would be taken by a 'competent tribunal', and not specifically a military tribunal."[133]

Nothing in Article 5 itself suggests that the competent tribunal need only be an administrative, rather than a judicial tribunal. Indeed, one of the leading commentaries on Protocol I, citing the *travaux préparatoires*, explains that "[t]he word 'competent tribunal' rather than 'military tribunal' was used to permit civil courts to act if allowed by the law of the party to the conflict."[134]To the extent that such tribunals were intended to operate on the battlefield, initial administrative determinations – without precluding judicial determinations later – might make sense. However, the extensive guarantees and procedures in the 1968 regulations governing US administrative tribunals in Viet Nam (see below) suggest that such tribunals must have convened at a distance from the battlefield and judicial tribunals would have certainly been feasible, in the same way that general courts martial are feasible in war zones. This conclusion applies with even greater force with respect to detained fighters at Guantánamo, thousands of miles from any hostilities. It is also consistent with the

[129] Yves Sandoz, Christophe Swinarski & Bruno Zimmermann, eds., Commentary on the Additional Protocols to the Geneva Conventions 546 (Geneva: International Committee of the Red Cross and Martinus Nijhoff Publishers 1987) (ICRC Commentary on the Additional Protocols).
[130] *Id.* at 547.
[131] *Id.* at 553.
[132] ICRC Commentary on Third Geneva Convention, at 77.
[133] *Id.*
[134] Michael Bothe, Karl Josef Partsch & Waldemar A. Solf, *New Rules for Victims of Armed Conflict: Commentary o the Two 1997 Protocols Additional to the Geneva Conventions of 1949* (The Hague/Boston/London: Martinus Nijhoff Publishers 1982), at 260 n.1 (citing II B Final Record of the Diplomatic Conference of Geneva (1949), at 270.

requirement in Article 45 (2) of Protocol I that persons not held as prisoners of war whose status is in doubt who are facing a criminal charge are entitled to a judicial determination of their status. Surely, the same right should be accorded to all persons detained while participating in hostilities, not just to persons facing a criminal charge.

In any event, whether Article 5 tribunals need be judicial or not, they must comply with guarantees of due process and fundamental fairness. In addition, an individual must have the right "to assert his entitlement to prisoner of war status under such condition as will provide all generally recognized guarantees as to proper judiciary [sic] procedures."[135] In the case of the Guantánamo detainees, concerns about according detainees due process guarantees by a tribunal near the battlefield have no relevance. Thus, although Article 75 (4) of Protocol I does not expressly apply to determinations by an Article 5 tribunal, it would be the starting point for determining what guarantees under international humanitarian law apply to such determinations, and, as Article 75 (8) demonstrates, the broader guarantees of international human rights law would also apply. The fundamental guarantees set forth in Article 75 include, *inter alia*, prompt notification of any charges and an opportunity to present a defence. Article 14 (1) of the ICCPR, which reflects general principles of law common to national and international courts, guarantees that "[i]n the determination of his rights and obligations in a suit of law, everyone shall be entitled to a fair and public hearing by a competent, independent and impartial tribunal established by law". According to a leading commentary on the ICCPR, this term is interpreted broadly.[136] The rest of the article outlines extensive fair trial rights, including the right to appeal to a higher tribunal according to law.

The USA has recognized that Article 75 reflects customary international law. The Deputy Legal Adviser of the US State Department, in explaining which provisions of Protocol I that the USA considered reflected customary international law, declared:

> "We support in particular the fundamental guarantees contained in article 75, such as the principle that all persons who are in the power of a party to a conflict and who do not benefit from more favourable treatment under the Conventions be treated humanely in all circumstances and enjoy, at a minimum, the protections specified in the Conventions without any adverse distinction based upon race, sex, language, religion or belief, political or other opinion, national or social origin, or any similar criteria."[137]

---

[135] *Id.* at 554.

[136] Nowak, *supra*, at 242.

[137] Matheson, *supra*, n. 124, at 427. The USA has never repudiated the Deputy Legal Adviser's statement. In addition, the US Army's Judge Advocate General's School has indicated that Article 75 of Protocol I is consistent with customary international law. Judge Advocate General's School, US Army, Operational Law Handbook, JA 422, at 18-2 (1997). Jeanne M. Meyer & Brian J. Bill, eds, *Operational Law Handbook* (Charlottesville, Virginia: International and Operational Law Department, Judge Advocate General's School 2002), Chapter 2, page 1; Brian J. Bill, ed., *Law of War Workshop Deskbook,* (Charlottesville, Virginia: International and Operational Law Department, Judge Advocate General's School 2002), Chapter 3, pages 8-9.

The USA has long recognized that Article 5 tribunal procedures must be fair. Current US Army regulations expressly recognize a number of fundamental guarantees to detainees before such tribunals, including the requirement that at a written record be made of the proceedings, that proceedings shall be open except for security reasons, that the detainee will be advised of his or her rights at the beginning of the hearing, that the detainee will have the right to be present with counsel at all open sessions of the tribunal, that a detainee shall be entitled to the services of a qualified interpreter, that the detainee has the right to call witnesses and to examine or cross-examine witnesses, that the detainee cannot be compelled to testify himself or herself.[138]

The 2002 and 2003 Inter-American Commission decisions. With respect to the Guantánamo detainees, the Inter-American Commission on Human Rights has found on two occasions that the USA must comply with the provisions of the Third Geneva Convention and establish a competent tribunal to determine the proper status of the detainees. According to the Commission, the pertinent facts concerning the detainees were not subject to dispute:

> "These include the fact that the government of the USA considers itself to be at war with an international network of terrorists, that the USA undertook a military operation in Afghanistan beginning in October 2001 in defending this war, and that most of the detainees in Guantánamo Bay were apprehended in connection with this military operation and remain wholly within the authority and control of the USA government. . . . It is also well-known that doubts exists [sic] as to the legal status of the detainees."[139]

Likewise, the Commission found that the international law standards were equally clear regarding the obligation to establish a competent tribunal to determine the status of the detainees:

> "[A]ccording to international norms applicable in peacetime and wartime, such as those reflected in Article 5 of the Third Geneva Convention and Article XVIII of the American Declaration of the Rights and Duties of Man, a competent court or tribunal,

[138] The 1968 US Army regulation applicable during the international armed conflict in Viet Nam set out a more comprehensive and detailed list of guarantees, including the requirement that at least one of the three members of the tribunal be a judge advocate or other military lawyer familiar with the Geneva Conventions, that when a panel is evenly split the decision will be in favour of prisoner of war status, that a detainee be able to present his or her case with the assistance of a qualified advocate or counsel, that a detainee shall be entitled to the services of a qualified interpreter, that the detainee will have the right to be present with counsel at all open sessions of the tribunal, that the detainee's counsel will have free access in private to the detainee and the right to confer privately with essential witnesses, including prisoners of war, that the detainee has the right to call witnesses and to examine or cross-examine witnesses and the detainee has the right to remain silent. Directive Number 20-5 of 15 March 1968, *reprinted in* 62 Am. J. Int'l L. 768, 770-775 (1968).

[139] Decision of the Inter-American Commission on Human Rights To Adopt Precautionary Measures In Relation to Detainees In Guantanamo Bay, Cuba, March 13, 2002, at 3.

> as opposed to a political authority, must be charged with ensuring respect for the legal status and rights of persons falling under the authority and control of a state."[140]

For these reasons, the Commission indicated that precautionary measures were both appropriate and necessary "in order to ensure that the legal status of each of the detainees is clarified and that they are afforded the legal protections commensurate with the status that they are found to possess, which may in no case fall below the minimum standards of non-derogable rights."[141] In March 2003, the Commission reiterated its request for precautionary measures, requesting that the USA "take the urgent measures necessary to have the legal status of the detainees at Guantánamo Bay determined by a competent tribunal."[142]

B. Individuals who are determined not to be prisoners of war are entitled to the right to judicial review of the lawfulness of their detention

Even if a detainee is determined by a competent tribunal not to be a prisoner of war, such individuals are not without rights. With a few minor exceptions (see below), all such persons are subject to the full protection of the Fourth Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War (Fourth Geneva Convention).[143] They all remain under the protection of international human rights law, at least to the extent that there is no express conflict with a specific international humanitarian law provision.

Absence of a gap between the Third and Fourth Geneva Conventions. All individuals captured in time of armed conflict, regardless of their status, are subject to the protections of international humanitarian law:

> Every person in enemy hands must have some status under international law; he is either a prisoner of war . . . covered by the Third Geneva Convention, a civilian covered by the Fourth Convention, or . . . a member of the medical personnel of the armed forces covered by the First Convention. There is no intermediate status; nobody in enemy hands can be outside the law. [144]

The International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia made a similar pronouncement concerning the provisions of humanitarian law. In the *Celebici* decision, the Trial Chamber noted that "there is no gap between the Third and Fourth Geneva Conventions. If an individual is not entitled to the protection of the Third Convention as a prisoner of

[140] *Ibid.*
[141] *Id.* at 4.
[142] Decision of the Inter-American Commission on Human Rights To Adopt Precautionary Measures In Relation to Detainees In Guantanamo Bay, Cuba, March 18, 2003, at 2.
[143] Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, Aug. 12, 1949, T.I.A.S. 3365 (Fourth Geneva Convention). The USA has ratified the Fourth Geneva Convention.
[144] International Committee of the Red Cross, Commentary: III Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War 51 (Jean S. Pictet ed. 1958) (ICRC Commentary to Fourth Geneva Convention).

war . . . he or she necessarily falls within the ambit of [the Fourth Geneva Convention], provided that its article 4 requirements are satisfied."[145]

Article 4 of the Fourth Geneva Convention provides that "[p]ersons protected by the Convention are those who, at a given moment and in any manner whatsoever, find themselves in case of a conflict or occupation, in the hands of a Party to the conflict or Occupying Power of which they are not nationals." The breadth of coverage set forth in Article 4 was "intended to ensure that all situations and cases were covered."[146] In sum, "all persons who find themselves in the hands of a Party to the conflict or an Occupying Power of which they are not nationals are protected persons. No loophole is left."[147]

Limited exceptions to full protection of the Fourth Geneva Convention. The only exceptions to full protection of the Fourth Geneva Convention are nationals of a state not a party to the Fourth Geneva Convention (almost every state is a party, including all the states known to have nationals detained at Guantánamo); nationals of the party that is holding them (no US national is held in Guantánamo); nationals of a neutral state in the territory of a belligerent state; and nationals of a co-belligerent state with normal diplomatic representation with the detaining state.[148] Any person held in Guantánamo who may fit any such category is entitled to judicial review of their detention under international human rights law.

Protection of persons not entitled to combatant status under the Fourth Geneva Convention. Unlawful participation in hostilities is not a ground for denying the protection of the Fourth Geneva Convention. This is confirmed by Article 5 of the Fourth Geneva Convention, which denies certain rights and privileges to protected persons detained as spies, saboteurs or persons suspected of or engaged in activities hostile to the state or occupying power, all of whom would be considered persons not entitled to combatant status. If the spies are members of the armed forces, they would be combatants who forfeited their combatant status. If they were civilians unlawfully participating in hostilities, they would lose the full scope of protection of the Fourth Geneva Convention.[149] However, they would still retain their status as civilians. Article 5 does not preclude the individual from claiming any rights guaranteed under international human rights law or international humanitarian law. During the Vietnam War, the USA classified spies, saboteurs and "terrorists" as civilians.[150] Amnesty

[145] *Prosecutor v. Mucic (Celebici)*, Case No. IT-96-21-T (Nov. 16, 1998), at para. 271.
[146] ICRC Commentary to Fourth Geneva Convention, *supra*, at 47.
[147] *Id.* at 60.
[148] Fourth Geneva Convention, Art. 4 (2). However, such persons would still benefit from the protections of Part II of the Geneva Convention (General protection of populations against certain consequences of war) (Articles 13 to 26).
[149] For example, in occupied territory, such persons would "be regarded as having forfeited rights of communication under the present Convention". Article 5, Fourth Geneva Convention.
[150] Annex A of Directive Number 381-46 of 27 December 1967, Criteria for Classification and Disposition of Detainees, reprinted in 62 Am. J. Int'l L. 766, 767, 768 (1968) ("A detainee who is suspected of being a spy, saboteur or terrorist" is to be classified as falling within the category of "Civil Defendants" within the broader group of "Non-Prisoners of War); "Non-Prisoners of War who are suspected as Civil Defendants will be released to the appropriate GVN [Government of Viet-Nam] civil authorities".).

International believes that any person held in Guantánamo who may fit any such category is entitled to judicial review of their detention under international human rights law.

Protection of persons not entitled to combatant status under Protocol I. The provisions of the Fourth Geneva Convention are supplemented by Protocol I, signed, but not ratified, by the USA. As confirmed by the ICRC Commentary to the Additional Protocols, no individual is without some form of protection under international humanitarian law and there are "no gaps in protection."[151] Thus, Article 45 (3) of Protocol I provides that any person who has taken part in hostilities and who does not benefit from the more favourable treatment in accordance with the Fourth Geneva Convention is still entitled to the protection of Article 75, which, as noted above, the USA considers to reflect customary international law.[152] Article 75 of Protocol I contains fundamental guarantees and applies to all persons who are captured in connection with an armed conflict and who do not benefit from more favourable treatment under the Geneva Conventions or under Protocol I.

In addition to numerous substantive guarantees in Article 75, individuals who are arrested, detained or interned for actions relating to the armed conflict are entitled to numerous procedural protections under Article 75. These individuals must be informed promptly of the reasons for their detention.[153] Unless they are accused of penal offences, they must be released with minimum delay and, "in any event, as soon as the circumstances justifying their arrest, detention or internment have ceased to exist."[154] They may only be prosecuted before an impartial and regularly constituted court that respects "generally recognized principles of regular judicial procedure."[155]

Individuals accused of war crimes or crimes against humanity who do not benefit from more favourable treatment under the Geneva Conventions or Protocol I shall be accorded the treatment provided by Article 75, whether or not the crimes of which they are accused constitute grave breaches.[156]

Thus, even persons determined by a competent tribunal not to be entitled to combatant status are entitled to protection under international humanitarian law.[157] Indeed,

---

[151] ICRC Commentary to Protocol I, *supra*, at 558.

[152] Protocol I, Art. 45 (3). *See also* Protocol I, Art. 50 (1) ("A civilian is any person who does not belong to one of the categories of persons referred to in Article 4 (A) (1), (2), (3) and (6) of the Third Geneva Convention and in Article 43 of this Protocol. In case of doubt whether a person is a civilian, that person shall be considered to be a civilian.").

[153] *Id.* at Art. 75 (3).

[154] *Id.*

[155] *Id.*, Art. 75 (4) (identifying numerous guarantees of the right to a fair trial in a non-exhaustive list).Significantly, there is no right of derogation to the provisions of Article 75. ICRC Commentary to Additional ProtocolsI, *supra*, at 879-880.

[156] *Id.*, Art. 75 (7) (Persons accused of such crimes "should be submitted for the purpose of prosecution and trial in accordance with the applicable rules of international law; . . .").

[157] *See generally* Knut Dörmann, *The Legal Situation of "Unlawful/Unprivileged Combatants,"* 85 Int'l Rev. Red Cross 45 (2003); George Aldrich, *The Taliban, Al Qaeda, and the Determination of Illegal Combatants*, 92 Am. J. Int'l L. 892 (2002).

the fact that a person has unlawfully participated in hostilities is not a criterion for excluding the application of the Fourth Geneva Convention (the assertion that a person was unlawfully participating in hostilities necessarily involves recognition of that person as a civilian entitled to the protection of the Fourth Geneva Convention) or the protections of Protocol I.[158] Similarly, a combatant who violates the rules of armed conflict is not necessarily deprived of the right to be recognized as a combatant if he falls into enemy hands.[159]

In the Fourth Geneva Convention, in cases where an individual is suspected of engaging in activities that are hostile to the security of the state and such acts are committed in the territory of the detaining state that person's rights under the convention are more limited than those of other civilians.[160] Under these circumstances, an individual so detained is not "entitled to claim such rights and privileges under the present Convention as would, if exercised in the favour of such individual person, be prejudicial to the security of such State."[161] However, the exercise of the right to judicial review of the lawfulness of detention could not be considered a right "prejudicial to the security of [the] State".

Civilians detained under house arrest or interned are entitled to judicial review of the lawfulness of their detention. Under the Fourth Geneva Convention, civilians are entitled to numerous protections.

Although Article 42 of the Fourth Geneva Convention permits a state party to place an alien civilian in the territory of a party to the international armed conflict under assigned residence (house arrest), or to intern a civilian "if the security of the Detaining Power makes it absolutely necessary", Article 43 requires that the placement of such an alien in assigned residence or the internment be "reconsidered as soon as possible by an appropriate court or administrative board designated by the Detaining Power for that purpose". It also provides that if this detention continues, "the courts or administrative board shall periodically, and at least twice yearly, give consideration to his or her case, with a view to the favourable amendment of the initial decision, if circumstances permit".[162]

Although Article 43 and the ICRC Commentary on this provision indicate that the detaining state may choose between a court and an administrative board, the ICRC Commentary states:

> "The procedure provided for in the Convention is a minimum. It will be an advantage, therefore, if States Party to the Convention afford better safeguards (examination of

[158] Dörmann, *supra*, at 50.
[159] Protocol I, *supra*, at art. 44(2). *But see id.* at arts. 44(3) and (4) (combatants who fail to distinguish themselves from the civilian population when they are engaged in an attack or in a military operation preparatory to an attack shall forfeit their right to be classified as prisoners of war).
[160] Fourth Geneva Convention, Art. 5.
[161] *Id.*
[162] Civilians who are detained in occupied territory under house arrest or interned for imperative security reasons are entitled under Article 78 to periodic review of their detention, with the right to appeal. Article 78 guarantees the right to appeal, with periodic review of unfavourable decisions on appeal.

> cases at more frequent intervals, or the setting up of a higher appeal court). The main point is that no protected person should be kept in assigned residence or in an internment camp for a longer time than the security of the Detaining State demands."[163]

Since the USA is a party to the ICCPR, it must ensure that its national law guarantees the right recognized in Article 9 (4) of that treaty to judicial review of the lawfulness of detention in assigned residence or internment. An administrative board would not satisfy the requirement under international human rights law, as reflected in Article 9 (4) of the 1966 ICCPR, that any detained person have the right to judicial review of the lawfulness of his or her detention and to release if that detention is determined to be unlawful. As noted above in Part II, this fundamental right applies at all times to all categories of detainees and all forms of detention, including, as held in the *Castillo Petruzzi* and *Coard* cases, persons accused of "terrorist" offences and civilians interned during an international armed conflict.

The rights of those persons with limited protections under the Third and Fourth Geneva Conventions are protected by international human rights law. To the extent that some persons do not enjoy the full panoply of rights of prisoners of war under the Third Geneva Convention or of civilians under the Fourth Geneva Convention or of protected persons under Protocol I, Article 75 (8) of Protocol I makes clear that they are still entitled to all of the protections of international human rights law outlined above, including the right to judicial review of the legality of their detention and to release if that detention is determined to be unlawful. It states:

> "No provision of this Article may be construed as limiting or infringing any other more favourable provision granting greater protection, under any applicable rules of international law, to persons covered by paragraph 1 [of Article 75]".[164]

For example, persons detained pursuant to Article 5 of the Fourth Geneva Convention as spies, saboteurs or persons suspected of or engaged in activities prejudicial to the security of the detaining state would not forfeit their right under international human rights law to judicial review of the lawfulness of their detention and to release if that detention was unlawful. Indeed, as noted above, even under the terms of Article 5 itself, the exercise of judicial review could not be considered a right "prejudicial to the security of [the] State". They could not be subjected on national security grounds to indefinite administrative detention not subject to judicial review of the lawfulness of their detention.

IV. The geographic scope of international obligations

As evidenced by treaties, resolutions of intergovernmental organizations, authoritative interpretations by international courts and treaty bodies and commentaries by legal scholars, under international law, states are obligated to respect and ensure the human rights both of

[163] ICRC Commentary on the Fourth Geneva Convention, *supra*, at 261.
[164] Protocol I, Art. 75 (8).

persons who are within their national territories and also to persons elsewhere who are subject to its jurisdiction and control.[165]

The 1948 Universal Declaration of Human Rights states that "no distinction shall be made on the basis of the political, jurisdictional or international status of the country or territory to which a person belongs, whether it be independent, trust, non-self-governing or under any other limitation of sovereignty."[166]

"Where agents of the state, whether military or civilian, exercise power and authority (jurisdiction or *de facto* jurisdiction) over persons outside national territory, the presumption should be that the state's obligation to respect the pertinent human rights continues."[167]

Article 2 (1) of the ICCPR requires a member state "to ensure to all individuals within its territory and subject to its jurisdiction" the rights recognized in that treaty.[168] In an authoritative interpretation adopted on 29 March 2004 that confirmed previous decisions, the Human Rights Committee has explained that this provision imposes an obligation on member states to extend the protections of the ICCPR to all individuals subject to their jurisdiction:

> "States Parties are required by article 2, paragraph 1, to respect and to ensure the Covenant rights to all persons who may be within their territory and to all persons subject to their jurisdiction. This means that a State party must respect and ensure the rights laid down in the Covenant to anyone within the power or effective control of that State Party, even if not situated within the territory of the State Party. As indicated in General Comment 15 adopted at the twenty-seventh session (1986), the enjoyment of Covenant rights is not limited to citizens of States Parties but must also be available to all individuals, regardless of nationality or statelessness, such as asylum seekers, refugees, migrant workers and other persons, who may find themselves in the territory or subject to the jurisdiction of the State Party. This principle also applies to those within the power or effective control of the forces of a State Party acting outside its territory, regardless of the circumstances in which such power or effective control was obtained, such as forces constituting a national contingent of a State Party assigned to an international peace-keeping or peace-enforcement operation."[169]

---

[165] Similarly, the Draft Articles on State Responsibility adopted by the International Law Commission recognize a state's responsibility under international law for the acts of state organs. The scope of such responsibility is not limited by territorial constraints. *See* International Law Commission, Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts (2001).

[166] Universal Declaration of Human Rights, Art. 2. It adds that "[e]veryone is entitled to all the rights and freedoms set forth in the declaration, without discrimination of any kind, . . ." *Id.*

[167] Theodor Meron, *Extraterritoriality of Human Rights Treaties*, 89 Am. J. Int'l L. 78 (1995).

[168] Commentators have interpreted this provision "as a disjunctive conjugation indicating that a state party must be deemed to have assumed the obligation to respect and ensure the rights recognized in the Covenant 'to all individuals within its territory' and 'to all individuals subject to its jurisdiction.'" Theodor Meron, Human Rights In Internal Strife: Their International Protection 40 (1987).

[169] Human Rights Committee, General Comment No. 31 on Article 2 of the Covenant: The Nature of the General Legal Obligation Imposed on States Parties to the Covenant, U.N. Doc.

In a typical prior opinion on the subject, *Sergio Euben Lopez Burgos v. Uruguay*, the Human Rights Committee held that Uruguay violated the ICCPR when members of the Uruguayan security forces detained and ill-treated a Uruguayan national in Argentina and then forcibly returned him to Uruguay.[170] Indeed, the Committee found "it would be unconscionable to so interpret the responsibility under the . . . Covenant as to permit a State party to perpetrate violations of the Covenant on the territory of another State, which violations it could not perpetrate on its own territory."[171]

The rights guaranteed by both the American Declaration on the Rights and Duties of Man, as well as the American Convention on Human Rights, apply wherever a state exercises jurisdiction or control. For example, the American Declaration states that "[e]very person has the right to be recognized everywhere as a person having rights and obligations, and to enjoy the basic civil rights."[172] The American Convention provides that member states "undertake to respect the rights and freedoms recognized herein and to ensure to all persons subject to their jurisdiction the free and full exercise of those rights and freedoms, without any discrimination . . . ."[173] Significantly, the American Convention defines the word "person" to mean every human being.[174]

The Inter-American Commission on Human Rights on several occasions has recognized the extraterritorial application of human rights obligations.[175] In *Coard v. USA*, the Commission was asked to review US actions in Grenada following its invasion of the island in October 1983. In its opinion, the Commission acknowledged that international obligations are not limited to a state's territory, but apply to any location where a state wields control over individuals:

> "Given that individual rights inhere simply by virtue of a person's humanity, each American State is obliged to uphold the protected rights of any person subject to its jurisdiction. While this most commonly refers to persons within a state's territory, it may under given circumstances, refer to conduct with an extraterritorial locus where the person concerned is present in the territory of one state, but subject to the control of another state – usually through the acts of the latter's agents abroad.[176]

CCPR/C/74/CRP.4/Rev.6 (2004) , at para. 10. General Comment No. 31 replaced General Comment No. 3, U.N. Doc. HRI/GEN/1/Rev. 5 (2001), at 112.

[170] *Sergio Euben Lopez Burgos v. Uruguay*, Communication No. R.12/52 (6 June 1979), U.N. Doc. Supp. No. 40 (A/36/40) at 176 (1981).

[171] *Id.* at para. 12.3. *See also Lilian Celiberti de Casariego v. Uruguay*, Communication No. 56/1979 (29 July 1981), U.N. Doc. CCPR/C/OP/I at 92 (1984).

[172] American Declaration, Art. XVII.

[173] American Convention, Art. 1 (1).

[174] *Id.* Art. 1 (2).

[175] *See also Ferrer-Mazorra v. USA*, Case No. 9903, Report No. 51/01, Annual Report of the IACHR, at para. 180 ("OAS Member States are obliged to guarantee the rights under the Declaration to all individuals falling within their authority and control, . . .").

[176] *Coard et al. v. USA*, Case No. 10.951, Report No. 109/99, Annual Report of the IACHR (1999), at para. 37.

The Inter-American Commission reaffirmed this fundamental principle in relation to persons detained at Guantánamo when it adopted precautionary measures, urging the USA to comply with international human rights and humanitarian standards there. It declared that such standards applied in respect to all persons subject to US authority and control:

> "The determination of a state's responsibility for violations of the international human rights of a particular individual turns not on the individual's nationality or presence within a particular geographic area, but rather whether under specific circumstances, that person fell within the state's authority and control."[177]

The Commission went on to note that "no person under the authority and control of a state regardless of his or her circumstances, is devoid of legal protection for his or her fundamental and non-derogable human rights."[178] In March 2003, the Commission reiterated its position on Guantánamo.[179]

Similarly, the European Court of Human Rights has repeatedly determined that the protections afforded by the European Convention apply to all territories and people over which member states have effective control.[180] In *Loizidou v. Turkey*, for example, a Greek Cypriot alleged that Turkish forces in northern Cyprus had denied her access to her land.[181] As a result, she alleged Turkey was in violation of the European Convention. As a preliminary matter, the European Court determined that Turkey exercised "effective overall control" of the policies and actions of the authorities in northern Cyprus. It then determined that Turkey could be held liable for breaching European Convention obligations even though such acts were committed outside Turkish territory:

> "The obligation to secure, in such an area, the rights and freedoms set out in the Convention, derives from the fact of such control whether it be exercised directly, through its armed forces, or through a subordinate local administration."[182]

---

[177] *Decision of the Inter-American Commission on Human Rights To Adopt Precautionary Measures In Relation to Detainees In Guantanamo Bay, Cuba*, 13 March 2002, at 2. *See also Saldaño v. Argentina*, Report N. 38/99, Annual Report of the IACHR 1998.

[178] *Decision of the Inter-American Commission on Human Rights To Adopt Precautionary Measures In Relation to Detainees In Guantanamo Bay, Cuba*, 13 March 2002, at 3.

[179] *of the Inter-American Commission on Human Rights To Adopt Precautionary Measures In Relation to Detainees in Guantánamo Bay, Cuba, 13 March 2002, at 2.*

[180] *See* European Convention, *supra*, at Art. 1 ("The High Contracting Parties shall secure to everyone within their jurisdiction the rights and freedoms defined in Section I of this Convention.").

[181] *Loizidou v. Turkey*, 23 E.H.R.R. 513 (1997).

[182] *Id.*, at 530. *See also Cyprus v. Turkey*, 4 E.H.R.R. 482, 586 (1982) ("The High Contracting Parties are bound to secure the said rights and freedoms to all persons under their actual responsibility, whether that authority is exercised within their own territory or abroad."); *Drozd and Janousek v. France and Spain*, 14 E.H.R.R. 745, 788 (1992) ("The term jurisdiction is not limited to the national territory of the High Contracting Parties; their responsibility can be involved because of acts of their authorities producing effects outside their own territory."); *Bankovic v. Belgium*, App. No. 52207/99 (19 December 2001) (a state may be held responsible for violations of the European Convention if "through the effective control of the relevant territory and its inhabitants abroad as a consequence of

Although international human rights law recognizes a limited right of derogation from certain provisions, international humanitarian law provides no such general exception.

> "The exceptional circumstances constituted by armed conflict demand by their very nature that no derogations from any of the warring parties' obligations be allowed if humanitarian law is to serve the purpose of protecting the individual. Thus, in contrast to certain rules of human rights law, the humanitarian law norms are without exception non-derogable."[183]

> By its terms, the fundamental guarantees set forth in Protocol I allow for no derogation. As indicated in the commentary, "Article 75 is not subject to any possibility of derogation or suspension and consequently it is these provisions which will play a decisive role in the case of armed conflict."[184]

V. The temporal scope of international obligations

The right to judicial review of the lawfulness of detention applies at all times, including in time of war or public emergency. Although a few human rights treaties permit states parties to derogate from certain obligations under those treaties in time of public emergency, authoritative interpretations by international courts and treaty bodies make clear that they do not permit derogation of the right to judicial review of the lawfulness of detention.[185] Moreover, the obligations of states parties under international humanitarian law, such as the Geneva Conventions of 1949 and their two Additional Protocols are not subject to any derogation in time of armed conflict. In any event, the USA has not sought to derogate from its obligation under the ICCPR to guarantee judicial review of the lawfulness of detention.

---

military occupation or through the consent, invitation or acquiescence of the Government of that territory, [it] exercises all or some of the public powers normally to be exercised by that government . . . ."); *Ocalan v. Turkey*, App. No. 46221/99 (12 March 2003)..

[183] The President of the ICRC has recognized the importance of international human rights law, both as an aid to interpretation of international humanitarian law and to fill in gaps in that body of law:

> "For example, fundamental judicial guarantees are a cornerstone of protection in peacetime and in armed conflict. This is confirmed by the wording of Article 75 of Additional Protocol I of 1977, which is applicable in international armed conflicts, a provision clearly influenced by human rights law. Similarly, the application of human rights standards is needed in non-international armed conflicts in order to supplement humanitarian law provisions governing the treatment, conditions of detention and rights regarding a fair trial of persons deprived of liberty."

Speech by ICRC President Jacob Kellenberger to the U.N. Commission on Human Rights 17 March 2004, at 1. Similarly, The International Court of Justice has also recognized in the *Nuclear Weapons* case the human rights law continues to apply during armed conflict. *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*, *supra*, at para. 25.

[184] ICRC Commentary to Protocol I, *supra*, at 879-880.

[185] However, most human rights treaties, such as the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment and the African Charter on Human and People's Rights, do not permit derogation of their obligations under any circumstances whatsoever.

The lists of non-derogable obligations in the three treaties permitting derogation of certain treaty obligations – the ICCPR, the American Convention on Human Rights and European Convention on Human Rights - are not exhaustive. Specifically, the right of judicial review is now recognized to be a non-derogable obligation.

For example, in its General Comment No. 29, the Human Rights Committee explained that although the right to judicial review does not appear on the list of non-derogable obligations in Article 4 of the ICCPR, "the category of peremptory norms extends beyond the list of non-derogable provisions as given in article 4, paragraph 2."[186] Indeed, "[s]tates parties may in no circumstances invoke article 4 of the Covenant as justification for acting in violation of humanitarian law or peremptory norms of international law, for instance by taking hostages, by imposing collective punishments, through arbitrary deprivations of liberty or by deviating from fundamental principles of fair trial, including the presumption of innocence."[187] The Committee then noted the important role played by judicial review in ensuring compliance with other fundamental norms:[188]

> "It is inherent in the protection of rights explicitly recognized as non-derogable in article 4, paragraph 2, that they must be secured by procedural guarantees, including, often, judicial guarantees. The provisions of the Covenant relating to procedural safeguards may never be made subject to measures that would circumvent the protection of non-derogable rights. . . . Thus, for example, as article 6 of the Covenant is non-derogable in its entirety, any trial leading to the imposition of the death penalty during a state of emergency must conform to the provisions of the Covenant, including all the requirements of articles 14 and 15."[189]

For these reasons, the Committee made clear the non-derogable nature of the fair trial provisions of the ICCPR, including the right to judicial review:[190]

> "Safeguards related to derogation, as embodied in article 4 of the Covenant, are based on principles of legality and the rule of law inherent in the Covenant as a whole. As certain elements of the right to a fair trial are explicitly guaranteed under international humanitarian law during armed conflict, the Committee finds no justification for derogation from these guarantees during other emergency situations. The Committee is of the opinion that the principles of legality and the rule of law require that fundamental requirements of fair trial must be respected during a state of emergency. Only a court of law may try and convict a person for a criminal offense. The presumption of innocence must be respected. In order to protect non-derogable rights, the right to take proceedings before a court to enable the court to decide without delay

[186] Human Rights Committee, General Comment No. 29, U.N. Doc. CCPR/C/21/Rev.1/Add.11 (2001), para. 11.
[187] *Id.*
[188] *Id.* at para. 16.
[189] *Id.* at para. 15.
[190] Weissbrodt, *supra*, at 110. *See also* Human Rights Committee, General Comment No. 24, U.N. Doc. CCPR/C/21/Rev.1/Add.6 (1994) ("[W]hile reservations to particular clauses of Article 14 may be acceptable, a general reservation to the right to a fair trial would not be.").

on the lawfulness of detention, must not be diminished by a State party's decision to derogate from the Covenant."[191]

The Inter-American Court on Human Rights has also stressed the importance of judicial review and the applicability of this fundamental right even in time of public emergency. In *Advisory Opinion OC-9/87*, the Inter-American Court concluded that states cannot derogate from judicial guarantees, including the right to *habeas corpus* or any other effective judicial remedy.[192] In *Advisory Opinion OC-8/87*, the Court was even more emphatic about the importance of habeas corpus protection and its relevance in times of public emergency:

> "In order for *habeas corpus* to achieve its purpose, which is to obtain a judicial determination of the lawfulness of a detention, it is necessary that the detained person be brought before a competent judge or tribunal with jurisdiction over him. Here *habeas corpus* performs a vital role in ensuring that a person's life and physical integrity are respected, in preventing his disappearance or the keeping of his whereabouts secret and in protecting him against torture or other cruel, inhumane, or degrading punishment or treatment."[193]

Accordingly, the Court concluded that the right of judicial review, including *habeas corpus*, cannot be suspended, even in time of war, public danger, or other emergency that threatens the independence or security of the state.[194]

As of 3 June 2004, the USA had not submitted any formal announcement of its intent to derogate from its international obligations. Even if it had, however, it would not have been able to derogate from its obligations under Article 9 (4) to guarantee judicial review of the lawfulness of detention.

Conclusion

The USA has an obligation when taking security measures to deal with threats to public safety to ensure that any such measures comply with international law and do not compromise fundamental rights. Although it has been treated as such by the USA, Guantánamo is simply not a "legal black hole."

Amnesty International is concerned that the detainees held at Guantánamo are being denied the right to judicial review of the lawfulness of their detention and to release if that detention is determined to be unlawful, as well as other rights long-recognized under both

---

[191] Human Rights Committee, General Comment No. 29, *supra*, at para. 11. *See also* U.N. Doc. CCPR/C/79/Add.93 (1998), at para. 21 ("[A] State party may not depart from the requirement of effective judicial review of detention.").

[192] *See Advisory Opinion OC-9/87, Judicial Guarantees in States of Emergency (Arts. 27(2), 25 and 8 of the American Convention on Human Rights)*, 6 October 1987, para. 41.

[193] *Advisory Opinion OC-8/87, Habeas Corpus in Emergency Situations (Arts. 27(2) and 7(6) of the American Convention on Human Rights)*, 30 January 1987, para. 35.

[194] *See also Castillo Petruzzi v. Peru*, Inter-Am. Ct. H.R. (ser. C) No. 52 (1999).

human rights law and international humanitarian law. The US Supreme Court in *Al Odah v USA* should hold that all detainees currently held at Guantánamo Bay are entitled to challenge the lawfulness of their detention in a court of law and that they should be released if such detention is deemed unlawful.

WOENSDAG 12 MEI 2004

Leger VS opent onderzoek:

'Afghaanse politieman mishandeld'

2004

Mishandeling komt door 'falend leiderschap'

2004

...ode Kruis herhaalt kritiek

2004

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 14 MEI. Het Internationale Rode Kruis (ICRC) is onverminderd kritisch over het lot van de 595 gevangenen op Guantánamo Bay.

Cuba tracht vergeefs VS te laten veroordelen

21-4-2004

Overplaatsing gevangenen

2004

Open brief over Guantánamo Bay

2004

LONDEN, 15 MEI. Twee ... ge Britse gevangenen van de Amerikaanse militaire gevangenis in Guantánamo Bay schrijven in een open brief aan de Amerikaanse president Bush dat zij welbewust zijn vernederd in de meer dan twee jaar dat ze gevangen hebben gezeten. ... (BBC)

Het Guantánamo-succes, nu ook in Irak

Achtergrond | Generaal Taguba legt in rapport duidelijk verband tussen verhoorstrategie inlichtingendienst en gedrag van bewakers

11-5-2004

Uitzonderingen op de regel, noemt het Pentagon de incidenten in de Abu Ghraib-gevangenis. Maar volgens het Taguba-rapport werkte het beleid misbruik in de hand.

Van onze buitenlandredactie
Rob Vreeken
AMSTERDAM

Waren de gebeurtenissen in de Abu Ghraib-gevangenis ... zoals het Pentagon beweert, gepleegd door een paar rotte appels in een verder voorbeeldig leger?

...

Vervolgens blijkt dat het Internationale Rode Kruis (ICRC) al diverse malen ... de Amerikaanse en Britse autoriteiten heeft gewezen op mishandeling van gevangenen in Irak. ...

...

Een paar rotte appels? ...

...

ICRC-vertegenwoordigers ... in oktober in de Abu Ghraib-gevangenis ...

...

'De link tussen verhoor en detentie is wenselijk'

...

Kent de oorlog tegen het terrorisme juridische grenzen?

Het Hooggerechtshof van de VS bepaalt of aan de macht van Bush kan worden getornd

Het Amerikaanse Hooggerechtshof hoort vandaag een zaak die niet alleen de 590 gevangenen op Guantánamo Bay raakt maar ook de juridische grenzen van de oorlog tegen terrorisme afbast.

Door onze redacteur
TITIA KETELAAR

ROTTERDAM, 20 APRIL. Na de aanslagen van 11 september kreeg de Amerikaanse president Bush van het Congres toestemming „al het noodzakelijke en passende geweld" te gebruiken in de oorlog tegen het terrorisme. Aan hem werd overgelaten wie een terrorist is, en wie niet. Hij bepaalde wie er werd vastgehouden, hoe lang en waarom. Vandaag wordt voor het Hooggerechtshof, de hoogste rechterlijke macht in de VS, die macht openlijk in twijfel getrokken.

Het Hof zal zich buigen over de vraag of op Guantánamo Bay, een marinebasis die voor onbepaalde tijd door de VS is gehuurd op Cubaans grondgebied, het Amerikaanse recht geldt. Zo ja, dan zouden de 595 vermeende Al-Qaeda- en Taliban-strijders die daar sinds begin 2002 vastzitten in beroep mogen gaan via het Amerikaanse rechtssysteem, en na berechting door een militair tribunaal ook bij Amerikaanse civiele rechtbanken in beroep kunnen gaan. Zo nee, dan kunnen zij, naar goeddunken van de regering-Bush, voor onbepaalde tijd gevangen worden gehouden. Het Hof spreekt zich niet uit over de vraag of het rechtvaardig is dat de mannen al ruim twee jaar gevangen worden gehouden zonder aanklacht en zonder juridische bijstand.

Desondanks is deze zaak „interessant, ontzettend, ontzettend belangrijk", zegt vooremalig openbaar aanklager Edward Lazarus, auteur van boeken over het Hooggerechtshof. Het gaat niet alleen over Guantánamo Bay maar ook over de juridische grenzen van de oorlog tegen terrorisme, zegt hij in een telefonisch interview uit Washington. „Het draait om veiligheid versus vrijheid."

„Eigenlijk wordt hier de vraag gesteld of de president wel de complete vrijheid van handelen heeft om te besluiten in naam van veiligheid en in beoverre daarbij burgerrechten mogen worden opgeofferd", zegt Lazarus. „En vervolgens welke rol binnen een democratie heeft de macht in onderzoek."

Het gaat om het evenwicht dat drie machten – de uitvoerende, rechtsprekende en wetgevende macht – zeggen juristen. „De achterliggende vraag is of de Amerikaanse rechters mogen kijken naar wat de uitvoerende macht, de president, doet", zegt Stephen Watt van het Centre for Constitutional Rights (CCR) telefonisch vanuit Washington. Het CCR spande namens de gevangenen Shafiq Rasul, Asif Iqbal, David Hicks en Mamdouh Habib de rechtszaak tegen de regering-Bush aan.

Namens de regering-Bush zal advocaat-generaal Theodore Olson vandaag betogen dat de politie van Bush als opperbevelhebber in gevaar komt als de Guantánamo-gevangenen naar de rechter mogen stappen. „Het betreft de felste gewetensvragen in de uitgebreide positie het handelen van de president over gevangengenomen vijandelijke strijders te mogen toetsen", in te lezen in zijn verklaring. Olson zal terugverwijzen naar een uitspraak van het Hooggerechtshof in 1950. Volgens die vonnis hadden Amerikaanse rechters geen jurisdictie over Duitse krijgsgevangenen die tijdens de Tweede Wereldoorlog in China werden gevangen.

De advocaten van de gevangenen nemen echter dat „Guantánamo Bay niet in het oog van de storm ligt". „Wij zullen betogen dat Guantánamo Bay geen aanloggebied is", zegt Watt van het Centre for Constitutional Rights. „Het klopt dat het Hooggerechtshof de president ten tijde van oorlog een grotere vrijheid toekent, maar die is geen oorlog zoals de Tweede Wereldoorlog. Het lijken gaat gewoon door."

Het belang van de zaak wordt eveneens duidelijk door de meer dan tweehonderd amici curiae – de vrienden van het hof – die een petitie aan de aanklacht hebben toegevoegd: voormalige Amerikaanse krijgsgezagvoerders, rechters, militaire en civiele advocaten, internationale juristen, mensenrechtenorganisaties en 175 Britse parlementariërs. De aanklacht zelf is goedkeuren door zeke voormalig aanklagers en oud-directeur van de CIA James Woolsey.

Ook de 83-jarige Fred Korematsu staat op de lijst van amici curiae. Korematsu, een Amerikaan van Japanse afkomst, werd tijdens de Tweede Wereldoorlog op last van president Roosevelt met zijn 120.000 andere Japanners in de VS geïnterneerd. Het Hooggerechtshof bepaalde toen dat die binnen de oorlogsstatistiek rechtsvaardig was, maar in 1988 werd alsnog bepaald dat dit zijn burgerrechten aantastte. „Deze geschiedenis verdient aandacht. Alleen door de fouten van het verleden te begrijpen, kunnen we in de toekomst het beter doen", verklaart hij in zijn petitie. „En om die fouten niet te herhalen zou dit Hof duidelijk moeten maken dat de VS grondwettelijke en burgerrechten respecteren."

De uitspraak is ouregelijk te voorspellen, zeggen verschillende juristen. Het Hooggerechtshof heeft al de huidige samenstelling niet eerder uitspraken gedaan over het buitenlandbeleid van de regering-Bush, noch over de macht van de president in oorlogstijd. „Over het algemeen geeft het Hof een president speelruimte in een tijd van oorlog", zegt oud-aanklager Lazarus. Volgens hem steunt de president van het Hooggerechtshof, rechter Rehnquist, meestal een regering. Ook schreef Rehnquist ooit dat „rechters, net zoals de bevolking, de oorlogsinspanningen van een natie niet willen hinderen".

De bioorzittingen duren vandaag niet langer dan een uur. Beide partijen krijgt dertig minuten om hun kant van de zaak uiteen te zetten. De uitspraak wordt eind juni verwacht.

Vier gevangenen maken aanspraak op rechtspraak VS

SHAQIF RASUL (vrijgelaten): 27-jarige Brit van Pakistaanse afkomst. Woonde tot 2000 thuis in de Engelse plaats Dudley, en ging in augustus van dat jaar naar Pakistan voor een bruiloft. In januari 2002 werd zijn familie door het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken verteld dat hij was opgepakt en naar Guantánamo Bay was overgebracht. Werd in maart 2004 vrijgelaten.

ASIF IQBAL (vrijgelaten): 22-jarige Britse Pakistaanse oudere. Ging in augustus 2001 naar Pakistan om te trouwen. Zijn vader werd in januari 2002 verteld dat hij was opgepakt en naar Guantánamo Bay was gebracht. Kwam vorige maand vrij.

DAVID HICKS: 28-jarige Australiër, gescheiden, twee kinderen. Werd opgepakt in november 2001 in Afghanistan. Zou tegenover zijn ouders gezegd hebben bekend te zijn geweest in een kamp van Al-Qaeda. Kreeg in de zomer van 2003 als eerste toegang tot een advocaat, en is mogelijk een van de eersten die zal worden aangeklaagd.

MAMDOUH HABIB: 49-jarige Australiër van Egyptische afkomst. Getrouwd, vier kinderen. Ging in juli 2001 naar Pakistan op zoek naar werk. Werd volgens Australië begin oktober in Pakistan opgepakt en, ondanks zijn Australische paspoort, uitgewezen naar Egypte. Werd in april 2002 overgebracht aan de VS en zit sindsdien vast in Camp Delta.

FAWZI KHALID ABDULLAH FAHAD AL ODAH: 24-jarige Koeweit. Studeert geschiedenis. Werd begin 2002 opgepakt in Afghanistan waar hij volgens zijn vader les gaf. Vader werkte begin '70 in Texas en voedde zijn zoon volgens eigen zeggen pro-Amerikaanse op.

Over de overige Koeweiti is weinig bekend.

Resolutie over VS ingetrokken

GENEVE, 23 APRIL. Cuba heeft zijn poging opgegeven de Verenigde Staten te laten veroordelen voor de detentie van 595 vermeende Al-Qaeda- en Taliban-strijders op de Amerikaanse basis Guantánamo Bay. Een resolutie in de mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties werd gisteren ingetrokken door de Cubaanse delegatie, nadat duidelijk werd dat niet genoeg landen Cuba zouden steunen.

Cuba had vorige week opgeroepen tot een onderzoek naar de omstandigheden op Guantánamo Bay. In ongewoon diplomatieke bewoording zei Cuba „betrouwbare informatie" te hebben dat de gevangenen op de basis worden vastgehouden zonder te zijn aangeklaagd en zonder kans op een eerlijk proces. Cuba zag de VS op de aanklagersbank van de gevangenen zelf. Dit werd ontkend door de Amerikaanse delegatie. Andere westerse diplomaten bevestigden dat de Cubaanse resolutie geen kans zou hebben gemaakt, de VS zouden ook niets te verbergen te hebben. De Amerikaanse ambassadeur Richard Williamson meent dat de Cubaanse resolutie een misplaatste, politieke reactie was op de veroordeling vorige week van Cuba wegens schending van fundamentele vrijheden. „De commissie heeft begrepen dat het niet gelaakt kan worden door een politiek thriller door een gevangenis-eiland", zo zei Williamson.

Zonder in te gaan op mogelijke motieven achter de resolute gaf een woordvoerder van de organisatie Human Rights Watch aan te teurgestaald te zijn dat de resolutie is ingetrokken. „Er is om te beginnen al weinig duidelijkheid in deze situatie en dat gaat nu door", aldus Joanna Weschler.

Het Europees Parlement heeft gisteren uitgehaald naar de VS bij de bespreking van een rapport over mensenrechten. Het parlement beheldert de onzekere situatie waarin de gevangenen zich bevinden. Slechts twee van de 595 gedetineerden zijn aangeklaagd. De Tweede opening Persoon zal volgende week de zaak aankaarten in een gesprek met president Bush. Op Guantánamo Bay zit een Zweed van (A.F. Schmitt)

Lubbers: Afghaanse kampen snel dicht

Door onze redacteuren
ROTTERDAM, 20 APRIL. De Verenigde Naties sturen aan op spoedige sluiting van vijftien kampen voor Afghanse vluchtelingen, vlak over de grens in Pakistan. De ongeveer 200.000 vluchtelingen moeten vertrekken omdat de omstandigheden in hun vaderland zijn verbeterd, maar vooral omdat hun massale aanwezigheid wordt uitgebuit door de Taliban en Al-Qaeda om rekruten te werven in de strijd tegen de Afghanse regering, Amerikaanse troepen en buitenlandse hulpverleners.

Het hoofd van de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR, Ruud Lubbers, heeft dat gisteren gezegd in de Pakistanse hoofdstad Islamabad. In de vijftien kampen verblijven Afghanen die hun huizen zijn ontvlucht na het begin van de Amerikaanse bombardementen en de strijd tegen de Taliban, in oktober 2001. De kampen bevinden zich niet ver van de Pashtunse grensgebieden waar zowel Amerikaanse troepen (vanaf de Afghanse kant) als Pakistanse autoriteiten jacht maken op strijders van Al-Qaeda en de Taliban. „Ze bevinden zich in delen die gebieden waar mensen worden overgerekruteerd door de Taliban", zei Lubbers op een persconferentie in Islamabad.

De vluchtelingenkampen in Pakistan, waarvan sommige 25 jaar geleden al werden opgericht na de inval van de Sovjet-Unie in Afghanistan, waren begin jaren negentig de kweekvijver voor de Taliban. Veel arme jongeren sloten zich aan bij de beweging van de 'koranstudenten', die uiteindelijk in 1996 de hoofdstad Kabul in handen kreeg. Nu zijn de Taliban uit de macht verdreven, maar bedreigen kleine groepen strijders nog steeds de stabiliteit. Afgelopen november werd een Franse medewerkster van de UNHCR, Bettina Goislard, in haar auto doodgeschoten in het centrum van de ooseliike stad Ghazni. Dat was het sein voor de VN de hulp in het zuiden en oosten van Afghanistan grotendeels te staken.

Sinds de val van de Taliban zijn naar schatting 2,3 miljoen vluchtelingen uit Pakistan teruggekeerd. In kampen in de grensprovincies verblijven in totaal nog zo'n 1 miljoen Afghanen. Maar een onafhankelijk zanstel, somnige schattingen spreken over 1,8 miljoen, heeft aan generaliteit gegroepeerd in de grote Pakistaanse stadsgemeenten.

Opperrechters VS bespreken Guantánamo

Van onze Washingtonse
MEDEWERKER

Het Amerikaanse Hooggerechtshof heeft vandaag in een zaak die niet alleen de 590 gevangenen op Guantánamo Bay raakt maar ook de juridische grenzen van de oorlog tegen het terrorisme afbast.

In hun vragen aan de raadslieden over een zaak die diepe gevolgen kan hebben voor de verhouding tussen de opperrechters, die in principe onafhankelijk zijn van de regering, en de president, die de opperbevelhebber van de gewapende macht is, gaven de rechters blijk van de grote complexiteit van de materie. De uitspraak wordt eind juni verwacht.

Meer dan twee uur lang debatteerden de negen rechters over de vraag of de president de bevoegdheid heeft om de gevangenen op Guantánamo Bay, die Amerikaanse militairen op Cuba – of beter, hun gaten – vast te houden.

Op Guantánamo zitten al ruim twee jaar ongeveer 600 mannen uit buitenlandse moskeeën van Al-Qaida-strijders in Afghanistan en Pakistan, die zonder enige vorm van proces worden vastgehouden. Ook hebben de gevangenen nooit met advocaten gesproken.

Om aan dat 'juridisch niemandsland' een einde te maken, stapten de advocaten van een aantal gedetineerden in 2002 naar de rechter. Daarbij hebben ze steun gekregen van onder meer Amnesty International en Human Rights Watch. Het Hooggerechtshof gaat zich nu voor het eerst in de kwestie verdiepen. Deze dit jaar nog te verwachten uitspraak zal ook de reikwijdte van de macht van de president in de oorlog tegen het terrorisme bepalen.

Volgens John Gibbons, advocaat van een van de gedetineerden, kan de Amerikaanse overheid zich niet onttrekken aan de kernvraag of de gevangenen op Guantánamo Bay, die 'in beslotenheid' worden gehouden, wel of niet de bescherming van de Amerikaanse grondwet genieten. Deze bescherming geldt onder meer voor het recht op een eerlijk proces.

Olson benoemde onder meer drie landen waar de verdachten vandaan komen: Afghanistan, Pakistan en Saoedi-Arabië. Hij stelde dat het 'onmogelijk' is om in deze landen bewijs te verzamelen dat de gevangenen in verband brengt met terroristische activiteiten. Daarom zou het 'onpraktisch' zijn om de gevangenen in de VS voor de rechter te brengen.

Olsons argumenten werden door de rechters niet onderschreven. Rechter Stephen Breyer vroeg zich af of het niet mogelijk is om de gevangenen op Guantánamo Bay te ondervragen door een rechter of een militaire commissie. Olson antwoordde dat dit 'niet praktisch' is.

Rechter Antonin Scalia vroeg zich af of de gevangenen op Guantánamo Bay niet beter kunnen worden berecht door een militaire commissie dan door een burgerrechter. Olson antwoordde dat de gevangenen op Guantánamo Bay niet voor een militaire commissie kunnen worden gebracht, omdat de Amerikaanse regering nog niet heeft besloten of ze wel of niet schuldig zijn.

Kritiek op misdragingen VS-troepen in Afghanistan

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 8 MAART. De mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch (HRW) heeft scherpe kritiek op het Amerikaanse militaire optreden in Afghanistan. In haar jacht op de Taliban en Al-Qaeda maken Amerikaanse militairen zich schuldig aan buitensporige gewelddaden, stelt HRW. Daarom werd gesproken van het schenden van mensenrechten en internationale wetgeving inzake oorlogvoering.

In een reactie wees een Amerikaanse militaire woordvoerder in Afghanistan de kritiek vanochtend van de hand. Volgens de woordvoerder werden de mensenrechtenorganisatie de 'tenante' in Afghanistan met een warm onthaal en werden methode kunnen worden toegepast. Hij gaf toe dat er betreurenswaardige incidenten zijn geweest. „Wat is niet perfect?" vroeg hij zich af, en ook hierul wordt geworkt om verbeteringen door te voeren.

De rapporten 9.000 Amerikanen en Afghanistan verspen de ruggegraat van de twee jaar geleden begonnen operatie 'Enduring Freedom' om de nauwverdachtmillitie van de Taliban en Al-Qaeda en hun sympathisanten op te rollen. Afgedwongen worden de gevangenen worden vastgehouden op basis, zonder proces-verslag en met de praktijk van mishandelingen, een inbreuk op internationale humanitaire (oorlogs)wetgeving, stelt HRW. „De Verenigde Staten gaven in Afghanistan een verschrikkelijk voorbeeld van dezelfde praktijken", aldus een functionaris van HRW. „Burgers worden vastgehouden in een wettelijk vacuum, zonder procesvoering en toegang tot familieleden en zonder enige wettelijke bescherming."

HRW legt woensdag te Washington het overlijden van drie mannen in Amerikaanse gevangenschap. Twee van hen zouden in december 2002 op de basis Bagram zelfmoord hebben gepleegd. HRW vraagt aan een (gezaghaard) onderzoek. De organisatie zegt te erkennen dat de Amerikanen en hun Afghaanse en buitenlandse coalitiegenoten in 'Enduring Freedom' vrijdi leveren met Taliban en andere militairen die zich wetteng gelegen laten leggen aan oorlogsregels en mensenrechten. Ze voeren aanslagen uit op onschuldige burgers en folgeweldcrimes. Maar, aldus de mensenrechtenorganisatie, de activiteiten van deze groeperingen, hoe verwerpelijk ook, vormen nog geen rechtvaardiging voor acht dingen van Amerikaanse zijde.

VS leveren Russen uit na detentie op Cuba

2004

Door onze verslaggever

De Russische republiek Tsjetsjenië heeft gisteren de Russische burger Feodosij Melnikov, die sinds 2001 op Cuba vastzat, overgedragen aan de Russische ambassade in Washington. Dat werd gisteren bekendgemaakt door het Russische ministerie van buitenlandse zaken. Melnikov, in 2001 door de Amerikanen opgepakt op verdenking van banden met de Taliban en Al-Qaida, zou in Guantánamo Bay zijn gemarteld. Hij zou bovendien zijn vrijgelaten omdat hij zich bereid had verklaard om voor de Amerikaanse inlichtingendienst CIA te gaan werken.

De zaak werkte bilaterale spanningen tussen Rusland en de VS in de hand. Moskou had de Amerikanen herhaaldelijk verzocht om toegang tot Melnikov, maar dat werd geweigerd. Het werd gisteren bekend dat Melnikov in Tsjetsjenië is berecht en veroordeeld tot twaalf jaar gevangenisstraf wegens terrorisme. Hij zou in 1999 in de Tsjetsjeense hoofdstad Grozny een bomaanslag hebben gepleegd waarbij 62 mensen om het leven kwamen. Melnikov ontkende de aanklacht altijd.

Na Britse ondervraging Gevangenen Guantánamo alle vijf vrij

2004

Door onze verslaggevers

LONDEN, 11 MAART. Alle vijf Britse moslims die deze week vanuit het Amerikaanse gevangenenkamp Guantánamo Bay teruggekeerden zijn vrijgelaten. De Britse politie, die al eerder één van hen liet gaan, stelde gisteren ook de andere vier in vrijheid na ze een dag te hebben ondervraagd.

NRC HANDELSBLAD

Padilla ziet advocaat

2004

WASHINGTON, 4 MAART. De voormaar verdachte Amerikaan José Padilla heeft gisteren voor het eerst een ontmoeting met zijn advocaat gehad. Padilla, die in mei 2002 werd gearresteerd, wordt verdacht van het beramen van een aanslag met een radioactieve 'vuile bom'. Tot nu toe was het hem niet gelukt om een proces en met advocaat overeengd, omdat hij een „vijandelijke strijder" zou zijn die zulke rechten niet heeft. De ontmoeting tussen Padilla en zijn advocaat werd wel bijgewoond door een marinesoldier. (Reuters)

Brit 'mishandeld' in Guantánamo

2004

LONDEN, 12 MAART. Een van de Britse gevangenen die afgelopen week is vrijgekomen uit Guantánamo Bay waar hij gedurende twee jaar in gevangenschap heeft verkeerd, heeft gisteren via zijn advocaat laten weten dat hij is mishandeld. Volgens de advocaat van Tarek Dergoul werd zijn cliënt door zijn Amerikaanse ondervragers gedwongen. Dergoul behoort tot de groep van vijf Britse gevangenen die zijn overgebracht naar Groot-Brittannië waar ze direct zijn vrijgelaten. Alhoewel verder niet meer van proces opgedane wegens hun vermeende betrokkenheid bij de terreurgroep Al-Qaeda of de Taliban. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Powell heeft regerend de Britse premier Tony gezegd dat het „onvermijdelijk" is dat onderzoeking heeft plaatsgevonden, want wij zijn Amerikanen, we mishandelen geen mensen die in onze handen zijn. (AP)

GUANTÁNAMO

Juridische bijstand uit principe

2004

[...Vervolg van pagina 1] Het 'team' wordt verder gevormd door Clive Stafford Smith, een Britse advocaat die normaal in de Amerikaanse staat Arizona verdachte veroordeeld verdedigt, Louise Christian, die twee Britten op Guantánamo Bay vertegenwoordigt, de Amerikaanse Becky Kenny, die niet alleen een Australier verdedigt maar ook Salima Mari Mirzaei, en „tientallen anderen", onder wie ook vooraanstaande Amerikaanse belangenverenigingen.

De advocaten reggen niet te verlaten vanwege „het principe" Ongeacht of de manier waarop men zijn en de Amerikaanse regering van ruwige informatie hebben voorkomen - zoals inlichtingendiensten zeker deze week verklaarden aan The New York Times - is het „ontstellend dat eigen op deze wereld mensen zo swaaibaal (ne rauschen sender te zijn aangeklaagd", zegt Stafford Smith. „De regering gooit zo'n pick op de wereld en wen wat valt", zucht Rainer. De VS beschouwen de Guantánamo-gevangenen als 'illegale strijders' en vinden dat ze het recht hebben hun rond te bepalen tijd en zonder aanklacht van te houden. 'Illegale strijders' hebben, anders dan krijgsgevangenen die onder de Genevese Conventies voor oorlogsrecht vallen, geen recht op juridische bijstand of familiebezoek. Gezaghebbende gevangenschap overkomt volgens de VS nauwe hoogstens.

Stafford Smith: „In Groot-Brittannië kennen we de Magna Carta uit 1215 dat de rechten van burgers garandeert en waarop de Amerikaanse grondwet is gebaseerd, red.). Artikel 39 zegt dat de koning mensen niet zo maar in de gevangenis kan stoppen zonder proces." Rainer: „En dat is wat mijn regering nu juist wil doen."

Ze zijn tot nu toe vooral bezig geweest met het vaststellen van de gevangenen van Guantánamo Bay zijn. Het Pentagon heeft zowel in aanzien van de 610 gevangenen vrijgegeven. De advocaten hebben, met hulp van mensenrechtenorganisaties en journalisten, de identiteit van 282 van hen vastgesteld. Van de drakten is slechts bekend uit welk land ze komen. Het overgrote deel van de Guantánamo-gevangenen is Afghaan of Pakistaan.

Nuttige informatie uit Guantánamo

2004

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 12 MAART. Een groot aantal gevangenen op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba heeft de Amerikaanse regering voorzien van nuttige informatie. Dat schrijft The New York Times op basis van gesprekken met militaire functionarissen en inlichtingenofficieren.

Een deel van de ruim 640 vermeende terroristen zou onder meer details hebben gegeven over pogingen van Al-Qaida om chemische en biologische wapens in handen te krijgen. Ook een informant zijn vergaard over hoe het terrorhetwerk tewerkgesteld is. Daarbij zijn ook verklaringen afgelegd door mensen uit zijn eigen kring.

Niet alle gevangenen werken mee met hun ondervragers. Sommigen weigeren zelfs te praten, anderen die wel in staat geacht worden te praten, zouden dat uit strategische overwegingen niet willen doen uit angst voor represailles op te roepen", aldus een inlichtingenofficier. Sommige gaan.

De militaire autoriteiten willen niet zeggen hoeveel gevangenen worden ondervraagd.

2005

JAN. 2004

Nos. 03-343, 03-334

IN THE

Supreme Court of the United States

SHAFIQ RASUL, *et al.*,

Petitioners.

v.

GEORGE W. BUSH, *et al.*,

Respondents.

FAWZI KHALID ABDULLAH FAHAD AL ODAH, *et al.*,

Petitioners,

v.

UNITED STATES OF AMERICA, *et al.*,

Respondents.

On Writs of Certiorari to the United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit

BRIEF OF 175 MEMBERS OF BOTH HOUSES OF THE PARLIAMENT OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND* AS *AMICI CURIAE* IN SUPPORT OF PETITIONERS

EDWIN S. MATTHEWS, JR.
Counsel of Record
EDWARD H. TILLINGHAST, III
DAMION K. L. STODOLA
COUDERT BROTHERS LLP
1114 Avenue of the Americas
New York, New York 10036
212-626-4400

PETER CARTER QC
18 Red Lion Court
London EC4A 3EB
44-20-7520-6000

JEREMY CARVER, CBE
CLIFFORD CHANCE LLP
10 Upper Bank Street
London E14 5JJ
44-20-7006-1000

LORD LESTER OF HERNE HILL QC
DAVID PANNICK QC
BLACKSTONE CHAMBERS
Blackstone House
Temple
London EC4Z 9BW
44-20-7583-1770

Attorneys for 175 Members of both Houses of the Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

January 14, 2004

* Amici Curiae *listed on the Reverse*

Members of the House of Lords:

Lord Ahmed, Lord Alderdice, Lord Alexander of Weedon QC, Lord Alli, Lord Archer of Sandwell QC, Lord Avebury, Lord Berkeley, Lord Bhatia, Lord Bowness, Lord Brennan QC, Lord Brittan of Spennithorne QC, Lord Brooke of Sutton Mandeville, Lord Browne-Wilkinson, Lord Campbell of Alloway QC, Lord Donaldson of Lymington, Lord Dubs, Lord Elton, Viscount of Falkland, Lord Faulkner of Worcester, Lord Freyberg, Lord Goff of Chieveley, Lord Goodhart QC, Lord Grabiner QC, Lord Greaves, Lord Grenfell, Lord Hannay of Chiswick, Lord Haskins, Baroness Hayman, Lord Holme of Cheltenham, Earl of Home, Lord Hylton, Baroness Jay of Paddington, Lord Joffe, Lord Judd, Baroness Kennedy of the Shaws QC, Lord Lloyd of Berwick, Baroness Ludford, Lord Mackay of Drumadoon, Lord Maclellan of Rogart, Baroness Maddock, Lord Methuen, Baroness Miller of Chilthorne Domer, Lord Morgan, Lord Mustill, Baroness Northover, Lord Ouseley, Lord Bishop of Oxford, Lord Phillips of Sudbury, Lord Plant of Highfield, Lord Puttnam, Lord Razzall, Lord Rea, Lord Redesdale, Baroness Rendell of Babergh, Lord Renton QC, Baroness Richardson of Calow, Lord Roper, Lady Saltoun of Abernethy, Earl of Sandwich, Baroness Sharp of Guildford, Lord Sheldon, Lord Shutt of Greetland, Lord Skidelsky, Lord Steel of Aikwood, Lord Stoddart of Swindon, Lord Taverne QC, Lord Thomas of Gresford QC, Baroness Thomas of Walliswood, Lord Tope, Baroness Uddin, Lord Wallace of Saltaire, Baroness Walmsley, Baroness Whitaker, Baroness Wilkins, Baroness Williams of Crosby, Lord Bishop of Winchester, Lord Bishop of Worcester, and Lord Wright of Richmond

Members of the House of Commons:

James Arbuthnot, John Austin, Vera Baird QC, Harry Barnes, John Barrett, Anne Begg, Roger Berry, Harold Best, Crispin Blunt, Peter Bottomley, Virginia Bottomley, Tom Brake, Kevin Brennan, Annette Brooke, Malcolm Bruce, Richard Burden, Patsy Calton, Anne Campbell, Sir Menzies Campbell QC, Martin Caton, Ian Cawsey, David Chidgey, Ann Clywd, Harry Cohen, Robin Cook, Jeremy Corbyn, Jean Corston, Brian Cotter, Tom Cox, Ross Cranston QC, Edward Davey, Terry Davis, Janet Dean, Andrew Dismore, Jim Dobbin, Sue Doughty, Julia Drown, Angela Eagle, Huw Edwards, Annabelle Ewing, Mark Fisher, Edward Garnier QC, Roger Godsiff, John Gummer, Mike Hancock, Evan Harris, Dai Havard, David Heath, David Heyes, Paul Holmes, Simon Hughes, Eric Illsley, Helen Jackson, Paul Keetch, David Kidney, Peter Kilfoyle, Jim Knight, Norman Lamb, Anthony Lloyd, Ian Lucas, Calum MacDonald, Judy Mallaber, Rob Marris, Robert Marshall-Andrews, Ann McKechin, Kevin McNamara, Michael Moore, Julie Morgan, Diana Organ, Joan Ruddock, Bob Russell, Mohammed Sarwar, Malcolm Savidge, Brian Sedgemore, Jonathan Shaw, Richard Shepherd, Clare Short, Siôn Simon, Alan Simpson, Chris Smith, Llewellyn Smith, Paul Stinchcombe, Andrew Stunell, Sir Teddy Taylor, Simon Thomas, John Thurso, Jenny Tonge, Jon Trickett, Paul Tyler, Brian White, Betty Williams, Hywel Williams, Phil Willis, Tony Worthington, Shaun Woodward, Derek Wyatt, and Richard Younger-Ross

TABLE OF CONTENTS

	Page
TABLE OF AUTHORITIES	iii
INTEREST OF *AMICI CURIÆ*	1
CIRCUMSTANCES OF UNITED KINGDOM NATIONALS DETAINED IN GUANTÁNAMO	3
SUMMARY OF ARGUMENT	12
ARGUMENT	13
I. The Detainees' Cases Present Disputes Which Can Only Be Fairly Determined By An Impartial And Independent Court	13
A. The Circumstances Justifying Detention Are Unproven And Subject To Dispute	13
B. The Legal Justifications For Detention Are Ambiguous And Also Subject To Dispute	15
II. Indefinite Executive Detention Without Judicial Review Is Inimical To The United States' Commitment To The Rule of Law and Its International Obligations	16
A. The United Kingdom And The United States Share A Common History And Tradition Of Judicial Review Of Executive Power	16

Page

B. Both Countries Have Played Seminal Roles In The Development Of The International Rule Of Law And Human Rights 19

C. Past Deviations From The Rule Of Law And International Obligations In Times Of National Crises Are Embarrassing Episodes In Our Respective Histories .. 22

D. United States Courts Consistently Seek To Act In Harmony With International Law 25

CONCLUSION 28

TABLE OF AUTHORITIES

	Page
Cases – U.S.	
Al Odah v. United States, 321 F.3d 1134 (D.C. Cir. 2003)	16
Atkins v. Virginia, 536 U.S. 304 (2002)	3
Duncan v. Louisiana, 391 U.S. 145 (1968)	19
Ex Parte Milligan, 71 U.S. 2 (1866)	16
Groppi v. Wisconsin, 400 U.S. 505 (1971)	3
Hurd v. Hodge, 334 U.S. 24 (1948)	25
Hurtado v. California, 110 U.S. 516 (1884)	19
In re Groban, 352 U.S. 330 (1957)	19
Korematsu v. United States, 584 F. Supp. 1406 (N.D. Cal. 1984)	23
Lawrence v. Texas, 123 S. Ct. 2472 (2003)	25
Marbury v. Madison, 5 U.S. 137 (1803)	17
Muller v. Oregon, 208 U.S. 412 (1908)	3
Murray v. Schooner Charming Betsy, 6 U.S. 64 (1804)	25
Oyama v. California, 332 U.S. 633 (1948)	25
Republic Steel Corp. v. Maddox, 379 U.S. 650 (1965)	19
Sarei v. Rio Tinto, 221 F. Supp. 2d 1116 (C.D. Cal. 2002)	20
The Paquete Habana, 175 U.S. 677 (1900)	25
United States v. Johnson, 383 U.S. 169 (1966)	19

18-1-04

	Page
United States v. Rezaq, 134 F.3d 1121 (D.C. Cir. 1998)	16
United States v. Yunis, 924 F.2d 1086 (D.C. Cir. 1991)	16
Cases – U.K., Commonwealth & European	
Attorney-General v. Guardian Newspapers (No. 2), [1990] 1 A.C. 109 (Eng.)	26
Baker v. Minister of Citizenship, [1999] 2 S.C.R. 817 (Can.)	26
Brannigan & McBride v. United Kingdom, 17 Euro. Ct. H.R. 539 (1993)	23
Brogan, et al., v. United Kingdom, 11 Eur. H.R. Rep. 117 (1989)	23
Derbyshire County Council v. Times Newspapers, [1992] Q.B. 770 (Eng.)	26
Garland v. British Rail, [1983] 2 A.C. 751 (Eng. H.L.)	26
Liversidge v. Anderson, 1942 A.C. 206 (1941) (Eng.)	22
Loizidou v. Turkey (Preliminary Objections), 20 Eur. H.R. Rep. 99 (1995)	24
Loizidou v. Turkey, 23 Eur. H.R. Rep. 513 (1996)	24
Minister Immigration & Ethnic Affairs v. Teoh, 128 A.L.R. 353 (Austl. 1995)	26
R. v. Sec'y State Home Dep't, ex parte Simms, [2000] 2 A.C. 115 (Eng. H.L.)	26

Pagina 2 van 2

18-1-04

	Page
R. v. Sec'y State, ex parte Ahmed & Others, [1999] Imm. A.R. 22 (Eng. C.A.)	27
R. v. Sec'y State, ex parte Brind, [1991] 1 A.C. 696 (Eng. H.L.)	26
R. v. State Home Dep't, ex parte Behluli, [1998] IAR 407 (Eng. C.A.)	27
Tavita v. Minister Immigration, 2 N.Z.L.R. 257 (N. Z. 1994)	27
Waddington v. Miah, [1974] 1 W.L.R. 692 (Eng.)	26

Constitutional Documents

ACT FOR THE LIBERTIES OF PEOPLES, 1639 (Md.)	18
BODY OF LIBERTIES, 1641 (Mass.)	18
ENGLISH BILL OF RIGHTS, 1689	18
PETITION OF RIGHT, 1628	17
U.S. CONST. Article VI, Section 2	25

Legislative Materials

ANTI-TERRORISM, HOME AND SECURITY ACT 2001	23
408 PARL. DEB., H.C. (6th ser.) (2003) 1151-52	2
653 PARL. DEB., H.L. (5th ser.) (2003) 938	2

Pagina 2 van 2

Page

Treaties, Conventions & Other International Materials

Agreement between the United States and Cuba for the Lease of Lands for Coaling and Naval Stations, Feb. 23, 1903, U.S.-Cuba, art. III, T.S. No. 418. 3

Agreement Reached in the Multi-Party Negotiations, Apr. 10, 1998, *reprinted in* 37 I.L.M. 751 (1998)..... 23

American Declaration of the Rights and Duties of Man, May 2, 1948, *reprinted in* Basic Documents Pertaining to Human Rights in the Inter-American System, OEA/Ser.L.V/II.82 doc. 6 rev.1 (1992)..... 20, 21

Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 23 I.L.M. 1027 (1984)..... 20

Convention Relating to the Status of Refugees, Apr. 22, 1954, 189 U.N.T.S. 150 7

European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Nov. 4, 1950, 213 U.N.T.S. 221 ..... 20, 24

Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, Aug. 12, 1949, 6 U.S.T. 3516, T.I.A.S. 3365..... 16

Geneva Convention Relative to the Treatment of Prisoners of War, Aug. 12, 1949, 6 U.S.T. 3114, T.I.A.S. 3365..... 16

Page

Inter-American Convention on Human Rights, Nov. 22, 1969, 1144 U.N.T.S. 123, 9 I.L.M. 673.. 20, 21

International Covenant on Civil and Political Rights, Dec. 19, 1966, 999 U.N.T.S. 171, 6 I.L.M. 368 ..... 20, 21, 24

Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949 and Relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts, *adopted* June 8, 1977, 1125 U.N.T.S. 3 ... 16

Protocol Relating to the Status of Refugees, Oct. 4, 1967, 606 U.N.T.S. 267 7

Universal Declaration on Human Rights, Dec. 10, 1948, G.A. Res. 217A, 3 U.N. GAOR, U.N. Doc. A/810 ..... 20, 21

Vienna Convention on the Law of Treaties, May 23, 1969, 8 I.L.M. 679 (1969) 20

Books, Articles & Other Authorities

AMNESTY INT'L, *United States of America – The Threat of a Bad Example* 1 (Aug. 2003) 13

Julian Borger & Vikram Dodd, *Cuba Britons 'admit war crimes'*, GUARDIAN, Aug. 12, 2003..... 10

Mark Bowden, *The Persuaders*, OBSERVER (London), Oct. 19, 2003 4

Tania Branigan & Vikram Dodd, *The Bitterest Betrayal*, GUARDIAN, July 19, 2003..... 4, 5, 6, 8

Justice Stephen Breyer, *Changing Relationships Among European Constitutional Courts*, 21 CARDOZO L. REV. 1045 (2000)..... 25

	Page
British Broad. Corp., *At-a-Glance: Guantanamo Bay Britons* (July 23, 2003)	6
British Broad. Corp., *Briton 'Arrested Over Terror Links'* (Oct. 30, 2003)	9
British Broad. Corp., *From Student to Terror Suspect* (Jan. 21, 2002)	9, 10
IAN BROWNLIE, PRINCIPLES OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW (5th ed. 1998)	15
Ian Burrell, *Britons at Camp Delta Make a Sorry Bunch of Warriors*, INDEPENDENT (London), Aug. 3, 2002	5, 6, 8
Suicide Bid By Brit Held in Cuba, DAILY RECORD, July 12, 2003	10
ALEXIS DE TOCQUEVILLE, DEMOCRACY IN AMERICA 306 (Henry Reeve trans., Schocken 1961) (1835)	24
Vikram Dodd, *Guantanamo Bay Detainee Suffers From Depression*, GUARDIAN, Nov. 18, 2003	10
Bob Drogin, *No Leaders of Al Qaeda Found at Guantanamo*, L.A. TIMES, Aug. 18, 2002	14
THE FEDERALIST NO. 78 (Alexander Hamilton)	17
THE FEDERALIST NO. 80 (Alexander Hamilton)	21
7 MARTIN GILBERT, WINSTON S. CHURCHILL: ROAD TO VICTORY (1986)	27
Audrey Gillan, *Pakistani intelligence and Americans 'abduct' Briton*, GUARDIAN, Mar. 9, 2002	8
Justice Ruth Bader Ginsburg, Remarks for the American Constitutional Society (Aug. 2, 2003)	25, 26

Page

Michael J. Glennon, *The Senate Role In Treaty Ratification*, 77 AM. J. INT'L. L. 257 (1983) 20

8(2) HALSBURY'S LAWS OF ENGLAND (4th ed. 1996) 18

Paul Harris & Burhan Wazir, *Briton tells of Ordeal in Bush's Torture Jail*, OBSERVER (London), Dec. 29, 2002 ..... 7, 8

Letter from William J. Haynes II, Gen. Counsel, Pentagon, to Sen. Patrick Leahy (June 25, 2003) 13

Rosalyn Higgins, *The ICJ, the ECJ, and the Integrity of International Law*, INT'L & COMP. L. Q. 52.1(1) (2003) 19, 20

Hala Jaber & Gareth Walsh, *Former Catholic Schoolboy in Al-Qaeda Camp*, TIMES (London), Dec. 29, 2002 11

Report of Robert H. Jackson To the President, June 7, 1945, DEP'T ST. BULL., June 10, 1945, at 1071 28

Robert H. Jackson, Opening Statement Before the International Military Tribunal (Nov. 21, 1945) 27

Scott Johnson, *Trapped in Prison: Foreigners Jailed by the Taliban Still Waiting for Safe Passage Out of Afghanistan*, NEWSWEEK WEB EXCLUSIVE, Dec. 18, 2001 6

Justice Anthony M. Kennedy, Speech at the American Bar Association Annual Meeting (Aug. 9, 2003) 14

	Page
Sandra Laville, *Father Appeals for Son Held in Guantanamo*, DAILY TELEGRAPH (London), Nov. 19, 2003	8
Lisa McCarthy, *Release Hopes for Terror Suspects*, BIRMINGHAM EVENING MAIL, Jan. 9, 2004	9
News24, *Sixth Briton Held at Guantanamo*, (Dec. 5, 2002)	10, 11
Justice Sandra Day O'Connor, *Federalism of Free Nations*, 28 N.Y.U. J. INT'L L. & POL. 35 (1996)	25
Sean O'Neill, *Feroz Abbasi*, DAILY TELEGRAPH (London), May 5, 2003	10
Chief Justice William H. Rehnquist, Remarks at 100th Anniversary Celebration of the Norfolk and Portsmouth Bar Association (May 3, 2000)	23
Chief Justice William H. Rehnquist, Dedication of the Robert H. Jackson Center (May 16, 2003)	27
RESTATEMENT (THIRD) OF FOREIGN RELATIONS LAW § 320 (1987)	15
RESTATEMENT OF THE FOREIGN RELATIONS LAW OF THE UNITED STATES (Revised) § 314 (Tentative Draft No. 1, 1980)	20
David Rohde, *Threats and Responses: The Detainees*, N. Y. TIMES, Oct. 29, 2002	4
David Rose, *Guantánamo Bay on Trial*, VANITY FAIR, Jan. 2004, at 88	6, 7, 10, 15

	Page
Secretary Donald H. Rumsfeld, News Briefing (Nov. 19, 2001)	4
Secretary Rumsfeld Roundtable with Radio Media (Jan. 15, 2002)	13
BERNARD SCHWARTZ, THE BILL OF RIGHTS: A DOCUMENTARY HISTORY (1971)	18
BERNARD SCHWARTZ, THE ROOTS OF FREEDOM: A CONSTITUTIONAL HISTORY OF ENGLAND (1967)	17
Kim Segupta, *Briton Held in Pakistan on Terror Charges*, INDEPENDENT (London), Oct. 30, 2003	9
ALFRED W.B. SIMPSON, IN THE HIGHEST DEGREE ODIOUS: DETENTION WITHOUT TRIAL IN WARTIME BRITAIN (1992)	22
Rajeev Syal, *Families of Camp X-Ray Detainees Living in Fear of a Racist Backlash*, DAILY TELEGRAPH (London), Feb. 2, 2002	5
THOMAS PITT TASWELL-LANGMEAD, ENGLISH CONSTITUTIONAL HISTORY FROM THE TEUTONIC CONQUEST TO THE PRESENT TIME (10th ed. 1946)	17
White House Press Report: Argentina, Philippines, Guantanamo, South Asia (Jan. 16, 2002)	13
Patrick Wintour, *Frantic efforts to bring home Britons held in Cuba as Blair's US trip looms*, GUARDIAN, July 12, 2003	7

INTEREST OF *AMICI CURIÆ*[1]

Each of the *amici curiæ* is a serving member of one of the two Houses of Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland: the House of Commons and the House of Lords.[2] Each regards the question before the Court[3] as an issue of fundamental importance to the individual rights not only of British nationals, residents, and refugees, but of all detainees in Guantánamo.

Amici assert neither the guilt nor innocence of those detained at Guantánamo Bay, and do not ask this Court to rule one way or another on any claim or charge that may be raised in future proceedings. *Amici* submit only that, under the rule of law, the detainees should be granted the due process safeguard of independent judicial review, and do not speculate as to the outcome of any such proceedings. As members of the Parliament of Westminster, *amici* have a duty to protect human rights and fundamental freedoms against the misuse of public power. They have a significant, legitimate interest in seeking to ensure that their fellow citizens and others be accorded the due process of law deeply rooted in Anglo-American legal and political heritage.[4]

---

[1] Letters of consent have been filed with the Clerk. Pursuant to Rule 37.6, *amici* state that no counsel for any party authored this brief in whole or in part, nor did any party to the action before the Court, or any person or entity other than the undersigned *amici*, make a monetary contribution to the preparation or submission of this brief.

[2] All *amici* participate in this brief as parliamentarians, and not as former cabinet members, senior judges, serving bishops, or any other capacity they may occupy or have occupied.

[3] The question presented before the Court is: whether United States courts lack jurisdiction to consider challenges to the legality of the detention of foreign nationals captured abroad in connection with hostilities and incarcerated at the Guantanamo Bay Naval Base, Cuba.

[4] *Amici* do not believe it is appropriate for them to opine on the measures taken or not taken by the executive branch of the United

Amici recognize the concern expressed in Rule 37(1) that unnecessary *amicus curiæ* briefs are a burden. Upon belief, this is the first time members of the Parliament of Westminster have submitted a brief to this Court. This brief reflects the profound concern they share for the central question before the Court.[5]

Their concern is not limited to the twelve individuals entitled to the international protection of the United Kingdom or to the nationals of other states detained without recourse to even the most basic legal rights. The exercise of executive power without possibility of judicial review jeopardizes the keystone of our existence as nations—namely, the rule of law—as well as the effective protection of human rights as a matter of international obligation. Accordingly, *amici curiæ* submit this brief in

---

States government. They acknowledge the constitutional authority generally of the executive branch to issue executive orders—a power similar to that of the British government to act under the Royal Prerogative. The Houses of Parliament scrutinize the manner in which the government exercises such powers, and Britain's courts review the lawfulness of government conduct under an increasing variety of circumstances, even when that conduct takes place under prerogative powers.

[5] Members of Parliament have repeatedly articulated these sentiments to Her Majesty's Government, which has committed diplomatic effort and resources to protect the due process rights of the detainees. Prime Minister Tony Blair assured the House of Commons that "[w]e will make active representations to the United States . . . to make absolutely sure that any such trial will take place in accordance with proper international law." 408 PARL. DEB., H.C. (6th ser.) (2003) 1151-52. Minister of State, Foreign and Commonwealth Office, Baroness Symons of Vernham Dean, assured the House of Lords that it is the Government's objective to "ensure that if any British nationals are detained at Guantánamo Bay and prosecuted, a fair trial takes place in accordance with generally recognised principles." 653 PARL. DEB., H.L. (5th ser.) (2003) 938. Members of Parliament have employed every potential avenue to voice concern for the British detainees and turn now to this Court as an alternative, independent route to ensure that due process is provided.

support of the petitioners Shafiq Rasul, *et al.*, and Fawzi Khalid Abdullah Fahad Al Odah, *et al.*

CIRCUMSTANCES OF UNITED KINGDOM NATIONALS DETAINED IN GUANTÁNAMO

The Factual Context

Amici submit the following facts to this Court to underscore the need for independent judicial examination of the factual and legal bases justifying the indefinite confinement, without trial, of the detainees in Guantánamo.[6] These untested facts are the only facts that have reached the public record. If complete and compelling information about the detainees is not available and before this Court, it is because the U.S. administration and military have kept this information secret for the past two years and excluded all detainees from the benefit of due process.[7]

In early January 2002, U.S. Armed Forces began transferring individuals held as prisoners overseas to the U.S. naval base at Guantánamo Bay, an area within the complete control and jurisdiction of the United States.[8] It is reported that approximately 660 prisoners from 42 coun-

---

[6] On this Court's consideration of facts and opinions, *see, e.g.*, *Atkins v. Virginia*, 536 U.S. 304, 316 n.19-21 (2002) (acknowledging websites, newspaper articles, and polling data); *Groppi v. Wisconsin*, 400 U.S. 505, 510-12 (1971) (finding error in trial court's failure to take requested judicial notice of prejudicial pretrial publicity in misdemeanor case); *Muller v. Oregon*, 208 U.S. 412, 419-20 (1908) (recognizing Brandeis Brief on nonjudicial sources of opinion).

[7] The British detainees are fortunate to come from a country which, like the United States, is committed to openness. *Amici* note that we may never know even the identity of those detainees who are nationals of less democratic societies.

[8] Agreement between the United States and Cuba for the Lease of Lands for Coaling and Naval Stations, Feb. 23, 1903, U.S.-Cuba, art. III, T.S. No. 418.

tries are being held at Guantánamo.[9] Throughout this time, they have not been charged, have not been allowed to challenge their confinement, have not been permitted to consult with legal counsel of their choice and, most importantly, have not been able to have the legality of their detention reviewed by any impartial tribunal.

The British Detainees[10]

The U.S. military is believed to hold the following ten British nationals, one British resident and one British refugee among the prisoners at Guantánamo.

Shafiq Rasul, Asif Iqbal, and Rhuhel Ahmed

Of the 12 British detainees, two, Shafiq Rasul and Asif Iqbal, are petitioners in Rasul v. Bush, No. 03-343. Together with Rhuhel Ahmed, they share common circumstances: all deny ever being in Afghanistan as combatants. British media sources suggest that they were seized in Pakistan in December 2001 and turned over to U.S. forces at Shebergan, northern Afghanistan, by Northern Alliance fighters seeking rewards from U.S. authorities.[11] The three are friends from Tipton, in the West Midlands in England.

---

9 *See, e.g.*, Mark Bowden, *The Persuaders*, OBSERVER (London), Oct. 19, 2003, *available at* LEXIS, News Library, OBSRVR File; David Rohde, *Threats and Responses: The Detainees*, N. Y. TIMES, Oct. 29, 2002, *available at* LEXIS, News Library, NYT File.

10 Note that, for simplicity's sake, *amici* refer to the following prisoners as British based on their ties to the United Kingdom and regardless of whether they are technically British citizens or residents.

11 Tania Branigan & Vikram Dodd, *The Bitterest Betrayal*, GUARDIAN, July 19, 2003, *available at* LEXIS, News Library, GUARDN File. There is no doubt that the United States offered "substantial monetary rewards" for "bad folks" captured in Afghanistan at this time—Secretary of State Donald H. Rumsfeld stated that leaflets announcing the rewards were "dropping like snowflakes . . . in December in Chicago." Donald H. Rumsfeld, News Briefing, (Nov. 19, 2001), *available at* United States Department of Defense, http://www.defenselink.mil/news/.

Asif Iqbal was 20 years old in 2001. Both of Iqbal's parents are of Pakistani heritage—his father moved to England 41 years ago and his mother 25 years ago. His parents traveled to Pakistan in July 2001 to find a bride for him. Iqbal first traveled to Pakistan in September 2001 to join his father in his family's home town near Karachi.[12] In early October, after arranging the marriage, Iqbal told his father that he was traveling to Karachi to meet friends and would return in a week.[13] The last time Iqbal spoke with his family, he telephoned his father from Karachi to inform him of his safe arrival.[14]

Rhuhel Ahmed, who was 20 at the time of his capture, was a friend of Iqbal at Alexandra High School in Tipton.[15] In early October 2001, Ahmed traveled to Pakistan to help with Iqbal's wedding. Three and a half months later, on January 26, 2002, his family learned he was being held in Guantánamo Bay.[16]

Shafiq Rasul was 24 in 2001, and was another of Iqbal and Ahmed's friends from Tipton.[17] Rasul had briefly studied law,[18] and was thinking of going to Pakistan to visit relatives, learn Punjabi, and benefit from a computer course there that was less costly than in England.[19] In mid-September 2001, Rasul went to Lahore, Pakistan.[20] He contacted his family in October 2001 but was not heard from again.

---

12 Rajeev Syal, *Families of Camp X-Ray Detainees Living in Fear of a Racist Backlash*, DAILY TELEGRAPH (London), Feb. 2, 2002, *available at* LEXIS, News Library, TELEGR File.

13 Branigan & Dodd, *supra*, note 11.

14 *Id.*

15 *Id.*

16 *Id.*

17 *Id.*

18 Ian Burrell, *Britons at Camp Delta Make a Sorry Bunch of Warriors*, INDEPENDENT (London), Aug. 3, 2002, *available at* LEXIS, News Library, INDPNT File.

19 Branigan & Dodd, *supra*, note 11.

20 Syal, *supra*, note 12.

Jamal Udeen

Jamal Udeen is a 35 year old web designer from Manchester, England, and the son of Jamaican parents.[21] He was away from home only three weeks when U.S. forces came across him in a prison in Kandahar, Afghanistan.[22]

Udeen told reporters in December 2001 that he was passing through Afghanistan on his way to Iran but was detained near the Afghan border by Taliban soldiers who saw his British passport and accused him of being a spy.[23] He was taken to Kandahar Central Prison and tortured by Taliban forces.[24] The British Foreign and Commonwealth Office informed Udeen's sister that he would return to England once his passport was located.[25] His family discovered, through media reports, that he was transported to Guantánamo in February 2002.[26]

Bisher Al-Rawi and Jamil Al-Banna

Al-Rawi and Al-Banna are British residents who were never close to any zone of military operations. They were originally arrested and accused of associating with terrorist groups upon arrival at Banjul Airport, Gambia in November 2002 by the Gambian National Intelligence Agency.[27] Al-Rawi, an Iraqi citizen, had been a U.K. res-

---

21 Burrell, *supra*, note 18.

22 Scott Johnson, *Trapped in Prison: Foreigners Jailed by the Taliban Still Waiting for Safe Passage Out of Afghanistan*, NEWSWEEK WEB EXCLUSIVE, Dec. 18, 2001, *at* http://www.msnbc.msn.com/Default.aspx?id=3067352&p1=0 (Jan. 11, 2004); Branigan & Dodd, *supra*, note 11.

23 Branigan & Dodd, *supra*, note 11; *Briton Among Thousands of Taliban Prisoners*, GUARDIAN, May 12, 2002, *available at* LEXIS, News Library, GUARDN File.

24 Branigan & Dodd, *supra*, note 11.

25 *Id.*

26 British Broad. Corp., *At-a-Glance: Guantanamo Bay Britons* (July 23, 2003), http://news.bbc.co.uk/1/hi/uk/3089395.stm.

27 David Rose, *Guantánamo Bay on Trial*, VANITY FAIR, Jan. 2004, at 88, 134.

ident for 19 years,[28] and Al-Banna, a Jordanian refugee resident in England,[29] were among a group of four men, all based in the United Kingdom, who were in Gambia in connection with a peanut-oil processing venture.[30]

Al-Rawi and Al-Banna were held incommunicado in Banjul for approximately two months. They were reportedly questioned by U.S. investigators into whose custody they were delivered without judicial process or extradition proceedings.[31] They were transferred to Bagram Air Base, Afghanistan, in early January 2003—and from there to Guantánamo Bay—despite a habeas corpus petition pending in the Gambian courts.

Moazzem Begg

Moazzem Begg is a language teacher, law student and devout Muslim who lived in Birmingham, England.[32] He moved his family to Afghanistan in 2000 to conduct charity work and help establish an Islamic school.[33] In the fall

---

28 *Id.*; Patrick Wintour, *Frantic efforts to bring home Britons held in Cuba as Blair's US trip looms*, GUARDIAN, July 12, 2003, *available at* LEXIS, News Library, GUARDN File. Al-Rawi and his family fled Iraq to escape the regime of Saddam Hussein. The rest of the family took out British nationality, but Al-Rawi retained his Iraqi nationality in order to preserve his claim to property stolen from him upon the long-anticipated fall of Hussein. Clearly he could not depend upon then-President Hussein to assert his interests to the United States between the time of his arrest and the moment of Hussein's fall.

29 *Id.* To obtain refugee status in the United Kingdom, Al-Banna would have had to demonstrate that he had a well-founded fear of persecution in his country of origin, Jordan. *See* Convention Relating to the Status of Refugees, Apr. 22, 1954, 189 U.N.T.S. 150; Protocol Relating to the Status of Refugees, Oct. 4, 1967, 606 U.N.T.S. 267. Like Al-Rawi, Al-Banna cannot depend on his government to defend his interests.

30 Rose, *supra*, note 28.

31 *Id.*

32 Paul Harris & Burhan Wazir, *Briton tells of Ordeal in Bush's Torture Jail*, OBSERVER (London), Dec. 29, 2002, *available at* LEXIS, News Library, OBSRVR File.

33 *Id.*

of 2001, as U.S. and U.K. forces entered Afghanistan, Begg fled with his wife and family to Pakistan.[34] He was kidnapped in February 2002 by unknown persons, bundled into a car and smuggled back over the border into Afghanistan, first to Kandahar and then to Bagram.[35] His wife immediately informed relatives in England, who sought assistance from the British government and filed a habeas corpus petition in a Pakistani court.[36] The Pakistani government denied that Begg was in their custody. Begg was held by U.S. forces in Afghanistan for a year after his kidnapping and prior to his transportation to Guantánamo Bay in the spring of 2003.[37]

Tarek Dergoul

Tarek Dergoul is a 25 year old care worker from East London.[38] Unlike the other British prisoners, unconfirmed reports indicate that he may have been involved in hostilities, and was captured in the Tora Bora mountain complex in Afghanistan to which retreating Al-Qaida forces had fled.[39] Dergoul, who was born in Britain and is the son of a retired Moroccan baker, had told his family in May or June 2001 that he was flying to Pakistan to learn Arabic.[40] His whereabouts were a mystery for many months.[41] In May 2002, his family learned that he was held in Guantánamo Bay.[42]

---

34 *Id.*

35 *Id.*

36 Audrey Gillan, *Pakistani intelligence and Americans 'abduct' Briton*, GUARDIAN, Mar. 9, 2002, *available at* LEXIS, News Library, GUARDN File.

37 Sandra Laville, *Father Appeals for Son Held in Guantanamo*, DAILY TELEGRAPH (London), Nov. 19, 2003, *available at* LEXIS, News Library, TELGR File.

38 Burrell, *supra*, note 18.

39 *Id.*

40 *Id.*

41 Branigan & Dodd, *supra*, note 11.

42 *Id.*

Tariq Mahmud

Tariq Mahmud is a taxi driver from Birmingham, where his wife and two children continue to live. Mahmud is believed to hold dual British and Pakistani citizenship.[43] Mahmud reportedly left Britain several years ago, moving to Islamabad after spending time in Afghanistan. Thought to be in his 30s, Mahmud is understood to have been arrested near Islamabad, Pakistan as part of an international operation orchestrated by American and Pakistani officials.[44] Sources suggest that Mahmud was kidnapped from Pakistan—picked up by the Americans to gather evidence against another Birmingham man, Moazzam Begg, whose arrest mirrors that of Mahmud's.[45]

Mahmud is included by *amici* because his name has been linked to Guantánamo Bay.[46] Such is the lack of due process in this case that his parents, who live in Birmingham, do not know the whereabouts of their son.[47]

Feroz Abbasi

Feroz Abbasi was born in Uganda and moved to Britain with his parents at the age of eight.[48] The family settled in the London suburb of Croydon, where Abbasi attended high school.[49] He subsequently took a two-year computing course at Nescot College in Epsom, England and was

---

43 British Broad. Corp., *Briton 'Arrested Over Terror Links'* (Oct. 30, 2003), *available at* http://news.bbc.co.uk/1/hi/england/west_midlands/3226315.stm.

44 *Id.*

45 *Id.*; Kim Segupta, *Briton Held in Pakistan on Terror Charges*, INDEPENDENT (London), Oct. 30, 2003, *available at* LEXIS, News Library, INDPNT File.

46 Lisa McCarthy, *Release Hopes for Terror Suspects*, BIRMINGHAM EVENING MAIL, Jan. 9, 2004, *available at* LEXIS, News Library, BEMAIL File.

47 Segupta, *supra*, note 45.

48 British Broad. Corp., *From Student to Terror Suspect* (Jan. 21, 2002), http://news.bbc.co.uk/1/hi/uk_politics /1773477.stm.

49 *Id.*

known as a courteous, well-behaved student.[50] Abbasi turned to the study of the Koran and the Muslim faith after he was mugged in Switzerland.[51] He traveled to Afghanistan in December 2000, apparently for religious reasons.

Abbasi was taken into custody by U.S. forces in northern Afghanistan in December 2001.[52] His movements prior to being seized are not known, nor is it known how or where he was surrendered to U.S. forces by the Northern Alliance. Subsequently, he was flown—hooded and shackled—to what was then Camp X-Ray at Guantánamo Bay.[53] Abbasi's mother has stopped receiving correspondence from him,[54] and he was reportedly diagnosed by a U.S. military forensic psychiatrist as suffering from depression.[55] News reports reveal that while in Guantánamo he tried to hang himself with a towel—one of the few possessions allowed in the detention center.[56]

Martin Mubanga

Martin Mubanga is a 29 year old motorcycle courier from North London.[57] He is the son of a former Zambian

---

50 *Id.*

51 *Id.*

52 Sean O'Neill, *Feroz Abbasi*, DAILY TELEGRAPH (London), May 5, 2003, *available at* LEXIS, News Library, TELEGR File.

53 *Id.*

54 Julian Borger & Vikram Dodd, *Cuba Britons 'admit war crimes'*, GUARDIAN, Aug. 12, 2003, *available at* LEXIS, News Library, GUARDN File.

55 Vikram Dodd, *Guantanamo Bay Detainee Suffers From Depression*, GUARDIAN, Nov. 18, 2003, *available at* LEXIS, News Library, GUARDN File.

56 *Suicide Bid By Brit Held in Cuba*, DAILY RECORD, July 12, 2003, *available at* LEXIS, News Library, RECORD File. *See also* Rose, *supra*, note 27 at 91.

57 News24, *Sixth Briton Held at Guantanamo*, (Dec. 5, 2002), *at* http://www.news24.com/News24/USAttack/0,,2-1195_1183374,00.html (Jan. 11, 2004).

government official whose family moved to Britain in the 1970s. He was taken into custody in Zambia by local authorities in March 2002. It is thought that he was held by the Zambian authorities for some time before being handed over to U.S. authorities. A Foreign and Commonwealth Office official stated that consular access and information were requested while Mubanga was detained in Zambia, but that request was refused.[58] He was subsequently surrendered to U.S. officials and transported to Guantánamo Bay.[59]

Richard Belmar

Richard Belmar is a former post office worker from north London.[60] He became a Muslim during his teenage years, following the lead of his elder brother. In June 2001 Belmar traveled to Pakistan on a six-week study trip.[61] He called his family twice from Pakistan, telling them that he enjoyed the culture and intended to extend his stay.[62] Belmar's parents received a letter from him in October 2002, saying that he had been arrested in Pakistan eight months prior for over-staying his visa.[63] He was apparently never in Afghanistan. Between October and December of 2002, the British Foreign and Commonwealth Office informed Belmar's parents that Belmar had been taken to Guantánamo Bay where he had been seen by British officials.[64]

---

58 *Id.*

59 *Id.*

60 Hala Jaber & Gareth Walsh, *Former Catholic Schoolboy in Al-Qaeda Camp*, TIMES (London), Dec. 29, 2002, *available at* LEXIS, News Library, TIMES File.

61 *Id.*

62 *Id.*

63 *Id.*

64 *Id.*

SUMMARY OF ARGUMENT

The United Kingdom and the United States share an unshakeable commitment to the rule of law. Recourse to an independent and impartial tribunal is required by the rule of law, especially when the justification for detention is contested or uncertain. Independent judicial review is the product of over three centuries of constitutional development in both of our countries, beginning with the struggle between the monarchy and Parliament in Civil War England and embodied in the U.S. Constitution. The international rule of law is anchored in the treaties by which both nations are bound.

Amici respectfully submit that this Court should preserve the judiciary's vital role to insure that executive actions violate neither the Constitution of the United States of America nor the international rule of law and human rights.

Our nations share a unique historical bond, one that was forged in the Parliamentary achievements of the English Civil War and articulated in the Petition of Right and the English Bill of Rights. In its early years, America relied on that legal inheritance, rather than on abstract principles of natural law, in defining the scope of its laws. The Framers created a government of laws rather than of men, manifesting their intent to place the principle of legality above all others. *Amici* urge this Court to assert its constitutional role to ensure that the division of powers so carefully crafted by the Framers is not altered in a way prejudicial to the present, proud commitment to the rule of law.

ARGUMENT

I. THE DETAINEES' CASES PRESENT DISPUTES WHICH CAN ONLY BE FAIRLY DETERMINED BY AN IMPARTIAL AND INDEPENDENT COURT

A. The Circumstances Justifying Detention Are Unproven And Subject To Dispute

There is no mechanism in place or being followed to ensure that the circumstances of these detentions meet even the most basic standards of due process or human rights. The rule of law requires reasonable due process to ascertain the bases asserted in support of prolonged detention as well as the veracity of the facts that support those bases. Indefinite detention without charge represents a violent departure from principles underlying our common legal heritage.[65]

The detention center at Guantánamo was designed, according to the U.S. Administration, to house "the worst of the worst" and "hardest of the hardcore."[66] Yet, other

---

[65] Notwithstanding the situation in Guantánamo, the U.S. Administration recognizes the need to act in conformity with the rule of law and with international law: "It is the policy of the United States Government to pursue human rights and the rule of law as a central element of foreign policy. The U.S. approach to countering terrorism does not conflict with or violate this policy." AMNESTY INT'L, *United States of America – The Threat of a Bad Example* 1 (Aug. 2003), *at* http://web.amnesty.org/aidoc/aidoc_pdf.nsf/Index/AMR51114200 3ENGLISH/$File/AMR5111403.pdf, *quoting* Letter to Amnesty Int'l Sec'y Gen. Irene Khan, dated 11 July 2003, from Lorne W. Craner, Ass't Sec'y for Democracy, Human Rights and Labor, U.S. Dep't of State (July 11, 2003). Commenting on the United States' efforts in the war on terrorism, the Pentagon General Counsel noted that the administration will not "compromise its commitment to human rights in accordance with the law" in "the conduct of this war against a ruthless and unprincipled foe." Letter from William J. Haynes II, Gen. Counsel, Pentagon, to Sen. Patrick Leahy (June 25, 2003), *at* http://www.hrw.org/press/2003/06/letter-to-leahy.pdf.

[66] Secretary Rumsfeld Roundtable with Radio Media (Jan. 15, 2002), *available at* United States Department of Defense, http://www.

statements by the administration suggest that Guantánamo holds no high ranking terrorist of any significance.[67]

On the face of the facts as they are known, there is nothing to indicate any basis for detaining any of the British detainees. Some of the detainees appear to have been innocently caught up in the Afghan conflict.[68] In addition, many were seized in foreign countries, some far from the Afghan hostilities.[69] *Amici* know nothing more about the various detainees than is summarized above because U.S. authorities assert the power to detain them with no outside scrutiny whatsoever, whether by the 42 States from which they hale, or the U.S. courts.[70] These circum-

---

defense link.mil/transcripts/2002/t01152002_t0115sdr.html (last visited Jan. 9, 2004). White House Press Report: Argentina, Philippines, Guantanamo, South Asia (Jan. 16, 2002), *available at* United States Department of State http://usinfo.state.gov/regional/nea/sasia/afghan/text/0116wthsrpt.htm (last visited Jan. 9, 2004).

[67] *See* Bob Drogin, *No Leaders of Al Qaeda Found at Guantanamo*, L.A. TIMES, Aug. 18, 2002 *available at* LEXIS, News Library, LAT File (quoting anonymous U.S. intelligence official's statement that inmates at Guantanamo "are mostly 'low and middle-level' fighters . . . not 'the big-time guys'").

[68] For example, Jamel Udeen was attempting to travel across Afghanistan in September 2001 when he was arrested and tortured by the Taliban as a British spy, then abandoned in a Kandahar jail where U.S. forces found him some months later.

[69] Richard Belmar, Shafiq Rasul, Asif Iqbal, Rhuhel Ahmed, Bisher Al-Rawi, Jamily Al-Banna, Moazzem Begg, Tariq Mahmud, and Martin Mubanga.

[70] Justice Anthony M. Kennedy has stated that "[a]s a profession, and as a people, we should know what happens after the prisoner is taken away" in recommending that prison reform was a proper concern for the entire legal profession, and not only for its criminal law practitioners. Justice Anthony M. Kennedy, Speech at the American Bar Association Annual Meeting (Aug. 9, 2003) (transcript available at http://www.supremecourtus.gov/publicinfo/speeches/sp_08-09-03.html). *Amici* believe that the situation in Guantánamo is equally deserving of our interest because affirming the court below would deny this Court's constitutional role.

stances require an objective judicial determination to safeguard minimal levels of due process and human rights.

B. The Legal Justifications For Detention Are Ambiguous And Also Subject To Dispute

Similarly, the reported facts raise serious legal issues deserving judicial scrutiny. If, as reported, several U.K. nationals detained in Guantánamo were seized in foreign countries in return for favors by the United States or in violation of due process, they are potentially held in Guantánamo in violation of local and international law. An initial breach of international law by one state in relation to a foreign national does not relieve a second state of its international obligations in respect of those same nationals. Furthermore, no state's domestic legislation can excuse that state or another from strict compliance with its own international obligations.[71]

Martin Mubanga, a U.K. citizen and the son of a former Zambian government official, was detained by the Zambian government and summarily surrendered to U.S. authorities before the circumstances of his original detention were established or tested. Al-Banna and Al-Rawi were both detained by the Gambian government and turned over to the U.S., despite a habeas corpus petition pending on their behalf. Tariq Mahmud and Moazzem Begg were apparently kidnapped in Pakistan in violation of Pakistan's domestic laws and Pakistan's international legal obligations to the U.K. The circumstances of Shafiq Rasul and Asif Iqbal are set forth in other briefs to this Court, but it merits noting that they and detainee Rhuhel Ahmed were apparently first seized by Northern Alliance fighters eager to earn favors from U.S. authorities.[72]

---

[71] *See* IAN BROWNLIE, PRINCIPLES OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW, 451-52 (5th ed. 1998); RESTATEMENT (THIRD) OF FOREIGN RELATIONS LAW § 320 (1987).

[72] Rose, *supra*, note 27 at 134.

The court below noted that the situation of prisoners of war detained by armed forces in the middle of hostilities limits the rights available to those detained.[73] However, even if some of the British prisoners were detained in the theatre of military operations, and beyond the protection of *constitutional* due process,[74] the grounds for denying them due process must have long ago expired two years later and six thousand miles away in an area under no military threat and under the complete dominion of the U.S. government.[75]

II. INDEFINITE EXECUTIVE DETENTION WITHOUT JUDICIAL REVIEW IS INIMICAL TO THE UNITED STATES' COMMITMENT TO THE RULE OF LAW AND ITS INTERNATIONAL OBLIGATIONS

A. The United Kingdom And The United States Share A Common History And Tradition Of Judicial Review Of Executive Power

In establishing a tripartite separation of powers and a truly independent judiciary, the Framers were aware of,

---

[73] *Al Odah v. United States*, 321 F.3d 1134, 1139-40 (D.C. Cir. 2003).

[74] Even those captured in the course of military operations are entitled to the protections set out in the Geneva Conventions. *See* 1949 Convention Relative to the Treatment of Prisoners of War, Aug. 12, 1949, 6 U.S.T. 3114, T.I.A.S. 3365; 1949 Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, Aug. 12, 1949, 6 U.S.T. 3516, T.I.A.S. 3365; Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949 and Relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts, *adopted* June 8, 1977, 1125 U.N.T.S. 3.

[75] *See Ex Parte Milligan*, 71 U.S. 2 (1866) (holding that "[a]s necessity creates the rule, so it limits its duration . . . Martial rule can never exist where the courts are open, and in the proper and unobstructed exercise of their jurisdiction. It is also confined to the locality of actual war."). Ironically, U.S. courts have jurisdiction to adjudicate claims of defendants arrested abroad and forcibly brought to the United States for purposes of prosecution. *See, e.g., United States v. Rezaq*, 134 F.3d 1121, 1132 (D.C. Cir. 1998); *United States v. Yunis*, 924 F.2d 1086, 1091 (D.C. Cir. 1991) (examining "norms of customary international law" and upholding extraterritorial jurisdiction under Federal Hostage Taking and Air Piracy statutes).

and could look to, Parliament's prior achievements to subject the will of the Sovereign to the rule of law.[76] In 1627, Charles I, who had been collecting forced loans from his subjects, imprisoned five knights in the Tower of London who refused to comply with the royal "request." They sought release through writs of habeas corpus. When the King returned the writ, he did not state that the knights had refused to loan him funds, but instead stated that they were each held "by special command of his majesty (*per speciale mandatum regis*)."[77] The court affirmed the King's absolute prerogative and denied the knights' petitions.

Parliament responded by forcing the King to sign the Petition of Right of 1628, which referenced the Magna Carta and asserted that no person should be subject to arbitrary arrest or imprisonment.[78] The King ultimately accepted the Petition and it thereby became part of the law inherited by the American colonies.

Almost 40 years later, Parliament again acted to secure the freedom of the individual from arbitrary detention. During the English Civil War, the British created their own version of Guantánamo Bay and dispatched undesirable prisoners to garrisons off the mainland, beyond the reach of habeas corpus relief. In 1667, Edward Hyde, First Earl of Clarendon, was impeached, in part for his role in procuring the illegal imprisonment of political offenders in remote and unknown places.[79] In 1679, Par-

---

[76] "For I agree, that 'there is no liberty, if the power of judging be not separated from the legislative and executive powers.'" THE FEDERALIST NO. 78 (Alexander Hamilton) (quoting CHARLES DE MONTESQUIEU, THE SPIRIT OF THE LAWS). *See also Marbury v. Madison* for the proposition that constitutional limitations on government authority can be safeguarded only by the judiciary. 5 U.S. 137 (1803).

[77] BERNARD SCHWARTZ, THE ROOTS OF FREEDOM: A CONSTITUTIONAL HISTORY OF ENGLAND 133 (1967).

[78] PETITION OF RIGHT, 1628, art. III.

[79] THOMAS PITT TASWELL-LANGMEAD, ENGLISH CONSTITUTIONAL HISTORY FROM THE TEUTONIC CONQUEST TO THE PRESENT TIME 594 (10th ed. 1946).

liament passed the Habeas Corpus Act foreclosing that potential for abuse.

In April 1689, almost a century before the Framers gathered in Philadelphia, William and Mary of Orange were crowned King and Queen after swearing obedience to the laws of Parliament and reading the Bill of Rights as part of their oaths.[80] As a precursor to the American Bill of Rights, the English Bill of Rights established strict limits on the Sovereign's legal prerogatives, including a prohibition against arbitrary suspension of Parliament's laws.[81] It also established the fundamental constitutional principle of Parliamentary supremacy and made the executive fully accountable to Parliament and the courts, often referred to as the rule of law. Among other things, under the rule of law the existence or non-existence of a power or duty is a matter of law, and it is for the courts to determine whether a particular power exists, define its ambit, and provide an effective remedy for its unlawful exercise.[82] The English Bill of Rights also added other rights: the King was forbidden from establishing his own courts or acting as a judge, and the courts were forbidden from imposing excessive bail or fines, or cruel and unusual punishments.

The Framers built on this common tradition and drafted a Constitution that institutionalized the separation of powers and subjected the Legislature and the Executive to the rule of law.[83] This Court has repeatedly acknowl-

---

80 ENGLISH BILL OF RIGHTS, 1689.

81 ENGLISH BILL OF RIGHTS, 1689, art. 1.

82 8(2) HALSBURY'S LAWS OF ENGLAND (4th ed., 1996), Constitutional Law and Human Rights ¶6.

83 Even before the U.S. declared its independence, Maryland's General Assembly passed an Act for the Liberties of Peoples (1639). In 1641, the Massachusetts Body of Liberties was adopted and arguably became the first "American attempt" to enumerate "fundamental rights . . . in a written instrument enacted by the people's representatives." BERNARD SCHWARTZ, THE BILL OF RIGHTS: A DOCUMENTARY HISTORY 71 (1971).

edged that the English Bill of Rights inspired many of the central provisions of the Constitution.[84] These historical limits on arbitrary executive power in England, the development of American constitutional law, and the corresponding growth of individual liberty on both sides of the Atlantic, have, since those early days, inspired impressive contributions by the U.S. to the development of international human rights and freedoms.

B. Both Countries Have Played Seminal Roles In The Development Of The International Rule Of Law And Human Rights

In the wake of the First World War, the United States played a prominent role in drafting the Statute and Protocol of the Permanent Court of International Justice ("PCIJ"), foreshadowing a pattern of international participation in the creation and formulation of international law.[85] The governments of the United States and of the

---

[84] "The Constitution of the United States was ordained, it is true, by descendants of Englishmen, who inherited the traditions of English law and history." *Hurtado v. California*, 110 U.S. 516, 530 (1884). *See also Duncan v. Louisiana*, 391 U.S. 145, 151-52 (1968) (noting that a jury trial, expressed in the English Bill of Rights to protect against arbitrary rule, came to America with English colonists); *United States v. Johnson*, 383 U.S. 169, 178 (1966) ("Since the Glorious Revolution in Britain . . . the privilege [of the Speech and Debate Clause] has been recognized as an important protection of the independence and integrity of the legislature"); *Republic Steel Corp. v. Maddox*, 379 U.S. 650, 669 (1965) (Black, J., dissenting) ("It was in Magna Carta, the English Bill of Rights, and other such charters of liberty, that there originally was expressed in the English-speaking world a deep desire of people to be able to settle differences according to standard, well-known procedures . . ."); *In re Groban*, 352 U.S. 330, 351 n.32 (1957) (Black, Warren, Douglas & Brennan, JJ., dissenting) (surveying British law to clarify the right to counsel during an investigatory procedure).

[85] Notwithstanding the fact that the Senate failed to endorse the PCIJ'S terms, American participation in the formulation of international law was not hampered: a Judge of U.S. citizenship served on the bench of the PCIJ throughout its lifetime. Rosalyn Higgins, *The*

United Kingdom also contributed significantly to the drafting of the Universal Declaration of Human Rights ("UDHR") and the International Covenant on Civil and Political Rights ("ICCPR").[86] The governments of both nations signed and ratified the ICCPR, the Convention Against Torture,[87] and the Geneva Conventions, as well as regional international human rights treaties.[88] These international treaties not only reflect many of the constitutional laws of the United States and the United Kingdom, but also general international law and the values of our shared political and legal tradition.[89] The human

---

ICJ, the ECJ, and the Integrity of International Law, INT'L & COMP. L.Q. 52.1(1) (2003).

[86] The United States signed the ICCPR in 1977, ratified it in 1992, and made reservations that Articles 1 through 27 were not self-executing. ICCPR, Dec. 19, 1966, 999 U.N.T.S. 171, 6 I.L.M. 368. Notwithstanding those reservations, the United States, which includes the judiciary, has an obligation under the ICCPR itself and customary international law, as reflected in Article 18 of the Vienna Convention on the Law of Treaties ("VCLT"), to "refrain from acts which would defeat the object and purpose of a treaty." VCLT, 8 I.L.M. 679 (1969); RESTATEMENT OF THE FOREIGN RELATIONS LAW OF THE UNITED STATES (Revised) § 314 (Tentative Draft No. 1, 1980); Michael J. Glennon, *The Senate Role In Treaty Ratification*, 77 AM. J. INT'L L. 257 (1983). *See also Sarei v. Rio Tinto*, 221 F. Supp. 2d 1116, 1161-62 (C.D. Cal. 2002) (referring to an un-ratified treaty as evidence of the content of customary international law).

[87] Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 23 I.L.M. 1027 (1984).

[88] *See, e.g.*, Inter-American Convention on Human Rights, Nov. 22, 1969, 1144 U.N.T.S. 123, 9 I.L.M. 673 ("American Convention"); European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Nov. 4, 1950, 213 U.N.T.S. 221 ("ECHR").

[89] These values include the obligation undertaken by States to ensure that: (i) no one is subject to arbitrary arrest, detention or exile. *See, e.g.*, UDHR, Dec. 10, 1948, art. 9, G.A. Res. 217A, 3 U.N. GAOR, U.N. Doc. A/810; American Declaration of the Rights and Duties of Man, May 2, 1948, art. XXV, *reprinted in* Basic Documents Pertaining to Human Rights in the Inter-American System, OEA/Ser.L.V/II.82 doc. 6 rev.1 (1992) ("American Declaration"); (ii) anyone who is

rights and fundamental freedoms they protect are also inherent in our common humanity and our democratic systems of government under law. The judiciary must protect from an abuse of executive power even those interests which arise under international law—as noted by the Framers of the Constitution.[90]

Should the judiciary fail to fulfill its responsibility to determine the legality of the British prisoners' detention, there would exist a prison for indefinite detention functioning in total secret, under the unchallenged exclusive control of the executive branch of the U.S. government. That result offends the United States' domestic and international commitment to basic due process and human rights.

---

detained shall be informed of the reasons for his detention and shall be promptly notified of the charge or charges against him. *See, e.g.*, American Convention, art. 7; ICCPR, art. 14; (iii) anyone who is deprived of his liberty by arrest or detention shall be entitled to take proceedings before a court, in order that the court may decide without delay on the lawfulness of his detention and order his release if the detention is not lawful. *See, e.g.*, American Convention, art. 7; ICCPR, art. 9; (iv) all persons are equal before the law and entitled without any discrimination to the equal protection of the law. *See, e.g.*, UDHR, art. 7; ICCPR, art. 26; and (v) every accused person is presumed to be innocent until proved guilty. *See, e.g.*, UDHR, art. 11; American Declaration, art. XXVI; ICCPR, art. 14.

[90] Alexander Hamilton commented on the proper scope of judicial review and the importance of international law:

> As the denial or perversion of justice by the sentences of courts, as well as in any other manner, is with reason classed among the just causes of war, it will follow that the federal judiciary ought to have cognizance of all causes in which the citizens of other countries are concerned. This is not less essential to the preservation of the public faith, than to the security of the public tranquility. . . . But it is at least problematical, whether an unjust sentence against a foreigner, where the subject of controversy was wholly relative to the lex loci, would not, if unredressed, be an aggression upon his sovereign, as well as one which violated the stipulations of a treaty or the general law of nations.

THE FEDERALIST No. 80 (Alexander Hamilton).

C. Past Deviations From The Rule Of Law And International Obligations In Times Of National Crises Are Embarrassing Episodes In Our Respective Histories

Courts have a duty to vindicate the rule of law when it is circumvented or abused by legislative or executive fiat. History harshly judges attempts to detain individuals beyond the reach of the rule of law even in times of crisis. Japanese-American internment during the Second World War has become the paradigm for the pitfalls of judicial deference to arbitrary executive detention. The U.K. had its regrettable equivalent to the military order used to imprison Fred Korematsu. Under the auspices of Section 18B of the Wartime Defence Regulation, approximately 27,000 persons were detained between 1939 and 1945 in the U.K without charge, trial, or set term.[91] This abuse of executive power allowed arrest and detention on the Home Secretary's "reasonable belief" that an individual posed a threat to the nation—judicial deference was presumed. The most conspicuous case thereunder, *Liversidge v. Anderson*, also provides the most vigorous and insightful dissent. 1942 A.C. 206 (1941). Expressing his deep concern to safeguard the role of the judiciary in the scheme of the government, Lord Atkin stated, "in this country, amid the clash of arms, the laws are not silent. They may be changed, but they speak the same language in war as in peace." *Id.* at 244. Lord Atkin's comments, largely disfavored by his fellow Law Lords, are now universally viewed as an accurate reflection of the rule of law even in times of war.[92]

---

[91] Numbers cannot be confirmed because authorities refuse access to many papers. ALFRED W. B. SIMPSON, IN THE HIGHEST DEGREE ODIOUS: DETENTION WITHOUT TRIAL IN WARTIME BRITAIN 422 (1992).

[92] *Amici* do not opine on how this Court should balance the exigencies of "war or public danger" with the interest of due process when it comes to ruling on what process is due under the circumstances. Nev-

The U.K.'s recent experience with terrorism is equally instructive. In answering charges that it violated the human rights of Irish citizens held in the U.K. because of suspected involvement in terrorism, the U.K. government claimed that it was compelled to take severe measures. However, the powers of detention exercised over suspected Irish terrorists were eventually criticized by the European Court of Human Rights as disproportionate violations of human rights.[93]

Such examples stand out "as a caution that in times of distress the shield of military necessity and national security must not be used to protect government institutions from close scrutiny and accountability."[94] Moreover, these examples from both the U.S. and U.K. are no more shocking than the situation in Guantánamo, where detainees have been precluded from even being informed of the grounds for their detention or having their rights brought before any court of law.[95]

---

ertheless, as one prominent U.S. jurist has commented, the rule of law is never *completely* silent. *See* Chief Justice William H. Rehnquist, Remarks at 100th Anniversary Celebration of the Norfolk and Portsmouth Bar Association (May 3, 2000) (transcript *available at* http://www.supremecourtus.gov/publicinfo/speeches/sp_05-03-00.html). This suggests that the judiciary must at least take jurisdiction in this case.

[93] *Brannigan & McBride v. United Kingdom*, 258 Euro. Ct. H.R. (ser. A) (1993); *Brogan, et al. v. United Kingdom*, 11 Eur. H.R. Rep. 117 (1989). The Good Friday Agreement of 1998 sought to redress those violations by providing for a specialized tribunal to deal with human rights reforms, and for changes in policing and the courts. Agreement Reached in the Multi-Party Negotiations, Apr. 10, 1998, 37 I.L.M. 751 (1998).

[94] *Korematsu v. United States*, 584 F. Supp. 1406, 1420 (N.D. Cal. 1984).

[95] The U.K. has its own anti-terrorism measures: the Anti-terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA). The ATCSA was enacted on December 14, 2001 and provides for detention of only non-U.K. nationals. As harsh as the law and the executive decisions made thereunder may be, neither evade judicial scrutiny. ATCSA provides for judicial review of executive determinations that a person is a suspected terrorist and provides detainees with their counsel of choice.

It cannot be sufficient for the Respondent to argue that the actions of U.S. authorities in Guantánamo are non-reviewable by any U.S. court because these actions took place outside the area of technical U.S. political sovereignty.[96] The detainees have been brought under duress by those same authorities and are within their exclusive control. In so arguing, the Respondent is in fact asserting that the checks and balances of the Constitution, so carefully constructed by the Framers and preserved for more than two centuries, can be set aside and denied to prisoners solely on the basis of a Presidential determination which is not subject to judicial review. Unchecked power always begets the greater exercise, and probable abuse, of that power. Courts have a duty to ensure that today's response to military crises cannot subsequently be used to justify an attack on human rights and due process.[97]

---

[96] The United States' total and absolute control over those detained as enemy combatants at Guantánamo renders it responsible pursuant to its obligations at international law. The concept of jurisdiction under the ICCPR, for example, is essentially territorial, but where, exceptionally, a State exercises effective control of foreign territory, that territory falls within Article 2(1) of the ICCPR and has extraterritorial application. The same is true under Article 1 of the ECHR. *See, e.g., Loizidou v. Turkey*, 23 Eur. H.R. Rep. 513 (1996); *Loizidou v. Turkey* (Preliminary Objections), 20 Eur. H.R. Rep. 99 (1995).

[97] *Amici* recall a distinguished foreigner whose comments on the potential for executive abuse at the Republic's infancy ring true today:

> I think that liberty is endangered when this power [of the majority] is checked by no obstacles which may retard its course, and force it to moderate its own vehemence. Unlimited power is in itself a bad and dangerous thing; human beings are not competent to exercise it with discretion; and God alone can be omnipotent, because his wisdom and his justice are always equal to his power. But no power upon earth is so worthy of honor for itself, or of reverential obedience to the rights which it represents, that I would consent to admit its uncontrolled and all-predominant authority.

ALEXIS DE TOCQUEVILLE, DEMOCRACY IN AMERICA 306 (Henry Reeve trans., Schocken 1961) (1835).

D. United States Courts Consistently Seek To Act In Harmony With International Law

This Court has long recognized that it is appropriate for U.S. law to be consistent with international law and custom.[98] In fact, members of this Court have recognized the importance of international human rights law to constitutional adjudication as a yardstick of the principles generally shared by the United States with other civilized nations.[99] Likewise, the senior constitutional courts in the

---

[98] Subject to the Constitution, customary international law and treaties are the law of the United States. U.S. CONST. art. VI, § 2; *Hurd v. Hodge*, 334 U.S. 24, 35 (1948) (striking down racially restrictive legislation as violative of public policy manifested in, *inter alia*, treaties); *Oyama v. California*, 332 U.S. 633, 649-50, 673 (1948) (relying on provisions of the United Nations Charter as a source of legal obligations and finding Alien Land Law invalid as inconsistent with the "high ideals" therein) (Black, Douglas, Murphy & Rutledge, JJ., concurring); *The Paquete Habana*, 175 U.S. 677 (1900); *Murray v. Schooner Charming Betsy*, 6 U.S. 64 (1804).

[99] *Lawrence v. Texas*, 123 S. Ct. 2472 (2003). Members of this Court have remarked on the value of comparative perspective in judicial interpretation. *See, e.g.*, Justice Sandra Day O'Connor, *Federalism of Free Nations*, 28 N.Y.U. J. INT'L L. & POL. 35 (1996). Justice Stephen Breyer, *Changing Relationships Among European Constitutional Courts*, 21 CARDOZO L. REV. 1045, 1060 (2000) ("the nations we visited, like our own, attach great importance to the rule of law.... we can learn from their structural efforts.... I am certain that comparative constitutional study of substance and of structure is part of that task."). Justice Ruth Bader Ginsberg has made a similar observation:

> A prominent jurist put it this way 14 years ago: 'For nearly a century and a half, courts in the United States exercising the power of judicial review [for constitutionality] had no precedents to look to save their own, because our courts alone exercised this sort of authority. When many new constitutional courts were created after the Second World War, these courts naturally looked to decisions of the Supreme Court of the United States, among other sources, for developing their own law. But now that constitutional law is solidly grounded in so many countries, it is time that the United States courts

United Kingdom and other commonwealth countries refer to and use provisions of the generally recognized international human rights instruments—both incorporated and unincorporated—to interpret and apply domestic common law,[100] legislation,[101] and legal doctrines.[102]

---

begin looking to the decisions of other constitutional courts to aid in their own deliberative process.'

Justice Ruth Bader Ginsburg, Remarks for the American Constitutional Society (Aug. 2, 2003), *quoting* William H. Rehnquist, Constitutional Courts-Comparative Remarks (1989), *reprinted in* GERMANY AND ITS BASIC LAW: PAST, PRESENT AND FUTURE—A GERMAN-AMERICAN SYMPOSIUM 411, 412 (Paul Kirchhof & Donald P. Kommers eds., 1993).

100 *Derbyshire County Council v. Times Newspapers*, [1992] Q.B. 770, 812 (Eng.) (noting that, although Article 10 of the European Convention on Human Rights is not incorporated into English law, "it may be resorted to in order to help resolve some uncertainty or ambiguity in municipal law"); *Attorney-General v. Guardian Newspapers* (No. 2), [1990] 1 A.C. 109, 134 (Eng.) (observing that the common law duty of confidence comported with Article 10 of the European Convention on Human Rights).

101 *See Waddington v. Miah*, [1974] 1 W.L.R. 692, 694 (Eng.) (observing that British immigration laws comport with Article 11(2) of the UDHR and the ECHR). *See also R. v. Sec'y State Home Dep't, ex parte Simms*, [2000] 2 A.C. 115, 130, 131-32 (Eng. H.L.) (noting that even when public powers are conferred by clear and unambiguous words, there is a presumption that the legislation conforms with the human rights treaties by which the U.K. is bound; legislature and executive are presumed to further, rather than to frustrate, international treaty obligations); *R. v. Sec'y State, ex parte Brind*, [1991] 1 A.C. 696 (Eng. H.L.) ("It is already well settled that, in construing any provisions in domestic legislation which is ambiguous in the sense that it is capable of a meaning which either conforms to or conflicts with the [European Convention for the Protection of Human Rights], the courts will presume that Parliament intended to legislate in conformity with the convention"); *Garland v. British Rail*, [1983] 2 A.C. 751 (Eng. H.L.) (finding that nothing short of an "express positive statement" in an Act of Parliament justified a court to construe a provision "in a manner inconsistent with a Community treaty obligation of the United Kingdom").

102 Australian, Canadian, English, and New Zealand courts look to international standards when applying the "legitimate expectations" principle to administrative decisions regarding compliance with unincorporated conventions. *See, e.g., Minister Immigration & Ethnic Affairs v. Teoh*, 128 A.L.R. 353 (Austl. 1995); *Baker v. Minister of*

While courts must take into account the exigencies of war and national emergency, a country's courts must never abdicate their constitutional role. It was an American Supreme Court Justice who reminded the British of this essential principle in the aftermath of the Second World War. Sir Winston Churchill argued that Nazi leaders should be shot upon their capture,[103] an outcome averted largely by the United States lobbying for the creation of the International Military Tribunal at Nürnberg. Justice Jackson, then Chief of Counsel for the United States, noted in his opening remarks to the court: "That four great nations flushed with victory and stung with injury, stay the hand of vengeance and voluntarily submit their captive enemies to the judgment of the law is one of the most significant tributes that Power has ever paid to reason."[104]

The United States and its allies then faced a great enemy and had suffered appalling losses. In discussing what to do with war criminals, the United States' official position was premised on the rule of law:

> we could execute or otherwise punish them without a hearing. But undiscriminating executions or punishments without definite findings of guilt, fairly arrived at, would violate pledges repeatedly given, and would not set easily on the American

---

Citizenship, [1999] 2 S.C.R. 817 (Can.); *R. v. Sec'y State, ex parte Ahmed & Others*, [1999] Imm. A.R. 22 (Eng. C.A.); *R. v. State Home Dep't, ex parte Behluli*, [1998] 1AR 407 (Eng. C.A.) (Dublin Convention); *Tavita v. Minister Immigration*, 2 N.Z.L.R. 257 (N. Z. 1994).

103 7 MARTIN GILBERT, WINSTON S. CHURCHILL: ROAD TO VICTORY 1941-1945, 1201-02 (1986). *See also*, Chief Justice William H. Rehnquist, Dedication of the Robert H. Jackson Center (May 16, 2003) ("the Nuremberg Trials were surely superior to the summary court martial proceedings favored by some members of the administration and the summary executions initially favored by the British.").

104 Robert H. Jackson, Opening Statement Before the International Military Tribunal (Nov. 21, 1945).

> conscience or be remembered by our children with pride. The only other course is to determine the innocence or guilt of the accused after a hearing as dispassionate as the times and horrors we deal with will permit, and upon a record that will leave our reasons and motives clear.[105]

The Nürnberg trials were established between the victorious Allies and thus did not afford domestic constitutional protection. The United States, however, clearly understood that at a minimum, a trial and a public record were required—if not by the letter of the law, then by principles upon which the Republic was created.

CONCLUSION

This case provides the Court with an opportunity to vindicate the rule of law under the Constitution and preserve the role of the courts in ensuring that the exercise of executive power over the detainees in Guantánamo will not be above the law. Petitioners' writs should be granted.

---

[105] Report of Robert H. Jackson To the President, June 7, 1945, DEP'T ST. BULL., June 10, 1945, at 1071, 1073. The report was released to the press by the White House with Presidential approval and was accepted by other governments as the official statement of the United States. It was subsequently placed before all of the delegations at the London Conference.

Respectfully submitted,

EDWIN S. MATTHEWS, JR.
Counsel of Record
EDWARD H. TILLINGHAST, III
DAMION K. L. STODOLA
ANDREA G. LAULETTA*
RACHEL WRIGHTSON*
COUDERT BROTHERS LLP
1114 Avenue of the Americas
New York, New York 10036
212-626-4400

PETER CARTER QC
18 Red Lion Court
London EC4A 3EB
44-20-7520-6000

JEREMY CARVER, CBE
CLIFFORD CHANCE LLP
10 Upper Bank Street
London E14 5JJ
44-20-7006-1000

LORD LESTER OF
HERNE HILL QC
DAVID PANNICK QC
BLACKSTONE CHAMBERS
Blackstone House
Temple
London EC4Z 9BW
44-20-7583-1770

* *Admission pending in New York*

Attorneys of 175 Members of both Houses of the Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

PRINTINGHOUSE PRESS, LTD
10 EAST 39TH STREET, NEW YORK, NY 10016 (212) 719-0990
Printed on Recycled Paper

Vrijlating Guantánamo is 'spel'

2004

De Verenigde Staten laten vijf Britten en een Deen gaan van Guantánamo Bay. Juristen denken dat de vrijlating slechts is ingegeven door angst voor een rechtszaak die dient voor het Hooggerechtshof.

Door onze redacteur
TITIA REZELAAR

ROTTERDAM, 21 FEBR. „Hier is een kreeft", zegt mensenrechtenorganisatie Amnesty International. „Hier is slechts een politiek spelletje", zegt Stephen Jakobi van de organisatie Fair Trial Abroad. „Een juveniele stap", zegt advocaat Michael Mansfield. „Cynische politiek", meent advocaat Clive Stafford-Smith.

Het zijn stevige uitspraken van diegenen die al sinds januari 2002 strijden voor de vrijlating van 660 verdachte Al-Qaeda- en Taliban-strijders die door de Verenigde Staten worden vastgehouden op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay. Gisteren werd bekend dat de Verenigde Staten vijf Britten en een Deen zullen vrijlaten. Vorige week leken ze een Spanjaard gaan.

Maar de critici van Guantánamo Bay zijn niet tevreden. „Natuurlijk, het is goed nieuws voor hun families. Want ik me zorgen over maak, is over diegenen die achterblijven", zegt Jakobi telefonisch vanuit Londen.

„En kijk naar de context. Degenen die vrij zijn gelaten komen uit Spanje, Denemarken, Groot-Brittannië, De Belgen, Fransen, Duitsers en Zweed zitten nog op Guantánamo Bay. Dit lijkt op een handelsgeïnstrueerd besluit om de hoofdgenoten in Europa te behouden. Het is niet meer dat een politiek spelletje."

Dat vinden ook de in Amerika gevestigde advocaat Clive Stafford-Smith, die twee van de vijf binnenkort vrijgelaten Britten vertegenwoordigt, en Michael Ratner van het Centre for Constitutional Rights in Washington.

Beiden wijzen erop dat twee van de Britten, Asif Iqbal and Shafiq Rasul, klagen waren in een zaak die in de komende maanden tot diepten voor het Amerikaanse Hooggerechtshof.

Het 'hof' moet vaststellen of de buitenlanders die gevangen worden gehouden op Guantánamo Bay daartegen in beroep mogen gaan via het Amerikaanse rechtssysteem, en rechtvaardiging door een militair tribunaal ook bij Amerikanen zwaar misbruikten in beroep kunnen gaan. Volgens het Witte Huis is het Amerikaanse recht niet van toepassing op de van Cuba gehuurde basis.

„De VS proberen verliezen te voorkomen", denkt Stafford-Smith. Ratner: „De regering begon nu te handelen voor het hooggerechtshof in november de zaak ging onderzoeken. Wat ze nogal het hof zeggen is 'klik we stappen dat we iets zouden doen, vertrouw ons'." Op BBC Radio zei advocaat Michael Mansfield „een provocatieve stap" te vermoeden.

Sinds het Hooggerechtshof besloten dat Guantánamo Bay onder de jurisdictie van Amerikaanse rechters valt, dan is de kans de basis weg voor de detentie van de 600 verdachte Al-Qaeda- en Taliban-strijders. Nu worden zij door de Verenigde Staten beschreven als 'illegale strijders' en de Verenigde Staten vinden dat ze het recht hebben hen voor onbepaalde tijd, zonder aanklacht en in isolatie vast te houden. Dat zou nieuwe terroristische aanslagen voorkomen. Onder Amerikaans recht zouden de Guantánamo-gevangenen zeker juridische bijstand hebben moeten krijgen. Het Hof zal waarschijnlijk volgende maand beginnen met het bezien van beide partijen.

Een woordvoerder van het Pentagon zei deze week dat er snel verschillende regelingen werden ondertekend over vrijlating. Bij een aantal Guantánamo-gevangenen zouden de VS de garantie willen dat zij in hun thuisland worden veroordeeld dan wel gevangen gehouden.

Dat is naar verluidt gebeurd met een tweetigtal Afghanen en Pakistani, de vier Saoediërs die zijn vrijgelaten, en ook met de Britten, Spanjaarden, Deen, het Witte Huis zal dat de Verenigde Staten de verzekering hebben gegeven dat deze zich „geen bedreiging voor de VS, onze vrienden en bondgenoten" zullen tonen.

VRIJDAG 20 FEBRUARI 2004

Onderzoek begonnen

Vrijlating vijf Britten van Guantánamo

2004

WASHINGTON/LONDEN, 20 FEBR. Vijf van de negen Britten die gevangen zitten op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba hoeven binnen enkele weken vrij. Dat heeft de Britse minister van Buitenlandse Zaken, Jack Straw, gisteren gezegd.

Ook een Deen zal worden vrijgelaten. Het Amerikaanse ministerie van Defensie bevestigde de vrijlatingen, maar zei niet aan wanneer de aan naar huis verkeerd worden overgedragen.

Volgens Washington verraste de actie geen bedreiging meer. Een woordvoerder van het Pentagon vergelijkt een interneerd in gevaar op de vraag wat de zes zouden hebben gedaan, en of sijnaanslagen waren gelukken.

Minister Straw wilde naar aanleiding van de vijf dreaten leg terughalen zullen worden aangehouden op grond van Britse antiterreurwetten. „Dat is een zaak van de politie, maar die zal het zeker willen onderzoeken." De Britse antiterreurpolitie is verschenen wel een onderzoek bijgaande naar de vijf.

Jaroslen zeggen te reactie dat de kans op een proces in Groot-Brittannië klein is. Onder het Britse recht is bewijsmateriaal dat verkregen werd terwijl de verdachten aten ongang hadden met een advocaat onwoelbaar. Naderi twee van de ruim 600 Guantánamo-gevangenen, van wie een deel vanaf eind januari 2002, heeft beroep gelegen van een advocaat. De zaken worden door de Verenigde Staten beschouwd als 'illegale strijders' en de Verenigde Staten vinden dat ze het recht hebben hen voor onbepaalde tijd, zonder aanklacht en in isolement vast te houden.

Na de aanslagen van 11 september 2001 werd de wet in Groot-Brittannië zo veranderd dat verdachte van een terreur zonder aanklacht kunnen worden vastgehouden. De gelde echter alleen voor buitenlanders, en niet voor Britten. Verschillende parlementariërs hebben aangevoerd die te willen verdieren.

Londen en Washington overleggen nog over het lot van de vier overgebleven Britse gevangenen.

Australië heeft vastberend aangedrongen de twee Australische Guantánamo-gevangenen niet terug te willen. David Hicke en Mamdouh Habib moeten onder de Australische wet gearresteerd worden, omdat ilun aangelijke misdaden zijn begaan voor 11 september 2001. De Australische antiterreurwetgeving dateert van na de aanslagen op *New York* en Washington en is niet terugwerkt.

De VS hebben tot dusver 90 gevangenen laten gaan. Een onbekend aantal iranezen is teruggestuurd naar de Afghanse luchtmachtbasis Bagram overgedacht naar de gevangenis op Guantánamo Bay. (AP, Reuters)

Plan voor jaarlijkse toetsin

Meer rechten gevangenen Guantánamo

2004

MIAMI, 14 FEBR. De status van de gevangenen in het Amerikaanse detentiecentrum in Guantánamo Bay in Cuba zal een keer per jaar ter beoordeling worden voorgelegd aan een driekoppige commissie van het Amerikaanse ministerie van Defensie.

Het plan, dat gisteren is gepresenteerd door minister Donald Rumsfeld, voorziet in een correctie die dienst gaat doen als een proefbeslissing van de voorwaardelijke vrijlating van de in het regulieren Amerikaanse rechtsstelsel bestaat. Het is voor het eerst dat Rumsfeld heeft gepraat over de mogelijke vrijlating van de ongeveer 600 gevangenen in Guantánamo Bay. De meesten, verdacht van banden met Taliban-regime of Islamitisch van de terreurorganisatie Al-Qaeda, zitten sinds begin 2002 zonder vorm van proces of toegang tot rechtsbijstand vast.

Rumsfeld verdedigde gisteren het belang van het aanhouden de verdachten op Cuba. Volgens de minister heeft de langdurige ondervraging van de gevangenen veel belangrijke informatie opgeleverd. Defensie, zullen de gevangenen voor onbepaalde tijd worden vastgehouden, „zo lang de reding is". Een speciale overlegcommissie zal een keer per jaar bekijken of vrijlating verantwoord is.

„De reden dat het nieuwe samenkoming ongebruikelijke lijkt een op te duiken. Want een land staat voor vrijheid en de beschermingen van de rechten van de mens", zei Rumsfeld, de gevangenen die op Cuba worden vastgehouden, zijn „gewone moordenaars". „Het zijn vijandelijke combattanten en terroristen die worden vastgehouden voor oorlogsdaden tegen ons land en daarom geldt voor hen een andere regels."

Rumsfeld zei vrijdag op een persconferentie in Miami niet van plan te zijn de verdachten voor een gewone rechtbank te laten berechten. Hij zei dat de Amerikaanse regering nog steeds bezig is met het opstellen van de procedures voor de berechtingen van de gevangenen. Die zouden worden vastgelegd in een militair reglement.

Internationaal instant groot kritiek op de Amerikaanse behandelingen van de gevangenen op Guantánamo Bay. Rumsfeld, die sprak op een bijeenkomst van ondernemers in Miami, zei dat de VS niet de intentie hebben de gevangenen langer dan noodzakelijk in hechtenis te houden. Maar zo lang „bestaan de inlichtingen" wordt verhinderd dat „iemand kan voortkomen" en „iemand vrij gaat dat blijft detentie „noodzakelijk".

Anders dan in het verleden is gisteren bij Rumsfeld dat bevolgelijke huidige informatie is verkregen uit Guantánamo. Zo zouden sommige gevangenen informatie hebben verstrekt over „de structuur van het leiderschap van Al-Qaeda, de verschillenden van Amerikaanse, communicatiemethoden, training en relaties en plannen voor aanslagen op de VS en andere landen".

Michael Ratner van het Centrum voor constitutionele rechten in New York is niet overtuigd. „Zelfs in de verdedigingsgeschriften in deze zaak. Op één punt lijn ze toch ook er van bewust dat ze wet van toepassing moeten bouwen. Maar ik geloof niet dat er ook maar iemand meer uitkomt dan het gevangenen onder deze omstandigheden voor zouden kunnen opstellen." (Reuters, AP)

Hof VS bekijkt rechtspositie van Taliban-verdachte

Van onze correspondent
NEW YORK

20-1-2004

Het Amerikaanse Hooggerechtshof heeft een nieuwe stap gezet in zijn beraadslagen over het beleid van de regering-Bush in zaken van terrorisme. Het hoogste rechtscollege beslist gisteren de beroepszaak van een Amerikaanse Taliban-strijder in behandeling te nemen.

Al langer dan een jaar strijdt de zaak van Yaser Esam Hamdi, langs Amerikaanse rechtbanken. Hier in een juridische strijd tussen organisaties voor burgerrechten en de regering. Komt in de vraag of de regering de bevoegdheid heeft om van terrorisme verdachte Amerikaan zonder rechtsbijstand en zonder tenn van proces gevangen te houden.

De in Louisiana geboren Hamdi werd in november 2001 in Afghanistan door Amerikaanse troepen gearresteerd. De regering beschuldigt hem als een 'vijandige strijder' en stelt dat hij als zodanig buiten de rechten van de normaal gelden voor een verdachte.

Afgelopen herfst het hof dat het uiteraard inzagen overheid tot van de 600 gevangenen op de basis Guantánamo Bay. Ook large Taliban-leiders worden gevangen gehouden, maar een rechtbank tot openbaarmaking niet in te willigen.

Buitenland 5

VS laten tieners vrij uit Guantánamo

23-1-2004

WASHINGTON – Het Amerikaanse leger heeft donderdag drie minderjarige jongens vrijgelaten die op verdenking van steun aan de Taliban vastzaten in Guantánamo. Ze zijn volledende onderzoeksgroep en mogen geen gevaar meer voor de Verenigde Staten, aldus het Pentagon. De jongens, tussen de 13 en 15 jaar oud, zijn op het vliegveld naar hun land van herkomst gezet. Het Pentagon wil niet zeggen welk land dat is. (AP)

Vrijlating Guantánamo Bay

2004

STOCKHOLM, 30 JAN. De VS laten negenen twintig vermeende Al-Qaeda- en Taliban-strijders op de militaire basis Guantánamo Bay vrij. Ze vormen slechts „een gering gevaar" voor de veiligheid, zei de Amerikaanse speciale gezant voor oorlogsmisdaden gisteren in Zweedse op een conferentie over de preventie van genocide. Pierre-Richard Prosper wilde niet ingaan op welke basis hij tot de beslissing is gekomen dat de gevangenen hebben of wanneer ze zouden worden vrijgelaten. (AP)

Namen arrestanten 11/9 blijven geheim

15-1-2004

Van onze correspondent
WASHINGTON

De Amerikaanse regering hoeft de namen van de honderden verdachten die aan het licht zijn gekomen na 11 september 2001 in de Verenigde Staten zijn opgepakt, niet bekend te geven. Dat heeft het Hoogerechtshof maandag beslist, door een verrassende tot opportuniteit niet in te willigen.

De zaak was aangespannen door burgerrechtenorganisaties die de namen die geheimhouding van de personengegevens van zeker zevenhonderd mensen in strijd is met artikel over de vrijheid van informatiegeving. De rechter verdachten zijn reeds lang vrijgelaten, dan wel overgebracht voor verdachten die kans wel aan zich te hangen over de vrijheid van terroristen verdachte gevangen worden eenklaagt. Negen worden vastgehouden, zoals op Guantánamo Bay.

Kind-gevangenen Guantánamo vrij

2004

WASHINGTON, 30 JAN. Het Amerikaanse leger heeft zijn drie jongste gevangenen op Guantánamo Bay vrijgelaten en teruggestuurd naar hun landen van herkomst. De drie zijn naar schatting tussen de 13 en 15 jaar oud. Volgens een woord verder nimmen de jongens die tijdens het Amerikaanse offensief in Afghanistan werden opgepakt, geen gevaar meer voor de VS. Volgens Washington zijn de honderden gevangenen op Cuba 'liberale combattanten' in dienst van de terreurorganisatie Al-Qaeda of de Taliban. De zitten ongeduldig zonder vorm van proces of tussenkomst. Naar welke landen de jongens zijn overgebracht wilde de legerwoordvoerder niet zeggen. (AP)

Geen pardon in Guantánamo

14-2-2004

Van onze correspondent
NEW YORK

De Verenigde Staten zullen de gevangenen van Guantánamo Bay voorlopig 'zolang als nodig is'. Minister van Defensie Rumsfeld houdt die gisteren wel de illusie in van een panel van ware gedistingeerden één keer per jaar hun zaak nogen bepleiten.

'We moeten onthouden dat de mensen die we gevangen houden over niet zitten omdat ze een zaak hebben gestolen of een bank hebben beroofd', aldus Rumsfeld. 'Het zijn vijandige strijders en terroristen die worden vastgehouden voor oorlogsdaden tegen ons land en daarom gelden voor hen andere regels.'

Rumsfeld sei vrijdag op een persconferentie in Miami niet van plan te zijn de verdachten voor een gewone rechtbank te laten berechten. Hij zei dat de Amerikaanse regering nog steeds bezig is met het opstellen van de procedures voor de berechtingen van de gevangenen. Die zouden worden vastgelegd in een militair reglement.

Internationaal instant groot kritiek op de Amerikaanse behandelingen van de gevangenen op Guantánamo Bay. Rumsfeld, die sprak op een bijeenkomst van ondernemers in Miami, zei dat de VS niet de intentie hebben de gevangenen langer dan noodzakelijk in hechtenis te houden. Maar zo lang „bestaan de inlichtingen" wordt verhinderd dat „iemand kan voortkomen" en „iemand vrij gaat" dat blijft detentie „noodzakelijk".

Anders dan in het verleden is gisteren bij Rumsfeld dat bevolgelijke huidige informatie is verkregen uit Guantánamo. Zo zouden sommige gevangenen informatie hebben verstrekt over „de structuur van het leiderschap van Al-Qaeda, de verschillenden van Amerikaanse, communicatiemethoden, training en relaties en plannen voor aanslagen op de VS en andere landen".

Michael Ratner van het Centrum voor constitutionele rechten in New York is niet overtuigd. „Zelfs in de verdedigingsgeschriften in deze zaak. Op één punt lijn ze toch ook er van bewust dat ze wet van toepassing moeten bouwen. Maar ik geloof niet dat er ook maar iemand meer uitkomt dan het gevangenen onder deze omstandigheden voor zouden kunnen opstellen." (Reuters, AP)

WOENSDAG 25 FEBRUARI 2004

Eerste twee aanklachten

Gevangenen Guantánamo aangeklaagd

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 25 FEBR. De Verenigde Staten hebben twee mannen die gevangen zitten op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay in Cuba in staat van beschuldiging gesteld.

Het zijn de eerste aanklachten tegen enkele van de ruim 650 gevangenen, van wie velen al sinds januari 2002 vastzitten op de basis.

Ali Hamz Ahmed Sulayman al-Bahlul uit Jemen en Ibrahim Ahmed Mahmoud al-Qosi uit Soedan worden ervan verdacht te hebben samengewerkt met het terreurnetwerk Al-Qaeda met als doel aanslagen te plegen tegen burgers te begaan. In de aanklacht worden de twee aangezocht als belangrijke leden van Al-Qaeda, die zeker meer moeten hebben gewerkt als lijfwacht van Osama bin Laden. Bin Laden wordt verantwoordelijk gehouden voor de aanslag van 11 september 2001 op Washington en New York.

Wanneer de twee berecht zullen worden is nog onduidelijk. Een woordvoerder van het Pentagon zei te verwachten dat de hoorzittingen „binnen enkele maanden" kunnen beginnen, waarna een zevenkoppige militaire commissie aan het begin van de zomer in zitting zou kunnen gaan.

De door het Pentagon aangewezen advocaten zeiden echter verbaasd te zijn dat de aanklachten zo snel zijn gekomen. Ze hadden nog geen kans gehad om met hun cliënten te spreken. Sandra Gail Freeberg zei dat het niet mogelijk is om een verdediging op te bouwen zonder dat de aangeklaagden daarover kunnen overleggen met hun advocaten.

Het ministerie van Defensie liet gisteren weten dat de twee mannen onschuldig zijn tot het militair tribunaal tot schuld heeft bevonden.

Tegen de twee zal niet de doodstraf worden geëist. Daarbij zou Australië, waar de geboren is, geen uitlevering aan de VS hebben geëist. Wel kunnen Al-Bahlul en Al-Qosi een levenslange gevangenisstraf krijgen. De uitspraken zullen achter gesloten deuren en waarschijnlijk op Guantánamo Bay plaatsvinden, waar de aangeklaagden maanden aan voorarrest is gehouden.

'Niet direct betrokken bij 11 september'

De VS hebben twee Guantánamo-gevangenen aangeklaagd. Uit de akte van beschuldiging blijkt echter niet dat ze direct hebben meegewerkt aan het beramen van '11 september'.

Door onze redacteur
TESSA KETELAAR

ROTTERDAM, 25 FEBR. Ali Hamza Ahmad Sulayman al-Bahlul uit Jemen en Ibrahim Ahmed Mahmoud al-Qosi uit Soedan zijn de eerste gevangenen van Guantánamo Bay die door de Verenigde Staten zijn aangeklaagd. Ze worden ervan verdacht te hebben samengewerkt met het terreurnetwerk Al-Qaeda van Osama bin Laden met als doel oorlogsmisdaden tegen burgers te begaan, blijkt uit de akte van beschuldiging die het ministerie van Defensie gisteren vrijgaf.

Al-Bahlul trad volgens de akte in 1999 toe tot Al-Qaeda „met kennis van Osama bin Ladens verklaring uit 1996 over een jihad tegen de Amerikanen en een fatwa uit 1998 waarin Bin Laden opriep tot het vermoorden van Amerikanen en hun bondgenoten" en verhuisde om die reden naar Afghanistan. Hij zou daar een trainingskamp van de organisatie hebben doorlopen en vervolgens voor het 'voorlichtingsbureau' van Al-Qaeda zijn gaan werken. Daar prees de toen bij vlagen wankele regering van de Taliban de dood van Amerikaanse burgers werd toegejuicht. Met beeldmateriaal van onder meer de aanslag op de USS Cole in 2000 zou Al-Bahlul hebben gepoogd rekruten te werven, zo staat beschreven in de akte van beschuldiging.

In een van de aanklachten in de akte wordt Al-Bahlul beschuldigd van het opzetten van een satellietverbinding op 15 september 2001 „zodat Bin Laden en ander Al-Qaedaleiders het nieuws konden zien. Ondanks zijn pogingen was Al-Bahlul niet in staat een satellietverbinding tot stand te brengen door het bergachtige terrein".

Al-Qosi trad in 1989 toe tot het terreurnetwerk, zo meent de Amerikaanse regering. In eerste instantie, „van juni 1989 tot oktober 1990, in zijn hoedanigheid van lid van Al-Qaeda, gaf Al-Qosi informatie door aan terroristische cellen die in Soedan opereerden en gaf hij logistieke ondersteuning zoals het geven van voeding, onderdak en kleding". Ook hij zou in Afghanistan een trainingskamp hebben doorlopen, en vervolgens als accountant van Al-Qaeda hebben gewerkt. Al-Qosi wordt verder beschuldigd van wapensmokkel en het geven van militaire hulp aan „islamitische militanten" in Tsjetsjenië. Op 11 september 2001 zou hij Bin Laden hebben helpen vluchten uit Kandahar.

De aanklachten zijn volgens juristen mild in vergelijking met de redden waarom de 660 vermeende Al-Qaeda- en Talibanstrijders al ruim twee jaar worden vastgehouden zonder juridische bijstand en in isolatie. Volgens president Bush worden op Guantánamo Bay de ergste terroristen vastgehouden. De „ergsten van de ergsten", noemde minister van Defensie Rumsfeld.

Uit de akte van beschuldiging blijkt echter niet dat een van beiden heeft meegewerkt aan de aanslagen van 11 september 2001 op New York en Washington. Noch worden Al-Bahlul en Al-Qosi beschuldigd van specifiek geweld tegen Amerikanen in Afghanistan of elders, of van lidmaatschap van Al-Qaeda.

De twee zullen worden berecht door een militaire commissie, een soort tribunaal, zoals deze in november 2001 werd ingesteld door president Bush. De tribunalen geven de VS de mogelijkheid de Guantánamo-mannen te berechten onder uitzonderlijke veiligheidsverwaarden en achter gesloten deuren. Zowel de aanklager als de verdediger is aangesteld door het ministerie van Defensie, de verdachten hebben geen inzicht in de bewijzen die worden aangevoerd, en de communicatie tussen advocaat en cliënt is niet vertrouwelijk. Het berechting is geen hoger beroep mogelijk bij een civiel hof.

VRIJDAG 19 DECEMBER 2003

'In strijd met grondwet'

Federaal hof uit kritiek op 'Guantánamo'

SAN FRANCISCO/ NEW YORK, 19 DEC. De gevangenen die worden vastgehouden op de Amerikaanse legerbasis Guantánamo Bay in Cuba moeten volgens een Amerikaans federaal Hof van Beroep toegang hebben tot het Amerikaanse rechtssysteem.

De drie rechters van het als liberaal bekendstaande federale hof in San Francisco stelden met hun uitspraak, die door twee van hen werd gesteund, een Libische man in het gelijk, die tijdens de oorlog in Afghanistan door de Amerikanen werd gearresteerd.

De regering-Bush vindt dat de meer dan honderdtal verdachten van terrorisme uit meer dan twintig verschillende landen zonder aanklacht en zonder proces kunnen worden vastgehouden omdat ze buiten de Verenigde Staten zijn aangehouden en niet op Amerikaanse bodem vastzitten. Maar volgens het hof staat die kaak op de grondgedachten van het Amerikaanse recht en is het in strijd met het internationaal recht.

„We kunnen het standpunt van de regering niet dertweg accepteren", aldus een van de rechters, „dat de uitvoerende macht het aangenomenderde geag heeft om iedereen, ook buitenlandse burgers, voor onbepaalde tijd vast te houden op grondgebied dat onder Amerikaanse jurisdictie valt". Volgens het hof biedt de rechterlijke macht „zelfs in deze uitzonderlijke tijd, juist in deze tijd [...] de plicht te waken over de bescherming van onze grondrechten".

Het is onwaarschijnlijk dat de regering-Bush gestelig zal gaan van de uitspraak van het hof, en afwachting van een oordeel van het Hooggerechtshof over Guantánamo Bay. Het Hooggerechtshof zal zich waarschijnlijk die voorjaar op verzoek van familieleden van zes gevangenen in Cuba uitspreken over de vraag of zij tegen hun detentie in beroep mogen gaan via het Amerikaanse rechtssysteem.

Vrijwel tegelijkertijd met de uitspraak van het hof in San Francisco oordeelde een ander Hof van Beroep met twee stemmen tegen één, dat de Amerikaanse president niet het recht heeft om een Amerikaans staatsburger die in de VS is aangehouden aan te merken aan een vijandige strijder en voor onbepaalde tijd in een militaire gevangenis op te sluiten. Volgens het hof heeft de president daarmee zijn macht uitgebreid zonder de vereiste toestemming van het Congres.

Het hof gaf de regering opdracht om Jose Padilla, die al 19 maanden vastzit op verdenking van het voorbereiden van een aanslag met een radioactieve vuile bom, binnen dertig dagen uit militaire detentie te ontslaan en eventueel over te dragen aan een civiele rechtbank. „In ieder geval heeft Padilla recht op dezelfde grondwettelijke bescherming als andere staatsburgers", aldus de rechters.

Juist gisteren concludeerde de inspecteur-generaal van het Amerikaanse ministerie van justitie dat gevangenen die na de aanslagen van 11 september 2001 werden aangehouden door bewaarders in de gevangenis van Brooklyn zijn mishandeld. Op videobeelden is te zien hoe de gevangenen tijdens hun verhoor gewelt tjoeke die werden bedreigd. Tijdens het onderzoek zeiden de gevangenenautoriteiten dat ze niet over opnamen van de verhoren beschikten. Maar bij een onderzoek tijdens de inspectie op meer dan driehonderd videobanden. De inspecteur vindt die tegen zeker tien gevangenbewaarders disciplinaire maatregelen getroffen moeten worden. (AP, Reuters, AFP)

Militairen VS treft geen blaam

Kritiek van commandant Guantánamo

DINSDAG 25 NOVEMBER 2003

Guantánamo Bay wordt iets leger

Hof in VS oordeelt over Bush

Een zaak van mensenrechten tegen het landsbelang

Het Amerikaanse Hooggerechtshof buigt zich over de gevangenen in Guantánamo Bay

De gevangenen in Guantánamo Bay op Cuba krijgt eindelijk aandacht van het Hooggerechtshof van de Verenigde Staten. De individuele rechten versus de nationale veiligheid.

Door onze redacteur
FRANS-JAN VAN LOHN

ROTTERDAM, 11 NOV. Hebben de Verenigde Staten nu wel of niet rechtsbevoegdheid over de Amerikaanse basis Guantánamo Bay op Cuba? [illegible]

[illegible]

Eis ex-gevangene Guantánamo

[illegible]

Kamp Kafka

[illegible]

Guantánamo leidt tot machtsstrijd VS

Achtergrond | President en rechterlijke macht in historische botsing over gevangenen

Het Hooggerechtshof in de VS moet bepalen of een lagere rechter zich mag buigen over het lot van de buitenlandse gevangenen in Guantánamo Bay. Een gevoelige kwestie.

[illegible]

Hof VS buigt zi[ch] over lot gevange[nen] terroris[...]

11-11-20[...]

[illegible]

Parlementariërs willen druk EU op Amerika inzake 'Guantánamo'

2003

STRAATSBURG/CANBERRA, 12 OKT. Europese parlementariërs hebben gisteren EU-voorzitter Italië opgeroepen de druk op de Verenigde Staten over 'Guantánamo Bay' op te voeren. Op de Amerikaanse marinebasis worden ruim 680 vermeende Al-Qaeda en Talibanstrijders gevangen gehouden, onder wie 26 Europeanen.

De liberale fractieleider in het parlement, Graham Watson, ontstak 26 kaarsjes in de vergaderzaal met het verzoek bij de VS aan te dringen op een eerlijke procesgang. Hans Pöttering van de christen-democraten sloot zich hierbij aan: „Zelfs de ergste terrorist heeft nog recht op een eerlijk proces." De gevangenen worden sinds januari 2002 vastgehouden en zijn nog niet aangeklaagd noch hebben zij enige duidelijkheid over hun lot.

De Italiaanse premier Berlusconi ging niet in op de verzoeken. Wel gaf hij aan de zaak aan de ministers van Buitenlandse Zaken [illegible] berichten.

In Londen zei de Britse premier Blair gisteren dat er „spoedig" een [illegible]

beslissing zal worden genomen over de negen Britten die vastzitten op Guantánamo Bay. In juli stemden de VS in met het opschorten van juridische actie tegen de Britten. Zij zouden de eersten zijn die door een Amerikaans militair tribunaal zouden worden berecht. „Het zou kunnen dat het niet mogelijk is de Amerikaanse regels in overeenstemming te brengen met die van ons, waardoor zij [de gevangenen, red.] hier zullen worden gebracht", aldus Blair.

De twee Australiërs die gevangen zitten op de Amerikaanse marinebasis zullen worden behandeld „conform onze regels", zo zei de Amerikaanse president Bush tijdens zijn bezoek aan Canberra. Bush zei dat de twee Australiërs, David Hicks en Mamdouh Habib, zijn „onderdeel van een slagveld in de oorlog". Hij noemde berichten dat de gevangenen worden mishandeld „belachelijk". (AP, BBC, Reuters)

'Regels VS militair tribunaal onethisch'

2003

WASHINGTON, 8 AUG. Amerikaanse advocaten willen betere garanties van de regering van president George Bush als zij verdachten van terrorisme gaan verdedigen bij de speciale militaire rechtbanken die daarvoor zijn ingesteld na de aanslagen van 11 september 2001.

De American Bar Association (ABA), een vereniging waarbij 400.000 advocaten zijn aangesloten, schrijft in een rapport dat advocaten niet onder goede omstandigheden kunnen werken. Ze maken er bezwaar tegen het feit dat de autoriteiten het recht hebben om mee te luisteren naar gesprekken tussen de advocaat en zijn cliënt. Eerder al noemde de National Association of Criminal Defense Lawyers de regels „onethisch".

„We willen dat de regels de mogelijkheid van advocaten om hun werk goed te doen niet zo zeer beperken, en dat ze daarom moeten worden aangepast", aldus Neal Sonnett, een van de auteurs van het rapport. Sonnett, die onder meer bekend werd als advocaat van de Panamese oud-president Manuel Noriega, zegt dat hij op basis van de regels die het Pentagon heeft opgesteld niet bereid is mee te werken aan de rechtszaken.

Volgens het Pentagon zijn de regels in orde. Ze zijn bedoeld om „een volledig en eerlijk proces te garanderen, terwijl de nationale veiligheid beschermd wordt", aldus majoor John Smith. Hij benadrukte dat de informatie die op die manier vergaard zal worden niet tegen de verdachte gebruikt zal worden. De aanklagers zouden zelfs niet op de hoogte worden gesteld van het eventueel meeluisteren met de gesprekken.

Onduidelijk is wanneer de rechtszaken voor het militaire tribunaal (het eerste in de Verenigde Staten sinds de Tweede Wereldoorlog) zullen beginnen. Op Guantánamo Bay, de Amerikaanse militaire basis in Cuba, wachten meer dan 660 verdachten op berechting.

De verdachten krijgen van de staat een militaire advocaat toegewezen. Daarnaast hebben ze het recht om burgerlijke advocaten in te huren. (AP)

Jeugd mag weg van Guantánamo Bay

2003

GUANTÁNAMO BAY, 29 JAN. De Amerikaanse regering overweegt drie kinderen die gevangen zitten op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba, vrij te laten. De drie, jongens tussen de 13 en 15 jaar oud, zouden zijn gedwongen door Al-Qaeda om mee te strijden. „Deze minderjarige vijandelijke strijders zijn gevraagd om mee te doen aan terroristische activiteiten. Ze hebben ons waardevolle informatie gegeven", aldus generaal Miller van de basis. Er is veel kritiek op de VS wegens het vasthouden van de drie kinderen, ook al zitten ze niet gevangen met de bijna 700 andere vermeende Al-Qaeda- en Talibaanstrijders. (BBC)

'Verdachten Guantánamo worden niet berecht'

2003

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 11 SEPT. Als het aan de Amerikaanse minister van Defensie Donald Rumsfeld ligt, zullen de meeste van terrorisme verdachte gevangenen op Guantánamo Bay, de Amerikaanse basis op Cuba, niet worden berecht. Dat, zo stelde Rumsfeld deze week tijdens een bijeenkomst op de National Press Club in Washington, is nooit de bedoeling geweest. Volgens Rumsfeld kunnen de gevangenen worden vastgehouden zolang de oorlog tegen de terreur voortduurt.

„Ons doel was niet hen te berechten. [...] Ons doel was, als het terroristen blijken te zijn, en dat bleek zo te zijn [...], ze van het slagveld te houden en te voorkomen dat ze terugkeerden om opnieuw te vechten en te moorden."

Minister Rumsfeld reageerde met die uitspraak op vragen van journalisten naar aanleiding van de voorgang van de omstreden militaire tribunalen. Dergelijke tribunalen willen de Verenigde Staten gebruiken om, wat Washington noemt, illegale combattanten, zoals in Guantánamo Bay, [illegible]

[illegible] International heeft veel kritiek bezaam op de internering van de naar schatting 660 mannen uit 42 landen die tijdens en na de Amerikaanse oorlogshandelingen in Afghanistan zijn opgepakt en overgeplaatst naar de Amerikaanse basis op Cuba. De Verenigde Staten hebben tot dusver geweigerd informatie te verstrekken over de gevangenen die daar inmiddels anderhalf jaar zonder aanklacht of vorm van proces worden vastgehouden. Tegen geen van hen zijn duidelijke beschuldigingen [illegible].

Volgens Rumsfeld mogen de gevangenen op Guantánamo Bay niet worden vergeleken met gewone criminelen. „Het is niet zo als met misdadigers die je arresteert en uitlegt dat het niet goed is om te stelen, om ze vervolgens een paar jaar gevangen te zetten. In dit geval, als je terroristen vrijlaat [...] Het is niet ons belang hen te berechten en te laten gaan. [...] Ons belang is, gedurende deze internationale oorlog tegen de terreur, hen van de straat te houden. En dat is wat er gebeurt."

Guantánamo Bay: VS eisen garantie van Moskou

2003

MOSKOU, 8 AUG. De Verenigde Staten eisen dat Rusland acht Russische staatsburgers, die door de Amerikanen gevangen worden gehouden op hun basis Guantánamo Bay op Cuba, berechten ook daadwerkelijk veroordeelt. Als Moskou daar niet toe bereid is, willen de VS de acht niet uitleveren. Moskou wil tot nu toe wel beloven de acht voor de rechter te brengen, maar zegt een veroordeling niet bij voorbaat te kunnen garanderen, omdat de uitvoerende macht de rechterlijke macht niet kan beïnvloeden. De acht zijn in Afghanistan opgepakt als strijders voor de Taliban of als vermeende leden van het terreurnetwerk Al-Qaeda. (AFP)

'Sabotage op Guantánamo'

2003

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 7 OKT. Tolken op de Amerikaanse militaire basis Guantánamo Bay op Cuba hebben mogelijk bewust interviews met de ruim 660 vermeende Al-Qaeda- en Talibaanstrijders onjuist vertaald. Dat meldde de Amerikaanse krant *The New York Times* vandaag.

Het is onduidelijk om hoeveel interviews met gedetineerden het gaat, maar een onderzoekscommissie van het Amerikaanse ministerie van Defensie zal opgenomen ondervragingen opnieuw afluisteren. „Er zijn verbazende aanwijzingen waaruit er reden is de gedetineerden met de vertalingen te gaan vergelijken", zo zegt een [illegible] tegen de krant.

Hij volgende in te gaan op de aard van de aanwijzingen, maar de arrestatie van twee tolken vorige maand heeft binnen het Pentagon tot grote ongerustheid geleid. De twee werden gearresteerd op verdenking van spionage en hulp aan de vijand. Ook een op de basis werkzame imam werd gearresteerd. Tien militairen zouden ook worden verdacht van spionage. Het Pentagon verzocht dat Guantánamo Bay is geïnfiltreerd.

De arrestatie doen vragen rijzen over de manier waarop de VS de vertalers hebben gevonden. Veel tolken worden geworven via lepper [illegible] en advertenties in kranten, ze vertalen [illegible] vorig jaar. Ze werden wel onderworpen aan een antecedentenonderzoek en een test met een [illegible].

Als er inderdaad sprake is van sabotage zullen de VS opnieuw moeten beginnen met de ondervragingen die zij sinds januari 2002 hebben gehouden. „Als de persoon 'vijf' antwoordde, en de tolk de ondervragers zei dat hij 'vier' zei, dan heb je een probleem", aldus een lid van de onderzoekscommissie tegen nieuwszender CNN. Hij suggereerde dat de antwoorden ervoor gezorgd kunnen hebben dat inlichtingendiensten de verkeerde kant op werden gestuurd.

Op de dag dat Karel van Wolferen zijn nieuwe boek presenteerde las ik vorige week in althans één krant (*NRC Handelsblad*) een bericht op de buitenlandpagina over de Amerikaanse minister van Defensie, Donald Rumsfeld, en de ruim 660 Afghaanse gevangenen ('illegal combattanten') die zonder aanklacht, enige vorm van proces, al anderhalf jaar op Guantánamo Bay worden vastgehouden.

19 [illegible] 2003

Op een bijeenkomst van de National Press Club in Washington had Rumsfeld gezegd dat het nooit de bedoeling geweest deze gevangenen te berechten. Ze mogen volgens de minister ook niet vergeleken worden met gewone criminelen. 'Het is niet ons belang hen te berechten en dan na een paar jaar weer vrij te laten rondlopen, het is belang ze van de straat te houden zolang de internationale oorlog tegen terrorisme voortduurt. En zo zal het gebeuren.'

Het was niet eens een erg groot of prominent gebracht bericht. De wijze waarop de Amerikanen als natie van de door hen geproclameerde kruistocht tegen de terreur een paar elementaire rechtsregels aan hun laars lappen, haar onaanvaardbare [illegible] [illegible] Maar Van Wolferen zou het als [illegible] hebben afgedaan en in zijn [illegible] hebben gekregen: *Exhibit* nummer [illegible] in zijn requisitoir tegen het Amerika van George 'W' Bush.

ZONDAG ETALAGE 26 OKTOBER 2003

Wat gebeurt er in Guantanamo Bay?

► ZEMBLA/DE NIEUWE, NEDERLAND 3, 20.55-21.50 UUR, EN PANORAMA, CANVAS, 20.15-21.00 UUR

Aandacht voor de levensomstandigheden van de ruim 650 gevangengenomen moslims op de Amerikaanse legerbasis Guantanamo Bay is er de laatste weken genoeg. Maar wat er zich precies binnen de hekken van het kamp afspeelt – welke ondervragingsmethoden er bijvoorbeeld worden toegepast – blijft het nog altijd gissen. Ook de documentaire die BBC's Panorama er in juni van dit jaar opnam, bracht daar weinig verandering in. Met dat verslaggeefster Vivienne White en haar team hun best niet deden; dat ze toestemming wisten te krijgen om in het kamp te filmen was al een prestatie. Maar toen er contact dreigde te ontstaan tussen journalisten en gevangenen – een paar mannen hadden de aanwezigheid van de reporters opgemerkt en begonnen vanuit hun cellen naar ze te roepen – werd de BBC-ploeg zonder pardon van het complex verwijderd. Het geluidsmateriaal moest worden ingeleverd. Wat rest in de film zijn gesprekjes met militairen en bewakers. Maar die laten, naar verluidt, weinig los.

Zo gemakkelijk gaven de makers echter niet op. Geen verhalen vanuit het kamp? Dan maar verhalen over het kamp, redeneerden ze. Op dus naar Afghanistan, op zoek naar gevangenen die zijn vrijgelaten omdat ze niets met Al Qaida of de Taliban te maken bleken te hebben. Maar ook deze mannen schoppen, een maal opgespoord, weinig duidelijkheid. Taxichauffeur Sayed Abassin en zijn passagier Alif Khan (rechterwaar) zaten 13 maanden vast op Guantanamo Bay. Waarom? Niet omdat ze terroristen waren, integendeel, maar omdat ze aan de Amerikanen werden uitgeleverd door landgenoten die nog een appeltje met ze te schillen hadden (toen Khan terugkeerde bleken zijn concurrenten zijn winkel ingepikt). Maar zijn ze ook slecht behandeld op Cuba? Dat lijkt, behoudens opsluiting in kleine ruimtes en de tergende onzekerheid over het moment van hun vrijlating, nogal mee te vallen. Hoe en waarover ze precies zijn ondervraagd, en of collega-gevangenen wellicht andere ervaringen hadden, vertelt het duo niet. Behalve dit tweetal komt ook een van de landskinderen aan het woord, met verhalen over die vanuit Pakistan [illegible] naar Cuba zijn overgebracht. Maar wat is er zevelgens te verwachten? Dat zal waarschijnlijk pas veel later blijken, vrees ik.

Advocaten eisen eind aan 'folteren' in Guantánamo

[illegible] 2003

PARIJS – De advocaten van vier personen met de Franse nationaliteit die vastzitten op de Amerikaanse basis Guantánamo Bay in Cuba hebben de VN gevraagd in te grijpen en een eind te maken aan wat zij noemen 'de psychologische foltering' van gevangenen. De advocaten hebben zich gewend tot de speciale VN-rapporteur voor martelingen. Zij zeggen dat zij al achttien maanden geen contact mogen hebben met hun cliënten. (AP)

'Zelfmoorden Guantánamo'

[illegible] oktober 2003

Reuters, AP
GENÈVE

Het Internationale Rode Kruis (ICRC) vindt het onaanvaardbaar dat de VS ruim zeshonderd mensen vasthouden op Guantánamo Bay zonder uitzicht op een proces. De mentale toestand van de gevangenen gaat daardoor 'zorgwekkend' achteruit, zo heeft het ICRC vandaag meegedeeld. Enkele honderden hebben pogingen tot zelfmoord gedaan.

'Na achttien maanden gevangenschap hebben de gedetineerden geen idee van hun lot, en geen enkel uitzicht een [illegible] juridische weg ook te ondernemen. Ze zijn in een wettelijk vacuüm, een zwart gat geval', zei ICRC-woordvoerder Florian Westphal in Genève.

Het Rode Kruis is de enige internationale organisatie die de militaire basis op Guantánamo Bay mag bezoeken. Het mandaat van het ICRC verplicht echter tot grote zwijgzaamheid. Westphal zei dat daarom niet kan worden ingegaan op de methoden voor de zelfmoorden.

Volgens hem heeft het Rode Kruis veelvuldig geklaagd bij Amerikaanse autoriteiten 'op alle niveaus', en zijn er veelvuldige gesprekken met de kampcommandanten. Tot een concrete respons heeft dat nog niet geleid.

Gevangenen naar Guantánamo Bay

2003

GUANTÁNAMO BAY, 24 M[illegible] Dertig vermeende Al-Qaeda- en Talibaanstrijders zijn de week naar de overgebracht naar de [illegible] kaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba. Achtien gevangenen zijn vorig week vrijgelaten, [illegible] niet langer nuttig zijn voor [illegible] formatievergaring over [illegible] Guantánamo [illegible]. In totaal zitten [illegible] mensen gevangen op de [illegible] sinds januari een hun afkomst [illegible] 2002. Ze zijn niet aangeklaagd [illegible] onbekend is hoelang zij nog [illegible] basis moeten blijven. (Reuters)

Le Monde diplomatique

MondeDiplo.com

April 2002

US breaks the laws of war

Contents

Peace gets buried

The do-it-ourselves solution

State of siege *

Getting on, getting by *

The Balkans show trial *

The case for the war crimes tribunal *

The case against the Hague court

Cyprus, north and south

Chechnya: Russia, get out now *

Chronology of two conflicts *

High price of Italian prosperity *

Silence of the leopards *

Europe: market not community *

China: unequal shares *

The tree with blue eyes *

French version:
Prisonniers sans droits de Guantanamo

Keywords:
- Afghanistan
- United States
- Law
- International Law
- Justice

The United States has invented a new category of captive, not covered by the Geneva Convention: 'unlawful combatants'. And it has made sure that nobody can question this unilateral designation by holding the prisoners taken in Afghanistan in the no-nation's-territory of the Guantanamo base on Cuba. What, legally, is going on?

by OLIVIER AUDEOUD *

The legal position of the prisoners taken in Afghanistan by United States' troops is at the heart of a debate that has been confused by US statements and by a degree of international compliance in the name of the fight against terrorism.

According to the US authorities, the detainees transferred to the military base at Guantanamo Bay on Cuba are "unlawful combatants, who have no rights under the Geneva Convention". But the Geneva Convention of 27 July 1929 relative to the treatment of prisoners of war, as amended in 1949, undoubtedly does apply to the Guantanamo detainees.

The Convention, ratified by the US, applies "to all cases of declared war or of any other armed conflict which may arise between two or more of the High Contracting Parties, even if the state of war is not recognised by one of them." The term "war" has been explicitly replaced by the phrase "armed conflict" and this more general expression clearly applies to the US action in Afghanistan.

According to the preparatory work for the Geneva Convention, any dispute between states involving the use of armed forces is an armed conflict within the meaning of the convention. The US has undoubtedly engaged in armed action against *the de facto authorities* in charge in Afghanistan.

The convention applies irrespective of the duration of the conflict, the extent to which it results in bloodshed, and the size and standing of the forces involved. It covers "members of the armed forces of a Party to the conflict as well as members of militias or volunteer corps forming part of such armed forces" who are captured by one of the belligerents. This broad form of words was chosen to avoid

- Terrorism
- Cuba

Would you like to read more?
We have a special offer: subscribe now

search the site:

to receive our free monthly summaries, please fill in your e-mail address

uncertainties arising from the diverse nature of combatants. The Taliban and volunteers in Afghanistan clearly fall into the category of prisoners of war.

The label of "terrorist" attached by Washington to some detainees, notably members of al-Qaida, does not apply and the term "unlawful combatant" is unknown in international law. The principle is that anyone captured bearing arms is presumed to be a prisoner of war in the absence of evidence to the contrary. Only a competent tribunal can determine the status of the accused (1).

The transfer of prisoners to Guantanamo Bay compounds the legal confusion over the status of the detainees. According to the Geneva Convention, "prisoners of war must at all times be humanely treated" and "likewise ... must at all times be protected, particularly against acts of violence or intimidation and against insults and public curiosity" (Article 13).

Conditions of transfer are subject to the same rules: "The transfer of prisoners of war shall always be effected humanely and in conditions not less favourable than those under which the forces of the Detaining Power are transferred" (Article 46).

It must be said that the treatment of the detainees does not meet those requirements. The refusal to apply the convention inevitably means that the prisoners have no rights and this in turn gives the US authorities carte blanche to interrogate them in whatever way they wish. Prisoners of war are only required to state their name, rank and number, and they must be released and repatriated as soon as hostilities cease.

The place of detention was chosen not only because it was close to US territory but also, apparently, because the base in question is not on American soil. According to Washington, the US constitution does not apply there. Also, the decision to opt for court martial allows them to dispense with the rights of defence guaranteed under the American constitution.

Under the Geneva Convention, prisoners are entitled to a fair and regular trial and to means of defence, and they have the right of appeal (2). But the military court envisaged by the US administration does not meet these conditions. In a move that suggests confusion and embarrassment, the US State Department has stated that the accused may engage civil as well as military defence counsel, that the hearings may be held in public if national security is not at issue, that a death sentence can be handed down only by unanimous decision and, lastly, that an appeals board may be set up.

Amang all these uncertainties, one thing is clear: the US is in breach of international law and its obligations under the Geneva Convention.

---

* Lecturer in law at the University of Paris X, Nanterre

(1) Ironically, the US could have relied on the additional protocol of 1977, under which "mercenaries" are not entitled to prisoner of war status, but it has never ratified it. According to the definition given in the protocol, a mercenary is "motivated essentially by the desire for private gain" but that does not appear to apply in this case. The status of mercenary would nevertheless entitle the detainees to the rights of ordinary defendants.

(2) States whose nationals are held at Guantanamo are entitled to give them diplomatic protection and to require the US to comply with the rules of common law. Depending on the nature of the charges, which are not yet clear, the states in question may apply for extradition so that the detainees can be tried in their own countries.

Translated by Barbara Wilson

ALL RIGHTS RESERVED © 1997-2003 Le Monde diplomatique

Aug 2003

Guantanamo Bay: Overview of the ICRC's work for internees

In mid-August 2003 the ICRC began a new visit to internees held at the US-run detention facility at Guantanamo Bay. The work has been continuing since the internees began arriving there in January 2002.

The following article explains why and how the ICRC carries out these visits and why it is concerned about the impact the seemingly open-ended detention is having on the internees:

The ICRC visits around 660 people currently held at Guantanamo. The internees come from more than 40 countries, speaking around 17 languages. Each visit lasts around six weeks and comprises a team of ICRC delegates, highly experienced in detention work, as well as medical personnel and interpreters. By August 2003, the ICRC had facilitated the exchange of more than 5,800 Red Cross Messages between the internees and their families

Aim of the visits:

People held as a result of conflict or armed violence are protected by international humanitarian law, and should be treated humanely.

The US Government refused to grant any internee in Guantanamo the status of Prisoner of War. All the same it said it would treat them *"...humanely and, to the extent appropriate and consistent with military necessity, in a manner consistent with the principles of the Third Geneva Convention of 1949."* (**White House Fact Sheet**)

The US agreed to let ICRC teams visit Guantanamo as an extension of work the organization had already begun in detention facilities in Afghanistan during and after the conflict in 2001.

The role of the ICRC, as an independent, non-judgemental humanitarian organisation, is to regularly assess the facilities, speak with the internees, and to maintain an ongoing dialogue with the US authorities in order to offer observations and make recommendations where appropriate. While the ICRC monitors the conditions of internment at Guantanamo, the responsibility for ensuring that persons held there are indeed treated humanely lies with the US authorities.

Why the ICRC?

The ICRC has been visiting people detained in connection with armed conflicts since 1915 when its delegates negotiated access to tens of thousands of prisoners held during World War One. The practice of the ICRC visiting prisoners of war - combatants captured during an international armed conflict - is codified in the Third Geneva Convention, to which the USA and 190 other states are party. Common Article Three of the Four Geneva Conventions also gives the ICRC the right to request access to persons detained in non-international wars.

In 2002 the ICRC visited nearly 450,000 detainees, held in more than 75 countries around the world.

Legal concerns:

For the ICRC, the question of the legal status of the persons held at Guantanamo Bay and the legal framework applicable to them remains unresolved.

The ICRC's main concern today is that the US authorities have placed the internees in Guantanamo beyond the law. This means that, after more than eighteen months of captivity, the internees still

have no idea about their fate, and no means of recourse through any legal mechanism.

Through its visits, the ICRC has been uniquely placed to witness the impact this uncertainty has had on the internees. It has observed a worrying deterioration in the psychological health of a large number of them. This has prompted the ICRC to ask the US authorities to institute a due legal process in accordance with the judicial guarantees stipulated by international humanitarian law. This process should formalize and clarify the fate of each and every individual in Guantanamo and put an end to the seemingly open-ended system of internment that currently exists. The ICRC has also asked the US authorities to implement significant changes at Guantanamo Bay.

The US has the right to legally prosecute any internee at Guantanamo Bay suspected of having committed war crimes or any other criminal offence punishable under US law.

Procedures:

The same standard working procedures have been put into place in Guantanamo that the ICRC demands in every place of detention it visits in the world. That is:

- ICRC delegates insist on speaking in total privacy to each and every internee held; teams should be able to inspect all cells and other facilities
- Visits should be made at a frequency of the ICRC's choice and for as long as the people are held in detention
- All detainees should have the opportunity to write to their families using the Red Cross message system
- Delegates conduct confidential discussions with the camp authorities before and at the end of each visit to raise concerns and make recommendations where appropriate
- Any internee about to be transferred out of Guantanamo is interviewed privately before his departure to ensure he agrees to be repatriated.

Minors:

The ICRC has visited all the juveniles detained at Guantanamo. The US authorities have made efforts to provide special measures for some of the juveniles, including housing them separately from the adult population and providing specialist counselling. Nonetheless, the ICRC does not consider Guantanamo an appropriate place to detain juveniles. It is especially concerned about the fact that they are held away from their families and worries about the possible psychological impact this experience could have at such an important stage in their development.

Relationship with the US authorities:

At the beginning and end of each visit to Guantanamo, the ICRC discusses its findings with the military authorities in the camp as well as with the appropriate authorities in Washington. A number of recommendations have been partly implemented, but the ICRC feels that significant changes need to be made.

The ICRC's dialogue with the US on the conditions of internment and the treatment of internees remains frank and open. Nonetheless, serious divergences of opinion persist on a number of crucial issues.

Confidentiality:

Wherever the ICRC visits places of detention, its findings and observations about the conditions and treatment for detainees are discussed confidentially with the authorities in charge. Guantanamo Bay is no exception.

Confidentiality is an important working tool for the ICRC in order to preserve the exclusively humanitarian nature of its work. The ICRC is concerned that any information it divulges about its findings could easily be exploited for political gain. Moreover, the policy of confidentiality ensures that the ICRC obtains and, importantly, maintains, access to tens of thousands of detainees around the world.

Red Cross messages:

For many of the internees in Guantanamo, Red Cross messages are the only contact they have with

their families in the outside world. As the feeling of isolation and despair has increased, these messages have become increasingly valuable for the internees and their families.

Red Cross messages contain only family news and are checked by the US authorities to ensure that this is the case. This corresponds to standard worldwide practice wherever the ICRC visits places of detention.

The Red Cross message operation in Guantanamo is a major logistical exercise, involving a number of ICRC delegations, as well as national Red Cross and Red Crescent societies around the world. Every message is hand-delivered to the intended addressee.

Military Commissions:

The US had publicly announced its plans to set up military commissions to try at least some of the internees at Guantanamo.

International humanitarian law stipulates that any proceedings against detainees should respect fundamental judicial guarantees, such as the presumption of innocence, the right to be tried by an impartial and independent tribunal, the right to competent legal counsel and the exclusion of any evidence obtained as a result of torture or other cruel, inhuman or degrading treatment.

The ICRC is following the evolution of the military commissions closely and has opened a dialogue with the US authorities to discuss the issue in more depth and raise any concerns it may have.

Other documents in this section:
The ICRC worldwide > The Americas > United States

In other sections:
The ICRC worldwide\Asia and the Pacific\Afghanistan
ICRC Activities\Protection\Detention

Back to previous page

Copyright © 2003 International Committee of the Red Cross 25-08-2003

Aug 2003

The legal situation of "unlawful/unprivileged combatants"

KNUT DÖRMANN*

While the discussion on the legal situation of unlawful combatants is not new, it has nevertheless become the subject of intensive debate in recent publications, statements and reports following the US-led military campaign in Afghanistan. Without dealing with the specifics of that armed conflict, this article is intended to shed some light on the legal protections of "unlawful/unprivileged combatants" under international humanitarian law.[1] In view of the increasingly frequent assertion that such persons do not have any protection whatsoever under international humanitarian law, it will consider in particular whether they are a category of persons outside the scope of either the Third Geneva Convention (GC III)[2] or the Fourth Geneva Convention (GC IV) of 1949.[3] On the basis of this assessment the applicable protections will be analysed. Before answering these questions, a few remarks on the terminology would seem appropriate.

Terminology

In international armed conflicts, the term "combatants" denotes the right to participate directly in hostilities.[4] As the Inter-American Commission has stated, "the combatant's privilege (...) is in essence a licence to kill or wound enemy combatants and destroy other enemy military objectives."[5] Consequently (lawful) combatants cannot be prosecuted for lawful acts of war in the course of military operations even if their behaviour would constitute a serious crime in peacetime. They can be prosecuted only for violations of international humanitarian law, in particular for war crimes. Once captured, combatants are entitled to prisoner-of-war status and to benefit from the protection of the Third Geneva Convention. Combatants are lawful military targets. Generally speaking, members of the armed forces (other

* Knut Dörmann is a Legal Advisor at the Legal Division of the International Committee of the Red Cross. The article reflects the views of the author alone and not necessarily those of the ICRC.

than medical personnel and chaplains) are combatants. The conditions for combatant/prisoner-of-war status can be derived from Article 4 of GC III and from Articles 43 and 44 of PI, which developed the said Article 4.[6]

Generally speaking, a civilian is any person who does not belong to one of the categories of persons referred to in Article 4A (1), (2), (3) and (6) of GC III and Article 43 of PI (see PI, Article 50). Under the law governing the conduct of hostilities, as contained especially in Articles 48 *et seq.* of PI, and under customary international law, civilians are entitled to general protection against the dangers arising from military operations; in particular they may not be made the object of an attack. Except for the relatively rare case of a *levée en masse*, civilians do not have the right to participate directly in hostilities. If they nevertheless take direct part, they remain civilians but become lawful targets of attacks for as long as they do so. Their legal situation once they find themselves in enemy hands will be the crux of the following analysis.

Whereas the terms "combatant", "prisoner of war" and "civilian" are generally used and defined in the treaties of international humanitarian law, the terms "unlawful combatant", "unprivileged combatant/belligerent" do not appear in them. They have, however, been frequently used at least since the beginning of the last century in legal literature, military manuals and case law. The connotations given to these terms and their consequences for the applicable protection regime are not always very clear.

For the purposes of this article the term "unlawful/unprivileged combatant/belligerent" is understood as describing all persons taking a direct part in hostilities without being entitled to do so and who therefore cannot be classified as prisoners of war on falling into the power of the enemy. This seems to be the most commonly shared understanding.[7] It would include for

1 This article does not address protection deriving from other bodies of law, in particular human rights law.

2 Convention (III) relative to the Treatment of Prisoners of War. Geneva, 12 August 1949.

3 Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War. Geneva, 12 August 1949.

4 See Article 43(2) of the 1977 Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (Protocol I) (PI).

5 Inter-American Commission on Human Rights, Report on Terrorism and Human Rights, OEA/Ser.L/-V/II.116 Doc. 5 rev. 1 corr., 22 October 2002, para. 68.

6 Article 44 of PI sets the standard for parties to the Protocol. Its status under customary international law is more doubtful.

7 See for example G. Aldrich, "The Taliban, Al Qaeda, and the determination of illegal combatants". *American Journal of International Law*, Vol. 96, 2002, p. 892; Report on Terrorism and Human Rights, *op. cit* (note 5), para. 69.

example civilians taking a direct part in hostilities, as well as members of militias and of other volunteer corps — including those of organized resistance movements — not being integrated in the regular armed forces but belonging to a party to conflict, provided that they do not comply with the conditions of Article 4A (2) of GC III. In the following text, for reasons of convenience, only the term "unlawful combatant" will be used.

If a person who has participated directly in hostilities is captured on the battlefield, it may not be obvious to which category that person belongs. For such types of situations Article 5 of GC III (PI, Article 45) provides for a special procedure (competent tribunal) to determine the captive's status.

The notion "unlawful combatant" has a place only within the context of the law applicable to international armed conflicts as defined in the 1949 Geneva Conventions and Additional Protocol I. The law applicable in non-international armed conflicts does not foresee a combatant's privilege (i.e. the right to participate in hostilities and impunity for lawful acts of hostility).[8] Once captured or detained, all persons taking no active/direct part in hostilities or who have ceased to take such a part come under the relevant provisions of international humanitarian law (i.e. Article 3 common to the four Geneva Conventions, and Additional Protocol II, in particular Articles 4-6), as well as the relevant customary international law.[9]

8 See also Report on Terrorism and Human Rights, *op. cit* (note 5), para. 70.

9 This may clearly be seen from the following excerpts (emphasis added):

GC I-IV, common Art. 3: "(1) *Persons taking no active part in the hostilities*, including members of armed forces who have laid down their arms and those placed hors de combat by sickness, wounds, detention, or any other cause, shall *in all circumstances* be treated humanely, *without any adverse distinction* founded on race, colour, religion or faith, sex, birth or wealth, or any other similar criteria. (...)"

PII, Art. 2: "1. This Protocol *shall be applied without any adverse distinction* founded on race, colour, sex, language, religion or belief, political or other opinion, national or social origin, wealth, birth or other status, or on any other similar criteria (hereinafter referred to as 'adverse distinction') *to all persons affected by an armed conflict* as defined in Article 1.

2. At the end of the armed conflict, *all the persons who have been deprived of their liberty or whose liberty has been restricted for reasons related to such conflict*, as well as those deprived of their liberty or whose liberty is restricted after the conflict for the same reasons, shall enjoy the protection of Articles 5 and 6 until the end of such deprivation or restriction of liberty."

PII, Art. 4 (1): "*All persons who do not take a direct part or who have ceased to take part in hostilities* (...)"

PII, Art. 5 (1): "shall be respected as a minimum with regard to *persons deprived of their liberty for reasons related to the armed conflict*, whether they are interned or detained"

PII, Art. 6 (1): "This Article applies to the prosecution and punishment of criminal offences related to the armed conflict."

The protective rules apply regardless of the way in which such persons have participated in hostilities (e.g. in accordance with IHL or not; in accordance with national law or not; etc.). Nor does it matter whether the person was a member of an armed rebel group, a member of the armed forces of a State or a civilian who (temporarily) took a direct/active part in hostilities.

The legal protection of unlawful combatants under GC IV

Given that unlawful combatants as defined in the previous section do not meet the conditions to qualify as prisoners of war and thus are not protected by GC III, this analysis will first examine whether unlawful combatants fall within the personal scope of application of GC IV. It will then consider to what particular protections they are entitled once they are in enemy hands. Lastly, the implications of the law on the conduct of hostilities will be briefly discussed.

In accordance with the rules of interpretation of international treaties, the main focus will be on the "ordinary meaning to be given to the terms of the treaty in their context and in the light of its object and purpose".[10] Subsidiarily, the *travaux préparatoires* and legal writings will also be analysed.

Personal field of application of GC IV as defined in Article 4 thereof

The personal field of application of GC IV is defined in the following terms. Article 4 (1) specifies:

> "Persons protected by the Convention are those who, at a given moment and in any manner whatsoever, find themselves, in case of a conflict or occupation, in the hands of a Party to the conflict or Occupying Power of which they are not nationals."

This definition seems all-embracing. According to this paragraph *any person* would be protected once he/she finds himself/herself in the hands of a Party to a conflict or occupying Power. Only nationals of that Party/Power are excluded.[11] The very broad wording of the paragraph, read in isolation, would not only include civilians but even members of the armed forces.[12]

The scope of application is, however, reduced by specific exceptions. The following persons are excluded by the subsequent paragraphs of Article 4:

10 Art. 31 of the Vienna Convention on the Law of Treaties.

11 The provisions of Part II are, however, wider in application, as defined in Article 13.

12 J. Pictet (ed.), *Commentary: IV Geneva Convention relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War*, ICRC, Geneva, 1958, (hereinafter *Commentary IV*), p. 46.

According to its paragraph 2:

- "Nationals of a State which is not bound by the Convention" are not protected (this is a highly theoretical restriction, since the 1949 Conventions have virtually universal participation);
- "Nationals of a neutral State who find themselves in the territory of a belligerent State, and nationals of a co-belligerent State," are not protected "while the State of which they are nationals has normal diplomatic representation in the State in whose hands they are".

For the latter exception the wording is not absolutely clear. According to the ICRC Commentary to Article 4 of GC IV — which is confirmed by the *travaux préparatoires* — the following distinction is required:

On the territory of belligerent States nationals of a neutral or co-belligerent State, so long as the State in question has normal diplomatic representation in the State in whose territory they are, are excluded. In occupied territories nationals of a co-belligerent State, so long as the State in question has normal diplomatic representation in the occupying State, are excluded. However, in this situation, nationals of neutral States are protected persons and the Convention is applicable to them. Its application in this case does not depend on the existence or non-existence of normal diplomatic representation.[13]

According to Article 4 (4), GC IV does not protect persons protected by GC I-III.

A textual interpretation of the Conventions can only lead to the conclusion that all persons who are not protected by GC I-III, thus also persons who do not respect the conditions which would entitle them to POW status/treatment, are covered by GC IV provided that they are not:

- nationals of a State which is not party to the Convention;
- nationals of the Party/Power in which hands they are; or
- nationals of a neutral State (only if they are in the territory of a belligerent State) or co-belligerent State with normal diplomatic representation (for details see the foregoing quotation from the ICRC Commentary).

13 *Commentary IV, op. cit* (note 12), p. 46. Commentaries concerning the draft Convention, Final Record of the Diplomatic Conference of 1949 (hereinafter Final Record), Vol. II A, p. 814. See also the explanation by the Swiss Rapporteur at the Diplomatic Conference, who confirmed that interpretation, Final Record, Vol. II A, p. 793. See also the statement by the US, *ibid.*, p. 794.

The fact that a person has unlawfully participated in hostilities is not a criterion for excluding the application of GC IV. On the contrary, Article 5 of GC IV, which allows for some derogations — under strict conditions — from the protections of GC IV, uses the term "protected persons" with regard to persons detained as spies or saboteurs as well as persons definitely suspected of or engaged in activities hostile to the security of the State/Occupying Power. Both the concepts of "activity hostile to the security of the State/Occupying Power" and of "sabotage" [14] certainly encompass direct participation (without entitlement) in hostilities. Thus, this article would apply in particular to persons who do not fulfil the criteria of GC I-III and take a direct part in hostilities, i.e. persons labelled "unlawful combatants".[15]

A further argument for the application of GC IV to "unlawful combatants" can be drawn from Article 45 (3) of PI. The provision reads as follows:

> "Any person who has taken part in hostilities, who is not entitled to prisoner-of-war status and who does not benefit from more favourable treatment in accordance with the Fourth Convention shall have the right at all times to the protection of Article 75 of this Protocol. In occupied territory, any such person, unless he is held as a spy, shall also be entitled, notwithstanding Article 5 of the Fourth Convention, to his rights of communication under that Convention."

This provision of Additional Protocol I, which was adopted by consensus,[16] contains an implicit confirmation of our interpretation of GC IV that "unlawful combatants" are protected persons under GC IV if they fulfil the above-mentioned nationality criteria. By stating in Article 45 (3) of PI that "any person who has taken part in hostilities, who is not entitled to prisoner-of-war status and who does not benefit from more favourable treatment in

14 See E. Rosenblad, "Guerrilla warfare and international law". *Revue de droit pénal militaire et de droit de la guerre*, 1973, pp. 110 *et seq.* Rosenblad further states: "A saboteur, who is [sic] unlawful combatant, is on the one hand punished in accordance with the Civilians Convention. Granted that he is a "protected person" (Article 4) and that in this capacity he shall be unconditionally "treated with humanity" (third paragraph of Article 5). A protected person can, however, if 'imperative reasons of security' make this necessary, be subjected to assigned residence or to internment (Article 78). Furthermore, the Occupying Power can under certain circumstances retain a saboteur without judgement (second paragraph of Article 5) and, in the case of prosecution, sentence him to death (second paragraph of Article 68)."

15 See F. Kalshoven, "The position of guerrilla fighters under the law of war". *Revue de droit pénal militaire et de droit de la guerre*, 1972, p. 72, for guerrilla fighters whom he defines as persons (taking a direct part in hostilities) not regarded as prisoners of war, *ibid.*, pp. 65, 69.

16 CDDH/SR.41, O.R. Vol. VI, p. 155.

accordance with the Fourth Convention shall have the right at all times to the protection of Article 75 of this Protocol", it recognizes that GC IV is in fact applicable to some categories of unlawful combatants — otherwise the formulation "who does not benefit from more favourable treatment in accordance with the Fourth Convention" would be meaningless. The second sentence of that paragraph ("In occupied territory, any such person, unless he is held as a spy, shall also be entitled, notwithstanding Article 5 of the Fourth Convention, to his rights of communication under that Convention") implicitly recognizes that especially unlawful combatants in occupied territory (i.e. protected persons participating directly in hostilities in occupied territory without being entitled to POW status) are protected by GC IV. If unlawful combatants in occupied territories were not covered by GC IV, there would be no reason to restrict the scope of its Article 5.[17]

Further support for our interpretation may also be found in Military Manuals. For example in the US Military Manual FM 27-10, The Law of Land Warfare, 1956, pp. 31, 98 *et seq.*, the law is developed as follows (emphasis added):

> "72. Certain Persons in Occupied Areas
> Persons in occupied areas not falling within the categories set forth in Article 4 [GC III], who commit acts hostile to the occupant or prejudicial to his security are subject to a special regime [reference is made to the provisions of GC IV, Part III, Section III] ...
> 73. Persons Committing Hostile Acts Not Entitled To Be Treated as Prisoners of War
> *If a person is determined by a competent tribunal, acting in conformity with Article 5 [GC III] not to fall within any of the categories listed in Article 4 [GC III], he is not entitled to be treated as a prisoner of war. He is, however, a "protected person" within the meaning of Article 4 [GC IV].* ...
> 247. Definition of Protected Persons
> [quotation of GC IV, Art. 4]
> *Interpretation. Subject to qualifications set forth in paragraph 248, those protected by [GC IV] also include all persons who have engaged in hostile or belligerent conduct but who are not entitled to treatment as prisoners of war.*

17 See in this regard M. Bothe, K. Partsch and W. Solf, *New Rules for Victims of Armed Conflicts: Commentary on the Two 1977 Protocols Additional to the Geneva Conventions of 1949*, Martinus Nijhoff, The Hague, 1982, pp. 261 *et seq.*

248. Derogations
a. Domestic and Occupied Territory
[reference is made to GC IV, Art. 5]
b. Other Areas. Where, in territories other than those mentioned in a. above, a Party to the conflict is satisfied that an individual protected person is definitely suspected of or engaged in activities hostile to the security of the State, such individual person is similarly not entitled to claim such rights and privileges under [GC IV] as would, if exercised in favour of such individual person, be prejudicial to the security of such a State."

See also the British Manual Part III—The Law of War on Land, 1957, nº. 96:

«Should regular combatants fail to comply with these four conditions [of GC III, Art. 4], they may in certain cases become unprivileged belligerents. This would mean that they would not be entitled to the status of prisoners of war upon their capture. Thus regular members of the armed forces who are caught as spies are not entitled to be treated as prisoners of war. But they would appear to be entitled, as a minimum, to the limited privileges conferred upon civilian spies or saboteurs by the Civilian Convention, Art. 5. (...) Members of the armed forces caught in civilian clothing while acting as saboteurs in enemy territory are in a position analogous to that of spies."

Travaux préparatoires

The issue of persons qualifying as unlawful combatants, as defined for the purposes of this article, was touched upon in two committees dealing with GC III and GC IV. On the basis of the Final Records it is difficult to reach a definite conclusion, although there might be good reason to believe that "unlawful combatants" meeting the nationality criteria of Article 4 of GC IV are protected by GC IV (and that this protection is subject to derogations). The difficulty of reaching a positive conclusion lies in the fact that first of all, the recorded statements can hardly be considered representative, since they reflect only the views of some delegations. Secondly, they were made in different committees and at different stages of the negotiations; in particular, some statements relating to GC III were made at a time when Article 5 of GC IV had not yet been proposed. Thirdly, the terms "unlawful combatants"/"unprivileged belligerents" were generally not used; instead, references are found to persons violating the laws of war, saboteurs and spies. In Committee II, discussing GC III, the underlying view seems primarily to have been that "unlawful combatants" should not be entitled to the same protection as prisoners of war, nor to all the protections accorded to

"peaceful" civilians,[18] but that they should be entitled to a humane treatment and not be summarily executed.[19]

The draft Convention III, as approved by the International Red Cross Conference in Stockholm and submitted to the Diplomatic Conference of 1949, contained the following paragraph in Article 3 defining POWs:

> "The present Convention shall also provide a minimum standard of protection for any other category of persons who are captured or detained as the result of an armed conflict and whose protection is not specifically provided for in any other Convention."

The ICRC delegate Mr Wilhelm explained this paragraph as follows:

> "The ICRC was uncertain which category of persons it was desired to cover. The present Conference was engaged in framing a Convention to protect members of armed forces and similar categories of persons, such as members of organized resistance movements, and another convention to protect civilians. Although the two Conventions might appear to cover all the categories concerned, irregular belligerents were not actually protected. It was an open question whether it was desirable to give protection to persons who did not conform to the laws and customs of war; but in view of the fact that isolated cases might arise which deserved to be taken into account, it would appear necessary to provide for a general clause of protection, similar to the one contained in the Hague Convention of 1907, to which the Soviet Delegate had referred. It did not however seem expedient to introduce this conception into an Article, the main object of which was to define clearly all the categories of persons who should be protected by the present Convention [III]." [20]

18 See for example Colonel Hodgson (Australia): "In his opinion, the rights of the State in relation to certain persons such as spies, saboteurs, fifth columnists and traitors, had been insufficiently defined. (...) It was desirable to provide for the necessary exceptions to the rules for protection contained in the Convention." (Committee III (Civilians), 2nd meeting, 26.4.1949), Final Record, Vol. II A, p. 622.

19 Wilhelm (ICRC), Cohn (Denmark), Final Record, Vol. II A, p. 433; Brigadier Page (UK): "The whole conception of the Civilians Convention was the protection of civilian victims of war and not the protection of illegitimate bearers of arms, who could not expect full protection under rules of war to which they did not conform. Such persons should no doubt be accorded certain standards of treatment, but should not be entitled to all the benefits of the Convention. (...) To sum up, the United Kingdom Delegation considered that (...) civilians who violated those rules should cease to be entitled to the treatment provided for law-abiding citizens. The United Kingdom Delegation would not however oppose any reasonable proposal to ensure that such civilians were humanely treated." (Committee III (Civilians), 2nd meeting, 26.4.1949), Final Record, Vol. II A, p. 621; General Dillon (USA): "Clearly, the persons not enumerated in Article 3 [Art. 4 GC III] were not to be deprived of all rights". Final Record, Vol. II A, p. 409.

20 Final Record, Vol. II A, p. 433.

From this statement, three essential points can be singled out:

First, Mr Wilhelm interpreted the Stockholm drafts of GC III and IV as not protecting irregular belligerents or "persons who did not conform to the laws and customs of war". This is rather surprising, given that the personal scope of application of GC IV was very broadly defined,[21] unless he meant that such persons might be covered by the personal field of application but that the substantive provisions did not really accord protection (if he limited his statement to unlawful combatants on the battlefield as defended nowadays in the legal literature by, for example, Baxter, Draper and Kalshoven).

Second, he recognized the need for minimum protection of such persons, which can be derived from the Martens Clause.

Third, this protection should not be spelled out in a convention dealing with POWs.

The Danish delegate responded by saying that "it was not a question of granting the persons referred to in the paragraph the same rights and privileges as those of prisoners of war, but simply of affording "a minimum of protection", "of preventing such persons from being subjected to inhuman treatment or summarily shot".[22]

Other delegates were not opposed to providing a minimum of protection, but could not agree that such a protection clause be introduced in GC III. Thus the proposed paragraph 3 of draft Article 3 [GC III, Art. 4] was not retained.[23] Instead the Conference essentially agreed upon what became the substance of Article 5 of GC III (i.e. protection as POWs for "persons resisting the enemy" until a competent tribunal determines their status). The second part of the latter proposal, which read: "Even in cases where the decision of the above-mentioned authorities would not allow these persons to benefit under the present Convention, they shall nevertheless remain under the safeguard and rule of the principles of International Law as derived

21 "Persons protected under the present Convention are those who, at a given moment and in whatever manner, find themselves, in the case of a conflict or occupation, in the hands of a Power of which they are not nationals; (...) Persons such as prisoners of war, the sick and wounded, the members of medical personnel, who are subject to other international conventions, remain protected by the said conventions." Art. 3, *Revised and New Draft Conventions for the Protection of War Victims*, texts approved and amended by the XVIIth International Red Cross Conference, Geneva, 1948, pp. 114-115.

22 Final Record, Vol. II A, p. 433.

23 Final Record, Vol. II A, p. 480.

from the usages prevailing among civilized nations, of human rights and the demands of the public conscience", was likewise not retained.[24] In the end, the Danish delegate only asked as cited in the quotation below, for the Summary Record to mention that his view regarding interpretation of Article 3 had met with no objections.[25] The Committee's discussions were summarized as follows in the Report to the Plenary Assembly:

> "Certain Delegations wished to extend the application of the Convention to cover still other categories of persons. They had particularly in mind civilians who had taken up arms to defend their life, their health, their near ones, their livelihood, under an attack which violated the laws and conditions of war and desired to ensure that such civilians falling into enemy hands should not be shot after summary judgment but should be treated according to the provisions or at least the humanitarian principles of the Convention. Numerous possible solutions of this problem were carefully considered but in the end a majority of the Committee came to the conclusion that it would be difficult to take the course proposed without the risk of indirectly weakening the protection afforded to persons coming under the various categories of Article 3 [GC III, Art. 4]. One Delegation pointed out, in particular, that the acceptance of the proposed extension would be tantamount to rejecting the principles generally accepted at The Hague, and recognized in the Prisoner of War Convention. It was, according to the views of this Delegation, essential that war, even illegal war, should be governed by those principles. Nevertheless, another Delegation asked that the Summary Record should mention that no objections had been raised, during the discussion in the Special Committee, against his view that Article 3 should not be interpreted in such a way as to deprive persons, not covered by the provisions of Article 3, of their human rights or of their right of self-defence against illegal acts." [26]

In the plenary debates on Article 5 of GC III (decision by a competent tribunal in case of doubt) the issue of persons not fulfilling the conditions to qualify as POWs, but participating nevertheless in hostilities (i.e. unlawful combatants), arose again. Captain Mouton (Netherlands), arguing in favour of

24 Final Record, Vol. III, p. 63.

25 Final Record, Vol. II A, p. 481.

26 Final Record, Vol. II A, p. 562. The last two sentences of the Report to the Plenary Assembly, which touch upon separate issues but were nevertheless intermingled, gave rise to controversy in the Plenary. See Final Record, Vol. II B, p. 268.

a court decision instead of a decision by a "competent authority", claimed that the latter approach would mean "in practice that (...) the military commander on the spot ... decides whether a person who has fallen into his hands comes under Article 3 [GC III] or does not belong to Article 3. (...) It means that if he decides that he does not belong to Article 3 he will be considered to be a *franc tireur* and be put against the wall and shot on the spot." Mr. Morosov (USSR) responded: "Where is it laid down that any person not protected by Article 3 should be shot? I do not know of any law to this effect, and I do not know of anybody who would wish to devise a clause of that kind. ... If a person is not recognized as a prisoner of war under the terms of Article 3, such a person would then be a civilian and would enjoy the full protection afforded by the Civilians Convention." The Dutch delegate did not accept that view and said: "That persons who do not fall under Article 3 are automatically protected by other Conventions is certainly untrue. The Civilian Convention, for instance, deals only with civilians under certain circumstances; such as civilians in an occupied country or civilians who are living in a belligerent country, but it certainly does not protect civilians who are in the battlefield, taking up arms against the adverse party. These people, if they do not belong to Article 3, and if they fall into the hands of the adverse party, might be shot (...)."[27]

To sum up, in the debates on GC III one statement (Russia) is recorded that GC IV automatically applies when the conditions of Article 4 of GC III are not met. The efforts by the Danish delegation focused on ensuring a minimum of protection for civilians resisting an aggressor in the exercise of self-defence without fulfilling the conditions of a *levée en masse*. The Dutch delegation rejected the Russian view as regards civilians on the battlefield taking up arms against the adverse party. Their statement can, however, be interpreted as implying that civilians taking up arms against the enemy in occupied territory or in enemy territory protected by GC IV.

The discussions in connection with GC IV must be assessed against this background. The drafting history of GC IV seems to support the view that "unlawful combatants" fulfilling the nationality criteria of its Article 4 are protected, but that the protection is subject to derogations. While certain delegations took the view that GC IV should not protect persons violating the laws of war, saboteurs and spies (who would be unlawful combatants[28] — although the

27 Final Record, Vol. II B, pp. 271 *et seq.*

28 The term "sabotage" in a military context has been said to denote acts committed in order to damage or destroy the infrastructure material of the enemy, "lines of communication" and "military installations" (GC IV, Articles 64 and 68). See Rosenblad, *op. cit* (note 14), p. 109.

term was never used in the Final Record),[29] other delegations disagreed.[30] As stated by the Australian delegate, "two schools of thought had become evident during the discussion — that of those delegations which wished for a broad and 'elastic' Convention, and that of those which wanted a restricted Convention."[31] In order to overcome the divergent views the Committee adopted, as a compromise, draft Article 3A (which became Article 5 of GC IV). This provision treated persons violating the laws of war, saboteurs and spies as "protected persons", but allowed States in certain circumstances to deprive such persons of some of the protections of GC IV.[32] This compromise solution was finally adopted overwhelmingly by the Diplomatic Conference.[33]

29 *Commentary IV*, *op. cit* (note 12), p. 52 ("Some people considered that the Convention should apply without exception to all the persons to whom it referred, while to others it seemed obvious that persons guilty of violating the laws of war were not entitled to claim its benefits. These divergent views had not been expressed [during preliminary discussions], however, and the problem did not arise until after the Stockholm Conference. It arose then because the Conference had adopted a definition of protected persons which covered those who committed hostile acts without being members of the regular combatant forces.").

30 Mr. Castberg (Norway): "Saboteurs could not of course claim protection under the Prisoners of War Convention; they should nevertheless be protected against criminal treatment and torture." Mr. Söderbolm (Sweden) and Mr. Dahl (Denmark) supported this view. Colonel Du Pasquier (Switzerland) remained somewhat ambiguous in saying "In regard to the legal status of those who violated the laws of war, the Convention could not of course cover criminals or saboteurs. Moreover, Article 55 [Art. 64 of GC IV] and those following established the principle that an occupying Power was entitled to lay down penal regulations to protect its troops. On the other hand, Article 29 [Arts 31/32 of GC IV] and those following fixed the limits of such penal legislation and in particular prohibited torture and the taking of hostages." He was in favour of the revised form of Article 3 as drawn up by the International Committee of the Red Cross [which would have covered unlawful combatants! Therefore, the Italian delegate Mr. Maresca, while expressing support for the ICRC proposal, suggested that a clause be added providing that protected persons were under an obligation not to act in such a way as to violate the rules of war.]. General Schepers (Netherlands) agreed with the Scandinavian delegates. (Committee III (Civilians), 2nd meeting, 26.4.1949), Final Record, Vol. II A, pp. 621 *et seq.*

31 Final Record, Vol. II A, p. 622.

32 See Final Record, Vol. II A, p. 796; Commentaries concerning the draft Convention, *ibid.*, p. 814: "Modern warfare does not take place on the battlefield alone; it also filters into the domestic life of the belligerent; enemy secret agents penetrate into the inner workings of the war machine, either to spy or to damage its mechanism. [...] Many Delegations have therefore felt the fear that, under cover of the protection offered by our convention, spies, saboteurs or other persons dangerous to the State may be able to abuse the rights which it provides for them. The Delegations have considered it their duty to prevent the guarantees of the Convention acting to the advantage of surreptitious activities. The idea has thus arisen that, with respect to persons who are a secret threat to the security of the State, the benefit of the Convention should be restricted to a certain extent. Owing to the very great difficulty in tracking down these underground activities, it is intended to allow the State a free hand in its defence measures without imposing any obligations under the Convention other than the duty to ensure humane and legal treatment. It was these considerations which resulted in Article 3A [Art. 5 of GC IV] (...)."

33 Final Record, Vol. II B, pp. 377, 384: 31 votes in favour, 9 abstentions (GC IV, Art. 4); 25 votes in favour, 9 against, 6 abstentions (GC IV, Art. 5).

If the interpretation expressed by the UK delegate[34] of the initial draft of GC IV's Article 4[35] is correct ("[i]n its present form, Article 3 would mean that persons who were not entitled to protection under the Prisoners of War Convention would receive exactly the same protection by virtue of the Civilians Convention, so that all persons participating in hostilities would be protected, whether they conformed to the laws of war or not"), and since no fundamental changes were made to that draft text, there are strong reasons to believe that in the end delegations accepted that GC IV is applicable to unlawful combatants if they fulfil the conditions set forth in Article 4 thereof. The aim of a somewhat reduced protection for such persons is achieved by means of its Article 5, which was inserted at a later stage and allows for derogations for the types of persons often referred to as unlawful combatants. In short, the drafting history of GC IV — in particular the UK statement cited above — justifies the conclusion that it covers unlawful combatants and that the extent of this coverage is subject to the limitations outlined in its Article 5. The drafting history as a whole — namely the discussions on GC III and IV — shows that the issue of persons not fulfilling the conditions to qualify as POWs but participating nevertheless in hostilities was controversial at the time. There are no indications that — contrary to the adopted wording of its Article 4 — there was general agreement that GC IV should not cover "unlawful combatants". Its broad personal scope of application was finally accepted, despite obvious hesitations, by the Diplomatic Conference. The price for this was the insertion of Article 5.

Legal literature

In legal writings divergent opinions are expressed about the applicability of GC IV to unlawful combatants. A number of authors clearly share our view that GC IV does cover unlawful combatants if they fulfil the nationality

34 Brigadier Page (UK), Committee III (Civilians), 2nd meeting, 26.4.1949, Final Record, Vol. II A, p. 621.

35 "Persons protected under the present Convention are those who, at a given moment and in whatever manner, find themselves, in the case of a conflict or occupation, in the hands of a Power of which they are not nationals; (...) The provisions of Part II are, however, wider in application, as defined in Article II. Persons such as prisoners of war, the sick and wounded, the members of medical personnel, who are subject to other international conventions, remain protected by the said conventions." Art. 3, *Revised and New Draft Conventions for the Protection of War Victims*, texts approved and amended by the XVIIth International Red Cross Conference, Geneva, 1948, pp. 114-115.

criteria.[36] Baxter apparently limits the scope of application of GC IV to unlawful combatants who operate in occupied territory.[37] The fact that he does not extend the protection to unlawful combatants operating in the territories of the parties to a conflict (Part III, Section 1) and in enemy territory (Part III, Section 2) is not consistent, given that the definition of protected persons is the same. Despite the clear indications in the wording of GC IV, some legal commentators seemingly do not recognize the applicability of GC IV to unlawful combatants at all.[38] However, they do not give any legal reasoning for their position. It is merely asserted that GC IV does not cover unlawful combatants; an analysis of its Article 4 is not provided. When these authorities refer to case law (in particular *ex parte Quirin*[39]), it is case law that predates GC IV. Considering that the issue was simply not specifically regulated in any instrument of international humanitarian law before the adoption of GC IV, this approach is somewhat doubtful. More recent case law correctly adopts a rather different view. In the *Delalic* case, the ICTY found that:

36 K. Ipsen, in D. Fleck (ed.), *The Handbook of Humanitarian Law in Armed Conflicts*, Oxford University Press, 1995, p. 301; H. McCoubrey, *International Humanitarian Law: Modern Developments in the Limitation of Warfare*, Dartmouth, Aldershot, 2nd ed., 1998, p. 137; E. David, *Principes de droit des conflits armés*, Bruylant, Brussels, 2nd ed., 1999, pp. 397 *et seq.*; Bothe, Partsch and Solf, *op. cit* (note 17), pp. 261 *et seq.*; Aldrich, *op. cit* (note 7), p. 893, footnote 12; G.I.A.D. Draper, "The status of combatants and the question of guerrilla warfare", *British Yearbook of International Law*, 1971, p. 197 (recognizes the applicability of GC IV to persons who do not fulfil the conditions of GC III, Art. 4, but participate in hostilities in enemy territory or in occupied territory, within the limits of GC IV, Art. 5); Rosenblad, *op. cit* (note 14), p. 98 (recognizes the applicability of GC IV to members of organized resistance movements who do not fulfil the conditions of GC III, Art. 4, within the limits of GC IV, Art. 5); Kalshoven, *op. cit* (note 15), p. 71 (recognizes the applicability of GC IV to persons who do not fulfil the conditions of GC III, Art. 4, but participate in hostilities in enemy territory or in occupied territory. In situations other than fighting in enemy territory or occupied territory, "the guerrilla fighter who falls into enemy hands will not enjoy the full protection extended to protected persons in occupied territory. It is submitted, however, that he will not be entirely without protection. The principle expounded in Article 3 for non-international armed conflict provide at the same time a minimum below which belligerents may not go in other situations either (...) To my mind, the strongest argument in favour of this thesis lies precisely in the element of their foreign nationality and, hence, allegiance to the opposite Party from the one which holds them in its power."

37 R.R. Baxter, "So-called 'unprivileged belligerency': Spies, guerrillas, and saboteurs", *British Yearbook of International Law*, 1951, pp. 328 *et seq.*, 343 *et seq.*; R.R. Baxter, "The duties of combatants and the conduct of hostilities (Law of The Hague)", in Henry Dunant Institute and UNESCO (ed.), *International Dimensions of Humanitarian Law*, Martinus Nijhoff, The Hague, 1988, pp. 105 *et seq.*

38 For example I. Detter, *The Law of War*, Cambridge University Press, 2000, p. 136; R.K. Goldmann/B.D. Tittemore, "Unprivileged combatants and the hostilities in Afghanistan: Their status and rights under international humanitarian and human rights law". http://asil.org/taskforce/goldman.pdf, p. 38; C. Greenwood, "International law and the "war against terrorism". *International Affairs 2002*, p. 316; Report on Terrorism and Human Rights, *op. cit* (note 5), para. 74.

39 317 U.S. 1, 63 S.Ct. 2 (1942).

"271. [...] If an individual is not entitled to the protections of the Third Convention as a prisoner of war (or of the First or Second Conventions) he or she necessarily falls within the ambit of Convention IV, *provided that its article 4 requirements are satisfied.*" [40]

In 1949, GC IV was adopted in the knowledge of the problems associated with unlawful combatants (see the discussions during the Diplomatic Conference). It is therefore in our view hardly defendable to maintain that unlawful combatants were generally excluded from the scope of application of GC IV, contrary to the rather comprehensive wording of its Article 4. The same would be true of claims that there is coexisting customary international law which comprehensively covers unlawful combatants and would constitute a sort of *lex specialis* (the US Manual quoted above would be contrary to such a rule of customary international law!). In this connection it should also be recalled that the drafters of PI apparently had an understanding of the scope of application of GC IV which would include at least certain types of unlawful combatants.

Substantive protections for unlawful combatants under GC IV

With regard to the treatment of protected persons, GC IV provides for various standards of protection depending on the situation in which they find themselves in the hands of another Party/Power. Part III thereof defines the material scope of protection for protected persons within the meaning of GC IV's Article 4. Its first section contains provisions common to the territories of the parties to conflict and to occupied territories. These include:

> rules on humane treatment; special protection for women; non-discrimination; prohibition of the use of protected persons as human; prohibition of coercion and of corporal punishment, torture, etc.; individual responsibility; and prohibition of collective punishment, pillage, reprisals and hostage taking.

This section is followed by specific provisions on the treatment of aliens in the territory of a party to conflict (Section II), which deal *inter alia* with:

> the right to leave the territory; the treatment of persons in confinement; the right to individual/collective relief, to medical attention and to

40 ICTY, Judgment, *The Prosecutor v. Delalic* et al., IT-96-21-T, 16 November 1998, para. 271 (emphasis added).

practise their religion; employment; measures of control, i.e. assigned residence and internment, and the procedure to be followed; and transfer to another Power.

Section III, on protected persons in occupied territory, includes rules on: deportation and transfers; children; labour; food and medical supplies for the population; hygiene and public health; relief operations; penal legislation; penal procedure; treatment of detainees; and security measures.

Section IV contains regulations for the treatment of internees, *inter alia* on: places of internment; food and clothing; hygiene and medical attention; religious, intellectual and physical activities; personal property and financial resources; administration and discipline; relations with the outside; penal and disciplinary sanctions; transfers of internees; deaths; and release, repatriation and accommodation in neutral countries.

Article 79 of that section stipulates that protected persons may not be interned, except in accordance with the provisions of Articles 41-43 (aliens in the territory of a party to conflict) and Articles 68 and 78 (protected persons in occupied territory).

Since unlawful combatants are protected by GC IV if they fulfil the nationality criteria set out in Article 4 thereof, the above forms of protection also apply to them. In addition to the general protections of Part III, Section 1, applicable to the territories of Parties to the conflict and to occupied territories, specific protections are foreseen for unlawful combatants operating in occupied territory and for unlawful combatants in enemy territory. These protections may, however, be subject to derogations under Article 5 of GC IV (see below).

The fact that GC IV only provides for different *specific* protections to aliens in the territory of an enemy party to the conflict and persons in occupied territory, who are in the hands of the adverse party, may have led some experts to conclude that the situation of unlawful combatants in the zone of military operations (at the front/on the battlefield in their own country, which is not occupied) was not taken into account in the drafting of GC IV, and in particular of Articles 4 and 5.[41]

If, however, the interpretation of GC IV's Article 6 proposed in the Commentary edited by J.S. Pictet is accepted, this approach would be difficult to defend:

41 See A. Rosas, *The Legal Status of Prisoners of War*, Helsinki, Suomalainen Tiedeakatemia, 1976, p. 411; Baxter, "Unprivileged belligerency", *op. cit* (note 37), pp. 329 *et seq*.

"It follows from this that the word "occupation", as used in the Article, has a wider meaning than it has in Article 42 of the Regulations annexed to the Fourth Hague Convention of 1907. So far as individuals are concerned, the application of the Fourth Geneva Convention does not depend upon the existence of a state of occupation within the meaning of the Article 42 referred to above. The relations between the civilian population of a territory and troops advancing into that territory, whether fighting or not, are governed by the present Convention. There is no intermediate period between what might be termed the invasion phase and the inauguration of a stable regime of occupation. Even a patrol which penetrates into enemy territory without any intention of staying there must respect the Conventions in its dealings with the civilians it meets. (...) The Convention is quite definite on this point: all persons who find themselves in the hands of a Party to the conflict or an Occupying Power of which they are not nationals are protected persons. No loophole is left."

Under the foregoing interpretation, every person who fulfils the nationality criteria as set out above and is captured while enemy armed forces are present (from the moment of invasion until the withdrawal) would be protected by the provisions of GC IV (Part III, Sections I, III and IV).

This interpretation of the concept of occupation, however, is not universally shared. The German Military Manual for example states: "Occupied territory does not include battle areas, i.e. areas which are still embattled and not subject to permanent occupational authority (area of invasion, withdrawal area)." In the commentary to that provision of the manual it is further explained: "The law of occupation is not applicable until the armed forces invading a foreign country have established actual control over a certain territory (after invasion), and ceases to apply when they no longer have such control (after withdrawal). The rules are intended to apply in stable situations." [42] Similarly, the distinction proposed by Draper, Baxter and Kalshoven[43] can be of significance only if they have a different understanding of occupation, which for them would probably require a minimum control of territory for some time by the adverse party.

As a consequence of that interpretation, persons who fulfil the nationality criteria as set out above, and who find themselves in enemy hands in battle areas where no actual control has been established, would not be covered by the provisions of Part III, Sections III and IV, of GC IV. They would

42 H.P. Gasser, in Fleck (ed.), *op. cit* (note 36), p. 528.

43 See footnotes 30 and 31.

be protected by the rather general provisions of GC IV, Part II,[44] and should also come within the protections of its Part III, Section I.[45]

But what will their protection be once they are taken from the battle area to enemy territory or occupied territory, or if the battle area itself becomes occupied territory (i.e. foreign troops have established actual control)? Does it matter that these persons were not in enemy territory or occupied territory at the time they were captured? The normal reflex would possibly be that the law applicable to the place where they are held should apply, i.e.:

- Part III, Sections I, III and IV, of GC IV for persons who end up in occupied territory;
- Part III, Sections I, II and IV, of GC IV for persons who end up in enemy territory.

The very broad wording of Article 4 of GC IV points in that direction by specifying that the Convention protects "those who, *at a given moment and in any manner whatsoever*, find themselves, in case of a conflict or occupation, in the hands of a Party to the conflict or Occupying Power".[46] Support for our position

44 Provisions on:
– the establishment of hospital and safety zones and neutralized zones;
– the conclusion of agreements for the evacuation of especially vulnerable categories of persons;
– the protection of civilian hospitals;
– the protection of medical personnel;
– the protection of transports of sick and wounded civilians and other especially vulnerable categories of persons on land, by sea or by air;
– the free passage of aid consignments;
– the special protection of children;
– permission to exchange family news; and
– facilitating enquiries relating to missing family members.
For the purpose of this article they are not relevant because they do not regulate the treatment/detention/prosecution of protected persons.

45 In addition Art. 3 common to GC I-V, the application of which is recognized in any type of armed conflict as a matter of customary international law (see the International Court of Justice in *Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (Nicaragua v. United States of America)*, Merits, Judgment, ICJ Reports 1986, p. 14 at p. 114, para. 218), would also apply, as well as other minimum guarantees which will be discussed below.

46 In the *Rajic* case (Review of the Indictment, *Prosecutor v. Mica Rajic*, IT-95-12-R61, paras. 35-37), the ICTY held that:
"The International Committee of the Red Cross's Commentary on Geneva Convention IV suggests that the protected person requirement should be interpreted to provide broad coverage. The Commentary states that the words 'at a given moment and in any manner whatsoever' were 'intended to ensure that all situations and all cases were covered'. International Committee of the Red Cross, Commentary: IV Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War 47 (Geneva 1958) (...). At page 47 it further notes that the expression 'in the hands of' is used in an extremely general sense.
It is not merely a question of being in enemy hands directly, as a prisoner is ... In other words, the expression 'in the hands of' need not necessarily be understood in the physical sense; it simply means that the person is in territory under the control of the Power in question."

may be found in the Commentary edited by Pictet, which states: "The Article refers both to people who were in the territory before the outbreak of war (or the beginning of the occupation) and to those who go or are taken there as a result of circumstances: travellers, tourists, people who have been shipwrecked and even, it may be, spies or saboteurs." [47]

However, those authors who agree that GC IV is applicable to unlawful combatants in occupied territory or in enemy territory do not further pursue that line of thought. They seem to limit the specific protections of GC IV to unlawful combatants operating in occupied territory or in enemy territory at the time of their capture.[48] In the words of Draper: "If they were *operating in neither type of territory*, their position is far from clear and their protection is speculative." [49]

If that approach is agreed with, there should be no doubt that at least Article 75 of PI and Article 3 common to GC I-IV do as customary international law provide for a minimum of protection.

Derogations

The rights and privileges defined in particular in Part III of GC IV are not absolute. Article 5 of GC IV provides for derogations in specific circumstances:

> "Where in the territory of a Party to the conflict, the latter is satisfied that an individual *protected person is definitely suspected of or engaged in activities hostile to the security of the State*, such individual person shall not be entitled to claim such rights and privileges under the present Convention as would, if exercised in the favour of such individual person, *be prejudicial to the security of such State*.
> Where in occupied territory an individual *protected person is detained as a spy or saboteur, or as a person under definite suspicion of activity hostile to the security of the Occupying Power*, such person shall, in those cases where

47 *Commentary IV*, *op. cit* (note 12), p. 47.

48 Draper, *op. cit* (note 36), p. 197; Baxter, "Unprivileged belligerency", *op. cit* (note 37), pp. 328 and 343 *et seq.*; Baxter, "Duties of combatants", *op. cit* (note 37), pp. 105 *et seq.*; Kalshoven, *op. cit* (note 15), pp. 70 *et seq.*, 73; Rosas, *op. cit* (note 41), pp. 411 *et seq.* In one of its publications the ICRC has also chosen such a formulation, which could point to such an interpretation: "thus guerrillas who do not meet these conditions [of GC III, Art. 4] and who operate in occupied territory are protected by Geneva Convention IV". *Rules Applicable in Guerrilla Warfare*, Conference of Government Experts on the Reaffirmation and Development of International Humanitarian Law Applicable in Armed Conflicts, Geneva, 24 May – 12 June 1971, Paper submitted by the International Committee of the Red Cross, Geneva, January 1971, p. 19.

49 Draper, *op. cit* (note 36), p. 197.

absolute military security so requires, be regarded as having forfeited rights of communication under the present Convention.
In each case, such persons shall nevertheless be treated with humanity and, in case of trial, shall not be deprived of the rights of fair and regular trial prescribed by the present Convention. They shall also be granted the full rights and privileges of a protected person under the present Convention at the earliest date consistent with the security of the State or Occupying Power, as the case may be." (Emphasis added.)

On reading this article it could be taken to apply in particular to persons who take a direct part in hostilities without fulfilling the criteria of GC I-III, i.e. such persons as are labelled "unlawful combatants".[50] As pointed out above, both the concepts of "activity hostile to the security of the State/Occupying Power" and of "sabotage"[51] certainly do encompass direct participation in hostilities (without being entitled thereto).

Article 5 contains the following distinction:

- in the territory of a Party to conflict, such persons are not entitled to claim such rights and privileges under GC IV as would, if exercised in the favour of such individual person, be prejudicial to the security of such State;[52]
- in occupied territory, such persons are, in those cases where absolute military security so requires, regarded as having forfeited rights of communication under GC IV.

50 See Kalshoven, *op. cit* (note 15), p. 72, for guerrilla fighters whom he defines as persons (taking a direct part in hostilities) not regarded as prisoners of war, *ibid.*, pp. 65, 69.

51 See references in note 10.

52 As for possible derogations under para. 1, *Commentary IV, op. cit* (note 12), p. 55, indicates the following: "The rights referred to are not very extensive in the case of protected persons under detention; they consist essentially of the right to correspond, the right to receive individual or collective relief, the right to spiritual assistance from ministers of their faith and the right to receive visits from representatives of the Protecting Power and the International Committee of the Red Cross. The security of the State could not conceivably be put forward as a reason for depriving such persons of the benefit of other provisions — for example, the provision in Article 37 that they are to be humanely treated when they are confined pending proceedings or subject to a sentence involving loss of liberty, or the stipulation in Article 38 that they shall receive medical attention, if their state of health so requires. Furthermore, it would be really inhuman to refuse to let a chaplain visit a detained person who was seriously ill. Torture and recourse to reprisals are of course prohibited. It should, moreover, be noted that this provision cannot release the Detaining Power from its obligations towards the adverse Party. It remains fully bound by the obligation, imposed on it by Article 136, to transmit to the official Information Bureau particulars of any protected person who is kept in custody for more than two weeks. This is not, in fact, a right or privilege of the protected person, but an obligation of the Detaining Power."

Apart from problems of interpretation of concepts such as "definitely suspected"[53], "hostile to the security of the State". "such rights and privileges ... as would be prejudicial to the security of such State". "absolute military security so requires", the meaning of Article 5 (2), which gives a right to derogate only from the provisions relating to communication, is rendered somewhat unclear by paragraph 3, according to which "in each case" (i.e. both in the situations referred to in paragraph 1 and in those referred to in paragraph 2) the protected persons "shall nevertheless be treated with humanity and, in case of trial, shall not be deprived of the rights of fair and regular trial prescribed by the present Convention".[54] If only provisions relating to communication can be derogated from, why is there a need to indicate as minimum protections humane treatment and fair trial?[55]

The two categories of non-derogable protections include: the right to "humane treatment" as defined in Articles 27 and 37, and thus the prohibition of torture and ill-treatment;[56] as well as the fair trial rights contained in Articles 71-76,[57] which are made applicable to internees in non-occupied territory by Article 126 in the event of criminal proceedings.[58]

Minimum guarantees under customary international law

As we have seen, the protection of unlawful combatants under GC IV depends on whether they fulfil the nationality criteria set out in Article 4.

53 As far as suspicion is concerned, it is important to emphasize that "[t]he suspicion must not rest on a whole class of people; collective measures cannot be taken under this Article; there must be grounds justifying action in each individual case". *Commentary IV, op. cit* (note 12), p. 55. See also Final Record, Vol. II A, p. 815 (Committee III report to the Plenary).

54 Rosas, *op. cit* (note 41), p. 412.

55 See debate at the Diplomatic Conference between the representatives of the USSR and the UK, Final Record, Vol. II B, pp. 379 *et seq.*

56 GC IV, Art. 32. See also Final Record, Vol. II A, p. 815 (Committee III report to the Plenary): "The third paragraph defines what was left somewhat vague by the first two paragraphs. It confirms the obligations of the State as regards humane treatment and correct penal procedure; it does nothing to weaken the force of the prohibition of torture or brutal treatment." See also the findings of the ICTY in the *Delalic* case, which were adopted "in order to determine the essence of the offence of inhuman treatment [under the Geneva Conventions], the terminology must be placed within the context of the relevant provisions of the Geneva Conventions and Additional Protocols". It considered the prohibition of inhuman treatment in the context of GC II, Art. 12; GC III, Arts 13, 20 and 46; GC IV, Arts 27 and 32; GC I-IV, common Art. 3; PI, Art. 75; and PII, Arts 4 and 7; according to which protected persons "shall be humanely treated". Any conduct contrary to the behaviour prescribed in these provisions shall constitute inhuman treatment.

57 *Commentary IV, op. cit* (note 12), p. 58.

58 *Ibid.*, Art. 126, p. 497; Kalshoven, *op. cit* (note 15), p. 72. Otherwise common Article 3 would be the basis, *Commentary IV, op. cit* (note 12), Article 5, p. 58.

The question remains as to how far the protections of GC IV are supplemented by other rules of international law and to what extent such rules apply to unlawful combatants who do not fulfil those criteria.

The minimum guarantees applicable to all persons in the power of a party to conflict are defined nowadays in Article 75 of PI. The scope of application is defined as follows:

> "1. In so far as they are affected by a situation referred to in Article 1 of this Protocol, persons who are in the power of a Party to the conflict and who do not benefit from more favourable treatment under the Conventions or under this Protocol shall be treated humanely in all circumstances and shall enjoy, as a minimum, the protection provided by this Article without any adverse distinction based upon race, colour, sex, language, religion or belief, political or other opinion, national or social origin, wealth, birth or other status, or on any other similar criteria. Each Party shall respect the person, honour, convictions and religious practices of all such persons."

This article clearly ensures that no person in the power of a Party to an international armed conflict is outside the protection of international humanitarian law.[59] It defines the minimum standards that apply to any such person and thus increases existing protection, for example in the situations referred to in Article 5 of GC IV. As pointed out above, Article 45 (3) of PI explicitly recognizes the application of Article 75 to unlawful combatants.

The said Article 45[60] not only contains an implicit confirmation of our interpretation of the personal field of application of GC IV but, in connection with Article 75 of PI, it supplements the protection of unlawful combatants. This is done in two ways:

First, Article 45 (3) in conjunction with Article 75 provides for a minimum of protection for those unlawful combatants not covered by GC IV because they do not fulfil the nationality criteria of GC IV's Article 4 and — if the interpretation defended by Baxter, Draper and Kalshoven is followed

59 See statement by the ICRC at the Diplomatic Conference of 1974-1977. CDDH/III/SR.43, OR Vol. XV, pp. 25 *et seq.*; Finland, *ibid.*, p. 27, Belgium, *ibid.*, p. 31, Holy See, *ibid.*, p. 34.

60 This paragraph does not cover combatants who are denied prisoner-of-war status by application of paragraph 4 of Article 44 (i.e. members of the armed forces who do not comply with the minimum standards of distinction). The latter in fact continue to come within the scope of the procedural guarantees of the Third Convention, whereas the provision under consideration here concerns persons who are refused these guarantees.

— for those who fall into enemy hands in the battle area.[61] Previously, these types of unlawful combatants were protected solely on the basis of common Article 3 as customary international law or of the Martens Clause.

Second, for those unlawful combatants who are protected by GC IV it complements that protection by defining minimum guarantees which must be respected in all circumstances. More specifically:

(1) For unlawful combatants in enemy hands on enemy territory, Article 75 of PI specifically ensures that various judicial guarantees are respected (para. 4). Before the adoption of PI this was possible only on the basis of common Article 3 as customary international law[62] or of GC IV's Article 126.[63] In addition, Article 75 of PI lays down other protections in relation to treatment (paras 1 and 2) and to arrest, detention and internment (para. 3), which in certain cases increase the protections contained in Part III, Sections I, II and IV, of GC IV.

(2) For unlawful combatants in enemy hands in occupied territory, Article 75 PI adds a few more judicial guarantees, such as the presumption of innocence. The protections in relation to treatment, arrest, detention and internment are supplemented. In addition, Article 45 (3) of PI restricts the possibility for derogations under GC IV's Article 5.

This interpretation is largely shared by Bothe, Partsch and Solf in their commentary on PI:

> "Paragraph 3 applies the safeguards and protections of Art. 75 to any person who has taken part in hostilities, but who is not entitled to prisoner-of-war status or treatment, and who does not qualify for more favourable treatment under the Fourth Convention. This class of persons includes: members of the armed forces who forfeit both entitlement to prisoner-of-

61 See also the ICRC's commentary on the Draft Additional Protocols to the Geneva Conventions of August 12, 1949 (October 1973), on draft Article 65 [Art.75 of PI]: "The purpose of this draft is to rectify an omission in the existing treaty law; on the one hand, persons who are not protected by the First, Second and Third Conventions are not necessarily always protected by the Fourth Convention, as is shown by its Article 4; on the other hand, Article 5 of the Fourth Convention relating to derogations is fairly difficult to interpret and appears to restrict unduly the rights of the persons protected.". pp. 81 *et seq.*

62 "[T]he following acts are and shall remain prohibited at any time and in any place whatsoever (...) (d) the passing of sentences and the carrying out of executions without previous judgment pronounced by a regularly constituted court, affording all the judicial guarantees which are recognized as indispensable (...)"

63 "The provisions of Articles 71 to 76 inclusive shall apply, by analogy, to proceedings against internees who are in the national territory of the Detaining Power."

war status and treatment [e.g. spying under PI, Art. 46, or failure to distinguish themselves from the civilian population, as required by PI, Art. 44 (3)], nationals of States not bound by the Fourth Convention, nationals of the Detaining Power, and nationals of a neutral or co-belligerent State with which the Detaining Power maintains normal diplomatic relations [see the exclusions based on nationality in GC IV, Art. 4], spies, and mercenaries. Notwithstanding the derogations permitted by Art. 5 of the Fourth Convention, this paragraph also makes the protections of Art. 75 the minimum humanitarian standard applicable to civilians protected under the Fourth Conventions who participate directly in hostilities in the territory of a Party to the conflict or in any other area other than occupied territory. In occupied territory it virtually neutralizes the derogations permitted under Art. 5 of the Fourth Convention except for persons held as spies." [64]

See also the ICRC Commentary on Article 45 of PI:

"In armed conflict with an international character, *a person of enemy nationality who is not entitled to prisoner-of-war status is, in principle, a civilian protected by the Fourth Convention, so that there are no gaps in protection.* However, things are *not always so straightforward in the context of the armed conflicts of Article 1 (General principles and scope of application), paragraph 4, as the adversaries can have the same nationality. Moreover, the concept of alien occupation often becomes rather fluid in guerrilla operations as no fixed legal border delineates the areas held by either Party*, and this may result in insurmountable technical difficulties with regard to the application of some of the provisions of the fourth Convention. This is one of the reasons why the paragraph under consideration here provides that in the absence of more favourable treatment in accordance with the fourth Convention, the accused is entitled at all times to the protection of Article 75 of the Protocol (Fundamental guarantees). This rule is confirmed in paragraph 7 (b) of the said Article 75. However, it is also possible that, without being denied the protection of the fourth Convention, the accused may fall under the scope of Article 5 of the same Convention, which lays down some important derogations. In this case the guarantees of Article 75 (Fundamental guarantees) continue to apply in their entirety. Finally, the latter also apply to the person concerned when the

64 Bothe, Partsch and Solf, *op. cit* (note 17), pp. 261 *et seq.*

fourth Convention as a whole applies to him, whenever the treatment resulting from this would be more favourable to him, whether or not the crimes of which he is accused are grave breaches of the Conventions or the Protocol (Article 75 — Fundamental guarantees, paragraph 7 (b)). This also applies, for example, to aliens in the territory of a Party to the conflict who may have taken part in hostilities against this Party, as the fourth Convention does not indicate what judicial guarantees they are entitled to."[65] (Emphasis added.)

The protections of PI, Article 75, now constitute customary international law.[66] Most of the authors who do not seem to recognize the applicability of GC IV to unlawful combatants share the view that Article 75 of PI is applicable to unlawful combatants.[67] The authors who limit the applicability of GC IV to some types of unlawful combatants equally recognize the applicability of the said Article 75 to all unlawful combatants.[68] Those authors who wrote before the adoption of PI recognized that some minimum humanitarian guarantees apply to all unlawful combatants. They derived those guarantees either from Article 3 common to GC I-IV, Article 5 (3) of GC IV or the Martens Clause, depending on whether they accepted the applicability of GC IV to unlawful combatants or not.[69]

Penal prosecution of unlawful combatants

It is generally accepted that unlawful combatants may be prosecuted for their mere participation in hostilities, even if they respect all the rules of international humanitarian law.[70] National legislation must, however, first

65 Commentary on Art. 45, in Y. Sandoz, Ch. Swinarski and B. Zimmermann (eds), *Commentary on the Additional Protocols of 8 June 1977 to the Geneva Conventions of 12 August 1949*, ICRC, Martinus Nijhoff, Geneva, 1987, no. 1761. See also Commentary on Art. 51, in *ibid.*, no. 1942.

66 See Greenwood, *op. cit* (note 38), p. 316; Report on Terrorism and Human Rights, *op. cit* (note 5), para. 76; Aldrich, *op. cit* (note 7), p. 893.

67 Report on Terrorism and Human Rights, *op. cit* (note 5), para. 74; Y. Dinstein, "The distinction between unlawful combatants and war criminals", in Y. Dinstein (ed.), *International Law at a Time of Perplexity*, 1989, p. 112.

68 Ipsen, in Fleck (ed.), *op. cit* (note 36), p. 301; McCoubrey, *op. cit* (note 36), p. 137; David, *op. cit* (note 36), pp. 397 *et seq.*; Bothe, Partsch and Solf, *op. cit* (note 17), pp. 261 *et seq.*; Aldrich, *op. cit* (note 7), p. 893, footnote 12.

69 G. Schwarzenberger, *International Law as applied by International Courts and Tribunals*, Vol. II, Stevens, London, 1968, pp. 115 *et seq.*; Draper, *op. cit* (note 36), p. 197; Rosenblad, *op. cit* (note 14), p. 98; Kalshoven, *op. cit* (note 15), p. 71.

70 C. Rousseau, *Le droit des conflits armés*, A. Pedone, Paris, 1983, p. 68; Dinstein, *op. cit* (note 67), p. 105; *Commentary IV*, *op. cit* (note 12), p. 50; Kalshoven, *op. cit* (note 15), pp. 73 *et seq.*

provide for such a possibility.[71] If unlawful combatants furthermore commit serious violations of international humanitarian law, they may be prosecuted for war crimes.[72] In any such proceedings they are entitled to fair trial guarantees as contained in GC IV if applicable (i.e. if they comply with the nationality requirements of its Article 4), or at least to those contained in Article 75 of PI, which reflects customary international law. There seems to be general agreement that once in the hands of the enemy they may not be executed/punished without proper trial.[73] It is interesting to note that Dinstein considerably limits the competence of a capturing State to punish unlawful combatants for mere participation in hostilities when he claims "[a]n unlawful combatant may be put on trial only for an act committed in the course of the same mission that ended up in his capture by the adversary. (...) Hence, should the enemy capture [him] at a later stage, it may not prosecute him for the misdeeds of the past." [74] Thus, Dinstein applies to unlawful combatants the rules of the Hague Regulations relating to spies. This restriction has also been included in Article 44 (5) of PI (which stipulates that "[a]ny combatant who falls into the power of an adverse Party while not engaged in an attack or in a military operation preparatory to an attack shall not forfeit his rights to be a combatant and a prisoner of war by virtue of his prior activities") for members of the armed forces who have not distinguished themselves from the civilian population as required by that article's paragraph 3.[75]

71 Dinstein, *op. cit* (note 67), p. 114; Kalshoven, *op. cit* (note 15), p. 73.

72 Baxter, "Unprivileged Belligerency", *op. cit* (note 37), p. 344.

73 Draper, *op. cit* (note 36), pp. 197-198; Baxter, "Unprivileged Belligerency", *op. cit* (note 37), pp. 336, 337, 340; Baxter, "Duties of Combatants", *op. cit* (note 37), pp. 105 *et seq.*; Schwarzenberger, *op. cit* (note 69), pp. 115 *et seq.*; M.H.F. Clarke, T. Glynn and A.P.V. Rogers, "Combatant and Prisoner of War Status", in M.A. Meyer (ed.), *Armed Conflict and the New Law: aspects of the 1977 Geneva Protocols and the 1981 Weapons Convention*, British Institute of International and Comparative Law, London, 1989, p. 125; Rousseau, *op. cit* (note 70), p. 68; Dinstein, *op. cit* (note 67), p. 112; Kalshoven, *op. cit* (note 15), pp. 73 *et seq.*

74 Dinstein, *op. cit* (note 67), p. 112.

75 See Commentary on Art. 44, in Sandoz, Swinarski and Zimmermann (eds), *op. cit* (note 65), nos. 1721 *et seq.* (footnotes omitted):

"The Rapporteur explains this provision as follows:

'Paragraph 5 is an important innovation developed within the Working Group. It would ensure that any combatant who is captured while not engaged in an attack or a military operation preparatory to an attack retains his rights as a combatant and a prisoner of war whether or not he may have violated in the past the rule of the second sentence of paragraph 3. This rule should, in many cases, cover the great majority of prisoners and will protect them from any efforts to find or to fabricate past histories to deprive them of their protection.'

Thus only a member of the armed forces captured in the act can be deprived of his status as a combatant and of his right to be a prisoner of war. For paragraph 4 to be applicable, it is necessary that the violation was

"Protections" of unlawful combatants in the conduct of hostilities

Only the civilian population and individual civilians enjoy general protection against dangers arising from military operations. They are protected against direct attacks, unless and during the time that they take a direct part in hostilities. A civilian is any person who does not belong to "one of the categories of persons referred to in Article 4 (A) (1),[76] (2),[77] (3)[78] and (6)[79] of the Third Convention and in Article 43 of this Protocol" (i.e. members of the armed forces). Thus for the purposes of the law on the conduct of hostilities, there is no gap.[80] Either a person is a combatant or a civilian. Given that unlawful combatants by definition do not fulfil the criteria of either Article 4 (A) (1), (2), (3) and (6) of GC III or Article 43 of PI, this means that they are civilians. For such time as they directly participate in hostilities they are lawful targets of an attack. When they do not directly par-

committed at the time of capture or directly before the capture. The link in time between violation and capture must be so close as to permit those making the capture to take note of it themselves. Thus this is a case of 'flagrante delicto'. There is no doubt that this is, 'mutatis mutandis,' analogous to the situation of the spy, and consequently there is some relationship with the concept of an unprivileged belligerent. Like a spy, the combatant who does not carry his arms openly must be caught in the act for the sanction to be applicable to him. Similarly, like him, the combatant who is captured while he is not committing this breach, does not incur any responsibility for acts which he committed previously. However, it should be noted that in contrast to espionage, which is not prohibited by the law of armed conflict, but is merely made punishable, it is prohibited in the Protocol for a combatant not to carry his arms openly, and in principle the Protocol makes him responsible for this. However, in practical terms the adversary cannot do anything against him as a matter of criminal law unless he has surprised him 'flagrante delicto' at the moment of capture. The prohibition exists, but the sanction can only be applied under this condition. A combatant who commits this breach preserves, at least temporarily, his status as a combatant, and his right to prisoner-of-war status. If he is captured while he is not committing this breach, he is a prisoner of war and punishment can only be meted out in accordance with paragraph 2."

76 Members of regular armed forces.

77 Members of militias and volunteer corps, including organized resistance movements, not included in the regular armed forces.

78 Members of regular armed forces of a non recognized government/authority.

79 Levée en masse.

80 For the different approaches in GC IV and PI see Commentary on Art. 50, in Sandoz, Swinarski and Zimmermann (eds), *op. cit* (note 65), no. 1908: "Article 4 of the fourth Geneva Convention of 1949 relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War contains a definition of the persons protected by that Convention against arbitrary and wanton enemy action when they are in the power of the enemy; this is the main object of the Convention. However, Part II, entitled "General protection of populations against certain consequences of war" has a wider field of application; according to Article 13, that Part covers "the whole of the populations of the countries in conflict". That definition is close to the definition of the civilian population given in Article 50 of the Protocol under consideration here."

ticipate in hostilities they are protected as civilians and may not be directly targeted. It must be stressed that the fact that civilians have at some time taken direct part in the hostilities does not make them lose their immunity from direct attacks once and for all.[81]

If unlawful combatants who have laid down their arms or no longer have means of defence surrender at discretion, they must not be killed or wounded.[82] It is likewise prohibited to declare that no quarter will be given.[83]

Conclusion

As this article has shown, it can hardly be maintained that unlawful combatants are not entitled to any protection whatsoever under international humanitarian law. If they fulfil the nationality criteria of GC IV's Article 4, they are clearly protected by that convention. The fact that a person has unlawfully participated in hostilities is not a criterion for excluding the application of GC IV, though it may be a reason for derogating from certain rights in accordance with Article 5 thereof. The specific protections of GC IV depend on the situation in which such persons find themselves in enemy hands. They are most extensive if unlawful combatants are in enemy hands in occupied territory. For those in enemy hands in enemy territory the protections of international humanitarian law are also quite well developed, whereas on the battlefield, where no actual control is established — depending on the interpretation of occupation — they may be the least developed. The guarantees contained in Article 75 of PI constitute the minimum protections that apply to all persons, including unlawful combatants, in the hands of a Party to an international armed conflict, irrespective of whether they are covered by GC IV or not.

81 See Art. 51 (3) PI: "Civilians shall enjoy the protection afforded by this Section, unless and *for such time as* they take a direct part in hostilities" (emphasis added). Commentary on Art. 51, in Sandoz, Swinarski and Zimmermann (eds.), *op. cit* (note 65), no. 1944; Bothe, Partsch and Solf, *op. cit* (note 17), p. 301.

82 Art. 23 (c) 1907 Hague Regulations. See also ICRC, *Rules Applicable in Guerrilla Warfare*, *op. cit* (note 48), p. 19.

83 Art. 23 (d) 1907 Hague Regulations. See also ICRC, *Rules Applicable in Guerrilla Warfare*, *op. cit* (note 48), p. 19; Kalshoven, *op. cit* (note 15), pp. 67 *et seq.*

Résumé

La situation juridique des «combattants illégaux»

Knut Dörmann

Dans cet article, l'auteur examine les protections juridiques que le droit international humanitaire accorde aux « combattants illégaux » – question dont l'intérêt a été vivement relancé à la suite des opérations militaires menées par les États-Unis en Afghanistan au lendemain des événements du 11 septembre. Comme le terme « combattants illégaux » ne figure pas dans les traités de droit international humanitaire, des questions ayant trait à la situation juridique de cette catégorie de personnes et aux protections auxquelles elles ont droit ne cessent de se poser. Le terme s'applique généralement à toutes les personnes qui participent directement aux hostilités sans y être autorisées et qui, lorsqu'elles tombent au pouvoir de l'ennemi, n'ont pas droit au statut de prisonnier de guerre. Ces « combattants illégaux » n'étant par conséquent pas protégés par la IIIe Convention de Genève de 1949, l'auteur s'efforce avant tout de répondre à la question controversée de savoir si cette catégorie de combattants relève du champ d'application particulier de la IVe Convention de Genève de 1949. Partant de là, il expose les différents types de protection particulière applicables aux « combattants illégaux ».

ZATERDAG 19 JULI & ZONDAG 20 JULI 2003

Guantánamo Bay:

Proces tegen Britten uitgesteld

TOKIO/WASHINGTON, 19 JULI. De Verenigde Staten schorten het proces op van enkele Britten die vastzitten op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba. Dat heeft de woordvoerder van de Britse premier Tony Blair gisteren bekendgemaakt.

[illegible]

Brieven uit Guantánamo Bay

[illegible]

Militair tribunaal

Terroristen wacht een proces tussen aanhalingstekens

24 juli 2003

Hardcorejihaders over het Afghaanse toneel zijn op Cuba niet moeilijk te vinden, maar veel bezoekers uit Afghanistan zal het land van Fidel Castro de afgelopen decennia niet hebben verwelkomd. Sinds eind 2001 is dat anders. Tal van Afghanen zitten vast in Camp X-Ray in Guantánamo Bay, de Amerikaanse militaire basis op Cuba.

Zo'n zeshonderd mannen zijn krijgsgevangen genomen tijdens de oorlog tegen de Taliban en Al Qaida, en vervolgens naar de socialistische heilstaat [illegible]. Buiten het zicht van media en publiek in de VS wachten ze daar op hun proces.

Het woord 'proces' behoeft aanhalingstekens. De verdachten verschijnen niet in een open rechtbank met de bijbehorende constitutionele bescherming. Ze worden voor een [illegible] militair tribunaal geleid, waar militaire rechters over hun lot beslissen. Ze [illegible] een advocaat, maar dat is ook een militair.

'Eerlijk proces'? Misschien. Het probleem met de commissies is dat niemand kan controleren hoe eerlijk, wanneer later deze zomer de eerste zes gevangenen worden voorgeleid. [illegible] militaire rechtsgang, die president Bush [illegible] voor het eerst sinds 1942 heeft ingesteld, kunnen de rechten van de Afghanen [illegible] worden opgeschort.

De uitspraken van de tribunaal kunnen [illegible]. Het lijkt erop dat de verdachten niet te worden voorgelegd. De doodstraf is mogelijk, en er is geen hoger beroep [illegible].

Daar komt bij dat de van terrorisme verdachten wel in een oorlog zijn gevangengenomen, maar formeel geen krijgsgevangenen zijn. Ze zijn als 'onwettige combattanten' gekwalificeerd, en vallen daarom volgens het Pentagon niet onder de Geneefse conventies.

Dit alles met beroep op de nationale veiligheid, zegt Washington. Dat is sinds 11 september 2001 de [illegible] phrase: we kunnen niet voorzichtig genoeg zijn.

Toen de Amerikaanse vereniging van strafpleiters deze maand uit protest tegen de tribunalen ook opriep [illegible] om de verdachten bij te staan, was duidelijk: de mannen van Guantánamo hebben geen bescherming. Hun lot is [illegible] van de US Army. Moet tegen het [illegible], maar voor juridische protectie kun je [illegible] zeker als vriend – niet rekenen aan.

Amerikanen leren op school dat de kern van een vrije, democratische samenleving ligt in een transparante rechtsgang. Die is niet alleen gebonden aan Amerikanen gegeven. Iedereen die de wet overtreedt, wordt op gelijke wijze berecht.

Daarom kwam de doorgaans onderkoelde Economist deze maand met een fel oordeel op het beleid. 'Onrechtvaardig, onwijs, onamerikaans', aldus het Britse blad. De illustratie toonde Vrouwe Justitia door het vizier van een geweer. 'Er is geen reden waarom Amerika's eigen civiele rechtbanken, die tal van binnenlandse en buitenlandse terroristen met succes hebben berecht, niet ingepast kunnen worden voor dit doel.'

Vooringenomenheid is dat vrijwel niemand in de VS – links of rechts – de tribunalen verdedigt. Zelfs president Bush wijdt er amper een woord aan. Onlangs beloofde hij Groot-Brittannië en Australië dat hun ingezetenen, ook gepakt in Afghanistan, in ieder geval niet ter dood worden veroordeeld. Maar de inhoudelijke logica – 'onze veiligheid is in gevaar' – kan onmogelijk op waarde worden geschat, vanwege het besloten karakter. Een Catch-22.

De regering geeft geen krimp. Sterker, het tribunaal blijkt ook te kunnen dienen als dreigement naar 'gewone' rechters en advocaten. Een cruciale terrorisme-zaak speelt voor een federaal hof. Zacarias Moussaoui, de 'twintigste kaper', wordt berecht door rechter Leonie Brinkema. Zij weet deze maand de aanklager terecht toen die een getuigenverklaring onrechtmatig achtte.

Ramzi Binalshibh, een gevangen Al Qa'ida-lid die nauw betrokken was bij de planning van 11 september, zou dingen kunnen zeggen die in Moussaoui's voordeel uitvallen. Dat heeft de aanklager Bever niet – bovendien zou dit de nationale veiligheid in gevaar brengen. Jammer, zei Brinkema. De constitutie garandeert de verdachte het recht om getuigen op te roepen. O ja?, reageerde justitie. Dan verplaatsen we het proces toch naar de militaire commissie?

In een hoofdcommentaar riep The New York Times Brinkema maandag op om voet bij stuk te houden. 'De oorlog tegen terreur heeft de grondwet niet herroepen, en rechter Brinkema moet ervoor zorgen dat die volledig van toepassing is in de zaak van Moussaoui.'

Ook zij die de American way of life in de meest letterlijke zin bedreigen, hebben grondrechten. Dat is niet leuk, maar wel essentieel, weet elk schoolkind. Dat de regering dit anders ziet, en die 'on-Amerikaanse visie' nu juist op Cuba tentoonspreidt, getuigt van een ironie die geen verdachte verdient.

Sheerik van Hoogstraten

Guantánamo gevangenen praten

2003

GUANTÁNAMO BAY, 28 JULI. Driekwart van de gevangenen op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba heeft bekend betrokken te zijn geweest bij terroristische activiteiten. Dat zegt de commandant van de basis, generaal Geoffrey Miller.

„We hebben een groot aantal gevangenen dat een goed overzicht [illegible] in het beschrijven van hun acties, systematische series of betrokkenheid bij acties – zeker meer dan 75 procent", aldus Miller.

Volgens de commandant zijn de 680 vermeende Al-Qaida- en Taliban-strijders inmiddels [illegible] geven zij belangrijke informatie over het terreurnetwerk van Osama bin Laden. Een aantal gedetineerden heeft zich tegen vrienden en collega's gekeerd, en deze informatie heeft geleid tot arrestaties. Miller zei dat de gevangenen de informatie gaven tijdens „stationaire ondervragingen" waarbij zij beloond werden met extra vrije tijd of meer eten.

Begin dit jaar meldde het Amerikaanse leger nog dat het grootste deel van de gevangenen „voetvolk" van de Taliban was, boeren, taxichauffeurs en arbeiders die op zoek waren naar werk.

Miller meldt eveneens dat de [illegible] op de basis bijna af is. Washington wil zo snel mogelijk beginnen met militaire tribunalen, alhoewel de eerste zes Guantánamo Bay-gevangenen die daarvoor in aanmerking kwamen – Britten en Australiërs – voorlopig niet zullen worden berecht.

De kritiek op de militaire tribunalen groeit ondertussen. De Democratische senator Jeff Bingaman (New Mexico) heeft de regering-Bush opgeroepen duidelijkheid te verschaffen over het lot van de gevangenen en verantwoording af te leggen over de tribunalen. „Het is beschamend voor ons om met deze gebrekkige actie die tegen onze grondwet in gaat, door te gaan. Een van de manieren waarop de rest van de wereld ons zal beoordelen, is de manier waarop we met deze gevangenen omgaan en welk juridisch proces we volgen."

Ook de National Association of Criminal Defense Lawyers heeft bezwaar tegen de tribunalen. „We adviseren onze leden niet te op te treden als advocaat. De regels zijn gewoon te beperkend om een enig vertrouwen te geven dat de verdediging professioneel kan optreden", heeft Lawrence Goldman, voorzitter van de advocatenorganisatie, gezegd.

Zwart gat

25 juli 2003

PREMIER BLAIR heeft bij president Bush voorlopig uitstel verkregen voor twee gedetineerden met de Britse nationaliteit. Ze zitten vast op de Amerikaanse basis Guantánamo als zogeheten *unlawful combatants* en behoorden tot de eerste kandidaten om terecht te staan voor speciale 'militaire commissies'. In het kielzog van Blair heeft Lord Goldsmith namens de Britse regering deze week in Washington alvast bereikt dat de Amerikaanse aanklager niet de doodstraf zal eisen tegen het tweetal. Als het tot een proces komt zullen verslaggevers worden toegelaten en kunnen de verdachten een Britse jurist consulteren, al blijft de verdediging in Amerikaanse handen. Wel hebben de Amerikaanse autoriteiten volgens Goldsmith beloofd dat de gesprekken van de twee Britten met de verdediging niet zullen worden afgeluisterd.

Met name dit laatste is een duidelijke concessie, want afluisteren is regel in de speciale procedure. Dit illustreert dat het niet pluis is met de militaire commissies. Deze dienen te worden onderscheiden van reguliere militaire tribunalen, al was het alleen maar omdat president Bush bepaalt wie er voor moeten komen. De president wijst ook de aanklagers, verdedigers en rechters aan. Beroep op de gewone rechter is niet mogelijk, al zijn er precedenten uit de tijd van de Amerikaanse burgeroorlog en de Tweede Wereldoorlog dat het federale Hooggerechtshof er toch aan te pas kwam. Behalve de eenzijdige samenstelling kennen de commissies ook nog verlaagde bewijsdrempels.

AMERIKAANSE ADVOCATEN laten niet gauw een zaak liggen. Maar het hoofd van het Genootschap van strafrechtadvocaten heeft nu toch de leden opgeroepen tot een boycot van de militaire commissies. Ondanks enige concessies van het Pentagon maakt deze speciale procedure hun het werken onmogelijk. De hele status van de verdachten is toch al uiterst kwestieus. De term *unlawful combatant* is een contradictio in terminis. Volgens het oorlogsrecht is een combattant per definitie wettig. Het Pentagon ziet deze terminologie en de militaire commissies als een middel om de kloof tussen de oorlog tegen het terrorisme en de gewone justitie te overbruggen. Het resultaat is echter een gevaarlijk juridisch zwart gat. Dat geldt helemaal voor het gevangenenkamp op Guantánamo. Dit is een Amerikaanse basis op Cuba, maar toch heeft een Amerikaanse rechter bepaald dat het kamp buiten zijn jurisdictie ligt. Volgens het oorlogsrecht mag men krijgsgevangenen vasthouden tot de oorlog voorbij is. Maar dan mag men ze niet onderwerpen aan voortdurende verhoren. Wat wel gebeurt. De detentie-omstandigheden zijn wat verbeterd, maar zijn volgens een recente reportage in de *New York Times* nog altijd strenger dan in de extra beveiligde gevangenissen van de VS zelf. En zeker dan de Geneefse conventies.

Bush heeft de commissies snel na de aanslagen van 11 september 2001 ingesteld. Daar werd echter bij gezegd dat het slechts een „optie" was om een extra mogelijkheid voor berechting in noodgevallen achter de hand te hebben. Inmiddels is gebleken dat de regering-Bush in terrorismezaken het nodige krediet heeft bij de Amerikaanse rechter. Waarom moet de dubieuze noodprocedure dan toch worden doorgezet? De berechting van *unlawful combatants* zal in de hele wereld de aandacht trekken. Een tweederangs procedure doet afbreuk aan overtuigingskracht daarvan. En daarmee van de strijd tegen het terrorisme.

Ook oude vrienden kunnen ruziën

Achtergrond | Blair vraagt Bush om eerlijk proces voor van terrorisme verdachte Britten

Het bezoek dat de Britse premier Tony Blair vandaag begint aan Washington wordt overschaduwd door een conflict over militaire rechtbanken. Twee van terrorisme verdachte Britten zouden geen eerlijk proces krijgen.

Van onze redacteur
Diederik van Hoogstraten
NEW YORK

Het gaat er niet altijd minder hartelijk aan toe wanneer de Britse premier Blair vandaag president Bush bezoekt. Maar voor het eerst sinds de Irak-oorlog is er een openlijk meningsverschil tussen de oude vrienden.

Groot-Brittannië heeft bezwaar op de behandeling van gevangenen in Guantánamo Bay, een Amerikaanse militaire basis in Cuba. Door zitten zevenhonderd van terrorisme verdachte mannen vast, onder wie twee Britten.

Een eerste groep van zes buitenlanders, inclusief de Britse geïnterneerden, wordt binnenkort voor een niet-openbare militaire rechtbank gebracht. Deze 'militaire commissies', die vorig jaar door president Bush in de Tweede Wereldoorlog werden ingesteld, zijn ook in de VS omstreden.

Het recht op een eerlijk proces met juridische bijstand is niet in het geding. De regering-Blair wil dat haar staatsburgers, Feroz Abbasi en Moazzam Begg, in Groot-Brittannië voor de rechter kunnen. Het is niet aannemelijk dat ze worden berecht zonder grondige gronden als mensenrechten en een eerlijke rechtszaak, zei minister Jack Straw maandag.

Blair, die is het Lagerhuis is ervan overtuigen te krijgen voor de koers, liet toen weten dat tijdens zijn tweedaagse gesprekken gaande zijn. Een tijdens dat vertrouwen bestaat aan Bush en het Congres tot de Amerikaanse autoriteiten zelfs ter sprake komen. Washington heeft niet 'serieus' gereageerd, maar is bang dat de bewijskracht geen stand houdt voor een Britse rechter.

De rechter voor de processen achter gesloten deuren vast de aanwezigheid 'vereenvoudigen' in de angst dat het terrorisme verwerft. Al Qa'ida rekruteerde aan de west komt als de aanklagen openbaar zijn.

Soms mogen burgerrechten wijken voor de nationale veiligheid, vertrok de Amerikaanse regering. Maar deze tendens wordt sinds '11/9' bekritiseerd door Amerikaanse mensenrechtengroepen en door andere landen.

De Amerikaanse Vereniging van Strafadvocaten hoopt vrijdag weer met een openbare verklaring. De groep van oliduizend advocaten kan de verdachten niet langer bijstaan. De krant the New Yorker adviseerde een commissie van de regering, Lawyers Committee, zal in de Financial Times. 'De raad's worden vertegenwoordigd, de commissaris worden vertegenwoordigd. Ik zal nooit een klant weigeren om datgene waarvan hij of zij wordt beschuldigd.' Maar 'door de onmogelijke te bepleiten aan de rechtsstaat' is een eerlijk proces uitgesloten, schreef de vereniging.

Het Pentagon heeft de kritiek naast zich neergelegd. Maar het Nationale Instituut voor Militair Recht schreef van de uit van de strafplichten. 'Wat eigen ook vindt van de tribunalen, de toepassing van het recht is niet gebaat bij een haastwerk.'

Tijdens de Tweede Wereldoorlog bepaalde het Hoggerechtshof dat militaire commissies toelaatbaar zijn in oorlogstijd. In 1942 stelde president Roosevelt zo'n tribunaal in, dat zes Duitsers ter dood veroordeelde. Het Hof weigerde toen een beroep van de verdachten te horen. Gezien de bijzondere aard van de strafplichten, in tijd- en oorlogsmisdrijf dat een beroep bij het Hof dienen bevolkt.

De behandeling van de Britten in Cuba zal vermoedelijk het enige meningsverschil zijn tussen Blair en Bush. Buitengrieper zijn verantwoordelijk de grote, gemeenschappelijke politieke problemen. Beide leiders moeten zich met hard en tand verdedigen tegen kritiek over de vermeende illegale inmenselijkheid tussen Irak en West-Afrikaanse landen.

Bush bevroedde in januari dat de dial hemelen was. En de nucleaire ambities van Saddam Hussein waren een reden voor de oorlog. Bush' aanname was gebaseerd op Britse inlichtingen.

'Militaire commissies' ook in VS omstreden

Ex-gevangene Guantánamo Bay klaagt VS aan

'Leven Sagheer verwoest door VS'

De eerste Pakistaan die is vrijgelaten uit de speciale gevangenis op Guantánamo Bay, klaagt de VS aan omdat ze hem ten onrechte hebben vastgehouden. Zijn eis: 10,4 miljoen dollar

Van onze correspondente
Sascha Kaster
ISLAMABAD

De eerste Pakistaan die door de Amerikanen is vrijgelaten uit de speciale gevangenis op Guantánamo Bay, klaagt de Verenigde Staten aan omdat ze hem ten onrechte hebben vastgehouden.

Mohammed Sagheer (51) is aangaan van zijn leven losgegooid en kan door zijn financiële en mentale schade die hij daarby heeft opgelopen, de draad niet meer oppakken, zegt zijn advocaat. 'Daarom eist zijn cliënt 10,4 miljoen dollar compensatie.'

Sagheer werd in november 2001 in Afghanistan gearresteerd omdat de Amerikanen hem ervan verdachten banden met het terreurnetwerk Al Qa'ida te onderhouden. De 31-jarige man werd overgebracht naar Guantánamo Bay.

Volgens zijn advocaat, Muhammad Ikram Chaudry, hebben de Amerikanen Sagheer voor die vrijlating tweehonderd dollar compensatie betaald 'maar hij heeft niet meer dan honderd dollar gekregen'.

Een dat terwijl Sagheer het geld goed kan gebruiken. Toen hij vrijlating weer thuis kwam, vond hij zijn woning en negen kindermeervermal terug. Zijn inmiddels had de hele tijd stil gestaan, zijn kinderen waren vertrokken, de relaties gen met hem en zijn vrouw verwijderd was verkocht of vernield.

Sagheer heeft maandenlang gesprokeerd de huidige toestand te los te proberen en heeft zij besloten de Amerikaanse overheid aansprakelijk te stellen. Chaudry: Mijn cliënt is ten onrechte aan jaar lang onder afschuwelijke omstandigheden vastgehouden en eventueel dusse blijkt, zijn leven te zijn verwoest. Hij wil dat ook een vergoeding voor het feit dat zijn kinderen en vrijheid hem opzettelijk zijn ontnomen. Tien miljoen dollar is niets te veel, de Verenigde Staten moeten betalen voor hun eigen fout.'

Chaudry heeft vanaf week een gesprek met de Amerikaanse ambassade in Islamabad uitgebracht dat is gericht aan de Amerikaanse ministeries van Buitenlandse Zaken, Defensie en Justitie. Hierin eist Sagheer eerherstel tot dat de hem 400 duizend dollar materiële schade heeft opgelopen. Daar bovenop eist Sagheer tien miljoen dollar voor 'het verlies van leven, vrijheid en waardigheid' aan gevoelsleed heeft ondervonden schade, financieel verlies, familie problemen, vervreemding en religieuze beledeling.

Je het document wordt verwacht dat de staat is medeschuldig aan door de Afghanen die hem hebben opgepakt en daarna door elgie Amerikanen zijnen.

Sagheer is gastarbeider in de Noord-Afghaanse stad Kunduz. Hij zwoert dat hij niets met de Taliban te maken heeft en daar alleen naar toe om als bouwkundige (gerelateerd) de kosten uit te leggen aan andere mensen. Hij probeerde te vluchten voor de Amerikaanse bondsbombardementen, maar werd opgepakt door de mensen van Ibarhil Dostum, een strijdmaar die doel uitmaakte van de Afghaanse alliantie die tegen de Taliban vocht.

Sagheer werd overgebracht naar de berucht Shiberghan gevangenis waar hij nauwelijks voedsel en water kreeg, ondanks de aanwezigheid van Amerikaanse troepen.

In eerste instantie werd Sagheer naar de Amerikaanse basis in Kandahar gebracht waar hij werd gefotografeerd als een gevangene. Al Qa'ida-verdacht. Hierop werd de beruchte geblindfold naar Cuba vervoerd.

Ze schoren zijn hoofd af, ook al ontvoerde ik hen (en dus wat ik deed, zei Sagheer in de Pakistaanse pers. 'En het was ons verboden te bidden.' Pas nadat hij en andere gevangenen een hongerstaking begonnen, werden ze met meer respect behandeld.

Volgens de raadsheer is Sagheer ongeloofwaardig, ondervraagd over de Taliban en Al Qa'ida en is hij twee keer in een donkere en lichtloze isolatiecel opgesloten omdat hij 'weigerde mee te werken' aan het onderzoek.

Tot zo ver is er nog niet gevorderd door de VS naar Chaudry verwacht. Intensiever antwoord. 'Als de een redelijk succesvol dient, kunnen we de kwestie wellicht buiten de rechtszaal oplossen', zegt de advocaat.

De Amerikaanse ambassade in Islamabad was niet bereikbaar voor commentaar.

VS laten 13 Pakistanen vrij van Guantánamo Bay

ISLAMABAD – De Verenigde Staten hebben dertien Pakistanen vrijgelaten die werden vastgehouden in Guantánamo Bay, een Amerikaanse basis op Cuba. De heeft een woordvoerder van het Pakistaanse ministerie van Binnenlandse Zaken donderdag bekendgemaakt. De Pakistanen werden verdacht van banden met het terreurnetwerk Al Qa'ida en het voormalige Afghaanse Talibanregime. (AFP)

Uitstel proces tegen Britten Guantánamo Bay

WASHINGTON, 19 JULI. De Verenigde Staten schieten het proces op tegen zeven Britten die vastzitten op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba. Dat gebeurde na overleg van de Britse premier Blair met de Amerikaanse president. Het Witte Huis bevestigde dat zes van twee Australiërs voorlopig niet vervolgd zullen worden. • Pagina 5

de Volkskrant Zaterdag 19 juli 2003

VS brengen Britten niet voor tribunaal

Experts kijken of uitlevering mogelijk is

Van onze redacteur
Diederik van Hoogstraten
NEW YORK

De Verenigde Staten zullen twee van terrorisme verdachte Britten niet voor een militair tribunaal brengen, zo besloot president Bush vrijdag. Een conflict tussen de VS en Groot-Brittannië is hiermee voorlopig afgewend.

Tijdens zijn bezoek aan Washington had premier Blair daarover dagenlang stevige op een regeling voor de twee Britse moslims die worden opgepakt door Amerikaanse troepen in Afghanistan.

Of ze aan Groot-Brittannië worden uitgeleverd, is nog niet duidelijk. Beloye en Amerikaanse experts gaan bekijken wat de europese lijkheden zijn, aldus het Witte Huis.

Deze zomer wordt een eerste groep gevangenen uit de Amerikaanse militaire basis in Guantánamo Bay op Cuba berecht door zes nieuwe 'militaire commissies'. De Britse geïnterneerden, Feroz Abbasi en Moazzam Begg, zouden daarbij een 22 zouden de doodstraf kunnen krijgen, aanstaat. De Groot-Brittannië niet kent. Dit bleek tot bij verzet van regering en parlement in Londen.

Blair stelt Bush persoonlijk onder druk om de berechting op te schorten. Bush woordvoerder Scott McClellan stelde in een verklaring: 'De president heeft besloten om militaire commissie-procedures tegen burgers van het Verenigd Koninkrijk gedurende de besprekingen niet toe te laten.'

Ook een gevangen Australiër wordt niet berecht, zolang wordt overlegd tussen Washington en Canberra.

Het tribunaal kan verdachten alle rechten ontnemen die ze normaal gesproken onder de Amerikaanse grondwet genieten. De verdachte mensenrechten niet kunnen gaan krijgen van 'terwijl ze gedetineerd zijn door de Verenigde Staten'. Ook de reden hiervoor is geen bezwaar door op de Genevese Conventies.

De VS hebben het tribunaal voor het eerst sinds 1942 ingesteld. Volgens de regering is het een gerechtvaardigd en noodzakelijk middel in de 'oorlog tegen terreur' die begint in Afghanistan na de aanslagen van 11 september 2001.

Zaak tegen 20ste kaper gesepareerd of naar tribunaal

VRIJDAG 11 JULI 2003

Van Guantánamo Bay

Londen wil 'terroristen' van VS terug

Door onze correspondent

LONDEN, 11 JULI. De Britse regering onderhandelt met de Amerikaanse autoriteiten over de repatriëring van twee Britse moslims, die nu gevangen zitten in Guantánamo Bay op verdenking van terrorisme.

Dat heeft de woordvoerder van premier Blair gisteren gezegd. De mogelijke uitlevering van de twee staat op de agenda als premier Blair volgende week in Washington een ontmoeting heeft met president Bush. De twee spreken dan naar wordt aangenomen ook over de stagnerende wederopbouw in Irak en de geleende politieke rol die aan verdragen van de oorlog over het gebruik van gevonden massavernietigingswapens in Irak.

Ruim 200 Britse parlementariërs hebben een motie ondertekend waarin wordt gevraagd dat de twee worden uitgeleverd aan de Britse autoriteiten, omdat ze in de Verenigde Staten onder de militaire rechtspraak geen eerlijk proces zouden krijgen. Feroz Abbasi (23) uit Londen en Moazzam Begg (34) uit Birmingham zouden lid zijn geweest van de Taliban en zijn aangehouden in Afghanistan. De twee zouden deel uitmaken van een zeven groep gevangenen in Guantánamo Bay die door een militair tribunaal als eindbeeld aan het eerste zou worden berecht.

Dreuning. Sinner erkende gisteren dat de regering „zeer bezorgd" heeft bij de militaire intimidatie die de VS willen inzetten tegen de gevangenen van Guantánamo Bay. Daarbij kunnen verdachten onder hun eigen verdedigingsteam en hoeven de militaire aanklagers niet te voldoen aan de strikte bewijsregels van een gewone rechtbank. Ook zouden gevangenen geen inzage hebben in de precieze aanklachten tegen hen.

Blair zegt volgende week naar Washington om daar te spreken met de Amerikaanse president Bush.

De Amerikaanse president zal een belangrijke bondgenoot in de oorlog met Irak om geen doorslaggevende overtuigende argumenten aan te dragen. Daarmee komt de Britse regering de Irak-aanval van de Amerikaanse president Bush verder glooien. Hij zegt namelijk dat de twee gevangen zouden zijn „een hoogst ongerustheidwekkende en gevaarlijke mensen en mogelijk een stap dichter bij een nucleaire aanval".

De parlementariërs vreest dat Abbasi en Begg de dreiging van een krijgen als ze weigeren schuld te bekennen, terwijl ze vervolgens al in het marineterrein van de rechtbank in Guantánamo Bay „tonnen de tijd in zullen zien het recht" over plaatsgenoten, en dat dat ook duidelijk moet blijken naar buiten toe.

De gevangenen, die geen officiële krijgsgevangenestatus hebben en daarom volgens de VS buiten de Conventies van Genève vallen, zijn in te komen en mogen niet twee keer per week een kwartier verschijnen. Voorzitterpanel op processen zijn de Amerikaanse autoriteiten begonnen aan de uitbreiding van gras onbewoonde beschaven aan het executieterrein.

Het is de vraag of de twee in het Verenigd Koninkrijk berecht zullen en kunnen worden, omdat onduidelijk is of ze een Britse rechter het bewijsmaterial tegen de twee inderdaad zal zien.

VS gaan 'terroristen' berechten

5-7-2003

Britten als eersten voor tribunaal Guantanamo Bay

2003

LONDEN, 5 JULI. Er zijn twee Britten onder de eerste zes verdachten die in Guantanamo Bay voor een Amerikaanse militaire commissie moeten verschijnen. Dat heeft het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken gisteren bekendgemaakt. Volgens ondersecretaris Straw staat het Midden-Oosten gaat het om 33-jarige Moazzam Begg en de 23-jarige Feroz Abbasi. Eerder was al bekend geworden dat de Australische David Hicks een van de zes verdachten is. Zij worden ervan verdacht dat ze aanhangers waren van het Taliban-regime in Afghanistan, dat aanhoudt juist gebleven werd verdreven door de Amerikanen. Ook zouden ze betrokken zijn geweest bij het terreurnetwerk al-Qaeda van Osama bin Laden. Volgens critici voldoet de militaire commissie op Guantanamo niet aan de internationaal gehanteerde normen voor een eerlijke rechtsgang. Straw zei vrijdag dat de Britse regering bij Washington op een zo eerlijk mogelijke rechtsgang zal aandringen. Volgens Straw is in Groot-Brittannië zelf een militair tribunaal niet aan de orde „zonder wij een onderscheid tussen de overheid en de rechterlijke macht willen gaandeza". (ANP, Reuters)

BRABANTS DAGBLAD - ZATERDAG 5 JULI 2003

Bush wijst eerste 'kandidaten' aan

Tribunaal Guantanamo van start

Door onze correspondent Ans Boonstra

WASHINGTON – De eerste rechtszaken voor de speciale Amerikaanse militaire tribunalen zijn een stap dichterbij gekomen. President Bush heeft een lijstje met namen van al-Qaedastrijders naar het Pentagon gestuurd, het ministerie van defensie, dat de knoop moet doorhakken over de processen.

Het is de eerste keer dat de terreurverdachten zijn geselecteerd voor de tribunalen, ook militaire commissies of tribunalen genoemd, die in november 2001 werden opgericht om buitenlandse terroristen te berechten.

Er zijn twee Britten onder de eerste zes verdachten die in Guantánamo Bay voor een Amerikaanse militaire commissie moeten verschijnen. Dat heeft het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken gisteren bekendgemaakt. Volgens ondersecretaris Straw staat het Midden-Oosten gaat het om 33-jarige Moazzam Begg en de 23-jarige Feroz Abbasi. Eerder was al bekend geworden dat de Australische David Hicks een van de zes verdachten is. Zij worden ervan verdacht dat ze aanhangers waren van het Taliban-regime in Afghanistan, dat aanhoudt juist gebleven werd verdreven door de Amerikanen. Ook zouden ze betrokken zijn geweest bij het terreurnetwerk al-Qaeda van Osama bin Laden. Volgens critici voldoet de militaire commissie op Guantánamo niet aan de internationaal gehanteerde normen voor een eerlijke rechtsgang. Straw zei vrijdag dat de Britse regering bij Washington op een zo eerlijk mogelijke rechtsgang zal aandringen. Volgens Straw is in Groot-Brittannië zelf een militair tribunaal niet aan de orde „zonder wij een onderscheid tussen de overheid en de rechterlijke macht willen gaandeza". (ANP, Reuters)

Bush heeft bovendien het laatste woord over het lot van de gevangenen.

Het hoger beroep is beperkt. Alhoewel de rechtszaken in principe openbaar zijn, kan de voorzitter van het tribunaal besluiten de zaak achter gesloten deuren te houden. De verwachting is dat daar van ruim gebruik gemaakt zal worden vanwege 'geheim' bewijsmateriaal.

De volgende maand door het Pentagon benoemde militaire advocaat die de verdachten moet bijstaan, heeft bekend te proberen de processen zo openbaar mogelijk te houden.

Executiekamer

Op de Amerikaanse marinebasis in de Cubaanse Guantánamo Baai is een executiekamer gebouwd voor de militaire tribunalen, en naar verluidt zijn er ook een executiekamer zijn aangelegd. Op de basis worden zo'n 680 Taliban- en al-Qaedastrijders zonder enige vorm van recht vastgehouden.

De Amerikaanse advocatenorde heeft scherpe kritiek op de geheime militaire processen. Neal Sonnett, voorzitter van een speciale taskgroep van de orde die zich met de behandeling van terreurverdachten bezighoudt, zei dat het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken landen die processen voor geheime militaire tribunalen voeren 'geen fatsoen' heeft. Dat blijkt bijvoorbeeld in een veroordelingsrapport. „Dat klinkt verdacht 'totalitair'", zei Sonnett.

VRIJDAG 4 JULI 2003

Eerste keer sinds WOI

Verdachten aangewezen tribunaal V

WASHINGTON, 4 JULI. De Amerikaanse presid
heeft zes 'vijandelijke combattanten' aangewezen
rechting door een van de omstreden militaire tri
Het is de eerste keer sinds het einde van de Tweede
oorlog dat de VS vijandelijke gevangenen zullen ve

Het Amerikaanse ministerie van Defensie, dat de beslissing vaststelt, heeft gisteravond de namen van de zes verdachten bekendgemaakt. Ook heeft het geen informatie verstrekt over de plek waar de zes berecht zullen worden. Maar woensdagavond deelde het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken mede dat het in gaan dat de processen op de Amerikaanse basis in Guantánamo Bay op Cuba zullen plaatsvinden. Daar zitten ook de meeste verdachte leden van Al-Qaeda en de Taliban vast.

„De president heeft besloten dat de overgrote meerderheid van dat actief van deze vijandelijke combattanten die wij van de internationale Al-Qaida- of uit een lidstaat moeten beschermen gewoon bij terreur tegen de Verenigde Staten", aldus een woordvoerder van het ministerie. De VS weigeren de gevangenen uit de oorlog in Afghanistan krijgsgevangenen te noemen. Met de term 'vijandelijke combattanten' proberen Washington de Genève Conventies voor het oorlogsrecht te omzeilen en de verdachten van de oorlog te

---

Overleg over Guantánamo-Britten

17-7-2003

De Britse regering onderhandelt momenteel met de Amerikaanse autoriteiten over de repatriëring van twee Britse moslims die nu gevangen zitten in Guantánamo Bay. Dat heeft premier Tony Blair vandaag gezegd.

De twee staan op de lijst van veertig mensen die de Amerikaanse president Bush wil berechten voor een militair tribunaal in de VS.

Australiër bekent training Al-Qaeda

SYDNEY, 10 JULI. De Australiër David Hicks die sinds januari 2002 vastzit op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba, heeft bekend door terreurorganisatie Al-Qaeda te zijn getraind. Dat meldt de Australische krant The Sydney Morning Herald vandaag. Hicks zou in Afghanistan hebben gevochten aan de zijde van de Taliban-regering en daar kampen hebben bezocht die door Al-Qaeda werden gerund. Hij zou ook een training hebben gevolgd in het gebruik van explosieven. Hicks is de eerste Australiër die wordt verdacht van banden met Al-Qaeda. Hij wordt samen met vijf andere Australiërs vastgehouden op Guantánamo Bay. (ANP)

Toestand op Guantánamo Bay 'zorgwekkend'

2003

...iel Cavoli bezocht voor het Internationale Rode Kruis regelmatig gevangenen op Guantánamo Bay. „We zijn af en toe hun boksbal."

Door onze redacteur
TYLLA KETELAER

ROTTERDAM, 1 JUNI. „Zorgwekkend." Daniel Cavoli, tot begin dit jaar maand hoofd van de interventiemacht Rode Kruis die naar Guantánamo Bay, neemt het woord niet in de mond. Officieel mag hij geen mededelingen doen over de status van de ruim 680 vermoede Al-Qaeda- en Taliban-gevangenen die sinds januari 2002 op de Amerikaanse basis gevangen zitten. De bevindingen en observaties van het Internationale Rode Kruis (ICRC) zijn vertrouwelijk, en worden alleen met de gevangenemende partij besproken, om te voorkomen dat de informatie voor politieke doeleinden kan worden gebruikt en daardoor de humanitaire missies in gevaar komen.

De vraag 'hoe gaat het met de gevangenen in Camp Delta op Guantánamo Bay', wil Cavoli (45) in een telefonisch interview dan ook niet beantwoorden. Maar indirect geeft de Zwitser wel antwoord. De onduidelijke en zeer onzekere situatie waarin ze zich bevinden is „zorgwekkend" aangewezen.

Hij werkt al enkele jaren voor het ICRC, eerst in Genève waar hij opgroeide – „ik ie de vlag steeds maar zie, is het een oase de hand liggende plek om te werken" – en later als lid van ICRC-delegaties naar onder meer Soedan, Roemenië, Jemen en Oekraïne. In 2001 was hij de eerste die de Afghanistan door de VS gevangengenomen strijders bezocht. Hij bevestigt dat het Rode Kruis hen regelmatig bezoekt.

De VS liet delegaties ook op de marinebasis in Cuba toe, bevestigt de gevangenis volgens de Amerikanen aan boord de Geneefse Conventies voor Oorlogsrecht vallen en zij het daarom niet als krijgsgevangene beschouwen. Volgens Cavoli kan het ICRC in Camp Delta op redelijke manier werken als elders: „Ons doel is met alle gevangenen te spreken zonder dat daar getuigen bij aanwezig zijn, en vaststellen in welke omstandigheden ze verkeren."

„Dit denk niet dat de status van vijandelijke strijders (zoals de VS de gevangenen noemt, red.) op een dagelijkse basis ons werk belemmert. Maar we hadden graag gezien dat de status van iedere gedetineerde individueel was beoordeeld door een onafhankelijk of Amerikaans tribunaal. Als het zo is dat aan een aantal is, kunnen wij uitingen geven aan hun, en zijn den alsen nodigmaatregelen worden aangebracht." De VS hebben de vermoede Al-Qaeda- en Taliban-strijders nog niet formeel aangeklaagd, noch aangegeven of en wanneer dat zal gebeuren.

Het ICRC let erop dat de gevangenen menswaardig worden behandeld, worden interviewd en uitwisseling krijgen. Verder deelde de delegatie brieven uit, en bij de op Guantánamo Bay 'postbode', vertelt Cavoli. De delegaties verzenden brieven en zorgen dat ze bij de families van de gevangenen komen, zodat de Amerikaanse censor ze heeft gelezen. De brieven, 3.500 berichten per dag, zijn niet vertrouwelijk en mogen geen gevaarlijke informatie bevatten. „De gevangenen kunnen vertellen dat ze leven, dat ze gezond zijn en dat hun familie zich goed zorgen moet maken."

Zolang de gevangenen in Camp Delta in de lucht zitten, is dat belangrijk. Langer tijd was weinig bekend over het lot van de 680 gevangenen al sinds de eerste Amerikanen arriveerden. De meesten hebben geen recht op juridische bijstand of familiebezoek, omdat een gezinslid of gevangenschap nieuwe terroristische aanslagen kan voorbereiden.

▸ vervolg RODE KRUIS: pagina 4)

...vervolg van pagina 3) De enkele journalisten die de basis bezochten, gaven het cellencomplex al...n van een afstand. Het weinige...lower het wel...lijn van de gevan...en bekend is, komt van de der...Britsemen die zijn vrijgelaten, de ...ieven van gevangenen aan familieden en de inhetanc die de VS verstrekken.

Cavoli vertelt hoe ook de familie...haar best doet met briefjes en foto's het lot van de gevangenen te verfichten. „Vorige week nog gaf ik een van hen een foto van zijn grootvader met allemaal kleinkinderen en andere familieleden. Ze hadden zich netjes aangekleed, stonden trots naast een auto. Lieve beelden, die duidelijk aangeven dat ze aan hun gevangen zijnd, zoom of vader denken."

Over de relici, of de executiekamer die het Amerikaanse leger vermoedelijk bouwt, wil Cavoli niets zeggen. Maar „Guantánamo Bay is een moverkelijke plaats", vertelt hij over de marinebasis.

„Het lijkt op een Amerikaans pioniersstadje. Er zijn een paar straatjes, een kerk, een cantine en permarkt, een hotel, zwembaden

Gebruikt als boksbal

2004 2005

RODE KRUIS

...en – natuurlijk – een McDonalds"."

Hij geeft zan dat een verblijf Guantánamo Bay „illustratief...lijk" is. „Je weet dat je niet makkelijk weg kan. Denk eens in hoe het voor de gevangenen is."

„Ze zijn bwaad, laten eenmies ...ren, zijn gefrustreerd. We zijn af en toe als hun boksbal gebruikt."

Het is slapend voor de delegatieleden, maar „we zijn de enige niet-Amerikanen die de gevangenen mogen zien. Het is slapend contact met de buitenwereld". Cavoli maakt zich zorgen. „Normaal wordt je gevangenschap voor een bepaalde tijd gegeven. Je krijgt een advocaat toegewezen, die weet wat er aan de hand is. Je weet wanneer je vrijkomt. Dat is hier allemaal niet zo."

Maar het is duidelijk dat hij zich ergeren en machteloos voelt, hoewel Cavoli dat niet zo wil toegeven.

„Ons hen na 15 maanden nog steeds in dezelfde situatie te zien, en dan bedoel ik dat het geen kant op gaat, is ontzettend zorgwekkend."

Cellen van 2,5 bij 2,5

In Camp Delta zitten 680 mannen gevangen, uit zeker veertig landen. De grootste groep gevangenen, naar schatting 150, bestaat uit Saoediërs. Verder zitten er Pakistanen, Jemenieten, Britten, Russen, Australiërs en een Zweed vast. Onder de gevangenen bevinden zich drie jongens tussen de 13 en 15 jaar oud.

Volgens de verhalen van ex-Britse gevangenen, en de interviews van de VS gaven, zitten de gevangenen in cellen van 2,5 bij 2,5 meter met een hurk-wc, bed en koran. Vijf keer per dag roept een imam op tot het gebed. Een kwartier per week mogen de gevangenen douchen, en een kwartier per week mogen ze buiten.

Regelmatig krijgen de gedetineerden een andere cel, om te voorkomen dat er stukken ontdekt, dan komt er een rechtszaak, ...je wordt vermoedelijk, ja, dan weet je dat je je leven na twee, vijf of misschien zes tien jaar weer terug krijgt."

Hongerstakingen, aanslagen, ziekelijkheid en pogingen tot zelfmoord door met het hoofd tegen de celdeur te bonken of met de plastic mesjes (tijdens het wondzetten de potsen door te snijden, hebben zich voorgedaan, „maar niet vaker dan in andere strenge beveiligde gevangenissen", aldus een woordvoerder van de basis begin dit jaar. Één gevangene ligt sinds een zelfmoordpoging in coma.

Naast Camp Delta staat Camp IV, waar minder claustrofobische gevangenen zijn ondergebracht. Er is een recreatieruimte, en de gevangenen mogen als zich goed gedragen kauwgum kauwen, tijdschriften lezen en „brood met pindakaas en jam eten". Ook de drie jongens zijn hier ondergebracht, alhoewel ze geen contact met de andere gevangenen mogen hebben. Volgens de New York Times hebben de jongens Disney-video's, documentaires en de film Cast Away, een modernse variant op het verhaal van Robinson Crusoe.

Het Amerikaanse leger bouwt verder een rechtszaal, een permanente gevangenis en een executiekamer. Het Pentagon benadrukt dat de verbouwing van Camp Delta niet betekent dat de berechting van de 'illegale strijders' nabij is.

„Er zijn meerdere plannen voor de korte en lange termijn, maar dat is alles wat ze zijn: plannen", aldus het Amerikaanse leger.

VS behouden geheim proces

2004

WASHINGTON, 28 MEI. Het Hoogste Amerikaanse Supreme Court...Hoogstenrechtshof, heeft zich niet ...omenkelijk verklaard in de zaak ...aangaande de geheime hoorzittingen die opgelegde migranten na de aanslagen van 11 september zijn opgelegd. Het Hof gaf geen verklaring voor de beslissing.

De zaak was aanhanging gemaakt door twee mediaorganisaties in de Amerikaanse staat New Jersey die van mening zijn dat de pers toegang moet krijgen tot speciale zittingen over migratiekwesties.

De geheime hoorzittingen betreffen de zaak van de omstreden ...mstergegeken die door het ministerie van Justitie na 11 september 2001 zijn uitgevaardigd om de komst ...mogelijke terroristen te vergemoeilijken. Immigratierechters hebben tot dagen toe de aanslagen via een dezer New York en Washington via een de-...creet toestemming gekregen om ...schenkers van de Amerikaanse immigratiewetten die 'van speciaal belang' zijn voor het nationale veiligheids...tutie in gesloten zittingen te hebrechten.

De Haagse immigratierechter Michael Creppy laat de media en familieleden van de gedaagden niet toe tot de processen. Op die manier zou voorkomen kunnen worden dat potentieel belangrijke of schadelijke informatie in handen komt van andere terroristen.

De Amerikaanse regering heeft altijd gesteld dat het publiek het recht heeft om te weten wat er in het gelijk gesteld en verklaard dat het publiek het grondwettelijk recht heeft om te weten wat er in de rechtszaal gebeurt. Dit is echter niet gebeurd. De VS hopen dat de gedetineerden informatie kunnen verschaffen over het terreurnetwerk Al-Qaeda en over Osama bin Laden, die verantwoordelijk wordt gehouden voor de aanslagen van 11 september 2001 op New York en Washington. Inmiddels zijn dertig gevangenen vrijgelaten.

In zijn woonplaats Allentown in Pennsylvania, twintig kilometer van de grens met Afghanistan, vertelde Mohammad dinsdag verschillende bronnen en persbureaus over zijn tijd op de basis. Hij werd volgens eigen zeggen in november 2001 gevangengenomen door het Amerikaanse leger in de Afghaanse stad Mazar-i-Sharif, en verdacht van lidmaatschap van Al-Qaeda en/of de Taliban. Hij zegt door de Noordelijke Alliantie te zijn aangehouden, en vervolgens te zijn verkocht aan Amerikaanse troepen.

Mohammad zegt evenmin als de gevangenen in eerste instantie slechts werden behandeld door de Amerikanen, en mentaal en fysiek te zijn gemarteld totdat het Rode Kruis interveneerde. Tegenover de Britse omroep BBC verklaarde de Pakistaan in het vliegtuig van Afghanistan naar Cuba te zijn vastgebonden en geblinddoekt. „Na een reis van achttien uur in...der die omstandigheden, werden we als lage dieren in een kooi gestopt." Bureden werden afgeschermd van de gevangenen mochten niet met elkaar praten of bidden. Ook zou hij zijn gedwongen met een onbekend medicijn. „Ze zeiden dat het een medicijn voor onze hersenen was."

Op Guantánamo Bay was de situatie beter, maar „de meeste ...gevangenen, red.) verkeren in een constante mentale toestand en zijn gedeeltelijk geworden", aldus de Pakistaan. De Amerikaanse regering maakte in maart bekend dat 13 gedetineerden hadden geprobeerd zelfmoord te plegen. Één man is daarbij in coma geraakt. De VS hebben een spoedig oplossing voor de gevangenen met psychische problemen opgericht.

Mohammad denkt terwijl de Amerikaanse regering aan te klagen. „Zonder bewijs of redelijke aanklaging ben ik door de Amerikaanse overheid schuldig verklaard en me een compensatie moeten geven voor de verlies van vrijheid."

Twijfels detentie basis VS op Cuba

2003

Door een onzer redacteuren
ROTTERDAM, 14 MEI. „De onzekerheid van de gevangenen op Guantánamo Bay is niet onze bekend met de acties Al-Qaeda." Dat zegt de Pakistaan Shah Muhammad Marri op de basis Guantánamo Bay op Cuba.

Op de marinebasis zitten 684 vermoede Al-Qaeda- en Taliban-strijders gevangenen, de meesten sinds januari 2002. Ze zijn nog niet formeel aangeklaagd en onduidelijk is wat er met hen gaat gebeuren. De VS hopen dat de gedetineerden informatie kunnen verschaffen over het terreurnetwerk Al-Qaeda en over Osama bin Laden, die verantwoordelijk wordt gehouden voor de aanslagen van 11 september 2001 op New York en Washington. Inmiddels zijn dertig gevangenen vrijgelaten.

In zijn woonplaats Allentown in Pennsylvania, twintig kilometer van de grens met Afghanistan, vertelde Mohammad dinsdag verschillende bronnen en persbureaus over zijn tijd op de basis. Hij werd volgens eigen zeggen in november 2001 gevangengenomen door het Amerikaanse leger in de Afghaanse stad Mazar-i-Sharif, en verdacht van lidmaatschap van Al-Qaeda en/of de Taliban. Hij zegt door de Noordelijke Alliantie te zijn aangehouden, en vervolgens te zijn verkocht aan Amerikaanse troepen.

Mohammad zegt evenmin als de gevangenen in eerste instantie slechts werden behandeld door de Amerikanen, en mentaal en fysiek te zijn gemarteld totdat het Rode Kruis interveneerde. Tegenover de Britse omroep BBC verklaarde de Pakistaan in het vliegtuig van Afghanistan naar Cuba te zijn vastgebonden en geblinddoekt. „Na een reis van achttien uur in...der die omstandigheden, werden we als lage dieren in een kooi gestopt." Bureden werden afgeschermd van de gevangenen mochten niet met elkaar praten of bidden. Ook zou hij zijn gedwongen met een onbekend medicijn. „Ze zeiden dat het een medicijn voor onze hersenen was."

Op Guantánamo Bay was de situatie beter, maar „de meeste ...gevangenen, red.) verkeren in een constante mentale toestand en zijn gedeeltelijk geworden", aldus de Pakistaan. De Amerikaanse regering maakte in maart bekend dat 13 gedetineerden hadden geprobeerd zelfmoord te plegen. Één man is daarbij in coma geraakt. De VS hebben een spoedig oplossing voor de gevangenen met psychische problemen opgericht.

Mohammad denkt terwijl de Amerikaanse regering aan te klagen. „Zonder bewijs of redelijke aanklaging ben ik door de Amerikaanse overheid schuldig verklaard en me een compensatie moeten geven voor de verlies van vrijheid."

VS bouwen executiekamer op Guantánamo Bay

2003

MIAMI, 11 JUNI. Het Amerikaanse leger bouwt op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba een rechtszaal, een permanente gevangenis en een executiekamer.

Dat bevestigen verschillende legerfunctionarissen. De verbouwing van Camp Delta, stuit de gevangenis Guantánamo Bay ...ertigste Status van gevangen te ...erbaring 680 vermoede Al-Qa...da- en Taliban-strijders die op de basis gevangen worden gehouden.

Het Pentagon benadrukt dat de verbouwing van Camp Delta niet betekent dat de berechting van de 'illegale strijders' nabij is. „Er zijn meerdere plannen voor de korte en lange termijn, maar dat is alles wat ze zijn: plannen", aldus het Amerikaanse leger.

Het Pentagon heeft nog geen officieel bevestigd dat de executiekamer wordt gebouwd. Volgens ingewijden zou de executiekamer in de nabijheid van de gevangenis worden gebouwd. Het is onduidelijk of de executiekamer ook daadwerkelijk zal worden gebruikt.

Het Pentagon heeft nog geen officieel bevestigd dat de executiekamer wordt gebouwd. Volgens ingewijden zou de executiekamer in de nabijheid van de gevangenis worden gebouwd. Het is onduidelijk of de executiekamer ook daadwerkelijk zal worden gebruikt.

De VS hebben de gevangenen in Guantánamo Bay sinds januari 2002 op de basis gevangengehouden. Ze worden verdacht van banden met het terreurnetwerk Al-Qaeda en/of de Taliban. Hij zegt door de Noordelijke Alliantie te zijn aangehouden, en vervolgens te zijn verkocht aan Amerikaanse troepen.

Mohammad zegt evenmin als de gevangenen in eerste instantie slechts werden behandeld door de Amerikanen, en mentaal en fysiek te zijn gemarteld totdat het Rode Kruis interveneerde. Tegenover de Britse omroep BBC verklaarde de Pakistaan in het vliegtuig van Afghanistan naar Cuba te zijn vastgebonden en geblinddoekt. „Na een reis van achttien uur in...der die omstandigheden, werden we als lage dieren in een kooi gestopt." Bureden werden afgeschermd van de gevangenen mochten niet met elkaar praten of bidden. Ook zou hij zijn gedwongen met een onbekend medicijn. „Ze zeiden dat het een medicijn voor onze hersenen was."

Op Guantánamo Bay was de situatie beter, maar „de meeste ...gevangenen, red.) verkeren in een constante mentale toestand en zijn gedeeltelijk geworden", aldus de Pakistaan. De Amerikaanse regering maakte in maart bekend dat 13 gedetineerden hadden geprobeerd zelfmoord te plegen. Één man is daarbij in coma geraakt. De VS hebben een spoedig oplossing voor de gevangenen met psychische problemen opgericht.

Mohammad denkt terwijl de Amerikaanse regering aan te klagen. „Zonder bewijs of redelijke aanklaging ben ik door de Amerikaanse overheid schuldig verklaard en me een compensatie moeten geven voor de verlies van vrijheid."

14/5/2003

"America's Best Political Newsletter" Out of Bounds Magazine

counterpunch

edited by alexander cockburn and jeffrey st.clair

New Special Double Issue on the War Print Edition of CounterPunch Available Exclusively to Subscribers: The US vs. Iraq: the Thirteen Year War; The Sanctions That Killed; Bombing Iraq Every 3 Days Since the Ceasefire of 1991; What Would Gore Have Done?; The Rise of the Neocons; Israel's Proxy War Plan; Why Did It End So Quickly?; The Coming Occupation; Re-educating Iraqis, American-style; Those Reconstruction Contracts; Media Hawks; Christian Crusaders; Democratic Candidates and the War; Smart Bombs Go Haywire; Inside the Mind of Santorum; Gore Vidal on John Kerry; Thomas Pickering: the Bad Seed. Remember, the CounterPunch website is supported exclusively by subscribers to our newsletter. Our worldwide web audience is soaring, with more than 60,000 visitors a day. This is inspiring news, but the work involved also compels us to remind you more urgently than ever to **subscribe** and/or make **a (tax deductible) donation** if you can afford it. If you find our site useful please: **Subscribe Now!**

Or Call Toll Free 1-800-840 3683 or write **CounterPunch, PO BOX 228, Petrolia, CA 95558**

May 15, 2003

Can Moussaoui Get a Fair Trial?

How Much Access to the Detainees at Camp X-Ray is His Defense Entitled to?

By JULIE HILDEN

On Wednesday, May 7, U.S. District Judge Leonie Brinkema held a closed hearing to determine whether suspected terrorist Zacarias Moussaoui will be allowed to interview an alleged Al Qaeda member, who is currently being held by the U.S. government, to help build his defense. (Previously, in March, Judge Brinkema had allowed Moussaoui access to another detained alleged Al Qaeda member.)

The government has suggested that, rather than

Recent Stories

May 14, 2003

Cindy Corrie
A Mother's Day Talk: the Daughter I Can't Hear From

Jason Leopold
The Pentagon and

Hallburton: a Secret November Deal for Iraq's Oil

David Lindorff
Fighting the Patriot Act: Now It's Alaska

John Chuckman
Giggling into Chaos

Jack McCarthy
Twin Towers of Journalism: Racism and Double Standards

Wayne Madsen
Assassinating JFK Again

M. Juniad Alam
The Longer View

Paul de Rooij
The New Hydra's Head: Propagandists and the Selling of the US/Iraq War

James Reiss
What? Me Worry?

Steve Perry
More on Saudi Arabia Bombings

Website of the Day
A Tribute to Ted Joans

May 13, 2003

Saul Landau
Clear Channel Fogs the Airwaves

Michael Neumann
Has Islam Failed? Not by Western Standards

allowing Moussaoui access to such prisoners, it should instead be allowed to provide a written summary of the prisoner's statements to Moussaoui. It has argued that because Moussaoui is also an Al Qaeda member, national security may be jeopardized if he is allowed to communicate directly with other members of the terrorist group.

However, Moussaoui's "standby" attorneys have suggested that such written statements are far from sufficient: "There is no precedent for denying a defendant facing the death penalty access to such witnesses." As their comments suggest, especially in a death penalty case, there are very strong reasons to allow the defendant access to all possible means of defense. Certainly, this country has executed enough innocent people in the past to be wary of cutting off a defendant's right to defend himself.

The Bad Daughter by Julie Hilden

Who is correct--the government, or Moussaoui and his standby attorneys? Before answering the question, it's helpful to look at the ground rules that govern defendants' ability to call witnesses in a federal criminal trial.

Why Defendants Often Don't Call Their Own Witnesses In the First Place

First, it's important to remember that many defendants usually don't put on their own case at all. Rather, their lawyers cross examine the government's witnesses, and argue in their opening summation that the government has not met its burden of proof beyond a reasonable doubt.

Why don't defendants put on their own case? Sometimes public defenders' lack of resources are to blame: The defendant's overburdened attorney doesn't have the time to conduct a full investigation. But the real reason is usually related to the Fifth Amendment.

Uri Avnery
My Meeting with Arafat

Steve Perry
The Saudi Arabia Bombing

Jacob Levich
Democracy Comes to Iraq: Kick Their Ass and Grab Their Gas

William Lind
The Hippo and the Mongoose: a Question of Military Theory

The Black Commentator
Fraud at the Times: Blaming Blacks for White Folks' Mistakes

Stew Albert
Asylum

Hammond Guthrie
An Illogical Reign

Website of the Day
Sy Hersh: War and Intelligence

May 12, 2003

Chris Floyd
Bush, Bin Laden, Bechtel, and Baghdad

Dave Lindorff
America's Dirty Bombs

Sam Hamod and Elaine Cassel
Resisting the Bush Administration's War on Liberty

Defendants with prior criminal records often invoke their Fifth Amendment right not to testify. Once they've made that choice, putting on other witnesses on their behalf has a severe cost for them. It will inevitably raise this question in the jury's mind: "So why doesn't the defendant himself just tell us what happened?"

Although jurors know the defendant has a right not to take the stand, they also often wonder why he doesn't. Putting on an elaborate defense only make the defendant's own silence more conspicuous.

Putting on such a defense also means the attorney can no longer implicitly suggest the defendant might have taken the Fifth on principle, by suggesting the burden is on the government, not the defendant. The idea is that the defendant isn't speaking because he doesn't have to; the government is the one that has to convince the jury. But putting on a defense case without the defendant's own testimony suggests, instead, that the defendant prefers to have others make his case for him, because he fears trying to tell his own story.

That, then, is the situation in the typical case in which the defendant takes the Fifth.

But what about the cases where the defendant and his attorneys do decide to put on their own defense? Here is where obstacles can arise.

If a Defendant Does Try to Put on A Defense, He May Run Into Trouble

First, witnesses who fear they may incriminate themselves with their testimony may refuse to speak to the defendant or his attorneys. Even if they are subpoenaed to give a deposition, they may take the Fifth. If they do, a defendant has little recourse.

That's because it is the prosecutor, not the defendant, who has the power to offer witnesses immunity and compel them to speak--meaning that the prosecution, in effect, has access to more testimony than does the defense. In a very rare

Uzi Benziman
Sharon and Sons, Inc.

Jason Leopold
The Decline and Fall of Thomas White

Rich Procter
George Jumps the Shark

Federico Moscogiuri
Going to Israel? Sign or Else

Steve Perry
Bush's War Web Log 5/12

Book of the Day
Fooling Marty Peretz

Website of the Day
T-Shirts to Protest In

May 10 / 11, 2003

Alexander Cockburn
Rosenthal Faces the Music in Key Med Marijuana Case

JoAnn Wypijewski
Labor in the Dawn of Empire

Annie C. Higgins
The Last Time I Saw Mus'ab

Ron Jacobs
The Devil in New England

William Mandel
One on One with Sen. Joe McCarthy

Jason Leopold

circumstance, a defendant might convince a judge that his Sixth Amendment right to a fair trial requires the judge's granting immunity to the witness, and compelling him or her to speak, but this is unlikely.

Meanwhile, if the defendant is poor, he will face additional obstacles. If he can't pay witness fees, he can get the judge to subpoena witnesses anyway, but only if their testimony is found by the judge to be necessary "for an adequate defense." Moreover, even if a subpoena for a deposition or trial appearance is issued, witnesses can always move to quash it.

That brings us to Moussaoui, who appears to be in an unusual situation for a defendant. His verbosity so far seems to make it very likely that he will take the stand in his own defense, and it seems the witnesses whom he has wanted to speak to, probably actually want to speak with him--rather than taking the Fifth or moving to quash the subpoena. Instead, it is the government that is the major obstacle to his getting access to witnesses.

The Problem with the Written Statement Option

The government's national security concern, in this case, might be a plausible one. Its fear may be that Moussaoui would be a message-carrier among Al Qaeda prisoners--perhaps filling them on what the government does, and does not, know about Al Qaeda. There is every reason to think the angry Moussaoui would do this if he could--whether he is guilty, or simply furious at being wrongly accused.

Moreover, if Moussaoui went so far as to aid in terrorism, there would be little the government could do to penalize him further. It apparently expects to win the death penalty in this case. And if he is indeed guilty, then Moussaoui, too, may expect this too, and thus see no reason not to wreak havoc before he is executed. (This "nothing to lose" phenomenon is yet another problem with the death penalty.)

Halliburton Still Flouts the Law as It Profits from Terror

Patrick Cockburn
The Iraqi Quagmire

Larry Magnuson
William Bennett: Next Viceroy of Iraq?

Sasan Fayazmanesh
The Good Terrorists?

Anthony Gancarski
Chalabi: Drowning in Ba'ath-water?

Steven Sherman
A Letter to My European Friends

Khaled El-Bizri
Mr. Bush Comes to Santa Clara

Bruce Jackson
How Fear Curdles the Soul

Adam Engel
Flag in the Rain

Poets Basement
Reiss, Guthrie, Hamod & Albert

Steve Perry
Bush's War Web Log 5/10

Website of the Weekend
Killing Again

May 9, 2003

Rahul Mahajan

These concerns lead to the question of whether there might be a solution that balances the government's national security worries against Moussaoui's fair trial rights. The government's "written statement" option seems a weak one, but it's hard to propose another, because the balance is very difficult to strike.

Written statements are a poor alternative to actual interviews. In-person interviews encourage witness candor. They also allow subtle follow-ups and allow the questioner to tailor questions based on the answers he's gotten so far. And crucially, they allow the defendant and his attorneys to assess how useful the witness would be if actually called to the stand at trial.

Without the opportunity to observe demeanor and assess credibility, the defense's position is weakened. Before calling a witness, it's best to know not only what he will say, but how he will say it. Under ordinary circumstances, no attorney worth his or her salt would accept a written statement in exchange for an in-person interview. A trial is a human drama, not a paper battle.

The Problem Is Particularly Acute Since Moussaoui Is Representing Himself

Another alternative--having defense attorneys, not Moussaoui, do the interview, and restricting what they can convey to him based on security rules--is excluded here. The case is an unusual one, because Moussaoui is representing himself--with access to judge-appointed "standby counsel." Thus, the option of allowing Moussaoui's lawyers--but not Moussaoui himself--access to potential witnesses who might disclose sensitive information is not as feasible as it otherwise would be. In a sense, he is his own lawyer.

Of course, giving attorneys access to information that they cannot communicate to their clients is hardly an ideal solution anyway. But it's also not unheard of. For example, if an attorney, through no fault of his own, sees something he shouldn't--say, inadvertently produced information from the other side--he might have an ethical duty to keep it to himself. Typically, though, a criminal

Don't Lift the Sanctions Yet

Wayne Madsen
When Lying Pays Off: Neo-Con Fabricators

Chris Floyd
The Karamazov Question

Don Monkerud
The Great Christian Schism: War or Peace?

Sam Hamod and Elaine Cassel
Drunk on Power: Bush, Power and the Pathology of the Dry Drunk

Hammond Guthrie
Bombastic Promise Keeping

Steve Perry
Bush's War Web Log 5/09

May 8, 2003

Julie Hilden
When It's a Crime to Visit Your Son

Mickey Z.
Partisan Protests?

Mark Zepezauer
Evil is as Evil Does

David Lindorff
The Coming Senior Revolution

Abu Spinoza
The Detention of Dr. Huda Ammash

defendant ought to be allowed to see all the evidence that his attorney can.

An Ex Parte Proceeding May Be the Best Solution

Another option might be to have the interview presided over by the judge, with prosecutors excluded (the legal term for such a one-sided proceeding is "ex parte"). It seems unlikely that even Moussaoui would plot in front of Judge Brinkema.

This solution would not be completely unusual: Judges typically have experience in conducting ex parte proceedings, at least in civil cases where it is possible, for instance, to get an ex parte temporary restraining issue under some circumstances. They are also very used to overseeing, and controlling, witness testimony to make sure that it hews to external constraints, such as the rules of evidence--often, for instance, shutting down hearsay before it can be voiced.

This option would seem to be fair to both sides. Prosecutors could fill the judge in beforehand on their national security fears, so she could shut proceedings down if Moussaoui was attempting to misuse them. Meanwhile, Moussaoui would be able to have the benefit of an in-person interview of the Al Qaeda prisoner, and could also keep his defense strategy secret from the prosecution until trial begins, as he's entitled to do.

I'm sure Judge Brinkema's resolution of the dispute over access to the Al Qaeda witness will depend at least in part on the evidence on the magnitude and plausibility of the national security threat, and rightly so. But whatever approach she takes, my hope is that she offers Moussaoui greater due process, and a fairer trial, than the government's "written statement" would allow. With not only the U.S., but the world watching, it's important that Moussaoui's right to a fair trial is preserved insofar as that is possible.

Julie Hilden practiced First Amendment law at the D.C. law firm of Williams & Connolly from 1996-99. Currently a freelance writer, she

VS: sneller werken op Guantánamo

2003

WASHINGTON, 3 MEI. De Amerikaanse regering gedwongen op de detentiegang van de 654 Al-Qaeda- en Taliban-gevangenen op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba sneller af te handelen. Dat heeft minister van Defensie Rumsfeld gisteren gezegd in het televisieprogramma Late Edition van CNN.

De mannen gevangen namen sinds januari 2002 voor op de basis. Ze zijn nog niet formeel aangeklaagd en onduidelijk is wat er met hen gaat gebeuren. De VS hopen dat gevangenschappen informatie kunnen verschaffen over het terreurnetwerk Al-Qaeda en over Osama bin Laden, die verantwoordelijk wordt gehouden voor de aanslagen van 11 september 2001 op New York en Washington.

„Het komt tijd om uit te vinden welke informatie ze hebben", aldus Rumsfeld. Volgens de minister zijn verschillende inlichtingendiensten en zijn eigen ministerie bij de ondervraging van de gevangenen betrokken. „De interrogation teams rijst in breedte."

Onbekend is wat de VS gaan doen met de ondervragingen nadat ze zijn afgerond.

Rumsfeld herstelde dus bij half april een brief van minister van Buitenlandse Zaken Powell heen gekregen over Guantánamo Bay. (Daarin citeerde Powell achttienden van vijf burgers tussenin op de Amerikaanse basis en die dreigden uitkeerd over het feit van Amerikaanse burgers dat het slechte behandelen van de gevangenen de internationale samenwerking in de strijd tegen terrorisme in gevaar brengt, zo melden verschillende Amerikaanse kranten. Op de basis zitten naar verluidt onder meer Saoediërs, Afghanen, Pakistanen, Britten, Australiërs en een Zweed zit.

Amerikaanse bronnen binnen het Pentagon zeggen dat de regels volgens welke militairen terdoden zullen worden gehouden, inmiddels zijn vastgesteld. De Guantánamo-gevangenen komen niet in aanmerking voor een proces in de VS, maar zullen door de tribunalen worden berecht. Volgens de bronnen hanteer de rechtbanken na lezer moment begonnen.

De commandant van de Guantánamo Bay heeft er aanwijzingen zijnkering met die Al-Qaeda-medewerkers ook in 2005 nog op de basis zullen zijn. Der mekkelijk in september bij Act inferenten van zijn begroting voor 2004-2005. (AP, BBC, Reuters)

Tanks bar eog grooting aan de de Irish Club, Kabul.

Laatste ronde in de pub van Kabul

24-4-2003

Jammer voor Kabulianen die graag naar een pint Guinness Leon Guinness moet is krijgen. De ene pub in de Afghaanse hoofdstad – en het enige café in heel Afghanistan – is sinds 1 juli 2002 gesloten. Paddy's Bar zat indertijd vooral vol.

Eigenaar Sean Martin Mc Quade had de bar al zien hangen. Een kroeg vol bakstenkarakters in een door westerse militairen bevolkt centrum, dat leek mooi een Seventies droombeeld worden van terroristen. Hij had zijn bar dus ook eerdelijk opgezocht, zonder buitenboden aan de eeuw, zonder buitenmuur. Een echte stamkroeg heeft toch sfeertje zijn instinct te volgen.

De Verenigde Naties waarschuwden Mc Quade deze week officieel er weer een aanslag bestaat op de pub. Een waarschuwing die uit. Als iemand er een bom laat ontploffen, dan blaast hij in één klap de hele internationale gemeenschap in Kabul op."

Mr Quade reageerde laconiek. "Het hoort erbij als je een bar opent in Kabul", zei hij tegen een journalist die bij hem aan de toog hing voor een Heineke glas. Maar daarna gooide hij de tent dicht.

Volgende week zal Mr Quade de Irish Club weer openen. Hij zal dan wel minder gaan tappen, want voor permanent van de Verenigde Naties is de bar voortdurig verboden terrein.

Kinderen vast op Guantánamo

Door een eigen redacteur

ROTTERDAM, 24 APRIL. De Verenigde Staten houden drie kinderen gevangen op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba. Dat heeft het Amerikaanse leger gisteren bevestigd na vragen in verschillende media.

De drie, jongens tussen de 13 en 15 jaar oud, werden oppakt tijdens de oorlog in Afghanistan tussen gewapende Amerikanen troepen. Eveneens de andere, zeven 600 verdachte Al-Qaeda- en Taliban-strijders die eerst gevangen zitten.

Hoeveel jaar sorig jaar op de basis gevangen zitten, worden de jongens beschouwd als 'illegale strijders'. Illegale strijders vallen in tegenstelling tot krijgsgevangenen, niet onder de Genefve Conventies voor oorlogsrecht. Ons die reden hebben ze geen recht op juridische bijstand of bezoek door familieleden.

Volgens hun hoofd zijn de drie in aparte cellen ondergebracht en krijgen zij volgens Guantánamo Bay-woordvoerder Barry Johnson extra gezelschap zorg. Ook zijn pogingen ondernomen hun ouders te vinden.

Het leger is overigens niet van plan de jongens vrij te laten. Ze zullen eerst worden ondervraagd. De VS willen vanmiden dat ze geen bedreiging vormen als ze worden vrijgelaten.

Een van de jongens is volgens mensenrechtenorganisatie Amnesty International de 15-jarige Canadees Omar al-Khade, die in juli 2002 werd aangehouden. Amnesty heeft de Canadese minister van Defensie in oktober in een open brief gewezen op de precaire van de jongen. Volgens Amnesty is daar tot op heden geen antwoord op gekomen.

De mensenrechtenorganisatie noemt het „zeuds ironie" dat de VS, die vorig jaar een verbod op de inzet van soldaten onder de achttien jaar ratificeerden, „nu die kinderen die ze onder dat verdrag zouden beschermen, vasthoudt. Dat de VS mensen die er niets verkeerd is aan het vasthouden van kinderen en het onderwerpen aan een schokkende ondersta van hoe achtenen de regering-Bush is gewoonden als het over het respecteren van mensenrechten gaat", aldus Amnesty International.

Volgens woordvoerder Johnson van Guantánamo Bay tegen de jongens er tot nu toe als „zeer volwassen", en zeh hij tegen de Amerikanen bezet (A Times. Fatsoenlijke ondervragers de drie om hun hoofd tijd van te maken.

VS-leger houdt kinderen vast in Guantanamo

24-4-2003

Van Onze Eigen Verslaggever

WASHINGTON

Het Amerikaanse leger houdt drie jongens tussen de zestien en vijftien jaar oud onder de tien gevangenen in Guantanamo Bay. Dat heeft het leger gisteren toegegeven. Een woordvoerder wilde niet bevestigen of die jongens overgrepen zouden worden verdacht van terrorisme. De jongens zitten in een speciale vleugel van het kamp, waar ook gewelddadige verslaggever, die deze ervaringen hebben gehoord, en Barry Johnson, woordvoerder van de Navale Basis Guantanamo Bay. Deze kinderen kunnen voor onbepaalde tijd worden vastgehouden en zullen geen contact hebben met advocaten totdat ze als 'vijandelijke strijders' worden beschouwd. Ze blijven volgens hun tekstel de VS zijn. Het vasthouden van kinderen is 'verantwoordelijk en juist in lijn met huidige principes op het gebied van mensenrechten', zegt Angela Wright van Amnesty International. De VS overtreden hiermee volgens haar ook de 'redelijke' VN-regels over de behandeling van jongeren.

De VS en Somalië zijn de enige twee landen die de Conventie van de Rechten van het Kind niet hebben geratificeerd. 'Maar de VS hebben daardoor de verplichting het niet te vasthouden van het verdrag niet uit het oog te verliezen', aldus Amnesty.

Vrijlatingen op Guantánamo Bay

6-5-2003

AP

WASHINGTON

De Amerikaanse regering besloot de volgende week veel twintig tot dertig verdachten van terrorisme, die gevangen zitten op de marinebasis Guantánamo Bay, waarschijnlijk kunnen en nog deze week vrij, hebben hoogopgeplaatste functionarissen van het Pentagon woensdag gezegd.

Onder hen zijn vermoedelijk ook enkele jongens van 13 en 14 jaar, wier gevangenschap koningsdagen nog wereldwijd tot verontwaardiging leidde. Op de Amerikaanse basis, gelegen aan de oostkust van Cuba, zijn circa 660 verdachten uit 42 landen opgesloten. De meesten zijn opgepakt tijdens de strijd tegen het terreurnetwerk Al Qa'ida in Afghanistan. Tot nu toe zijn 23 gevangenen vrijgelaten.

De vrijlating is volgens de Pentagon-functionarissen geen reactie op de stevige kritiek/enkele van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Colin Powell, aan zijn collega van Defensie, Donald Rumsfeld. Met die brief zag Powell twee weken geleden op weert te maken met het bepalen van het lot van de gevangenen. Velen zitten al ondenkelijkaar vast zonder zuiverheid en zonder toegang tot een advocaat.

In reactie op de brief van Powell stelt Rumsfeld woensdag gezegd dat de behandeling van elk van de zaken een 'zeer langzaam proces' is. Ook bij nul graag een vervolging zien. Maar, zei hij, een verdachte kan pas gaan als het zeker is dat hij geen informatie meer achterhoudt over bestaande aanslagen.

Vrijlatingen Guantánamo

2003

WASHINGTON, 6 mei. De Verenigde Staten hebben dertien verdachte Al-Qaeda en Taliban-strijders vrijgelaten uit de gevangenis op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba. De dertien zijn teruggestuurd naar Afghanistan. De Amerikaanse regering weigerde meer informatie te geven over de mannen die meer dan een jaar hebben vastgezeten op de basis. (Reuters)

4 Buiten

NAVO g
Afghaa
vrede
bewake

De NAVO zal vanaf
het besef over de
15-LF in Afghanistan
De Patriot-raketten
land en Duitsland
tuddelen gestationeer
daarom werden terug
Dat hebben de NAV
woensdag op het hoof
te Brussel besloten.

De NAVO neemt het
15-LF over van Duitsla
derland, die straks
commando over de
van eerdergenoemd
noofdkwartier Kabul voeren
te adviseren, aangevoe
Frankrijk, besloeden
gesteld tegen deze uitbre
het takenpakket van de
Daarnaast accelden
sover de politieke
van een operatie oo
van de NAVO.

Deze beslissing
chacs dat de missie in
tan niet 'onder NAV
worden uitgevoerd.
waarin de Nato
zuggle. Nation blijven
De NAVO-tol overnem
oatie, de samenwerkin
en het besef (over de ve
op zich nemen, zelfs
ker betekent op het
in Brussel.

Afghanistan in Bra
deze eerste NAVO-m
Europa van belangrijk
een nieuwe fase. Daar
fluwwerking op de A
een stabiele en
verdedigen tegen de
tie een van de verdedi
kom verricht – zowel in
Europa.

Tot nu toe lag vooral
diplomatieke pogingen van
waren om de NAVO on
ties Europa in te zetten
Tegelijkertijd besloot
gewezen op verzoek va
de Klokstad aan de
verband met de oorlog i
staken. Dat betekent dat
Servië-de vier NAVO-r
regeren en de Nederlandse
vacatures kunnen word
gevuld.

In Uithetaal maakte de N
koning ernstig verkeerd
staand aan Turkije, maar
hoofde het in een offici
ring dat operatie 'Displ
ter' in Turkije 'een h
ruf' heeft gespeeld in
van buitenlandse
dreigt in een aanzien

Sagittarius

Van: "Darius Nosreti" <info@darius.cz>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2003 5:05
Onderwerp: FW: Suddenly, the US has discovered international

From: Miroslava Frolcová <M.Frolcova@seznam.cz>
Date: Thu, 27 Mar 2003 19:21:38 +0100
To: <info@darius.cz>
Subject: FW: Suddenly, the US has discovered international law

----- Original Message -----
Sent: Wednesday, March 26, 2003 12:57 PM
Subject: FW: Suddenly, the US has discovered international law

http://www.guardian.co.uk/Print/0,3858,4632629,00.html

One rule for them

Five PoWs are mistreated in Iraq and the US cries foul. What about Guantanamo Bay?

George Monbiot
Tuesday March 25, 2003
The Guardian

Suddenly, the government of the United States has discovered the virtues of international law. It may be waging an illegal war against a sovereign state; it may be seeking to destroy every treaty which impedes its attempts to run the world, but when five of its captured soldiers were paraded in front of the Iraqi television cameras on Sunday, Donald Rumsfeld, the US defence secretary, immediately complained that "it is against the Geneva convention to show photographs of prisoners of war in a manner that is humiliating for them".

He is, of course, quite right. Article 13 of the third convention, concerning the treatment of prisoners, insists that they "must at all times be protected... against insults and public curiosity". This may number among the less heinous of the possible infringements of the laws of war, but the conventions, ratified by Iraq in 1956, are non-negotiable. If you break them, you should expect to be prosecuted for war crimes.

This being so, Rumsfeld had better watch his back. For this enthusiastic convert to the cause of legal warfare is, as head of the defence department, responsible for a series of crimes sufficient, were he ever to be tried, to put him away for the rest of his natural life.

His prison camp in Guantanamo Bay, in Cuba, where 641 men (nine of whom are British citizens) are held, breaches no fewer than 15 articles of the third convention. The US government broke the first of these (article 13) as soon as the prisoners arrived, by displaying them, just as the Iraqis have done, on

television. In this case, however, they were not encouraged to address the cameras. They were kneeling on the ground, hands tied behind their backs, wearing blacked-out goggles and earphones. In breach of article 18, they had been stripped of their own clothes and deprived of their possessions. They were then interned in a penitentiary (against article 22), where they were denied proper mess facilities (26), canteens (28), religious premises (34), opportunities for physical exercise (38), access to the text of the convention (41), freedom to write to their families (70 and 71) and parcels of food and books (72).

They were not "released and repatriated without delay after the cessation of active hostilities" (118), because, the US authorities say, their interrogation might, one day, reveal interesting information about al-Qaida. Article 17 rules that captives are obliged to give only their name, rank, number and date of birth. No "coercion may be inflicted on prisoners of war to secure from them information of any kind whatever". In the hope of breaking them, however, the authorities have confined them to solitary cells and subjected them to what is now known as "torture lite": sleep deprivation and constant exposure to bright light. Unsurprisingly, several of the prisoners have sought to kill themselves, by smashing their heads against the walls or trying to slash their wrists with plastic cutlery.

The US government claims that these men are not subject to the Geneva conventions, as they are not "prisoners of war", but "unlawful combatants". The same claim could be made, with rather more justice, by the Iraqis holding the US soldiers who illegally invaded their country. But this redefinition is itself a breach of article 4 of the third convention, under which people detained as suspected members of a militia (the Taliban) or a volunteer corps (al-Qaida) must be regarded as prisoners of war.

Even if there is doubt about how such people should be classified, article 5 insists that they "shall enjoy the protection of the present convention until such time as their status has been determined by a competent tribunal". But when, earlier this month, lawyers representing 16 of them demanded a court hearing, the US court of appeals ruled that as Guantanamo Bay is not sovereign US territory, the men have no constitutional rights. Many of these prisoners appear to have been working in Afghanistan as teachers, engineers or aid workers. If the US government either tried or released them, its embarrassing lack of evidence would be brought to light.

You would hesitate to describe these prisoners as lucky, unless you knew what had happened to some of the other men captured by the Americans and their allies in Afghanistan. On November 21 2001, around 8,000 Taliban soldiers and Pashtun civilians surrendered at Konduz to the Northern Alliance commander, General Abdul Rashid Dostum. Many of them have never been seen again.

As Jamie Doran's film Afghan Massacre: Convoy of Death records, some hundreds, possibly thousands, of them were loaded into container lorries at Qala-i-Zeini, near the town of Mazar-i-Sharif, on November 26 and 27. The doors were sealed and the lorries were left to stand in the sun for several days. At length, they departed for Sheberghan prison, 80 miles away. The prisoners,

many of whom were dying of thirst and asphyxiation, started banging on the sides of the trucks. Dostum's men stopped the convoy and machine-gunned the containers. When they arrived at Sheberghan, most of the captives were dead.

The US special forces running the prison watched the bodies being unloaded. They instructed Dostum's men to "get rid of them before satellite pictures can be taken". Doran interviewed a Northern Alliance soldier guarding the prison. "I was a witness when an American soldier broke one prisoner's neck. The Americans did whatever they wanted. We had no power to stop them." Another soldier alleged: "They took the prisoners outside and beat them up, and then returned them to the prison. But sometimes they were never returned, and they disappeared."

Many of the survivors were loaded back in the containers with the corpses, then driven to a place in the desert called Dasht-i-Leili. In the presence of up to 40 US special forces, the living and the dead were dumped into ditches. Anyone who moved was shot. The German newspaper Die Zeit investigated the claims and concluded that: "No one doubted that the Americans had taken part. Even at higher levels there are no doubts on this issue." The US group Physicians for Human Rights visited the places identified by Doran's witnesses and found they "all... contained human remains consistent with their designation as possible grave sites".

It should not be necessary to point out that hospitality of this kind also contravenes the third Geneva convention, which prohibits "violence to life and person, in particular murder of all kinds, mutilation, cruel treatment and torture", as well as extra-judicial execution. Donald Rumsfeld's department, assisted by a pliant media, has done all it can to suppress Jamie Doran's film, while General Dostum has begun to assassinate his witnesses.

It is not hard, therefore, to see why the US government fought first to prevent the establishment of the international criminal court, and then to ensure that its own citizens are not subject to its jurisdiction. The five soldiers dragged in front of the cameras yesterday should thank their lucky stars that they are prisoners not of the American forces fighting for civilisation, but of the "barbaric and inhuman" Iraqis.

www.monbiot.com <http://www.monbiot.com>

Guardian Unlimited ? Guardian Newspapers Limited 2003

DE ONDERKRANT

KWESTIES / *Gevangenen Guantánamo bestaan niet voor de wet*

21-11-2002

De gevangenen van Guantánamo, die begin dit jaar werden opgepakt tijdens de Amerikaanse campagne in Afghanistan, bestaan niet – althans niet voor de wet. Want wet is gebonden aan grondgebied en juridische vertegenwoordigers, en Guantánamo valt overal buiten.

Dat is ongeveer de conclusie die kan worden getrokken uit verschillende rechterlijke uitspraken die de afgelopen weken zijn gedaan. De laatste was afgelopen maandag. Een beroepschrift in het Californische San Francisco besliste toen dat een mensenrechtenorganisatie niet het recht had om de opsluiting van de gevangenen of de omstandigheden van hun detentie aan te vechten. De organisatie kon immers niet aantonen dat het een band had met de gevangenen, moeilijk de rechter, en kon dus geen juridische vertegenwoordiger zijn.

In augustus had een rechter in Washington D.C. al vastgesteld dat hij geen bevoegdheid had om een zaak aan te nemen die buitenlandse mensenrechtenorganisaties tegen de opsluiting van veertien mannen, onder meer Europeanen. Bij wees er toen op dat Guantánamo geen Amerikaans grondgebied is – het wordt 'gehuurd' van Cuba – en dat nog Amerikaanse rechtbanken er dus niet recht kan spreken.

Een Franse rechter zag het eveneens zo. Hij besliste twee weken geleden dat hij zich te weken heeft over zes Fransen die in Guantánamo vastzitten. De Franse regering denkt daarover. „Wij willen dat de gevangenen in Guantánamo als krijgsgevangenen worden behandeld en alle daarbij behorende garanties krijgen van het internationale recht", zei een regeringswoordvoerder na reactie op de uitspraak.

Een Britse rechtbank oordeelde deze maand weliswaar dat de VS het internationaal recht schenden in Guantánamo, maar dat heeft geen effect gehad. Door het ontbreken van juridische garanties zijn de gevangenen – waarschijnlijk om mix van Al-Kaida-, Taliban-commandanten, gewone soldaten en onschuldigen – werkelijk wat de Amerikaanse president Bush hen noemde: 'illegale strijders' die onbeslisbaar zijn, maar wel als vijand worden vastgehouden. „De rechten van deze individuen kunnen op geen enkele manier worden gewaarborgd", zei Erwin Chemerinsky, hoogleraar internationaal recht aan de Universiteit van Zuid-Californië, tegen persbureau AP. „Het gaat om buitenlanders zonder toegang tot advocaten of de bescherming van de Amerikaanse wet."

Het Rode Kruis hamerde er al maanden op dat de mannen in Guantánamo in ieder geval moeten geweten op hun basisrechten: dat ze alleen hun naam, rang en militair nummer hoeven opgeven. Toen de organisatie toestemming kregen bezoeken het kamp op te hangen met die boodschap, bevestigde de generaal die het gewoord had gegeven daarmee zijn carrière. Bij half oktober als 'te soft voor gevangenen' weggezet door meerdere, die zich er ook ergerde dat de generaal de spreekverhoudschappen aan vangenen begon met de woo 'vrede zij met u'.

De basis in Guantánamo momenteel 625 mannen. oktober kwamen drie Afgh en een Pakistani – twee van zijn waarschijnlijk in de ta jaar – vrij omdat zij volgens VS geen veiligheidsrisico men. Enkele uren later kw er 29 nieuwe mannen aan

Rutger van der Ho

Guantánamo Bay: niet klagen in VS

2003

WASHINGTON, 13 MAART. Gevangenen op de Amerikaanse militaire basis Guantánamo Bay op Cuba kunnen niet bij Amerikaanse rechters klagen over de omstandigheden, waaronder ze worden vastgehouden. Dat heeft een Amerikaanse federaal Hof van Beroep gisteren geoordeeld.

De drie rechters bepaalden unaniem dat twaalf Koeweiti, twee Britten en twee Australiërs die in Guantánamo Bay worden vastgehouden en die – net als de overige gevangenen – geen recht hebben op contact met familie of advocaten, kan taak niet bij een Amerikaanse rechtbank aanhangig mogen maken. Dat betekent dat ze voor onbepaalde tijd en zonder recht van proces kunnen worden vastgehouden.

Volgens de rechters vallen de gevangenen buiten de jurisdictie van de Amerikaanse grondwet, aangezien het gaat om buitenlanders die buiten het Amerikaanse grondgebied worden vastgehouden.

Minister van Justitie John Ashcroft toonde zich zeer tevreden met de uitspraak. „Wij speuk van een belangrijke overwinning in de oorlog tegen het terrorisme". Mensenrechtenorganisaties zijn teleurgesteld. „Door mensen zonder aanklacht vast te houden en hen geen toegang tot juridische bijstand bestaat het gevaar dat er een Amerikaanse Gulag wordt gecreëerd voor de gevangenen in de strijd tegen het terrorisme", aldus Amnesty International.

Volgens een van de advocaten van de gevangenen, Michael Ratner, voorzitter van het Centrum voor Constitutionele Rechten in New York, is de mogelijkheid om de rechtmatigheid van gevangenhouding te laten beoordelen een grondbeginsel van de vrijheid.

Maar volgens Ashcroft moet de president de mogelijkheid hebben om „in tijden van oorlog [...] ons land te beschermen tegen vijanden die onschuldige Amerikanen kwaad te doen."

Raymond Randolph, een van de rechters van het federale Hof, verglijkt de gevangenen met de oorlogsmisdadigers na de Tweede Wereldoorlog. „Ook zij zijn vreemdelingen, gearresteerd tijdens militaire operaties, in het buitenland en de zijn nooit in de VS geweest."

Een federale rechter in Virginia heeft gisteren een van terrorisme verdachte man in New York wel het recht gegeven een advocaat te spreken. De man, verdacht van het beramen van een aanslag met een zogeheten 'dirty bomb', zit in een militaire gevangenis in Charleston, South Carolina. Het Amerikaanse ministerie van Justitie verdenkt het in beroep gaat tegen het vonnis. Het vreest dat advocaten, onbedoeld, gebruikt zullen worden als boodschappers van gevangengenomen terroristen. (Reuters)

Qa'ida-strijders veroordeeld in Israël en Koeweit

24-2-2003

DE VOLKSKRANT

Twee Palestijnse strijders van de islamitische terreurorganisatie Al Qa'ida zijn gisteren door een militaire rechtbank in Israël veroordeeld tot een gevangenisstraf van 27 jaar. Ze hadden bij een aanslag op Israëli's in Jordanië in 2000 geholpen. Een van de twee, Ahmed Daqamseh, is ook verantwoordelijk voor de dood van een Israëlisch meisje bij een aanslag op een bus in Jeruzalem in 2001. Daqamseh zou de bom hebben gelegd. Hij zei dat hij spijt had van de dood van het meisje, maar dat hij zich niet schuldig voelde, omdat hij in oorlog was met Israël. Daqamseh en zijn medestrijder Mohammed Dakka zijn ook veroordeeld voor het beramen van aanslagen op Amerikanen in Jordanië. Dakka is tot 25 jaar gevangenisstraf veroordeeld.

In Koeweit zijn vandaag de eerste vonnissen gevallen in een proces tegen 29 verdachten van terrorisme. Onder hen bevinden zich 16 Koeweiti's die in Afghanistan zouden hebben gevochten aan de zijde van de Taliban-regering. Ook zouden ze banden hebben met Al Qa'ida. Een van de verdachten, Fawaz al-Rabia, is tot de doodstraf veroordeeld. Hij zou de aanslagen van 11 september hebben gepland. Volgens de rechter moest hij in Israël slechts vanwege zijn afwezigheid tot levenslang worden veroordeeld. Dat scheelt hem de doodstraf. Twee van zijn medeverdachten zijn tot 15 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Twee anderen zijn vrijgesproken. Ook zij zaten in Israël vast. Ze zijn inmiddels vrijgelaten en naar Koeweit teruggestuurd. Daar zijn ze door de regering in ontvangst genomen. Ze zijn nu vrij man. (ANP)

Vijf zelfmoordpogingen in Guantánamo Bay

2003

WASHINGTON – In de afgelopen weken hebben vijf gevangenen in de Amerikaanse Guantánamo Bay-gevangenis op Cuba een zelfmoordpoging gedaan, zo heeft het Pentagon bevestigd. Het totaal aantal pogingen in de strengbewaakte gevangenis voor leden van de Taliban en Al Qa'ida komt daarmee op vijftien. De gevangenis bestaat om jaar, en huisvest schatting 623 gedetineerden. Amnesty International protesteerde al eerder tegen de omstandigheden in de gevangenis en dringt aan op een onderzoek. (AP)

Zelfmoordpoging Guantánamo Bay

2003

GUANTÁNAMO BAY, 22 MAART. Opnieuw heeft een gevangene op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay op Cuba geprobeerd zelfmoord te plegen. Hoe precies kon dat niet vermeldt de Zaterdagbijlage in Amerikaanse Al-Qaeda-strijder in Amerikaanse gevangenschap heeft gepoogd zichzelf te doden. Een woordvoerder van de basis meldde verder dat de gevangenen nieuw is vermeld over de oorlog in Irak. „We zijn geen nieuwshuis", aldus de woordvoerder. „We verstrekken ook niets dat spanningen kan oplossen." (AP)

Gevangenen op Guantánamo onbeschermd door wet VS

13-3-2003

Een rechtbank heeft bepaald dat de ongeveer 600 Taliban-strijders op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay geen aanspraak kunnen maken op rechtsbescherming onder de Amerikaanse wet.

De uitspraak van het Hof van Beroep in Washington betekent dat de Verenigde Staten de gevangenen voor onbepaalde tijd zonder aanklacht kunnen vasthouden. De drie rechters oordeelden dat de gevangenen niet kunnen aanspraak maken op rechtsbescherming, omdat de VS geen soevereine rechten over Cuba hebben. Cuba, dat de basis in 1903 van de VS huurde, is de VS voor onbepaalde tijd in gastrecht verleend. De gevangenen zijn vorig jaar gevangengenomen in Afghanistan. Ze zouden banden hebben met Al Qa'ida en de Taliban.

Het proces was aangespannen door de Britse advocaat Clive Stafford Smith, namens een aantal Britten en Australiërs die in gevangenschap op Guantánamo Bay zitten. De advocaten stellen dat de gevangenen het recht hebben om een eerlijke rechtsgang op te worden berechtigd zij worden vastgehouden.

Het Pentagon had met opzet voor Guantánamo Bay gekozen om ervoor te zorgen dat de gevangenen buiten het Amerikaanse rechtsgebied zouden blijven. Het Hof van Beroep in Washington bevestigde nu een uitspraak van een lagere rechter die in januari had geoordeeld dat de gevangenen geen aanspraak konden maken op de Amerikaanse grondwet. Ook de Amerikaanse wetgeving inzake de Geneefse Conventies van het Rode Kruis over de behandeling van krijgsgevangenen is niet van toepassing, omdat de VS in de Guantánamo Bay niet onder Amerikaanse soevereiniteit valt. Het Hof van Beroep oordeelde dat de gevangenen niet als krijgsgevangenen in de zin van de Geneefse Conventies kunnen worden beschouwd, omdat ze niet bewapend waren toen ze gevangengenomen werden. Ook zijn ze niet gevangengenomen in een gewapend conflict tussen twee landen.

Het Hof van Beroep oordeelde dat de uitspraak de gevangenen niet de mogelijkheid geeft om de rechtmatigheid van hun gevangenschap te betwisten, zoals de Amerikaanse grondwet dat voorschrijft. Het Hof van Beroep oordeelde dat de VS in de praktijk heeft de volledige beschikking over het gebied dat het Amerikaanse Hoogovenschap uitsluitend het Soeste woont. Vrijgt

Therapie in Guantánamo Bay

2005

GUANTÁNAMO BAY, 7 MAART. De VS opereren op de marinebasis Guantánamo Bay op Cuba een speciaal centrum voor gevangenen met psychische problemen. Op de basis zitten nu nog 500 Al-Qaeda- en Taliban-strijders zonder hoop op vrijlating. Ze zijn niet aangeklaagd en hebben kennis hoe lang zij nog op de basis moeten blijven. Tekenaar 19 gevangenen hebben tot nu toe gepoogd zelfmoord te plegen, en zeventien van de 70 gevangenen krijgen therapie en medicijnen voor depressie. (AP)

Prof. mr A.H. Klip

6 sept 2002 NJB

Kroniek van het *grensoverschrijdende strafrecht*

André Klip is hoogleraar straf(proces)recht en grensoverschrijdende aspecten van het strafrecht aan de Universiteit Maastricht.

Met de aanslagen in de Verenigde Staten heeft de ontwikkeling van een grensoverschrijdend strafrecht een grote vaart genomen. Ook andere terreinen, zoals het oorlogsstrafrecht en het uniestrafrecht, waren er verantwoordelijk voor dat er vrijwel wekelijks iets relevants gebeurde. Een kroniek van een bewogen jaar!

Elf september

De Europese Unie vaardigde tussen Kerst en Nieuwjaar drie rechtsinstrumenten tot bestrijding van het terrorisme uit.[1] Op grond hiervan kunnen allerlei maatregelen worden genomen, waarbij men zich vooral richt op de 'bevriezing' van tegoeden en middelen. Deze maatregelen worden slechts genomen ten aanzien van personen die voorkomen op een lijst die bij deze wetgeving is gevoegd. Vanuit rechtsstatelijk perspectief zijn er flink wat kanttekeningen te plaatsen bij (met name) de wijze waarop iemand op de lijst kan geraken en het ontbreken van enig rechtsmiddel om daar weer van te worden verwijderd. De lijst wordt door de Raad van de Europese Unie opgesteld 'aan de hand van welbepaalde inlichtingen of dossierelementen die aantonen dat door een bevoegde instantie een beslissing is genomen ten aanzien van de bedoelde personen, groepen en entiteiten.' Welke autoriteit is dat? Welke graad van verdenking is vereist? Het zijn vragen die bij eventuele gebruikmaking van de bevoegdheden niet meer aan de orde komen omdat autoriteiten van de Lidstaten gehouden zijn de besluiten te handhaven. Omdat in de wetgeving zelf is vastgelegd dat iemand verdacht wordt van (betrokkenheid bij) een 'terroristische daad' zijn rechtsmiddelen feitelijk niet voorhanden.

Er rest de betrokkenen niets anders dan de rechtmatigheid van de anti-terrorismewetgeving als zodanig te betwisten. De moeilijkheden daarvan kwamen dit jaar reeds tot uitdrukking in een zaak die diende voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Twee Baskische organisaties achtten zich slachtoffer van mensenrechtenschendingen omdat zij vermeld staan in de eerder genoemde lijst. Het Hof verklaarde de klacht niet-ontvankelijk omdat de maatregelen slechts op zouden roepen tot gebruikmaking van instrumenten van internationale samenwerking in strafzaken die al eerder bestonden en voor het overige was de klacht te abstract omdat de EU-maatregelen omzetting naar nationaal recht zouden vereisen.[2] Enkele Zweden van Somalische afkomst hebben bij het Gerecht van Eerste Aanleg van de EG vruchteloos geklaagd over verschillende rechtsinstrumenten die reeds voor 11 september door de EG/EU in verband met de terrorismebestrijding zijn genomen en waardoor zij niet meer de onbeperkte beschikking hebben over hun eigen bezit.[3]

1. Verordening 2580/2001 van 27 december 2001 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen het terrorisme, *PbEG* 2001, L 344/70; Gemeenschappelijk Standpunt van 27 december 2001 inzake terrorismebestrijding, *PbEG* 2001, L 344/90; Gemeenschappelijk Standpunt van 27 december 2001 betreffende de toepassing van specifieke maatregelen ter bestrijding van het terrorisme, *PbEG* 2001, L 344/93.
2. Zie EHRM, SEGI et autres, 6422/02 en GESTORAS PRO-AMNISTIA et autres, 9916/02, 23 mai 2002. Beide klachten waren gericht tegen alle vijftien lidstaten van de Europese Unie.
3. Zie Ordonnance du Président du Tribunal, 7 mai 2002, T-306/01, waarin de president geen grond zag voor het nemen van voorlopige maatregelen.

is de nieuwste loot aan m van organisaties ter ding van strafbare feiten. rezen valt dat substantieel energie en geld verloren zal aan aan de noodzakelijke bakening en communicatie.

estrafrecht

mmissie presenteerde in december haar Groen-nzake de strafrechtelijke bescherming van de fi-ele belangen van de Gemeenschap en de instel-an een Europese officier van justitie. Het voor-een van een nieuw kaft voorziene versie van het is Juris.[4] De Nederlandse regering heeft in een het voorstel positief beoordeeld, maar zoveel vaarden gesteld, dat betwijfeld moet worden of ht haar steun heeft.[5] Het groenboek moest eer-dit blad reeds forse kritiek van Fijnaut en huijsen incasseren.[6] Mij komt het voor dat het tel geen toegevoegde waarde heeft en vanwege eperkte karakter (slechts[7] bevoegd voor EG-2) meer afstemmingsproblemen oproept dan t.

in komt er natuurlijk nog het veelbesproken ese aanhoudingsbevel.[7] Dit zou moeten leiden en versnelling van de uitleveringsprocedures de Lidstaten van de Europese Unie en het op-van weigeringsgronden. Hoewel mij geen ge-s bekend zijn, waaruit zou blijken dat er funda-eel iets mis is met de uitleveringspraktijk bin-le Europese Unie, moet de vraag worden gesteld zoveel verandert als het Kaderbesluit, zoals be-op 1 januari 2004 inwerking treedt. Mogelijk is e rechtsgang in Nederland enigszins wordt be-Veel zal echter afhangen van de uitvoeringswet-g, die voor alle Lidstaten weer nationaal (en dus nlopend) zal worden uitgewerkt.[8] In artikel 17 en termijnen genoemd waarbinnen de over-t gerealiseerd dient te zijn. In het kaderbesluit reekt een sanctie op overtreding van het voor-ft. Leidt het tot invrijheidsstelling, tot onmid-ke overdracht of tot verlenging van de behande-van het verzoek? Voorts heeft elke staat weer zijn ekregen in allerlei facultatieve weigeringsgron-die nog steeds uitlevering zullen belemmeren.

aad besloot op 28 februari 2002 tot oprichting Eurojust.[9] Deze organisatie dient vooral de prak-e aspecten van de samenwerking en coördinatie de bestrijding van grensoverschrijdende crimi-eit te verbeteren. Elke lidstaat heeft daartoe een ier van justitie of rechter afgevaardigd. Eurojust nieuwste loot aan de stam van organisaties ter ijding van strafbare feiten. Te vrezen valt dat tantieel veel energie en geld verloren zal gaan de noodzakelijke afbakening en communicatie met name Europol, dat grotendeels dezelfde ta-heeft toebedeeld gekregen. In samenhang met eds genoemde initiatieven rond de Europese Of-r van Justitie rijst de vraag of de Commissie Euro-heeft opgegeven. Er dient zeker ook op het posi-aspect van de oprichting van Eurojust te wor-gewezen. De nadruk op vooral de praktische cten van samenwerking in strafzaken stemt meer overeen met de behoeften in de praktijk, die zeker niet liggen bij (nog) meer nieuwe wetgeving.

De wetgevende productie van de Europese Unie is ook voor het strafrecht niet meer bij te houden. Om die reden zie ik er ook vanaf om een overzicht van alle regelingen te geven. Des te groter mijn waardering voor wetenschappers die een en ander bijeen hebben weten te brengen voordat het gros van de regelingen weer vervluchtigd is.[10] Voor het overige beperk ik me hier tot de constatering dat de omvang, verspreidheid en inconsistentie van het uniestrafrecht niet bepaald bevorderlijk zijn voor een efficiënte rechtshandhaving en het waarborgen van de rechten van burgers.

Voor het eerst werden in 2001 twee zaken betreffende de Schengenuitvoeringsovereenkomst voor het Hof van Justitie gebracht. In beide zaken, die gevoegd worden behandeld, gaat het in wezen om de vraag of aan artikel 54 Schengen een vervolgingsbelemmering wordt ontleend indien de verdachte voor hetzelfde feit een transactie in een andere Schengenstaat is aangegaan.[11] In de door het Oberlandesgericht Köln verwezen zaak betreft het een Nederlandse transactie. De Nederlandse regering heeft in haar Schriftelijke Opmerkingen voor het Hof van Justitie het standpunt ingenomen dat weliswaar uit de tekst van het verdrag niet kan worden afgeleid dat transacties ook onderling erkend dienen te worden, maar dat de Duitse rechter rekening zou moeten houden met de ruimere toepassing van het ne bis in idem-beginsel in het Nederlandse rechtssysteem, omdat zulks recht zou doen aan het gemeenschappelijk streven naar één ruimte waarin staten met elkaar samenwerken en de rechten van de burger worden gewaarborgd. Mede in het licht van de Europese ontwikkelingen sinds op de top van Tampere het beginsel 'wederzijdse erkenning' werd gepropageerd, sluit naar de opvatting van de Nederlandse regering de letterlijke tekst van artikel 54 niet meer aan bij de huidige praktijk van strafrechtspleging in de Schengenstaten.

Samenwerking in strafzaken

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens wees op 8 november 2001 een interessant arrest in de zaak Sari tegen Turkije en Denemarken.[12] De Turkse onderdaan Sari werd er door beide landen van verdacht in 1990 in Denemarken een moord te hebben begaan. Hij kon echter pas in 1992 in Turkije worden aangehouden. De Turken beslisten niet op het Deense uitleveringsverzoek, maar vroegen na enige correspondentie om het Deense dossier. Pas in 1995 dragen de Denen formeel de strafvervolging aan Turkije over. Eind 1998 wordt Sari door de Turkse rechter tot vijf jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hij klaagt vervolgens in Straatsburg over schending van de redelijke termijn. Interessant is de wijze waarop het Hof de verantwoordelijkheid van de beide samenwerkende staten voor het EVRM in tweeën knipt. Denemarken wordt verantwoordelijk gehouden voor de periode lopend vanaf het feit tot aan de formele overdracht (1990-1995). Turkije wordt verantwoordelijk gehouden voor de periode vanaf het moment dat het aanhoudingsbevel uit Denemarken binnen kwam tot de onherroepelijke veroordeling (1990-1998). In zijn beoordeling van de vraag of een schending zich heeft voorgedaan stelt het Hof ten aanzien van beide landen vast dat de periodes van inactiviteit steeds mede te wijten waren aan het andere land en dat er in dit opzicht sprake is van een 'responsabilité conjointe du Danemark et de la Turquie.' Vanwege

4. M. Delmas-Marty en J.A.E. Vervaele (eds.), The Implementation of the Corpus Juris in the Member States, Vols. I-IV, Intersentia 2000/2001.
5. *Kamerstukken II* 2001/02, 22 112, nr237. Zie voorts Commentaar op het groenboek inzake de instelling van een Europese officier van justitie van de Permanente Commissie van deskundigen in internationaal vreemdelingen-, vluchtelingen- en strafrecht, CM02-06, 31 mei 2002.
6. C.J.C.F. Fijnaut en M.S. Groenhuijsen, Een Europees Openbaar Ministerie: kanttekeningen bij het Groenboek, *NJB* 2002, p. 1234-1241.
7. Formeel is het nog steeds in-existent en nog niet gepubliceerd in het Publicatieblad. Bij het afsluiten van deze tekst op 1 augustus was de mij bekende recentste versie er een van 28 mei 2002.
8. R. Blekxtoon, Europees arrestatiebevel, *NJB* 2002, p. 1058-1061; J.M. Reijntjes, Europees aanhoudingsbevel, *NJB* 2002, p. 712-713; S.A.M. Stolwijk, Een Europees arrestatiebevel, DD 2002, p. 101-105.
9. Besluit van 28 februari 2002, *PbEG* 2002, L 63/1 van 6 maart 2002.
10. Gert Vermeulen (ed.), Aspecten van Europees formeel strafrecht, Maklu Antwerpen-Apeldoorn 2002 (495 blz) en Gert Vermeulen (ed.), Aspecten van Europees materieel strafrecht, Maklu Antwerpen-Apeldoorn 2002 (517 p.). Zie ook Jean Pradel en Geert Corstens, Droit pénal européen, Dalloz Paris 2002, 2e édition (609 p.).
11. Verzoek van het Oberlandesgericht te Keulen van 30 maart 2001 om een prejudiciële beslissing in de strafzaak tegen Hüseyin Gözütok, zaak C-187/01, *PbEG* 2001, C 212/10 en Verzoek van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Veurne van 4 mei 2001 om een prejudiciële beslissing in de Strafzaak tegen Brügge Klaus Hans Fritz, burgerlijke partij: Leliaert Benedikt, zaak C-358/01, *PbEG* 2001, C 348/15.
12. EHRM, 8 november 2001, Sari tegen Turkije en Denemarken, 21 889/93.

die gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is het niet mogelijk de staten individueel een verwijt te maken en wordt geen schending aangenomen. De zaak Sari toont de lacunes van de bescherming van het EVRM in optima forma. Het EVRM-systeem is gebouwd op een individueel aanwijsbare staat die verantwoordelijk is voor een schending. De huidige verwevenheid van strafrechtelijke samenwerking maakt zo'n individualisering steeds moeilijker. Het leidt ertoe dat geen enkele staat verantwoordelijk is voor het geheel. Mijns inziens dient slechts individualisering plaats te vinden ten aanzien van de klager: zijn zijn rechten geschonden door de gezamenlijke verdragsstaten? Eerst als het antwoord daarop bevestigend is, rijst de vraag van de individuele schuld van de betrokken staten.

De Nationale ombudsman bracht op 21 mei jongstleden een rapport uit over de praktijk van de overdracht van buitenlandse vonnissen naar Nederland.[13] Nederland kent voor de overname van buitenlandse strafvonnissen twee verschillende procedures: de omzettings- (of exequatur-) procedure en de voortgezette tenuitvoerlegging. Bij de exequaturprocedure stelt de Nederlandse rechter, in concreto rechtbank en Hoge Raad, uitgaande van de buitenlandse bewezenverklaring van de feiten de strafmaat naar Nederlands recht opnieuw vast (art. 31 WOTS). De rechter heeft in beginsel de bevoegdheid de straf substantieel te verlagen ten opzichte van wat in het buitenland was opgelegd. Bij de onmiddellijke of voortgezette tenuitvoerlegging moet de buitenlandse straf volledig worden overgenomen. Daarmee zijn we aangekomen bij de kernvraag van de klacht voor de Nationale ombudsman: wat is de buitenlandse straf en wat is de volledige Nederlandse straf die daarmee overeenstemt? Anders dan de exequaturprocedure geldt de voortgezette tenuitvoerlegging als een buitengerechtelijke procedure. De Minister beslist na advies van de bijzondere kamer van het Gerechtshof te Arnhem (art. 43 WOTS). In de klacht voor de ombudsman had een Nederlander die wegens een drugsdelict in Groot-Brittannië tot tien jaar was veroordeeld verzocht om zijn overbrenging. De Britse autoriteiten gingen akkoord. Het Hof, uitgaande van een mogelijke invrijheidsstelling in Groot-Brittannië na vijf jaar, adviseerde de Minister van Justitie de straf niet over te nemen omdat de Britse strafmaat naar Nederlandse maatstaven excessief zou zijn. Immers bij overname van de Britse straf van 10 jaar na toepassing van de Nederlandse vervroegde invrijheidsstelling zou de materiële straf (2/3 van 10 jaar = 6 jaar en 8 maanden) 20 maanden langer duren dan bij voortgezet verblijf in Groot-Brittannië. Ondanks het feit dat klager zich daarvan bewust was en ermee instemde, had dat geen invloed op het advies van het Hof. Dit oordeel werd door de Minister van Justitie overgenomen. Klager stelde bij de Nationale ombudsman dat de afwijzing van zijn verzoek ten onrechte was geschied.

Nadat de ombudsman inlichtingen had ingewonnen bij een deskundige en om nadere informatie had verzocht bij de Britse autoriteiten kwam hij tot de conclusie dat de overname van buitenlandse vonnissen niet mag leiden tot een verzwaring van de materiële straf. Met andere woorden: na overbrenging naar Nederland mag de Nederlander niet langer vastzitten dan dat hij bij voortgezet verblijf in het buitenland zou zitten. Dit oordeel zal naar verwachting een einde maken aan de zeer merkwaardige Nederlandse praktijk die tot dusver toeliet dat Nederlanders na overname langer worden gestraft dan de buitenlandse rechter in zijn vonnis naar buitenlandse maatstaven bepaalde. Het rapport van de ombudsman is om nog een andere reden van groot belang. In een overweging ten overvloede besteedt hij aandacht aan het probleem dat niet steeds op voorhand duidelijk zal zijn op welk moment de betrokkene naar buitenlandse maatstaven vervroegd in vrijheid zal worden gesteld. Anders dan in Nederland is in veel buitenlanden de vervroegde invrijheidsstelling niet een van tevoren vaststaand recht. Zo zijn er landen waar de invrijheidsstelling voorwaardelijk is en afhankelijk is gesteld van een beslissing. Tot dusver volgde de Minister van Justitie in Nederland de lijn dat wanneer niet duidelijk was wanneer de buitenlandse invrijheidsstelling zou plaatsgrijpen (omdat deze bijvoorbeeld afhankelijk is van een beslissing van de parole board) dat werd uitgegaan van een volledige tenuitvoerlegging van de nominaal opgelegde straf. Op dit punt heeft de ombudsman bepaald dat de Minister van Justitie zich er niet zonder nader onderzoek vanaf mag maken. Op de Minister rust een onderzoeksplicht om in elke individuele zaak de meest waarschijnlijke datum van invrijheidsstelling te achterhalen.

Dit oordeel van de Nationale ombudsman zal naar verwachting een einde maken aan de zeer merkwaardige Nederlandse praktijk die tot dusver toeliet dat Nederlanders na overname langer worden gestraft dan de buitenlandse rechter in zijn vonnis naar buitenlandse maatstaven bepaalde.

De ophef begin dit jaar omtrent de uitlevering van enkele Nederlanders naar de Verenigde Staten had veel weg van Shakespeare's 'much ado about nothing'. Twee Nederlanders werden aan de Verenigde Staten uitgeleverd op verdenking van handel in XTC-pillen.[14] Centraal stond het uitgangspunt dat de garantie van teruglevering door de Verenigde Staten naar Nederland 'naar het oordeel van de Minister van Justitie dient te bestaan'(art. 4 lid 2 Uw).[15] In de notawisseling die het uitleveringsverdrag tussen Nederland en de Verenigde Staten aanvult lijkt de garantie niet keihard.[16] Ik meen dat de notawisseling toch voldoet aan de eis die de Uitleveringswet stelt, namelijk dat de Minister er van overtuigd moet zijn dat de terugkeer gegarandeerd is.[17] Ook uit de parlementaire goedkeuring in beide landen blijkt dat de teruglevering besloten ligt in de bereidheid eigen onderdanen uit te leveren.[18] Recente arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens met betrekking tot de hardheid van de garanties die bij uitlevering aan de Verenigde Staten dienen te worden gesteld om schending van artikel 3 EVRM te voorkomen, ondersteunen de beslissing van de Nederlandse rechter.[19] Naar mijn inschatting liggen de bezwaren

13. Nationale ombudsman, 21 mei 2002, rapportnummer 2002/156.
14. HR 18 december 2001, *NbSr* 2002, 35.
15. Een zelfde figuur bestaat bij de uitlevering terzake van een delict waarop in de verzoekende staat de doodstraf kan worden opgelegd, zie art. 8 Uw.
16. Zie R. Blekxtoon, Amerikaanse uitleveringen, *NJB* 2002, p. 849-850 en voorts T. Schalken, De minachting voor ons eigen rechtssysteem, *Advocatenblad* 2002, p. 150-153.
17. Zie par.4 van de Notawisseling van 11 juli 1991: 'The Government of the Kingdom of the Netherlands shall consider the present exchange of notes as sufficient guarantee as required under its domestic legislation to enable the extradition of Netherlands citizens in accordance with the Extradition Treaty and its extradition law. This means that the Kingdom of the Netherlands will not require additional assurances on this point in individual cases.'
18. 97th Congress, 1st session, Senate Treaty Document No.97-7, Extradition Treaty with the Kingdom of the Netherlands, p. VI, alsmede Senate Executive Report No.97-33, p. 2-3 en 6-7, voorts *Kamerstukken II* 1981/82, 17 122 (R1193), nr1, p. 6.

uitlevering in casu elders. Aan het uitleverzoek liggen in Nederland door Nederlanders gde feiten ten grondslag, die met behulp van derland actieve Amerikaanse opsporingsambtenaren aan het licht zijn gekomen. Nederlanders die derland strafbare feiten plegen behoren in Nederland te worden vervolgd, al was het maar uit overwegen van proceseconomie. Een ander bezwaar ontleend aan het Samenwerkingbesluit Buitenlandse Ambtenaren,[20] waarin ook voor Amerikaanse opsporingsambtenaren de verplichting besloten ligt te verschijnen bij de rechter, en uberhaupt in Nederland actief te worden na bevel daartoe de Officier van Justitie.

Een al het wetgevende geweld van de Europese Raad zou wel eens vergeten kunnen worden dat ook de Raad van Europa (zij het op een wat rustiger en meer op de lange termijn gerichte wijze) nog verdragen produceert. Zo werd op 23 november 2001 te Boedapest het Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken geopend.[21] Het is een klassiek strafrechtelijk verdrag. Het bevat de verplichting tot strafbaarstelling, vestiging van rechtsmacht en de verplichting elkaar wederzijds allerlei vormen van rechtshulp te geven. Het verdrag vereist uitvoeringswetgeving, wat zeker geen onoverkomelijke kluif is voor wetgevingsambtenaren. Op 8 november 2001 werd te Straatsburg het Tweede Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag aangaande wederzijdse rechtshulp in strafzaken gesloten.[22] Het bevat voor de praktijk enkele belangrijke uitbreidingen van de modaliteiten van samenwerking, zoals de aanwezigheid van verzoekende autoriteiten bij de uitvoering van rechtshulpverzoeken en een verbetering van de regeling van de tijdelijke overbrenging en gedetineerden. Voorts wordt in artikel 9 het getuigenverhoor per videoconferentie ingevoerd en in artikel 17 de grensoverschrijdende observatie. Tevens worden undercoveroperaties en gemeenschappelijke opsporingsteams geregeld. Nederland heeft deels al geanticipeerd op deze ontwikkelingen bij de invoering van de bijzondere opsporingsmethoden. Voor het ander deel, bijvoorbeeld ten aanzien van de gemeenschappelijke onderzoeksteams, zal ook hier uitvoeringswetgeving ontworpen dienen te worden.[23]

Vervolging van oorlogsmisdrijven in Nederland en gaststaat-perikelen

Op 18 september gaf de Hoge Raad uitsluitsel over de vraag of Nederland rechtsmacht heeft over de in Suriname gepleegde decembermoorden. De Hoge Raad bevestigde dat, onafhankelijk van de volkenrechtelijke toelaatbaarheid, naar Nederlands recht een strafbaarstelling en rechtsmachtsbasis hun grondslag dienen te hebben in een formele wet.[24] Alhoewel daarmee het eerste middel reeds doel trof, zag de Hoge Raad aanleiding ook de andere middelen te bespreken. Ten aanzien van het vijfde middel werd uitvoerig ingegaan op Nederlandse rechtsmacht in het buitenland. Met een beroep op de wetsgeschiedenis van andere verdragen en hun uitvoeringswetten bepaalde de Hoge Raad dat artikel 5 van de Uitvoeringswet Folteringverdrag vereist dat de verdachte in Nederland dient te zijn, opdat Nederland rechtsmacht heeft, of dat er een ander in het 'Verdrag genoemd aanknopingspunt voor de vestiging van rechtsmacht aanwezig is.'[25] De Hoge Raad heeft hier de afwijkende wetsgeschiedenis van de Uitvoeringswet Folteringverdrag miskend. De wetgever heeft juist beoogd af te wijken van waartoe het verdrag verplicht om bij uitzondering in dit geval een 'onbeperkt universaliteitsbeginsel' van toepassing te verklaren.[26] Om die reden vormt de verwijzing naar andere verdragen waarbij dat niet gebeurde geen argument van enig gewicht.[27] Ook de regering ging in haar Tweede periodieke rapport van de Nederlandse regering aan het Anti-Foltercomité daar van uit: 'A few members of the Committee were under the impression that the Netherlands had limited the exercise of jurisdiction. This is not the case. Its recognition of the principle of universal jurisdiction covers de facto all possible connecting factors for jurisdiction, i.e. including the nationality of the victim. Incorporation of the provision in article 5, paragraph 1 (c), was therefore superfluous since Dutch criminal law is also applicable – pursuant to the Act implementing the Convention – to any person who commits torture or procures the commission of torture outside the Netherlands.'[28]

De politiek geuite wens tot vervolging van oorlogsmisdadigers legt het in de praktijk af tegen de weerbarstigheid van de thematiek.

Ondergesneeuwd in de aandacht voor het NIOD-rapport verscheen eveneens in april het evaluatieve onderzoek naar de werkwijze van het NOVO-WOS-team te Arnhem, dat zich bezig houdt met de opsporing en vervolging van oorlogsmisdrijven.[29] Sinds de

EHRM, 16 oktober 2001, Einhorn tegen Frankrijk, 71 555/01. In deze zaak waren de Amerikanen zelfs bereid hun eigen wetgeving te wijzigen om zo te voldoen aan de Franse eisen voor een nieuwe behandeling na een verstekprocedure (ja, ook in Amerika bestaat dat) in Pennsylvania; EHRM, 7 maart 2001, Nivette tegen Frankrijk, 44 190/98; EHRM, 16 april 2002, Peñafiel Salgado tegen Spanje, 65 964/01. Daarentegen verklaarde het Hof een klacht tegen uitlevering naar China ontvankelijk, ondanks diverse Chinese garanties, en doet het momenteel nader onderzoek, zie EHRM, 11 januari 2002, Yang Chu Jin tegen Hongarije, 58 073/00.

Besluit van 15 december 1999, *Stb.* 1999, 549.

Trb. 2002, 18.

Trb. 2002, 30.

Gedeeltelijk wordt dit reeds meegenomen in de wijzigingen die ingevolge de goedkeuring van het Verdrag betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de Lid-Staten van de Europese Unie van 29 mei 2000 (*Trb.* 2000, 96) zijn ingediend, zie *Kamerstukken II* 2001/02, 28 351, nrs 1-4.

Zie ook al BRvC, 17 februari 1947, *NJ* 1947, 87. Zie echter W.N. Ferdinandusse, J.K. Kleffner en P.A. Nollkaemper, Origineel of reproductie? Internationale strafbaarstellingen in de Nederlandse rechtsorde, *NJB* 2002, p. 341-349, die betogen dat de HR ook een andere koers had kunnen varen.

HR 18 september 2001, LJN: AB1471, overweging 8.5. Opmerkelijk is dat de Duitse hoogste rechter het bestaan van een aanknopingspunt met Duitsland oorspronkelijk als eis stelde maar deze heeft laten vallen. Zie BGH, Urt. v. 21.2 2001 – 3 StR (OLG Düsseldorf), *NStZ* 2001, p. 658.

Kamerstukken II 1986/87, 20 042, nr 3, p. 5-6. Zie ook het antwoord dat de Nederlandse delegatie gaf op vragen van het Anti-Foltercomité, CAT/C/SR.47, par.77, p. 14. De reden hiervoor was gelegen in de opvatting van de Nederlandse regering dat zij het passief nationaliteitsbeginsel ongelukkig geredigeerd achtte, zie *Kamerstukken II* 1986/87, 19 617 (R 1312), nr 8, p. 5.

R. van Elst, Universele rechtsmacht over foltering: Bouterse en de decembermoorden, *NJCM-bulletin* 2002, p. 217. Zie ook A.H. Klip, Strafrechtelijke reactie op ernstige schendingen van mensenrechten in het buitenland, in: C.H. Brants et al, Er is meer, opstellen over mensenrechten in internationaal en nationaal perspectief, Utrecht 1996, p. 95-98.

Tweede periodieke rapport van de Nederlandse regering aan het Anti-Foltercomité van 14 april 1994, CAT/C/25/Add.1, par.43, p. 11-12.

A.Beijer, A.Klip, M. Oomen, M. van der Spek, Opsporing van oorlogsmisdrijven, 2002, Pompereeks deel 36, 100 p.

Het gemak waarmee het Hof staatshoofden, ministers van buitenlandse zaken en diplomaten een absolute immuniteit toekent, geeft reden te veronderstellen dat het de kring nog wel wijder zou kunnen (of willen) trekken.

oprichting van een Nationaal team voor de Opsporing van Oorlogsmisdrijven in Joegoslavië in 1994 en de taakuitbreiding naar alle landen in 1998 is geen enkele zaak bij de rechter aanhangig gemaakt. De politiek geuite wens tot vervolging van oorlogsmisdadigers legt het in de praktijk af tegen de weerbarstigheid van de thematiek. Ook valt te constateren dat het uitzettingsbeleid van de IND en het weigeren van de vluchtelingenstatus op grond van artikel 1 F Vluchtelingenverdrag niet bepaald dienstig is voor het vergroten van de kans dat een strafzaak aanhangig kan worden gemaakt. Het is opmerkelijk dat van de onderzochte landen Canada en Nederland het meeste werk maken van de opsporing van oorlogsmisdadigers. In de praktijk blijkt juist bij hen de 'no safe haven policy' neer te komen op een 'not in my backyard' en dus uitzetting te prevaleren. De indruk blijft hangen dat in Nederland Belgische toestanden moesten worden voorkomen en tegen willekeurig welke buitenlandse politicus een strafzaak wegens een internationaal misdrijf zou moeten worden gestart. De Minister van Justitie heeft op het evaluatieve onderzoek gereageerd met een Plan van Aanpak.[30] Hierin heeft hij de meeste conclusies van het onderzoek overgenomen. Er komt onder andere een personele uitbreiding en bij de samenstelling van een multidisciplinair team zullen alle relevante disciplines vertegenwoordigd zijn. De banden met de IND zullen hechter moeten worden, het tijdsverloop tussen het ontvangen van gegevens door de IND en de toezending daarvan aan het opsporingsapparaat moet korter. Tevens wordt gewerkt aan het uitbreiden van de internationale gegevensuitwisseling op dit terrein.[31]

De komst van het Internationaal Strafhof naar Nederland deed enkele wetten tot stand komen.[32] Allereerst de Uitvoeringswet Internationaal Strafhof.[33] In deze wet wordt de samenwerking met het Strafhof en de bijstand van Nederland aan het functioneren van het Strafhof geregeld. Belangrijke plaats is ingeruimd voor de tenuitvoerlegging van vonnissen van het Strafhof. Nederland zal immers ingevolge het Statuut de tenuitvoerlegging moeten doen indien geen ander land daartoe bereidheid toont. Daarnaast zag een aanpassingswet het levenslicht, waarin verschillende wetten zijn gewijzigd om, kort gezegd, de rechtspleging voor het Internationaal Strafhof te kunnen beschermen.[34]

In april werd het ontwerp voor een Wet Internationale Misdrijven (WIM) bij de kamer ingediend.[35] De wet beoogt een grondslag naar Nederlands recht te bieden voor tal van strafbare feiten (genocide/misdrijf tegen de menselijkheid/schendingen van de Geneefse verdragen/foltering). Zij strekt mede tot uitvoering van de verplichtingen ontleend aan het Statuut voor het Internationaal Strafhof. Het voorstel is voorzien van een fraai uitgewerkte memorie van toelichting, waarnaar ik graag verwijs. Uit plaatsgebrek moet ik mijn bespreking van de WIM beperken tot wat ik als de achilleshiel van de WIM beschouw en wat zonder wetswijziging de overige bepalingen van de wet loos zal maken. Het gaat daarbij om de zeer beperkte rechtsmacht voor in het buitenland gepleegde misdrijven, die bovendien nog beperkter is dan de bestaande Wet Oorlogsstrafrecht.

Artikel 2 WIM verklaart in aanvulling op de bepalingen over rechtsmacht van het Wetboek van Strafrecht een drietal rechtsmachtbepalingen specifiek van toepassing. Zowel afzonderlijk als ook gezamenlijk moeten deze bepalingen als de doodsteek voor een effectieve handhaving van de wet worden beschouwd en zullen zij het sterk uitgebreide NOVO-WOS-team onder de nieuwe wet zo goed als werkloos maken. Over het overgrote deel van de misdrijven uit deze wet zal Nederland geen rechtsmacht hebben. De onder a van artikel 2 WIM genoemde voorwaarde van aanwezigheid op Nederlands grondgebied betekent dat Nederland slechts rechtsmacht heeft indien de verdachte na begaan van het strafbaar feit naar Nederland komt. Deze voorwaarde komt eveneens voor bij verschillende misdrijven die in artikel 4 Sr zijn opgesomd.[36] Van deze bepaling mag, op zijn zachtst gezegd, niet een al te grote werklast verwacht worden. Voorzover ik heb kunnen nagaan is voor de genoemde misdrijven in artikel 4 één zaak in Nederland aanhangig gemaakt.[37]

Ten onrechte wordt aldus een omstandigheid die relevant is voor de vraag *of vervolging in Nederland opportuun is* geformuleerd als rechtsmachtvoorwaarde. Dit heeft catastrofale gevolgen voor de mogelijkheid rechtsmacht uit te oefenen. Nederland zal bij aankomst van een potentiële verdachte niet over een informatiepositie kunnen beschikken die het mogelijk maakt beslissingen rond vervolging te nemen. Sterker nog, aangezien de aanwezigheid van de verdachte voorwaarde is voor rechtsmacht, zal geen opsporingsactiviteit kunnen plaatsgrijpen.[38] Zolang de verdachte niet in Nederland is, heeft Nederland geen bevoegdheid over het feit en vereist het strafvorderlijk legaliteitsbeginsel dat geen opsporingshandelingen

30. *Kamerstukken II* 2001/02, 28 317, nr 1.
31. Zie Initiatief van het Koninkrijk der Nederlanden met het oog op de aanneming van een besluit van de Raad tot instelling van een Europees netwerk van aanspreekpunten inzake personen die verantwoordelijk zijn voor genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven, *PbEG* 2001, C 295/7.
32. Het Statuut zelf was reeds goedgekeurd bij Rijkswet 5 juli 2001, *Stb.* 2001, 343.
33. Rijkswet van 20 juni 2002 tot uitvoering van het Statuut voor het Internationaal Strafhof met betrekking tot de samenwerking met en bijstand aan het Internationaal Strafhof en de tenuitvoerlegging van zijn strafvonnissen, *Stb.* 2002, 314, inwerking getreden op 1 juli 2002, *Stb.* 2002, 315.
34. Wet van 20 juni 2002 tot aanpassing van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten aan de Uitvoeringswet Internationaal Strafhof, *Stb.* 2002, 316, inwerking getreden op 8 augustus 2002, *Stb.* 2002, 317.
35. Regels met betrekking tot ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, *Kamerstukken II* 2001/02, 28 337, nrs 1-4.
36. Zie onder sub 7° a, b, c en d, sub 8°, sub 13°, sub 14°.
37. Het betrof een vliegtuigkaper die met een gekaapt vliegtuig op Schiphol landde. Zie Rb Haarlem, 6 juni 1974, 74 International Law Reports 1987, p. 162 en 6 Netherlands Yearbook of International Law 1975, p. 370.
38. Zie par. 141 Conclusie AG Keijzer: 'Aan deze zienswijze is het voordeel verbonden dat buiten twijfel blijft dat, ook indien de verdachte zich niet in Nederland bevindt, wel opsporingsactiviteiten kunnen worden verricht.' Zie ook Bruce Broomhall, Towards the Development of an Effective System of Universal Jurisdiction for Crimes Under International Law, 35 New England Law Review 2001, p. 419: 'It would be preferable to enable authorities to open an investigation of a suspect absent from the investigating state's territory, with the aim of requesting extradition (...).'

A-5

reckt feitelijk aan gegevens
nen die er voor zorgen dat Ne-
t behouden blijft. Aanhouding
ing van de verdachte is een abso-
dra hij het land uit is, vervalt elke
derlandse opsporingsactiviteit. Een
deed zich voor bij de zaak Pinochet
M, onvoorbereid geconfronteerd met
eid van Pinochet in Nederland, had
zicht in de vraag waarvan Pinochet nu
unnen worden verdacht, of Nederland
htsmacht had en of er sprake was van
positie. Toen na vertrek van Pinochet uit
eklag tegen niet-vervolging werd inge-
et Hof Amsterdam met recht zeggen dat,
de afwezigheid van de verdachte, vervol-
portuun was.[40] Dit laatste toont mijns in-
e vraag van aanwezigheid van de ver-
le Pinochet-beslissing daar lag waar zij
nelijk als vraag van opportuniteit. Juist bij
ale misdrijven is het onwenselijk dat pro-
verstek worden gevoerd. Ook van de twee
iden voor rechtsmacht hoeft niet veel te
wacht. De in artikel 2, lid 1 onder b WIM
rechtsmachtvoorwaarde vormt een toe-
het passieve nationaliteitsbeginsel, zoals
teel ook reeds is terug te vinden in de Wet
frecht en de Uitvoeringswet Folteringver-
artikel 2, lid 1 onder c WIM genoemde
voegt zo goed als niets toe aan dat wat
t kan worden met artikel 5 Sr.

gaf Nederland voor het eerst rechtshulp
wanda-tribunaal. De overleveringskamer
htbank 's-Gravenhage achtte op 16 okto-
e overlevering van een verdachte toelaat-
ot is nog vermeldenswaard dat het Euro-
or de Rechten van de Mens de klacht van
tegen Nederland niet-ontvankelijk ver-
ndat de nationale rechtsmiddelen in Ne-
et waren uitgeput.[41] Weliswaar was een
g tegen de Staat gevoerd,[42] maar het be-
t Hof Den Haag werd door Milosevic inge-
e President van de Haagse rechtbank had
ding de verplichtingen die op Nederland
grond van het zetelverdrag over het Joego-
naal van een zodanig hoge orde geacht
n onbevoegd achtte van de vordering ken-
en. We zullen dus nog even moeten wach-
uitspraak van het Hof over de principiële
e verplichtingen op grond van het EVRM
nd als gaststaat van internationale straftri-
sten.

De tribunalen voor Rwanda en het voormalige Joegoslavië hebben het afgelopen jaar hun werk onverminderd voortgezet. Het gaat het bestek van deze kroniek te buiten om op alle zaken in te gaan.[43] De zaak Milosevic mag echter niet ontbreken. Het Tribunaal is door de verdachte kennelijk in verlegenheid gebracht omdat hij zelf zijn verdediging wil voeren. Het heeft elke schijn van een oneerlijk proces willen vermijden en Milosevic drie amici curiae toegewezen.[44] De drie 'vrienden van het Hof' gelden niet als raadslieden van de verdachte, maar moeten de Trial Chamber bijstaan. Zij stellen zich tot dusver terughoudend op en springen in waar de verdachte steken laat vallen. Inmiddels maakt het Tribunaal zich om andere redenen zorgen over de voortgang van het proces: in juli is de zaak tot stilstand gekomen wegens een slechte gezondheid van de verdachte.

Op 1 juli trad het Statuut voor het Internationaal Strafhof (ICC) in werking en opende het ICC formeel zijn deuren.[45] Het zal nog wel even duren voordat de eerste strafzaak wordt behandeld.[46] Voor 2003 staat eerst de stoelendans rond de benoemingen van rechters en aanklager op het programma. Onderwijl heeft de Amerikaanse regering haar strijd tegen het Internationaal Strafhof met ongekende energie voortgezet. Als het niet om een zo belangrijk thema zou gaan zou men dit schamper als een gevecht tegen windmolens kunnen afdoen. Immers, de kans dat een Amerikaans onderdaan voor het Strafhof terecht zal staan, is toch al niet groot.[47] De Verenigde Staten hebben de door President Clinton gezette handtekening onder het ICC-Statuut weer ingetrokken. Daarna zijn de Verenigde Staten er in geslaagd de Veiligheidsraad te bewegen tot het aannemen van een resolutie, die verzoekt om ten aanzien van personen die onderdaan zijn van staten die het ICC-Statuut niet hebben geratificeerd en zijn ingezet ten behoeve van VN-missies tussen 1 juli 2002 en 1 juli 2003 geen onderzoek of vervolging te beginnen.[48] De Resolutie spreekt de intentie uit om jaarlijks het verzoek te herhalen. Er spreekt uit deze resolutie niet bijzonder veel vertrouwen in de objectiviteit en integriteit van het Hof en de aanklager. Een schrale troost is wellicht dat de Resolutie desondanks een erkenning vormt van het ICC, omdat de resolutie is gebaseerd op artikel 16 van het Statuut, dat reeds voorzag in een dergelijk verzoek. Genoemd artikel vormt een van de vele bepalingen in het Statuut die het functioneren van het Hof kunnen frustreren, belemmeren en bemoeilijken.[49]

Vooral bedoeld voor consumptie voor de Amerikaanse thuismarkt is de enigszins hoogdravend geformuleerde American Service-Members' Protection

s A.H.J. Swart, *De berechting van internatio-
drijven*, Utrecht 1996, p. 24; A.H. Klip en
art, Uitsluiting en strafvervolging van asiel-
erdacht van internationale misdrijven en
nden van mensenrechten, in: *Ongebogen
stellen aangeboden aan prof. dr. H.*
SDU Den Haag 1998, p. 159-173.
terdam, Beschikking van 4 januari 1995,
mmer 578/94. Zie voorts C. Ingelse en
ter Wilt, De Zaak Pinochet. Over universele
ie en Hollandse benepenheid, *NJB* 1996,
85.
19 maart 2002, Milosevic tegen Nederland,
01, zie *NJB* 2002, p. 947.
Haag, 31 augustus 2001, ELRO-nummer:
AD3266, zaaknr: *KG* 01/975.

43. Ik verwijs naar André Klip en Göran Sluiter, Annotated Leading Cases of International Criminal Tribunals, Intersentia Antwerpen. Recent verscheen deel IV (ICTY 1999-2000), op het programma staan deel V (ICTY 2000-2001) en deel VI (ICTR 2000-2001).
44. ICTY, Order Inviting Designation of Amicus Curiae, Prosecutor v. Milosevic, Case No. 99-37-PT, 30 August 2001.
45. Zie over de positie van gaststaat Nederland het zeer informatieve werk van G.A.M. Strijards, *Een permanent strafhof in Nederland*, Tweede vermeerderde druk, Den Haag 2001 (354 p.).
46. Zie over de feiten waarvoor het strafhof bevoegd is het Tilburgse proefschrift van M. Boot, Nullum Crimen Sine Lege and the Subject Matter Jurisdiction of the International Criminal Court, School of Human Rights Series No.12, Intersentia 2002 (708 blz) en voorts William A. Schabas, Genocide in International Law, Cambridge University Press 2000 (624 p.)
47. De Verenigde Staten zouden ook in een verdrag (of notawisseling) met gaststaat Nederland dit 'risico' kunnen inperken.
48. Security Council Resolution 1422 (2002), 12 July 2002.
49. Zie alleen al hoe ruimhartig staten hun medewerking mogen weigeren als het om de nationale veiligheid gaat: Herwig Roggemann en Petar Sarevi (Eds.), National Security and International Criminal Justice, Kluwer Law International 2002 (230 p.)

Rampspoeden zijn ons bespaard gebleven

Gelukkig heeft het nieuw BW veel nieuws gebracht (zoals beperking van de nietigheid, ontbinding zonder terugwerkende kracht). Gelukkig heeft het nieuw BW op een aantal terreinen knopen doorgehakt, waardoor juristen in de gelegenheid werden gesteld om hun energie niet langer te besteden aan achterhaalde discussies over oude strijdvragen, maat hun aandacht konden richten op nieuwe terreinen. Gelukkig ook heeft het nieuw BW veel oudere waardevolle rechtspraak gecodificeerd. Gelukkig tenslotte is het nieuw BW fraai systematisch opgezet.

Het nieuw BW heeft ons dus veel geluk gebracht en zijn ons de rampspoeden bespaard, die ons waren voorspeld door de onheilsprofeten Van Dunné, Luyten en Stein. Ook de enorme kosten, die aan de invoering zouden moeten worden besteed en die waren uitgerekend door prof. Ritzen (destijds hoogleraar openbare financiën aan de Economische Faculteit van de EUR en nog geen Minister van O en W) zijn ons bespaard gebleven. De invoering van het nieuw BW is dankzij vele cursussen en literatuur bijna even geruisloos verlopen als nu de invoering van de euro.

Wanneer men soms meer eerbied moet hebben voor personen, die de moed hebben van mening te veranderen dan star vast te houden aan een eenmaal ingenomen standpunt, dan moet ik een speciaal eresaluut wijden aan prof. Schoordijk, die na diepgaande bestudering van het toenmalige ontwerp voor het nieuw BW van tegenstander tot voorstander van het nieuw BW is geworden, al was het duidelijk dat een recente codificatie minder ruimte biedt voor een min of meer vrije rechtsvinding dan een BW van 150 jaar oud.

Het nieuw BW heeft ons niet alleen geluk gebracht. Wat ik met name ongelukkig vind is, dat de ontwerpers van het nieuw BW zodanig de slaaf van hun eigen, strenge dogmatiek en systematiek zijn geworden, dat hen dat dwong om pand en hypotheek op een andere plaats te behandelen dat de overige beperkte (zakelijke) rechten; hetzelfde geldt voor de splitsing tussen de dwaling en de wilsgebreken. De dogmatische bezwaren, verbonden aan een samenvoeging van hetgeen uit praktisch oogpunt niet gescheiden behoort te blijven, kunnen gemakkelijk worden opgelost door een schakelbepaling.

Wanneer ik er voor pleit om de hanteerbaarheid van het nieuw BW niet ten volle op te offeren aan de strenge systematiek en daartoe te zijner tijd met een Veegwet nieuw BW te komen, dan zou ik daaraan niettemin één wens van dogmatische aard willen toevoegen. De drie fundamenten van ons vermogensrecht zijn de absolute en beperkte rechten, de verbintenis en de lidmaatschapsverhouding. De absolute en beperkte rechten vinden hun regeling in Boek 5, de verbintenis in Boek 6 en de lidmaatschapsverhouding in Boek 2. De lidmaatschapsverhouding (geen gebondenheid aan een overeengekomen regeling, maar een gebondenheid aan een meerderheidsbesluit, waarvan de inhoud telkens kan verschillen) is als vermogensrecht onvoldoende geregeld. Daardoor wordt soms de schijn gewekt dat het rechtspersonenrecht geen onderdeel is van het vermogensrecht. ■

W.J. Slagter
(emeritus hoogleraar EUR en advocaat te Rotterdam)

1-3-2002

De gedetineerden in Guantánamo en het Internationale Humanitaire Recht

Opinie

De controverse rond de behandeling van de gedetineerde Taliban- en Al Qaeda-leden in Guantánamo en de toepasselijkheid van de Geneefse Conventie inzake de Behandeling van Krijgsgevangenen van 1949 heeft in de laatste weken niet alleen de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en hun Europese bondgenoten vertroebeld, maar ook tot een openlijk meningsverschil binnen de regering-Bush geleid. Onlangs heeft President Bush besloten om gedeeltelijk tegemoet te komen aan deze kritiek door de Geneefse Conventies toe te passen op de gedetineerde Taliban strijders, zonder deze de status van krijgsgevangenen toe te kennen. De gedetineerde Al Qaeda-leden blijven geheel buiten de werking van de Geneefse Conventies vallen volgens de regering-Bush.
Wat zegt het oorlogsrecht, tegenwoordig meestal aangeduid als het internationaal humanitair recht, over de status van gedetineerden en de toepasselijkheid van de Geneefse Conventie op hun behandeling? Wat zijn de opties en de mogelijke gevolgen van een verkeerde keus die tot een schending van de rechtsregels op dit gebied zou kunnen leiden?
Het beginpunt bij deze discussie is de vraag of er sprake is van een gewapend conflict waarop het internationaal humanitair recht van toepassing is. De Verenigde Staten beschouwen zichzelf als doelwit van een gewapende aanval en baseren hun militair optreden in Afghanistan op het recht van zelfverdediging. Dit beroep op zelfverdediging heeft de instemming van de V.N. Veiligheidsraad en een breed assortiment van Staten gekregen, waarvan sommige direct of indirect steun aan de Amerikaanse militaire campagne in Afghanistan hebben verleend. Het conflict in Afghanistan voldoet aan de feitelijke criteria voor een gewapend conflict in termen van de schaal en intensiteit van de gevechtshandelingen en de aard van het optreden. Kortom er kan geen twijfel bestaan dat we te maken hebben met een gewapend conflict van een internationaal karakter. Het internationaal humanitair recht is zonder uitzondering van toepassing op ieder internationaal gewapend conflict. Dit vloeit voort uit onder meer het gemeen-

schappelijk artikel 2 van de Geneefse Conventies van 1949, alsmede het internationaal gewoonterecht op dit gebied.

Als, zoals blijkt uit het voorafgaande, het internationaal humanitair recht van toepassing is op het conflict in Afghanistan, wat zegt dit dan over de status van gedetineerden en de behandeling en eventuele soort berechting die zij op grond hiervan moeten krijgen? Het internationaal humanitair recht maakt een aantal fundamentele onderscheidingen in categorieën personen en objecten, op grond waarvan het hele stelsel van rechten en verplichtingen in dit rechtsgebied grotendeels nader is uitgewerkt. Het meest fundamenteel hiervan is het onderscheid tussen militairen en burgers. Een ander onderscheid is dat tussen combattanten (strijders) en niet-combattanten. De twee categorieën overlappen elkaar, doch zijn niet identiek. Voor de discussie omtrent de status van de gedetineerde Taliban- en Al Qaeda-leden, is het onderscheid tussen combattanten en niet-combattanten het meest relevant. Alleen combattanten hebben het recht om aan gevechtshandelingen deel te nemen. Gevangen genomen combattanten moeten als krijgsgevangenen worden behandeld. Een combattant kan niet worden berecht voor het enkele feit dat hij aan de strijd heeft deelgenomen, doch dit laat onverlet dat hij vervolgd kan worden voor het schenden van het oorlogsrecht of het plegen van andere internationale misdrijven.

De status van combattant is geregeld in onder andere de Geneefse Krijgsgevangenen Conventie. Naast leden van de strijdkrachten (met enige uitzonderingen zoals medisch personeel) zijn ook leden van vrijwilligerskorpsen, milities en verzetsgroepen combattant, mits zij aan een aantal voorwaarden voldoen. Deze zijn onder andere dat er een bevelstructuur bestaat, dat men zich onderscheidt van niet-combattant door herkenbaar als combattant te zijn en door de wapens openlijk te dragen alsmede de voorschriften van het internationaal humanitaire recht in acht te nemen bij het voeren van operaties. Een schending van het humanitair recht, inclusief de regels betreffende de status van combattant, betekent niet dat men automatisch de status van combattant verliest of dat de toepasselijkheid van het humanitair recht vervalt, doch dat men vervolgbaar is voor het plegen van een oorlogsmisdrijf.

Een niet-combattant die gevechtshandelingen verricht pleegt een oorlogsmisdrijf en kan hiervoor worden vervolgd. Bovendien heeft een onwettige combattant geen recht op behandeling als krijgsgevangene. Bij iedere twijfel stelt de Geneefse Conventie inzake de Behandeling van Krijgsgevangen ondubbelzinnig dat men de bescherming van de Conventie geniet totdat zijn status is bepaald door een competent tribunaal. Dit kan een militair tribunaal zijn, doch het moet er een zijn dat onafhankelijk is en het onderzoek verricht met alle procedurele waarborgen die voorgeschreven zijn. Deze bevinding door een tribunaal staat los van een eventuele berechting en moet voorafgaan aan eventuele strafvervolging voor oorlogsmisdrijven of andere internationale misdrijven verbonden met het conflict.

Wat betreft de conclusies betreffende de status van de gedetineerden kan het volgende worden gezegd.

De Taliban-leden onder de gedetineerden zijn krijgsgevangenen voor zover zij deel uitmaakten van de militaire tak van die organisatie, of daarmee geïntegreerd waren. Dit geldt eveneens voor de Al Qaeda-leden die geïntegreerd waren binnen de Taliban-strijdkrachten als onderdeel daarvan, hetzij in speciale eenheden waarin buitenlanders dienden, of naast Afghaanse Taliban-leden in gewone eenheden.

De overige Taliban- en Al Qaeda-gedetineerden die geen militaire functie binnen de Taliban-strijdkrachten vervulden zijn hoogstwaarschijnlijk geen krijgsgevangenen. Het standpunt van de regering-Bush dat de Taliban-leden weliswaar binnen de Geneefse Conventie vallen, doch geen krijgsgevangenen zijn, zonder dit voor te leggen aan een competent tribunaal is onjuist. Dit geldt ook voor Al Qaeda-leden die deel uitmaakten van de Taliban-strijdkrachten.

De gedetineerden die erkend worden als krijgsgevangenen mogen vervolgens alleen worden berecht voor oorlogsmisdrijven op grond van de Geneefse Conventie door een reguliere militaire rechtbank die volgende dezelfde regels en procedures opereert als krijgsraden waar Amerikaanse militairen als verdachten worden vervolgd. Deze mogen eventueel worden vervangen door civiele rechtbanken, mits de status van krijgsgevangene wordt gerespecteerd. Dit is wat enkele jaren geleden gebeurd is bij de berechting van Generaal Noriega, het voormalige Panamees staatshoofd, voor drugsdelicten.

De overige gedetineerden die op grond van het hiervoor beschreven juridisch onderzoek niet als krijgsgevangen worden erkend moeten op grond van het internationaal humanitair gewoonterecht humaan worden behandeld en dienen eveneens een *fair trial* te krijgen indien zij worden berecht voor oorlogsmisdrijven, inclusief het onrechtmatig verrichten van krijgshandelingen of het plegen van terroristische aanslagen als *unlawful combatant* (onwettig combattant).

De Geneefse Conventies schrijven niet voor wat voor tribunalen moeten worden gebruikt bij de berechting van verdachte oorlogsmisdadigers die geen status als krijgsgevangenen genieten. In deze gevallen zouden de voorgestelde speciale militaire tribunalen die zoveel ophef hebben veroorzaakt in recente maanden eventueel een rol kunnen spelen. Er is echter nog veel onzekerheid omtrent de mate waarin deze tribunalen aan de vereisten van een onafhankelijke en eerlijke berechting zouden voldoen. Tenzij deze wordt opgehelderd verdient het stellig de voorkeur om ook deze verdachten te berechten door reguliere militaire of civiele rechtbanken teneinde iedere twijfel omtrent mogelijke schending van het humanitaire recht te voorkomen. Het besluit om de conventies gedeeltelijk toe te passen is een stap in de goede richting, doch is onvoldoende om naleving van de conventies te waarborgen.

Waarom is dit belangrijk? Waarom zoveel ophef over de mogelijke schending van de Geneefse Conventies? De redenen hiervoor zijn zowel van pragmatische als juridische aard. Vanuit een pragmatische optiek gezien, is het duidelijk dat de internationale steun voor de Amerikaanse strijd tegen het terrorisme snel zal afnemen als fundamentele rechtsregels niet worden nageleefd. Dit zou ongetwijfeld leiden tot ernstige complicaties bij de militaire en justitiële samenwerking tussen de Amerikanen en de bondgenoten. Het opent tevens de mogelijkheid dat Amerikaanse militairen aan grotere gevaren voor schending van hun rechten van dezelfde conventies worden blootgesteld.

Tenslotte is het Amerika onwaardig. Zelfs in een oorlog tegen het terrorisme dienen rechtsregels in acht te worden genomen. Zoals President Bush stelde enkele dagen na de aanslag van 11 september, een van de doelstellingen van terrorisme is om een land ertoe te brengen om zijn fundamentele waarden en vrijheden prijs te geven en hij beloofde dat dat nimmer zou geschieden. Het zou ironisch zijn als de behandeling en berechting van deze gedetineerden zou resulteren in het prijsgeven van precies die fundamentele waarden waar de President het over had. ■

T.D. Gill
(hoogleraar militair recht UvA en uhd volkenrecht UU)